

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 185

פרשת בראשית

שנת תשפ"ג לפ"ק

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזרה האודת

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאֵתְגַלֵּיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת בְּרֵאשִׁית

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"

(בְּרֵאשִׁית א, א)

"בַּעֲטֻרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם" (אבות פ"ה מ"א)

א.

(ח"א י, ז)

"כָּל־לַיּוֹת הַתּוֹרָה נִקְרְאת ל"ב" (תקוני־זהר
נ:), **"שְׁמֹת־חֵלֶת בְּבִי"ת** [בְּרֵאשִׁית],
וּמִסִּימַת בְּלָמ"ד" [לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל] [זהר פנחס
רטז: תקוני־זהר סז. קו: אותיות־דְּרָבִיעֵקִיבָא, סוף אות ב';
ספֿר־הַפְּלִיאָה; רַבְנּוֹ בְחַיִּי, שְׁמוֹת יג, יז; דְּבָרִים לד, יב; עֵינַן
דְּגַל־מַחְנֵה־אֶפְרַיִם, פְּרַשַׁת בא).

"שֵׁשֶׁם [פלב] **מִשְׁכַּן הַרוּחַ"** (עץ־חיים א, ג; ב,
א), **"דְּנָשִׁיב בְּשִׁית פְּרִקִין דְּדְרוּעִין,**
וְשִׁית פְּרִקִין דְּרַגְלִין" (תקוני־זהר נג), הִנְנוּ:
בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר (עֵינַן בְּפָנִים).

ב.

(ח"א יג, ד)

עַל־יַדִּי הַמְּשַׁכַּת הַתּוֹרָה, נִמְשָׁד
הַשְּׁגָחָה. כִּי הַתּוֹרָה הִיא טְנַת"א
[טְעָמִים, נְקוּדוֹת, תְּגִין, אוֹתִיּוֹת], שְׁהֵם: **"תְּלַת גְּוִינִין
דְּעֵינָא וּבַת־עֵין"** (תקוני־זהר יח:).

וְזֶה שְׁמֵת־חֵלֶת הַתּוֹרָה בְּ"בְרֵאשִׁית"
(בְּרֵאשִׁית א, א - תקוני־זהר שם): **"תַּמָּן
רְאשֵׁי, תַמָּן בַּת. רְאשֵׁי - אֵלֶּה רְאשֵׁי בֵּית
אֲבֹתָם"** (שְׁמוֹת ו, יד), שְׁהֵאֲבוֹתָם הֵם: **"תְּלַת גְּוִינִין
דְּעֵינָא. תַמָּן בַּת - דָּא בַת־עֵין"**.

ג.

(ח"א יד, ג)

אִי־אֶפְשָׁר לְקָרֵב אֶת הַגְּרִים עִם בְּעַלְי־
הַתְּשׁוּבָה, אֶלָּא עַל־יַדִּי תּוֹרָה,
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשַׁלִּי ה, טז): **"יְפּוּצוּ מְעִינְתֵיךָ
חוּצָה" - שְׁצַרְיָךְ לְהַשְׁקוֹת אוֹתָם שְׁהֵם
מִבְּחוּץ, לְהוֹדִיעַ לָהֶם הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָהּ"** (עַל־פִּי
שְׁמוֹת יח, כ).

וְאִי־אֶפְשָׁר לָבוֹא לְהַתְּעוֹרְרוֹת־הַתְּשׁוּבָה,
הֵן לְרִשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל, הֵן
לְגֵרִים - אֶלָּא עַל־יַדִּי הַתּוֹרָה שְׁמַאֲרִין
לָהֶם אֶל מְקוֹם שְׁהֵם שָׁם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב:
"יְפּוּצוּ וְכוּ חוּצָה" - "חוּצָה דִּיקָא."

כִּי **"הַתּוֹרָה, הֵם שְׁשִׁים רַבּוּא אוֹתִיּוֹת,**
כְּנֶגֶד שְׁשִׁים רַבּוּא נְשָׁמוֹת" (זהר־קָדֵשׁ
שִׁיר־הַשִּׁירִים; זֶה־ר־קָדֵשׁ רוּחַ; מְגַלֵּה־עַמְקוֹת וְאַתְחַנּוּן
אוֹפֵן קַפּוּ; שְׁל"ה־הַקְּדוּשׁ בְּרֵאשִׁית ב' בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל;
וְעוֹד), וַיֵּשׁ לְכָל הַנְּשָׁמוֹת שׁוֹרֵשׁ לְמַעְלָה
בְּמַחְשָׁבָה דְּקַדְשָׁא־בְּרִין־הוּא, כִּי **"יִשְׂרָאֵל
עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה תַחֲלָה"** (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה א, ד).

וּכְשֶׁנִּתְעוֹרְרִים הַנְּשָׁמוֹת עַל־יַדִּי אוֹתִיּוֹת־
הַתּוֹרָה שְׁהוּצִיא מִפִּי
וּמִתְנוּצְצִים זֶה לָזָה, זֶה בְּחִינַת 'זוּנִג' שְׁזָה
מִקַּבֵּל הָאָרָה מִזָּה.

וְעַל־יַדִּי הַזּוּנִג' שֶׁל הַתְּנוּצְצוֹת הַנְּשָׁמוֹת
שְׁבַמְחָשְׁבָה, נִבְרָאִים נְשָׁמוֹת
גְּרִים'.

גַּם הַפּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אַחִיזָה וְשׁוֹרֵשׁ
בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיזָה. וְעַל־יַדִּי

ה'התנוצצות', התנוצץ גם שרש נשמתו בין שאר השרשים, ומגיע הארה לזה הפושעי-ישראל משרש נשמתו, ועל-ידי הארה הזאת חוזר בתשובה.

ד.

(ח"א טו, ו)

'שמים', זה בחינת 'דעת', כי 'דעת' הוא 'חבור', כמו שכתוב (בראשית ד, א): 'והאדם ידע'. וזה בחינת (חגיגה יב. בראשית-רבה ד, ז - על בראשית א, א-ח): "שמים" - "אש ומים מחברין יחד".

ה.

(ח"א יז, א-ו)

כל העולם כלו לא נברא אלא בשביל ישראל, כמו שאמרו (ויקרא-רבה לו, ד - על בראשית א, א): "בראשית, בשביל ישראל שנקרא ראשית".

כי "ישראל עלה במחשבה תחלה" (בראשית-רבה א, ד). דהינו: שהשם-יתברך צפה להתפארות והשעשועים שיקבל מישראל, כמו שכתוב (ישעיה מט, ג): "ישראל אשר בך אתפאר" - ובשביל זה ברא את כל העולם.

שכל העולמות נבראו בשבילם, ו"המה היוצרים ישבי נטעים עם המלך" (דברי-הימים-א ד, כג), "כי הקדוש ברוך הוא נמלך עם נשמות ישראל לברא את העולם" (בראשית-רבה ח, ז; רות-רבה ב, ג).

דהינו: ש'כלל-הבריאה' היה - בשביל 'כלל ההתפארות' שיקבל מישראל. וכן 'פרטי הבריאה' - הוא בשביל 'פרטי ההתפארות' של ישראל, שהשם-יתברך מתפאר בפרטיות עם כל אחד ואחד מישראל, ואפלו בפחות שבישראל וכו'.

וזה ה'התפארות' - הוא השרש והחיות של כל הבריאה - בכלליות, ובפרטיות, ובפרטי-פרטיות.

כי כל הרצונות של השם-יתברך בבריאת עולמו, בכלל, ובפרט, ובפרטי-פרטיות - היה כפי ה'התפארות' שמקבל מישראל, בכלל, ובפרט, ובפרטי-פרטיות. וכל דבר ודבר נברא ברצונו, בזה הפח ובה הטבע והנהגה, כפי ה'התפארות' שיש בכל אחד מישראל.

ו.

(ח"א יז, ח)

"אנא בריה קלה שבים, והוינא שין פרסה" (בבא-בתרא עד: - דהינו: שהנשמה נזפרת שהיתה בבחינת: "ישראל עלה במחשבה תחלה" (בראשית-רבה א, ד), והקדוש-ברוך-הוא נמלך בה בבריאת העולם.

בבחינת: "המה היוצרים ישבי נטעים עם המלך במלאכתו" (דברי-הימים-א ד, כג) - "שנמלך בנשמותיהן של ישראל בשעת בריאת העולם" (בראשית-רבה ח, ז; רות-רבה ב, ג).

דהינו: שהיא נזפרת שהיתה במעלה גדולה כזו כפי"ל, ועתה היא הולכת לכליון והפסד חסוֹשֶׁלֹום. ועל-ידי-זה מרחמת על-עצמה, ונתעוררת לשוב לשרשה.

ז.

(ח"א יט, ט)

הצדיקים הם "גברי כח עשי דברו" (תהלים קג, כ), שהם עושים ובונים הדבור של הקדוש-ברוך-הוא, הינו:

הלשון הקדש "שבו נברא העולם" (בראשית- רבה יח, ד), בבחינות: "נמלך בנשמותיהם של צדיקים וברא את העולם" (בראשית-רבה ח, ז; רות-רבה ב, ג).

כי על-ידי ה'שעשועים' שראה הקדוש-ברוך הוא שיקבל מנשמותיהם של צדיקים - על-ידי-זה: "בדבר ה' שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאם" (תהלים לג, ו). הינו: שנעשה ה'דבור של לשון הקדש, "שבו נברא העולם".

כי ה'צדיקים', הם בבחינת: "עשי דברו" - שהם עושים ה'דבור של הקדוש-ברוך הוא, שידבר ויברא את העולם.

וכל-זה היתה 'קדם-הבריאה'. גם 'עכשו' כשרוצים הצדיקים לשמע איזה דבור מהקדוש-ברוך הוא - הם עושים תחלה את ה'דבור' ובונים אותו, הינו: על-ידי 'מעשיהם-הטובים', זוכים לשמע דבורים מהקדוש-ברוך הוא.

ת.

(ח"א יט, ז-ט)

מי שיכול להתעורר 'התנוצצות-האותיות' שבכל 'מעשה-בראשית' שיש בכל דבר - אזי אכילתו ושתייתו וכל תענוגיו, אינו אלא מ'התנוצצות-האותיות' שבאכילה ושתייה, בבחינת (רות ג, ז): "ויאכל וישת וייטב לבו".

'וייטב לבו' - הינו בחינת 'התנוצצות האותיות' של "לב אלקים שבמעשה-בראשית" (זהר נשא קכב, פנחס רטו. - ב'תקוני-ההר-חדש', כמה פעמים) שיש בכל דבר.

ומי שאוחז במדרגה זו - מזה מאיר לבו. כי 'שם הלב', הוא על-ידי שמקבל

ונזון מ"שופרא דשופרא" (זהר פנחס רכא:), מ"לב אלקים של מעשה-בראשית", בחינת האותיות שיש בכל דבר, שבכל נמשכין מבחינת "לב אלקים של מעשה-בראשית". ועל-ידי-זה מתנוצץ פניו באור הזה וכו'.

ט.

(ח"א כב, ט-י)

שני העדיים שהכתירו בחורב מ'נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), הם בחינת "בראשית ברא" (בראשית א, א) - כמובא ב'ספרא-דצניעותא' (פ"ה - זהר תרומה קעח:): "בראשית' - דא מאמר. 'ברא' - חצי מאמר" וכו'.

כי "נעשה ונשמע" - הוא בחינת 'נסתרות ונגלות'. דא "עדן עלאה, עדן תתאה. חכמה עלאה, חכמה תתאה. אב, ובו" (שם). וצריך כל אדם, שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם לבחינת "נעשה ונשמע" גבוה יותר וכו', עד שיבוא בראשית נקודת הבריאה, שהוא תחלת האצילות וכו'. ושם יש גם-כן בחינת "נעשה ונשמע" וכו'.

וזה בחינת: "אב ובו, מאמר וחצי מאמר". כי ה'נעשה' - הוא בחינת 'נגלה', בחינת 'תורה', בחינות "ברא", בחינות 'בו', בחינות 'עדן תתאה', בחינות 'חכמה תתאה', בחינות 'חצי מאמר'.

בנגד ה'נשמע' - שהוא בחינות "בראשית", 'מאמר השלם', 'חכמה-עלאה', 'עדן עלאה', בחינות 'אב', בחינת 'תפלה', בחינות 'נסתר'.

כי כל דרגא נגד דרגא שלמעלה ממנה - הוא בחינות "חצי מאמר". כמו ה'אב'

כְּשֶׁמְדַבֵּר, מְדַבֵּר 'מֵאֲמֹר הַשְּׁלָם', וְכֵשׁ בְּנוֹ
הַקֶּטֶן מְדַבֵּר אַחֲרָיו, הוּא מְדַבֵּר רַק 'חֲצִי
מֵאֲמֹר'. כֵּן כָּל דְּרָגָא נֶגְדַּ דְּרָגָא שְׁלַמְעֵלָה
מִמֶּנָּה, הִיא בְּחִינֹת 'חֲצִי מֵאֲמֹר'. וְהַדְּרָגָא
שְׁלַמְעֵלָה מִמֶּנָּה, הִיא בְּחִינֹת 'מֵאֲמֹר הַשְּׁלָם'
נִגְדָה. וְכֵן מְדַרְגָּא לְדְרָגָא.

כִּי כָּל בְּנֵי-אָדָם וְחַיֹּת וְעוֹפוֹת וְצִמְחִים,
וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם - הֵם רַק
בְּחִינֹת 'חֲצִי מֵאֲמֹר', נֶגְדַּ דְּרָגָא שְׁלַמְעֵלָה
מִזֶּה הָעוֹלָם, כִּי הֵם רַק רְמָזִים לְדְבָרִים
הַגְּבוּהִים מֵהֶם, וְכֵן מְעוֹלָם לְעוֹלָם.

וְכֵן 'בְּלִיּוֹת-הַבְּרִיאָה' נֶגְדַּ 'קִדְּם-
הַבְּרִיאָה', הִיא בְּחִינֹת 'חֲצִי מֵאֲמֹר'.
כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת בְּ'אֵין-סוּף', וְשֵׁם הוּא
בְּחִינַת 'מֵאֲמֹר הַשְּׁלָם'.

וְזֶה: "בְּרָא", שֶׁהוּא 'בְּלִיּוֹת-הַבְּרִיאָה' -
הוּא "חֲצִי מֵאֲמֹר". נֶגְדַּ "בְּרֵאשִׁית",
שֶׁהוּא בְּחִינֹת 'קִדְּם-הַבְּרִיאָה', בְּחִינַת
'תְּפִלָּה'.

כְּמוֹ: "בְּרֵאשִׁית, יְרֵא בְּשִׁ"ת" (זֶהר פְּנִחָם
רנז. תְּקוּנֵי-זֶהר כד. עב: צב: קב. קמח:;) -
שֶׁהִיא ה'תְּפִלָּה', בְּחִינֹת (מְשַׁלֵּי לֹא, ל): "יִרְאֵת
ה' הִיא תִתְּהַלֵּל", שֶׁהוּא "מֵאֲמֹר הַשְּׁלָם".

וְעַל-כֵּן 'אֲמוּנָה' נִקְרָא 'יְרוּשָׁלַיִם' - עַל-
שֵׁם: שֶׁעֵקֶר בְּנִינָה מ'בְּרֵאשִׁית',
שֶׁהוּא בְּחִינַת "יִרְאֵה שְׁלָם", כִּי "תִּפְּן יִרְאֵה,
תִּפְּן שְׁלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה נו, י). "בְּרֵאשִׁית,
יְרֵא בְּשִׁ"ת". "מֵאֲמֹר הַשְּׁלָם" וְכוּ'.

י.

(ח"א לא, בסוף)

'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, הֵם ה'חַיֹּת' שֶׁל כָּל
דְּבָר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּפִלַּת
שְׁחֵרִית): "וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" - "וְאֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה"
(בְּרֵכוֹת ה. מה: עבֻדָּה-זְרָה יט: אָבוֹת פ"ו מ"ג; ועוֹד), כִּי
הֵם מְנַהֲיִיגִין אֶת כָּל הָעוֹלָם.

יא.

(ח"א לה, ב)

צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ הַשְּׂכָל בְּכָל-עֵת. וְזֶה בְּחִינַת
(תְּפִלַּת שְׁחֵרִית): "וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל
יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" - כִּי 'חַדוּשׁ
בְּרֵאשִׁית' הוּא 'חַדוּשׁ הַחֲכֵמָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תְּהִלִּים קד, כד): "כָּלֶם בְּחֲכֵמָה עָשִׂיתָ". כִּי
'חַדוּשׁ הַשְּׂכָל' הִיא 'חַדוּשׁ הַנְּשֻׁמָה', כִּי
ה'שְׂכָל' הוּא ה'נְשֻׁמָה' וְכוּ'.

יב.

(ח"א לו, ב)

אוֹתִיּוֹת 'בְּלֵע"ם' - מְרַמְזִין שֶׁהוּא בְּקִלְפָה
כְּנֶגְדַּ ה'תּוֹרָה'. כִּי ב' - הִיא
'הַתְּחִלַּת-הַתּוֹרָה' [בְּרֵאשִׁית]; וְל' - הִיא 'סוּף-
הַתּוֹרָה' [לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל]; וְע' - כְּנֶגְדַּ 'שְׁבַעִים
פָּנִים'; וּמ' - כְּנֶגְדַּ 'אַרְבַּעִים יוֹם שֶׁנִּתְּנָה
תּוֹרָה'.

יג.

(ח"א לח, ז)

כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה', וּמְסִיר מִמֶּנּוּ
הַטְּפָשׁוֹת, וְנִתְּוֶסֶף בּוֹ שְׂכָלוֹ -
אֲזִי הוּא מִתְּבַיֵּשׁ בְּיוֹתֵר, וְנִתְּנָלָה ה'בוֹשָׁה' עַל
פָּנָיו.

וְה'בוֹשָׁה' הַזֹּאת, הוּא בְּחִינַת 'אוֹר
הַתְּפִלָּה'.

וְזֶה פְּרוּשׁ: "בְּרֵאשִׁית, יְרֵא בְּשִׁ"ת"
(זֶהר פְּנִחָם רנז. תְּקוּנֵי-זֶהר כד. עב: צב: קב. קמח:)
- עַל בְּרֵאשִׁית א, א) - כִּי ה'יִרְאֵה' הוּא ה'בוֹשָׁה'.
"תִּפְּן רָאשִׁי תִפְּן בַּת, אֶלֶּה רָאשִׁי בֵּית
אָבוֹתֶם" (תְּקוּנֵי-זֶהר יח: - שְׁמוֹת ה, יד), הֵינּוּ: "תְּלַת

גַּם עַל־יְדֵי מְחַאת כַּף - נִתְגַּרֵּשׁ אֲוִיר
הַטָּמֵא. כִּי עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁמָע 'קוֹל',
שֶׁהוּא אֲוִיר קָדוֹשׁ מִ"כ"ח אֲתוֹן דְּעַבְדָּא
דְּבְרָאשִׁית", "כ"ח פְּרָקִין דִּידִים".

טו.

(ח"א מח)

ה'כ"ח' שְׁאָדָם מְכַנִּים בְּתַבּוֹת הַתְּפִלָּה, הֵם
"כ"ח אֲתוֹן דְּעַבְדָּא דְּבְרָאשִׁית
שְׂבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (תְּקוּנַיִזְהַר יג.). -
ו"עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׂבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם"
(אֲבוֹת פ"ה מ"א), מְקַבְּלִין כַּח מִ"כ"ח אֲתוֹן
אֵלוֹ. וְהַדְּבוּרִים שְׁאָדָם מְדַבֵּר בְּכַח, הֵם
עֲצָמֵן הַדְּבוּרִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נא, טז): "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ" - כִּי הֵם עֲצָמֵם "דְּבַר ה'" (תְּהִלִּים
לג, ו), וְהֵם "כַּח מַעֲשִׂיו" (תְּהִלִּים קיא, ו).

וְה"מְאֻמְרוֹת שְׂבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" -
הֵם בְּחִינַת 'חֶסֶד', כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (שֵׁם פט, ג): "כִּי אִמְרַתִּי עוֹלָם חֶסֶד
יִבְנֶה". וְה'חֶסֶד' הוּא בְּחִינַת 'סֶפֶה' וְכוּ'.

וְעַקֵּר אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי "כַּח
מַעֲשִׂיו", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כַּח מַעֲשִׂיו
הַגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם". אֲבָל
כְּשֶׁ"כ"ח' הַזֶּה, בְּחִינַת 'סֶפֶה', נִפְגָּם, אֲזִי
גוֹבְרִים אֲמוֹת־הָעוֹלָם וְכוּ'.

טז.

(ח"א מט, ו)

וְזֶה בְּחִינַת "בְּרָאשִׁית" (בְּרָאשִׁית א, א) - "ב'
רֵאשִׁית" (זֶהַר בְּרָאשִׁית כט:), הִינְנוּ: 'שְׁנֵי
רֵאשִׁית'. וְהֵם 'רֵאשִׁית־הַשָּׁנָה' וְנִיֶּסֶן, שְׁגָם
'נִיֶּסֶן הוּא רֵאשִׁית־הַשָּׁנָה' (רֵאשִׁית־הַשָּׁנָה פ"א מ"א).
וְהֵם יְמֵי תְּשׁוּבָה וְכוּ'.

גְּנִינִן דְּעֵינָא בַת עֵין" (תְּקוּנַיִזְהַר שם), רְמָז:
'מְקוֹם הַתְּפִלָּין', וְלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֵיךָ" (שֵׁם
יג, טז), ו"תִּלְתַּת גְּנִינִן דְּעֵינָא וּבַת עֵין", הֵם
'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת'.

יד.

(ח"א מד)

מָה שְׁמַכִּין כַּף אֶל כַּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה - כִּי
אָמְרוּ חֲזו"ל (בְּרָאשִׁית־רַבָּה א, ב; רִשִׁי
בְּרָאשִׁית א, א): "לָמָּה הַתְּחִילָה הַתּוֹרָה
מִ'בְּרָאשִׁית' (בְּרָאשִׁית א, א), כִּי הָעַבּוּ"ם
יֵאמְרוּ לָנוּ: 'גְּזוֹלָנִים אַתֶּם, שֶׁכִּבְשִׁתֶּם אֶרֶץ
שְׂבַעָה עַמּוּיִן. בְּשִׁבִיל זֶה: 'כַּח מַעֲשִׂיו
הַגִּיד לְעַמּוֹ' (תְּהִלִּים קיא, ו), שֶׁהַגִּיד: 'שֶׁכַּל
הָעוֹלָמוֹת, הַכֹּל מַעֲשִׂי־יְדֵיו, וְלָמִי
שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹצֵה, הוּא נוֹתֵן. וְזֶה
(שֵׁם): 'לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם' - כִּי בִּידּוֹ
הַכֹּל".

וְכֹל הַדְּבָרִים נִקְרָאִים "כַּח מַעֲשִׂיו", כְּנֶגֶד
"כ"ח אֲתוֹן דְּעַבְדָּא דְּבְרָאשִׁית"
(תְּקוּנַיִזְהַר יג.), כְּנֶגֶד 'כ"ח פְּרָקִין דִּידִים' (תְּקוּנַיִזְהַר
זֶהַר לט:).

וְזֶה יְדוּעַ: כִּי "אֲוִירָא דְּאֶרֶץ־עַמּוּיִן הִיא
טָמְאָה" (שֶׁבַת טו: גְּטִין ח: נָזִיר כ: נד: נה:),
ו"אֲוִירָא דְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הוּא קָדוֹשׁ וְטָהוֹר"
(זֶהַר וִיקְרָא כה: תְּקוּנַיִזְהַר סד:). וְכִשְׂאֲנוּ מִחָאן כַּף
אֶל כַּף - נִתְעוֹרַר "כ"ח אֲתוֹן דְּבְרָאשִׁית",
"כַּח מַעֲשִׂיו".

וּבְזֶה יֵשׁ כַּח בִּיּוֹדֵינוּ לְטַהֵר אֲוִיר אֶרֶץ־
הָעַמּוּיִם - כִּי נַחְזֵר תַּחַת מְמֻשְׁלַת
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּבִיּוֹדוֹ לָתֵת לְכֹל מִי
שִׁירְצָה, "לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם".

וְאִז נִטְהַר אֲוִיר הַמְּקוֹם שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי
מִתְּפַלֵּל, וְשׂוֹאֵב אֲוִיר הַקְּדוֹשׁ כְּמוֹ
בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

יז.

(ח"א מט, בסוף)

הצדיק שלבו פתוח בהכמה, יוכל לחדש מעשה-בראשית, ולעשות נסים ונפלאות בעולם, כמו שכתוב (תפלת שחרית): "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית".

"ובטובו" - זה ה'צדיק' שנקרא טוב, כמו שכתוב (ישעיה ג, י): 'אמרו צדיק כי טוב' (יומא לח: חגיגה יב) - כי לב הצדיק, הוא פחינת 'בריאת העולם'.

יח.

(ח"א סג)

וזה פחינת (תקוני-זהר לא: ועוד - על בראשית א, א): "בראשית, בר"א שי"ת". פחינת ששת ימים, 'ששה טפחים הנ"ל, שכלם מנחים וכלולים ב'ברית'.

וזה (שם יח:): "בראשית, ברי"ת א"ש" - הינו: 'ברית' שהוא כלול מ'ששה ימים', 'ששה טפחים' וכו'. (עין להלן בפסוק (בראשית ב, ב): "וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו").

יט.

(ח"א עד)

כשבא ל'הכמת-התורה' - נתתקן ה'נפש', ומעלהו ל'שרשו'. פי טפת הזרע של הולדת-הנפש נמשכת מה'פוח'. ו'מחא', 'הכמה'.

כי "ישראל עלו במחשבה תחלה" (בראשית-רבה א, ד), וה'מחשבה' היא 'הכמה', שהיא שרש נפשות ישראל, ו'שרש כל העולמות'.

כי 'שרש כלם' הוא 'הכמת-התורה', כי "באורייתא קדשא-ברוך-הוא ברא

עלמין" (הקדמת-זהר ה. זהר תרומה קסא: ויקהל ר. קרח קעה. בראשית-רבה א, א). וה'תורה' נקראת 'הכמה', כמו שכתוב (משלי ח, יב): "אני חכמה" וכו'.

וכשזוכה ה'נפש' ל'הכמת-התורה' - זהו פחינת 'הדושי-העולם'. כי 'הדוש כל העולמות' היה על-ידי 'הכמה', שהוא ה'תורה', כנ"ל.

ואזי כשזוכה ל'הכמה' - אזי נתגלה 'כבודו יתברך', שזהו עקר התכלית של כל עבודות האדם, פי תכלית כל העבודות שצריך האדם לעבד את הבורא-יתברך, הוא רק כדי שיתגלה 'כבודו', כמו שכתוב (ישעיה מג, ז): "לכבודי בראתיו" וכו'. וה'כבוד' נתגלה על-ידי ה'הכמה' וכו'.

כ.

(ח"א פא)

ה'דבורים' של צדיק שמדבר בתורה או בתפלה, נקרא 'ארץ-ישראל' וכו'. וה'דבורים' שמדבר עם המון-עם בשיחת הליו, נקרא 'פסלת ארץ-ישראל'. ומדבר עמהם שיחת-חליו, כדי לקשרם אל ה'דעת', פי על-ידי תורה ותפלה אי-אפשר לקשרם אל שרשם, מחמת שהם רחוקים מן האמת.

בדאיתא ב'תלמי-המלך' (מגלה ט). "כשהושיב ע"ב זקנים לכתב לו ספר תורה, וכתבו בלם 'אלקים ברא בראשית' וכו'". פי הוא רחוק מן האמת, והצרכו להפך הצרופים.

כא.

(ח"א צז)

קדם בריאת-העולם, עדין וקשט השם-יתברך עצמו בתפלתו ובמעשים-

טוֹבִים שֶׁל צְדִיקִים, שְׁצַפָּה שִׁיְהִיו צְדִיקִים, שְׁעַל-יְדֵי מַעֲשִׂים-טוֹבִים שְׁלָהֶם יִמְשְׁלוּ בְּתַפְלָתָם, וַיַּפְעֵלוּ כָּל מַה שִׁירְצוּ. וְזֶה תַעֲנוּג שֶׁל הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְמַלֵּא רִצּוֹן הַבּוֹרָא.

וּמָה מִתְחַלָּה שְׁלֵא הָיָה הַתַּעֲנוּג הַזֶּה, רַק שְׁצַפָּה לְמַרְחֹק שִׁיְהִיו צְדִיקִים שִׁיתְּפַלְלוּ בְּאִפְן זֶה, וּמִזֶּה הַתַּעֲנוּג "נִבְרָא הָעוֹלָם בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת" (אֲבוֹת פ"ה מ"א), כָּל-שֶׁכֶּן עִבְשׁוּ שָׁבֵא הַתַּעֲנוּג הַזֶּה, שֶׁהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תַּפְּלַת שְׁחֵרִית): "וּבִטּוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית".

וְעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת הַנֶּלֶךְ - הֵם יו"ד; יו"ד וְד' נַעֲשֶׂה ה'. וְעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת נִמְשָׁךְ מ'חֶסֶד, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים פט, ג): "אִמְרָתִי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה".

"אִמְרָתִי" - הֵינּוּ: ה' מְאֻמְרוֹת, "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה". וְחֶסֶד נִקְרָא אֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁם נב, ג): "חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם".

וְזֶהוּ פְּרוּשׁ (שִׁם פג, ב): "אֱלֹקִים אֵל דָּמִי לָךְ, אֵל תְּחַרֵּשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל" - הֵינּוּ: כְּשֵׁאתָה רוֹאֶה שֶׁמִּשֵּׁם "אֱלֹהִים" נַעֲשֶׂה אוֹתִיּוֹת אֵל דָּמִי, שֶׁנַּעֲשֶׂה מִן הַה' ד'. אִמַר לָךְ: "אֵל תְּחַרֵּשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל" - שֶׁתְּרַאֶה שֶׁתַּעֲוֹרֵר בְּחִינּוֹת אֵל עַל-יְדֵי הַתַּפְּלָה וְכוּ', וְתַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה מִן הַד' ה' (עֵינִי בְּפָנָיִם).

נב.

(ח"א קא)

"כִּי בְּיָהּ ה' צוֹר עוֹלָמִים" (ישעיהו כו, ד) - הֵינּוּ: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא" (בְּרֵאשִׁית א, א), כִּי "ב'תוֹרָה' שֶׁנִּקְרָאת 'רֵאשִׁית'" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א, א), 'בְּרָא עוֹלָמִים'.

כִּי יו"ד הוּא ה'שֶׁכֶּל' שֶׁל הַתּוֹרָה, וְה"א הוּא אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תּוֹרָה, בְּחִינַת חֲמִשָּׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה'.

וְהֵינּוּ: "בְּיָהּ ה' צוֹר עוֹלָמִים" - הֵינּוּ: בְּה'תּוֹרָה' שֶׁהִיא בְּחִינַת י"ה, בְּרָא כָּל הָעוֹלָמִים.

נג.

(ח"א רסו; חיי-מוהר"ן נז)

עַל-יְדֵי שֶׁמְקִימִין מְצוֹת סְפָה בְּרֵאוֹי - יְכוּל לְבַנּוֹת בֵּית, וְאִינוּ מְזִיק לוֹ לְמִמּוֹנוֹ.

כִּי הָעוֹסְקִין בְּבִנְיָן, מְזִיק לָהֶם, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַז"ל (סוֹטָה יא): "כָּל הָעוֹסֵק בְּבִנְיָן מִתְמַסְכֵּן".

כִּי צְרִיךְ לְבַנּוֹת ה'בֵּית' בְּחֻכְמָה וְשֶׁכֶל - וְאִזִּי אֵין מְזִיק לוֹ הַבְּנִיָּן, וְאִזִּי רֵאוֹי לוֹ לְבַנּוֹת בֵּית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי כד, ג): "בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית, וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן, וּבִדְעוּת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ" וְכוּ'.

אֲבָל כְּשֶׁבוֹנֶה בְּלֵא שֶׁכֶל - אִזִּי מְזִיק לוֹ, וּמִתְמַסְכֵּן וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי ה'סְפָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'שֶׁכֶל', בְּחִינּוֹת: "אִם לְבִינָה" (מְשָׁלִי ב, ג) - יְכוּל לְבַנּוֹת בֵּית, בְּבְחִינַת (שִׁם כד, ג): "בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית, וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן".

עַל-כֵּן תִּכְף אַחַר 'סְפוֹת' - הוּא 'שְׁמֻחַת-תּוֹרָה'. כִּי מִבְּחִינַת 'סְפָה', מִשֵּׁם יוֹצֵאת ה'תּוֹרָה'.

וְאִז מִתְחַלֵּת ה'תּוֹרָה, שֶׁהוּא "בְּרֵאשִׁית" (בְּרֵאשִׁית א, א), בְּחִינּוֹת בֵּית, הֵינּוּ: "בֵּי"ת דְּבְרֵאשִׁית" (זֶהַר בְּרֵאשִׁית כט. תְּקוּנַיִי-זֶהַר כא. תְּקוּנַיִי-זֶהַר חֲדָשׁ, תְּקוּנָא קַדְמָאָה).

נמצא: על-ידי שנכנסו בספה - נעשים בעצמם בבחינות ה'תורה', וה'תורה' היא מקור כל החכמות - בשביל זה מתר לו לבנות, פי בודאי יש לו חכמה.

וסימן לדבר (בראשית לג, יז): "ויעקב נסע סתה ויבן לו בית" - על-ידי מצות ספה, התר לו לבנות.

'ל"ב' - ראשי-תבות: "לו בית". "ל"ב זו התורה" (תקוני-זהר נ:), **בי"ת** מ'בראשית' וכו' [למ"ד מ'לעיני כל ישראל] (זהר פנחס רטז: תקוני-זהר סז. קז: אותיות-דרבי-עקיבא, סוף אות ב; ספר-הפליאה; רבנו-בבאי, שמות יג, יז; דברים לה, יב; עין דגל-מחנה-אפרים, פרשת בא).

נד.

(ח"ב ד, ג)

על-ידי עסקים ומלאכות שעושים פראוי כמו שצריך לעשות - נתעורר אותו הציור של אותו המלאכה, למעלה ב'מעשה-בראשית', ומביא חיות והארה לאותו הציור של אותו המלאכה של 'מעשה-בראשית' שלמעלה, שהוא מכון כנגד אותו העסק והמלאכה שהאדם עושה למטה בעולם-הזה, והוא קיום העולם.

וגם זה הוא 'עבודת-הבורא' - כי על-ידי העסקים והמלאכות שעושים, נעשה בחינת 'משפן'.

כי כל המלאכות כלולים ב'ל"ט מלאכות' וכו', "שהם כנגד מלאכת המשפן" (שפת מטי:), ו'ציורא דמשפנא כציורא דעבדא דבראשית" (תקוני-זהר יב), והאדם עושה המלאכה, ו'ציורא דגופא כציורא דמשפנא" (שם).

נמצא: שעל-ידי האדם שעושה המלאכה והעסק, נעשה בחינת 'משפן'.

נה.

(ח"ב ד, יב)

מלאכת 'מעשה-בראשית' הוא רפואה, כמו שכתוב (דברי-הימים ב כד, יג): "ותעל ארוכה למלאכה בידם" (עין בפנים).

נו.

(ח"ב ח, ז)

עשרת הדברות, הם בחינת עשרה מדרגות של נבואה. ועל-ידי נבואה, בחינת עשרת הדברות - זוכין ל'אמונה', להאמין שהכל ברא "בעשרה מאמרות" (אבות פ"ה מ"א).

נז.

(ח"ב ח, י)

כשיהיה 'הדושה-עולם' לעתיד, אז יתנהג העולם על-ידי נפלאות שלא בדרך-הטבע, על-ידי השגחה לבד.

כי 'הדושה-עולם' לעתיד, הוא בבחינת 'ארץ-ישראל' - פי עקר 'ארץ-ישראל', הוא על-ידי בחינת (תהלים קיא, ו): "פח מעשיו הגיד לעמו" וכו'. כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית א, א): "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" - "שבשביל זה פתח ב'בראשית', משום פח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, כדי שלא יאמרו האמות העולם: 'לסטים אתם' וכו', על-כן פתח ב'בראשית', פי הוא יתברך בראה וכו'" (בראשית-רבה א, ב).

נמצא: שעקר 'ארץ-ישראל', הוא על-ידי "פח מעשיו", על-ידי שיוודעין: שהשם-יתברך ברא את העולם.

ולעתיד יחדש הקדוש-ברוך-הוא את כל העולם פלו, בבחינה זו של

אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - כִּי אֲזִי יִתְגַּלֶּה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בָּרָא הַכֹּל. וְעַקֵּר קִדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הוּא:
שֵׁשׁ הוּא הַשְּׁגָחַתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד וְכו'.

וְאֲזִי יִתְנַהֵג כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ, עַל־יְדֵי
'הַשְּׁגָחָה' לְבַד, כְּמוֹ 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל',
בְּחִינַת נִפְלְאוֹת שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ־הַטָּבַע, וְיִתְבַטַּל
הַטָּבַע' לְגַמְרֵי.

נח.

(ח"ב ח, בסוף)

ה'עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא
הָעוֹלָם" (אבות פ"ה מ"א), הֵם
בְּחִינַת 'פְּלִי־מְלֵאכָה שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית'.

כִּי עַל־יְדֵי 'נְבוּאָה' זֹכִיךְ לְאַמוּנָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת 'עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת' - כִּי עַל־יְדֵי
'אַמוּנָה', מְאֻמְנִים בְּחִדוּש־הָעוֹלָם שֶׁהַשֵּׁם -
יִתְבָּרַךְ בָּרָא הַכֹּל "בַּעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת" -
וְעַל־יְדֵי 'אַמוּנָה', זֹכִיךְ לְחִדוּש־הָעוֹלָם
שֶׁלְעֲתִיד - וְאֲזִי יִתְעַר "שִׁיר הַדָּשׁ" (תהלים צח,
א), ה'שִׁיר שֶׁלְעֲתִיד, שֶׁהוּא 'שִׁיר פְּשׁוּט'
וְכו', שֶׁהוּא י' אוֹתִיּוֹת.

נט.

(ח"ב יב)

שָׂרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא ה'כְּבוֹד', כִּי (יומא
לח. אבות פ"ו מ"ב): "כָּל מַה שֶּׁבְּרָא
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לֹא בְּרָאוּ אֵלָּא לְכְבוֹדוֹ,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מג, ז): "כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי
וְלְכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו וְכו'".

וְזֶה בְּחִינַת (אבות פ"ה מ"א): "בַּעֲשֶׂרָה
מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְהֵלֵא
בְּמֵאֵמֶר אֶחָד יָכוֹל לְהַבְרִיאֹת, אֵלָּא בְּשִׁבִיל
שָׂכָר וְעֵינֵשׁ נִבְרָא בַּעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת".

וּבְכָל חֵלֶק וְחֵלֶק מֵהַבְּרִיאָה, וּבְכָל מְאֻמֵּר
וּמְאֻמֵּר - יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת 'כְּבוֹד מִיְחָד'
שֶׁהוּא שָׂרֵשׁוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים כט, ט): "וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ
אֵמֶר כְּבוֹד" - שֶׁבְכָל מְאֻמֵּר מְלַבֵּשׁ בּוֹ
כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם.

וְיֵשׁ גְּבוּל לְכָל כְּבוֹד וְכְבוֹד שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל
מְאֻמֵּר וּמְאֻמֵּר, שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט
לְמִקְוֹמוֹת־הַחִיצוֹנִים'.

אָבֵל הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִבְּחִינַת
"בְּרֵאשִׁית מְאֻמֵּר סְתוּם" (שבת קד.
וּבְמַהֲרָש"א) שֶׁכּוֹלֵל כָּל ה'מְאֻמְרוֹת, וְהוּא
סְתוּם וְנִעְלָם בְּתַכְלִית הַהִסְתָּרָה.

כִּי מֵה'כְּבוֹד' וְה'מְאֻמְרוֹת' הַמְתַּגְּלִים, אִי־
אֶפְשָׁר לָהֶם לְקַבֵּל חַיּוֹת. וְדָבָר זֶה אִי־
אֶפְשָׁר לְהַבִּין, וְאִסוּר לְהַרְהֵר בְּזֶה כָּלֵל.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל חִס־וְשָׁלוֹם לְבְּחִינַת
'מְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִּים', וּמִתְחִיל
לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ וְרוּאָה שֶׁרַחֲזַק מְאֹד
מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׂוֹאֵל וּמִבְּקֵשׁ "אֵיךְ מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ" (זֶהר בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת; קִדְשֵׁת כְּתוּר), זֶה עַקֵּר
תְּקוּנָתוֹ וְעֲלִיתוֹ, בְּבְחִינַת יְרִידָה תַכְלִית
הָעֲלִיָּה.

כִּי "אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" - זֶה בְּחִינַת ה'כְּבוֹד
עֲלִיּוֹן שֶׁל ה'מְאֻמֵּר הָעֲלִיּוֹן, ה'מְאֻמֵּר
סְתוּם בְּרֵאשִׁית". וְכְשֶׁמִּבְּקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ "אֵיךְ
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" - בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ חוֹזֵר וְעוֹלָה אֶל
ה'כְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

וְזֶה סוּד בְּחִינַת 'הַכְּלִי־הַפְּנוּי' - שֶׁהוּא
כְּבִיכּוֹל 'פְּנוּי' מְאֻלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.
וּבְאֵמֶת בּוֹדָאֵי אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִהְיֶה שֵׁם גַּם־
כֵּן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם־כֵּן מֵהֵיכָן יִקַּבֵּל
חַיּוֹת. אֲדָּ זֶהוּ בְּחִינַת הַנְּ"ל, שֶׁמְקַבֵּל חַיּוֹת
מִבְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית מְאֻמֵּר סְתוּם".

וְזֶהוּ בְּחִינַת עוֹלָה, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כב, ז):
"וְאֵיךְ הַשָּׂה לְעֹלָה" - שֶׁבְּחִינַת

"אִיָּה", היא בחינות "שֶׁה לְעוֹלָה" - לְתַקֵּן וּלְכַפֵּר ה'רְהוּר־הַלֵּב, שָׂבֵא מ'מְקוֹמוֹת-הַמְטַנְפִים' בַּנ"ל - כִּי עַל-יְדֵי בְחִינֹת "אִיָּה", נִתְתַקֵּן וְעוֹלָה מִשָּׁם בַּנ"ל.

וְזֶה בְחִינֹת מַה שְּׂמוּבָא בְּסוּף תְּקוּנָיִם (תְּקוּנֵי-זֶהר קַלְט. - עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית, בְּר"א תִי"ש" - דְּהִינּוּ: "הַשֶּׁה לְעוֹלָה", שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְחִינַת "אִיָּה", שֶׁהוּא בְחִינֹת "בְּרֵאשִׁית מֵאֲמַר-סְתוּם".

גַּם מַה שְּׂמוּבָא לְקַמֵּן (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב יז) בְּעֵינֵי 'יְרָאָה' "יְר"א שְׁב"ת" (תְּקוּנֵי-זֶהר ה. יב. כד: סט. עח.) - שֶׁיָּד גַּם-כֵּן לְכָאן, כִּי כָל 'יְרָאָה' יֵשׁ לָהּ מֵאֲמַר' וְכו', וַיֵּשׁ מֵאֲמַר' שְׂבוּלֵל בְּלָם וְכו', בַּנ"ל.

ל.

(ח"ב יז)

צָרִיךְ לְזַהַר מְאֹד לְהִיזֵת שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב בְּשַׁבָּת, כִּי מְעֻלוֹת וּקְדָשׁוֹת שַׁבָּת גְּדוֹלָה וִיקָרָה מְאֹד, כַּמוּבָא, וּבַפֶּרֶט בְּ"רֵאשִׁית-חֲכָמָה" בְּשַׁעַר-הַקֶּדֶשׁ בְּתַחֲלָתוֹ, עֵינֵי-שָׁם.

וְרֵאוּי וְנִכּוּן לְלַמֵּד בְּ"רֵאשִׁית-חֲכָמָה" בְּשַׁעַר הַנ"ל, וְלָשׁוּם לְבוֹ הַיֵּטֵב עַל כָּל הַדְּבָרִים הַנֶּאֱמָרִים שָׁם בְּעֵינֵי קֶדֶשׁת וּמְעֻלוֹת שַׁבַּת-קֶדֶשׁ וְכו'. וְהָבֵן שָׁם הַיֵּטֵב, כִּי שִׂית־לֵהֵב לְבוֹ, לְקַבֵּל שַׁבָּת בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְעִצּוּמָה כַּרְאוּי. וְעַל-יְדֵי-זֶה ה'יְרָאָה' בְּשַׁלְמוֹת, דְּהִינּוּ עִם דְּעַת'.

כִּי בַחַל - אֲפָשָׁר שִׂיְהִיָּה ה'יְרָאָה' עִם 'כְּסִילוֹת' וְכו', מִחֲמַת ה'שְׁעִבּוּד' שֶׁיֵּשׁ בַּחַל, כִּי עַל-יְדֵי ה'שְׁעִבּוּד' וְגַלּוֹת' אֵין ה'דְּעַת' שְׁלָם, וְה'דְּעַת' מְבַלְבֵּל.

אָבֵל בְּשַׁבָּת - הוּא 'חֲרוֹת', וְאֵין 'שְׁעִבּוּד' וְגַלּוֹת', אֲזִי ה'דְּעַת' שְׁלָם.

וְעַקֵּר ה'חֲרוֹת' - עַל-יְדֵי ה'תַּעֲנוּג' וְהַשְׂמִיחָה שֶׁל שַׁבָּת' וְכו', וְאֲזִי ה'דְּעַת' בְּשַׁלְמוֹת, וְאֲזִי ה'יְרָאָה' כַּרְאוּי, בְּבְחִינַת "יְר"א שְׁב"ת" (תְּקוּנֵי-זֶהר ה. יב. כד: סט. עח. - עַל בְּרֵאשִׁית א, א) - כִּי אֲזִי ה'יְרָאָה' בְּלִי 'כְּסִילוֹת' שֶׁיֵּשׁ בִּימֵי הַחַל. וּבְזֶה מְעֻלֵּי ה'יְרָאוֹת-הַנְּפֻלוֹת' וְכו'.

לא.

(ח"ב סו - ימ"מוהרנ"ת לט)

הַתּוֹרָה מְעַנֵּן מְהֵרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים' (ח"ב סו) - הִיא מְקַשֶּׁרֶת וּמְחַבֶּרֶת עִם הַתּוֹרָה "בְּרֵאשִׁית" הַסְמוּכָה אַחֲרָיו (ח"ב סז), כַּמְבֹאֵר לְמַעַיֵן שָׁם. (עֵינֵי לְהַלֵּךְ עִם כָּל הַשִּׁיחוֹת שְׂאֲחֲרִיָּה).

לב.

(ח"ב סז)

נֶאֱמַר בְּ"שַׁבָּת-בְּרֵאשִׁית" שְׁנַת תַּמְ"ע (שִׁיחוֹת-הַר"ן קצו: ח"י-מוהר"ן מה; נט: ימ"מוהרנ"ת ח"א לט). וְהוּא הַסֶּפֶד עַל הָרֵב הַקְדוּשׁ מִבְּאֲרֵי-טוֹב וְצ"ל שְׁנַסְתַּלַּק אֲזִי (שם).

כְּשֶׁה'צָדִיק-הָאֲמִתִּי' שֶׁהוּא הַיָּפִי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, נִתְפָּרֵס וְנִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם - אֲזִי נִפְתָּחִין הָעֵינַיִם שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְלָל בּוֹ, נִפְתָּחִין עֵינָיו וְיִכּוֹל לְרְאוֹת, וְרוֹאֶה וּמְסַתְּפֵל עַל-עֲצוּמוֹ אִידֵּה הוּא אוֹחֵז בְּכָל הַמְדוּת שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ וְכו'.

וְאֲזִי יֵשׁ לְהָעוֹלָם 'בְּעַל-הַבַּיִת', שֶׁהוּא מְשַׁגִּיחַ עַל הָעוֹלָם.

וְזֶה בְחִינַת (תְּקוּנֵי-זֶהר יח: כד. - עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית - רֵא"שִׁיבִי"ת".

ר'א"ש' - זה בחינת 'מחין'.

"בית" - זה בחינת 'בית המקדש' - שעקר קיומו על ידי בחינת ה'מחין', בחינת (תקוני צדק קבו): "תלת גונין דעינא ובת-עין".

והוא מחזק 'בדקי הבית' - כי תקון ה'בית' המקדש' הוא על ידי זה. ועל ידי - קיום ה'בית המקדש', וקיום הבתים והדירות של ישראל, שנצולין משרפת אש.

וזהו (סמיכות סיום התורה בתחלתה): "בראשית" (בראשית א, א), "לעיני כל ישראל" (דברים לד, יב). "בראשית" - הינו: ר'א"ש-בית" - בחינת ה'צדיק' שהוא הפאר של העולם - על ידי נפתחין "עיני כל ישראל".

וזה בחינת 'הספד על סלוק הצדיק' - כי "בראשית" הוא 'הספד' על 'נח', הינו מאמר הנ"ל על 'בראשית', הוא 'הספד על סלוק הצדיק' שהוא בחינת 'נח'. כי שם נאמר מבחינת ה'העלמה' שנסתלק ונתעלם הצדיק שהוא הפאר של ישראל וכו'.

ואזי כשיש זה הצדיק שהוא ה'ראש' בית" - אזי יש בחינת 'ראש', ויש בחינת 'בית' - ואזי בלנו בחינת 'בני-בית'.

אבל כשנסתלק ונתעלם זה ה'ראש' שהוא הפאר, בחינת: "שם ה'" (שמות כ, ו; דברים כח, י; ועוד) - אזי מתגברין חס' ושלוש 'שמות הטמאה של החיצונים', בחינת ה'מפרסמים של שקר'. והם בחינת 'ראש של הסטרא-אחרא', שהוא פנגד 'ראש הנ"ל דקדשה', בחינת (איכה ד, א): "ראש כל חוצות". ואזי אין 'בית', ומתגלגלים ב'חוצות' חסין ושלוש.

ושיחות ה'ר"ן קצו: תי-מוהר"ן מה (השתלשלות אמירת התורה ח"ב סז הנ"ל בשבת בראשית): שיחתו הקדושה של רבנו ז"ל, אור ליום שני פרשת נח תק"ע: התורה שלי גדולה מאד, והיא כלה רוח הקדש, ויכולין לידע ממנה עתידות, שמי שיטה עצמו ונאזין ונקשיב התורה שלי, יכול לידע עתידות שיהיה. ואין צריך לומר אחר כך כשנעשין הדברים בעולם - שאז יכולין בודאי למצא הכל בתוך התורה שלי, ולראות ולהבין שהכל מבאר בתוך התורה שנאמרה כבר.

כי התורה הזאת (ח"ב סז הנ"ל) אמרה בליל שבת קדש בראשית, ואז לא נודע עדין שום דבר מפטירת הרב מבארדיטשוב, עד איזה ימים אחר שבת באה הידיעה לכאן. ואז ראו והבינו למפרע: איך שכל ענין זה הוא מרמז בבאור היטב בתוך דברי המאמר הנ"ל.

כל זה שמעתי אחר 'שבת בראשית' שנת תק"ע, בעת שהראיתי לו התורה 'בראשית לעיני כל ישראל' בכתב, הנדפסת ב'לקוטי תנינא' סימן ס"ז. ובאותו השבוע ראינו בחוש כל הנ"ל: איך בהתורה הקדושה שלו הוא מגלה נעלמות ועתידות.

כי מעשה שהיה כך היה: כי בשבוע הקודם ביום חמישי שהוא כ"ה תשרי שנה הנ"ל, נסתלק כבוד הרב הגאון בוצינא קדישא, החסיד המפרסם מורנו הרב רבי לוי יצחק זצ"ל, אב-בית-דין דקהלת קדש ברדיטשוב. ובשבת שאחר יום חמישי הנ"ל שהוא שבת בראשית, אז נאמרה התורה הנ"ל מפי רבנו ז"ל, המתחלת 'בראשית, לעיני כל ישראל', המדברת מהעלמת הפאר של ישראל, דהיינו: העלמת והסתלקות הצדיק שהוא הפאר של ישראל.

ובעת ששמענו זאת התורה מפיו הקדוש של רבנו ז"ל, לא היינו מבינים כלל להיכן מגיע פונתו, פי אז באותו השבת עדין לא נודע כלל מפטירת הצדיק הנ"ל, עד יום שני אחר שבת.

ואחר כך בשבוע שאחר שבת בראשית, נודע לנו מצדו של ישראל, שנסתלק הצדיק הגדול הנ"ל. אז היינו מבינים למפרע: שרבנו ז"ל גלה בהתורה הנ"ל, פי זאת התורה מדברת מהעלמת הפאר וכו', והצדיק הנ"ל היה נקרא בפי רבנו ז"ל: "פאר של ישראל", בחינת 'תפלין' (תי-מוהר"ן ער; ירי-מוהר"ן ח"א לט).

וכן באותה השנה לא היו אתרוגים מצויים, ואחר כך באו אתרוגים על פי נס. ואמר רבנו ז"ל: "שהיה בטוח על צדיקי-הדור, ובפרט על הצדיק הנ"ל שהוא פאר הקהלה שלנו - שיהיו אתרוגים וכו'!" - על-כן ראינו בברור:

שרבנו גלה ברוח-קדשו בהתורה הנ"ל, הסתלקות הצדיק הנ"ל.

והנה במאמר זה מבאר: שכשנסתלק הצדיק ה'ראש-בית', על-ידי-זה נתגדליו ונתפרסמין בעלי שמות הטמאה וקדריים" וכו', וכן "על-ידי-זה באים שרפות רחמנא-לצלן". וכל-זה ראינו בעינינו: שבסמוך אחר פטירת הרב הקדוש הנ"ל, נתפרסם סמוך למקומותינו, קדרי אחד בכפר חנואסטיוועץ בפרסום גדול, והיו נוסעים אליו מכל הסביבות, ועשה פעלות רבות בשמות הטמאה. וכן נתפרסמו כמה וכמה קדריים במקומות אחרים.

גם באותה השנה היו שרפות גדולות בעולם, עד שכמעט שלא היתה עיר אחת שלא נשרפה כמה פעמים. וגם בברסלב היו שרפות גדולות כמה פעמים בשנה זו, וכן בעירות הסמוכות והרחוקות. וזה ראינו בעינינו: איך שקל תורתו, היא בלה רוח-הקדש, ויכולין לידע ממנה עתידות, כאשר אמר הוא ז"ל בעצמו על מאמר הנ"ל.

גם מה שאמר קדם סכות: "שהוא בטוח בכחו של הרב הקדוש הזה שיהיו אתרוגים במדינתנו" וכו' - מבאר גם-כן בזה המאמר בסופו, מענין ה'דור האתרוגים', שנמשך גם-כן מה'ראש-בית', בבחינת (ישעיהו מא, ד): "קרא הדרות מראש" וכו', עין שם].

[ימי-מוהרנ"ת לט (השתלשלות אמירת התורה ח"ב סז הנ"ל בשבת בראשית): ותכף אחר סכות, נסתלק הרב-הקדוש מורנו הרב לוי יצחק זצ"ל, אב-בית-דין דקהלת-קדש בארדיטשוב. ומעשה שהיה כן היה, בקיץ תקס"ט נסע הרב הצדיק הנ"ל מברדיטשוב על המדינה, והרחיק נדד למדינת וליחא"י שקורין 'מאלדאביע', מה שלא היה דרכו לנסע לשם. וספרו זאת לפני רבנו בקיץ הנ"ל, והיה קצת לפלא נסיעתו זאת.

ביום שלאחריו שאל רבנו ז"ל על הבעל מגיה רבי יעקב: "היכן הוא!" - ואמר: "שרוצה לבדק תפלויו!" - והבינו: "שיש לו פגנה בזה!" - ואחר-כך בא רבי יעקב בעל המגיה הנ"ל, ובודק תפלויו, והיו פשרים ניפים מאד מאד - כי היו מפתיבת-יד הסופר הצדיק המפרסם, מורנו אפרים ז"ל, אשר כתב שלו מתקיים ביותר, ונראה כחדש ממש במפרסם.

אחר-כך ענה ואמר רבנו ז"ל: "זה הענין שספרו אתמול ש'הרב מברדיטשוב נסע למאלדאביע', עבר עלי בדעתי בכל הלילה הזאת, ומחמת זה בודקתי התפליו שלי!" - ואמר על-זה, ענין נפלא ונורא מאד כדרכו. ומתוך כלל דבריו האלו, נשמע: שקורא להרב הנ"ל "פאר ישראל".

אחר-כך כשלא היו האתרוגים, וכבר היה הרב הנ"ל בביתו. ואחר-כך כשבאו אתרוגים, אמר: שהיה בטוח על הרב הנ"ל שהוא "פאר הקהלה" שלנו וכו' כנ"ל.

ובין יום-הכפורים לסכות, דבר רבנו ז"ל הרבה מאתרוגים והיה מצפה ומחכה מאד להשם-יתברך: "שיעשה נסים שיביאו אתרוגים!" - ועשה בזה מה שעשה.

ואמר אז התורה (שיחות-הר"ן פז) מענין אתרוג: שכפי הימים-הנוראים שלנו, ראוי שיהיה לנו אתרוג יפה" וכו'.

גם אמר אז בין יום-הכפורים לסכות, התורה המתחלת: "הצדיק מכרח לעשות תשובה בעד ישראל" (ח"ב סו), ומבאר שם הענין מה שקורין "מחרת יום הכפורים", "שם ה'", עין-שם.

ואני לא הייתי אז אצלו בין יום-כפור לסכות כשגלה ענינים אלו, ותכף אחר שמחת-תורה שהיה ביום שלישי, באתי אליו, ביום אסרו-חג, דהינו: ביום רביעי פרשת בראשית. ותכף שמעתי מחברי ענינים הנ"ל, וכתבתי על הספר.

ובלילה שלאחריו, דהינו בלילה השיף ליום חמישי, הבאתי לפניו פתיבת התורה הנ"ל, כדרכי תמיד להראות לו כל מה שאני כותב מתורתו. ולקח הכתב, ועין בו, וישב עליו, והביט בו היטב, והכרתי בו איזה שנוי, כי ישב כמו טרוד בצער גדול, ועיניו היו מלאים דמעות קדושים, ולא גלה כלל דבר מצער, גם לא דבר עמי, רק ישב בשתיקה כנ"ל.

אחר-כך **בליל שבת קדש שהוא פרשת בראשית**, נכנס הרב דפה (תלמידו רבי אהרן ז"ל) אצלו, בשעת הסעודה, כדרכו תמיד, ענה ואמר לו רבנו ז"ל דברי צחות: "שביתו כמו סכה וכו'!" - פי אז ירדו גשמים ובית הרב לא היה מקרה היטב, ומן-הסתם ירדו הגשמים לביתו כמו לתוך הסכה. (ואז על-ידי השיחה הזאת, נשתלשלה תורה רס"ו. שיח-שרפי-קדש ח"ב רעח).

ואחר-כך ענה ואמר: "בשביל שאין בעל-הבית!" - דהינו: "שאין הרב משגיח היטב כמו בעל-הבית" וכו'! - אחר-כך דבר עם העולם על השלחן שיחות אחרים.

אחר-כך ענה ואמר: **"אצלי אין לכם כלום, פי אצל צדיקים אחרים מרגישין עתה שהוא שבת בראשית, ואצלי אין רואים כלום!"**

עניתי אני ואמרתי לפניו: עתה הוא דרך הצדיקים לומר על 'הבור התחלת התורה בסופה', דהינו: לחבר "בראשית" עם "לעיני כל ישראל!"

ואז ראינו נפלאות-השם: איך תורתו-הקדושה פלולה, מכל מה שנעשה בעולם. וכן ראינו כמה פעמים. אבל אף-על-פי-כן נזהרנו בלנו: שלא לגלות לרבנו ז"ל בפה בפרוש. אף-על-פי שידענו שידע על-פי רוח-קדשו, אף-על-פי-כן הדבור עושה רשם.

אחר-כך בליל שבת קדש בפרשת נח, ועדין לא הודיעו לו הסתלקותו של הצדיק הנ"ל. ואז בליל שבת קדש השני הנ"ל, ענה ואמר: "איזה סדרא קורין בשבת זה?"! - והשבנו: "פרשת נח"! - ענה ואמר: "אתחיל לומר תורה בכל שבת". והתחיל ואמר: "בראשית", הוא הספד על נח' שהוא הצדיק וכו', כמו שנדפס בסימן הנ"ל.

ואז זלגו עיניו דמעות, וכל העומדים עליו הורידו דמעות, מחמת שכבר ידעו כלם מהסתלקות הצדיק הנ"ל. ואחר-כך נמשך עוד איזה זמן, ולא הודיעו לו בפרוש, עד שקרא לאיש אחד, וצוה עליו: "שיספר לו מהסתלקות הצדיק הנ"ל"! - והשיב לו: "הלא אמרו, שעדין אינכם יודעים בזה, וכל בני-הבית הזהירו אותי הרבה, שלא לגלות לכם"! - ענה ואמר: "וכי לא אדע? הלא כבר יודעין מזה בארץ-ישראל!"

והאריך אז בשיחה, מגדל השבר המר של העולם, שנסתלק מהם 'פאר-הדור', צדיק קדוש ונורא כזה, זכותו-יגדל-עלינו.

ואחר-כך נודע לי: שבאותו הלילה שהבאתי לפניו התורה (ח"ב טו): "מענין מחרת יום-הכפורים שנקרא 'שם השם' - אז נסתלק הצדיק הנ"ל. כי התורה היא מקשרת ומחברת עם התורה "בראשית" הסמוכה אחריו, כמבאר למעין שם.

ואז ראיתי והבנתי נפלאות-השם, איך הכל גלוי לפניו, והכל מבאר בתורתו. ואי-אפשר לבאר בכתב, כל מה שעבר בזה.

ויש בזה עוד דברים בגו - כי באמת: עקר ההספד הנ"ל הנאמר בהתורה בראשית הנ"ל, נאמר על-עצמו וכו' - אף נסמך על 'הסתלקות הצדיק' הנ"ל, כדרכו הנפלא בכל התורות, שכולל דברים הרבה בלי שעור בתורה אחת וכו'. אף כל-זה אי-אפשר לבאר בכתב.

לג.

(ח"ב עא)

"כל העולם נברא בשביל כבוד השם-יתברך, כמו שפיתוב (ישעיה מג, ז): 'לכבודי בראתיו וכו' (יומא לה, אבות פ"ו מ"ב).

ענה ואמר בדרך צחוק קצת: "גם אני אמר על זה!" - ותקף חזר לאחוריו ואמר: "לא אוכל!" - וחזר ואמר: "אף על פי כן אמר!" - וחזר שוב לאחוריו ואמר: "אבל לא אוכל!" - וכן חזר כך כמה פעמים שאמר: "אף על פי כן אמר!" - ושוב חזר לאחוריו.

אחר כך אמר: "ויהי מה, אני אמר!" - ותקף שאל: "במה דברנו עתה?"! - עניתי אני ואמרתי לו איזה מהשיחות שספרנו עמו אז. ענה ואמר: "לא לזה הדבור פונתי!" - ואמר בעצמו: "הלא דברנו מקדם מענין שאינו נמצא בעל-הבית", וכו' כנ"ל!

ותקף ישב בשתיקה, ונתלהב מאד, והתחיל להוציא מפיו גחלי אש, כי כל דבריו היו פגחלי אש, וענה ואמר כל התורה על "בראשית, לעיני כל ישראל", הנדפסת בלקוטי-תנינא בסימן ס"ז, עין-שם. ושם דבר מענין העלמת הפאר, מה שנתעלם הצדיק שהוא הפאר והחן שהוא הבעל-הבית של העולם.

ואמר התורה ביראה גדולה כדרכו, ועיניו היו מלאים דמעות, ושום אדם לא ידע מה שמרמז בתורתו מענין 'הסתלקות הצדיק הנ"ל'.

ביום ראשון אחר שבת, שמענו השמועה: "שנסתלק הרב הצדיק מברדיטשוב!" - ולא רצינו להאמין.

אחר-כך בליל השיף ליום שני, הבאתי לפניו ז"ל, התורה בראשית הנ"ל, שכבר כתבתיה ביום ראשון. ועין והביט בה היטב, וגם אז ישב משתומם בצערו, והבנתי: "כי דבר הוא!" - ואחר כך ענה ואמר: "התורה שלי גבוה מאד, והיא בלה רוח-הקדש, ויכולין לידע ממנה עתידות, מכל-שכן כשכבר הדבר נעשה, בודאי יכולין למצא הכל בתוך תורתו וכו'!"

אחר כך ביום שני, נשמע עוד הפעם: "שהצדיק הנ"ל נסתלק!" - והתחלתי להיות נבון בדעתי: "אולי הוא אמת?"! - והיה לי צער גדול, כי ידעתי שרבנו ז"ל יצטער מאד מאד על זה בלי שעור.

בתוך כך הלכתי אנה ואנה, ונזכרתי: הלא הסתלקות הצדיק הנ"ל מרמז בתורתו הקדושה שגלה בליל שבת קדש, כי הזכיר שם מענין הסתלקות והעלמת הפאר וכו', וכבר ידענו אצלו: שהצדיק הנ"ל נקרא אצלו "פאר". וגם דיקא בלילה הזאת שמעתי מפיו הקדוש, שמהתורה שלו יכולין לידע עתידות, מכל-שכן שיכולין למצא בה מה שכבר נעשה בעולם כנ"ל.

ותקף נתחזק בדעתי: "שהדבר אמת!" - והלכתי ודברתי עם חברי רבי נפתלי. ותקף הקדים עצמו ואמר: בודאי מבאר הסתלקותו, בתורתו של רבנו, בליל שבת זה.

כי יש כבוד פרטי לכל מאמר ומאמר של ה"עשרה מאמרות שבהם נברא העולם" (אבות פ"ה מ"כ) - אשר בשביל אותו הכבוד היה זה המאמר, שעל-ידו נברא חלק פלוני מהבריאה - כדי שיגיע כבוד זה להשם-יתברך. וכן מאמר אחר, שבו נברא חלק אחר מהבריאה - היה בשביל כבוד אחר שיגיע להשם-יתברך.

ועל-כן כשאחד מישראל זוכה לראות בעצמו איזה התגלות הכבוד, הינו פשיש לו איזה כבוד - הוא צריך לידע מאיזה מאמר נתהווה זה הכבוד.

ובודאי לאו כל אדם זוכה לזה, להרגיש בעצמו התגלות כבוד השם-יתברך.

אבל אלו שהם "בהיכלא דמלכא" (זחר בשלח נז. יתרו פח: תרומה קכח. ועוד) - פשיש להם איזה כבוד - אזי אין לוקחין לעצמן כלל מן הכבוד, רק מעלין הכל להשם-יתברך, והם מבינים בהכבוד מאיזה מאמר נתהווה זה הכבוד.

וזוה בחינת (תהלים כט, ט): "ובהיכלו בלו אמר כבוד" - שאצל אלו שהם "בהיכלא דמלכא", הכבוד הוא בלו אומר, הינו בלו מאמר. כי הכבוד שיש להם, הוא בלו רק בשביל המאמר שנתהווה בשביל זה הכבוד.

וזוה בחינת (דניאל א, ד): "ואשר פח' בהם לעמוד בהיכל המלך". "פח" - זה בחינת "כ"ח אתון דמעשה בראשית" (תקוני-זהר יג.) בחינת "עשרה מאמרות שבהם נברא העולם". שאלו שהם "בהיכלא דמלכא" - מגלין ומאירין ה"כ"ח אתון על-ידי הכבוד.

לד.

(ח"ב עב)

על-ידי ה'בושה' שרואה כל-אחד רחוקו מהשם-יתברך, עושין 'תשובה'. כי עקר ה'תשובה' על-ידי ה'בושה', ו'תשובה' הוא בחינת 'חיים', בחינת (יחזקאל יח, לב): "והשיבו וחיו", בחינת 'חיים-נצחיים' של עולם-הבא, בחינת 'שבת', בחינת (תפלת מוסף-שבת): "טועמיה חיים זכו".

וזוה: "בראשית" (בראשית א, א), "יר"א בש"ת" (זחר פנחס רנז. תקוני-זהר כד. עב: צב: קב. קמה:), "יר"א שב"ת" (תקוני-זהר ה. יב. כד: סט. עח.) - כי ה'יראה' וה'בושה', דהינו בחינת 'תשובה' - הוא בחינת 'שבת', בחינת 'חיים-נצחיים' של עולם-הבא.

לה.

(ח"ב עח: שיחות-הר"ן קנג)

גם קדם קבלת-התורה היתה ה'תורה' במציאות, אמנם אז היתה בהעלם ובהסתר, שהיו ה'עשרת-הדברות' נעלמין "בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם" (אבות פ"ה מ"א), שהיתה כל התורה בלה נעלמת ונסתרת בתוך 'שוב-העולם' שנברא "בעשרה מאמרות" וכו'.

והצדיק בעת פשיטותו, בשעה שפורש מן התורה, שהוא אז בחינת איש פשוט - הוא מקבל חיות מבחינת 'קיום העולם קדם קבלת-התורה', שהיה העולם מתקים אז רק בחסדו, בחינת "אוצר מתנת חנם" (שמות-רבה מה, ו).

וזוהו בחינת ה'דרך' לארץ-ישראל' שהצדיק מחיה עצמו בעת פשיטותו משם.

שאִינוּ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה - כִּי אִזּוֹ מְחִיָּה עֲצֻמוֹ
בְּבַחֲיַנַּת הַתּוֹרָה שֶׁנַּעֲלָמַת בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, בְּכָל
הַדְּבוּרִים וּבְכָל הָעֲבֹדוֹת שֶׁנִּבְרָאוּ בְּעֵשְׂרֵה
מֵאֲמֹרוֹת שֶׁשָּׁם נַעֲלָמַת הַתּוֹרָה.

לו.

(ח"ב צא)

הַצְּדִיקִים-הָאֲמֹתִיִּים, מְדַבְּרִים לַפְּעָמִים
עִם רְשָׁעִים,
וּמְסַפְּרִים עִמָּהֶם מֵעֶסְקֵי מְלַחְמוֹת וְכִיּוֹצֵא
בָּזֶה. אֵךְ הוּא מְלַבֵּשׁ בָּזֶה הָאֹר הַגָּדוֹל שֶׁל
הַתּוֹרָה וְכוּ'.

כִּי אִם הִיָּה הַצְּדִיק מְדַבֵּר תַּכְּפָה תּוֹרָה
בְּפְרוּשׁ עִם הָרָשָׁע - הִיָּה יָכוֹל לְהַתְּפַקֵּר
יֹתֵר, כִּי הִיָּה "נֶעֱשֶׂה אֲצִלּוֹ סֵם מוֹת" (יומא
עב:), וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַלְבִּישׁ לוֹ הַתּוֹרָה
בְּצִרוּפִים אַחֲרֵים.

וּכְמוֹ שֶׁמְצִינּוּ (מגלה ט:): "בְּתַלְמֵי הַמֶּלֶךְ,
כְּשֶׁהוֹשִׁיב שְׂבָעִים-וּשְׁנַיִם זְקֵנִים,
וְנָתַן הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
לְהַלְבִּישׁ הַתּוֹרָה בְּצִרוּפִים אַחֲרֵים, וְכִתְבוּ:
'אֲלֵקִים בָּרָא בְּרֵאשִׁית' וְכוּ'". וְכְמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ
רַש"י שָׁם: "כִּי אִם הָיוּ פּוֹתְבִין הַתּוֹרָה כְּמוֹת
שֶׁהֵי, הִיָּה מִתְּפַקֵּר יֹתֵר" וְכוּ'.

לו.

(ח"ב צא)

עַל-יְדֵי שֶׁהַצְּדִיק מְלַבֵּשׁ 'אוֹר-הַתּוֹרָה'
בְּ'סְפוּרֵי-דְבָרִים' - עַל-יְדֵי-זֶה
מְקַשֵּׁר 'חֲכָמָה-תְּתָא' עִם 'חֲכָמָה-עֲלָא'.

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת כ, א): "וַיְדַבֵּר אֲלֵקִים אֶת כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר".

"וַיְדַבֵּר" - לְשׁוֹן 'זוּנָג' וְהַתְּקַשְׁרוֹת, כְּמוֹ:
"דְּאוּיָה מְדַבֵּרַת" (כתבות יג).

כִּי עֵקֶר 'כַּח קְדֻשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', הוּא
עַל-יְדֵי בַחֲיַנַּת (תהלים קיא, ו): "כַּח
מַעֲשֵׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם",
כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַש"י בְּפֶסוּק "בְּרֵאשִׁית"
(בְּרֵאשִׁית א, א): "שֶׁבְשָׁבִיל זֶה פֶּתַח
בְּ'בְרֵאשִׁית', שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ גְזֻלָּנִים אֲתֶם וְכוּ',
כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ בָּרָא הַכֹּל, וּבְרָצוֹנוֹ נִתְּנָה
לָהֶם וּבְרָצוֹנוֹ וְכוּ'" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א, ב).

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר כַּח אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הוּא
מְבַחֲיַנַּת "עֵשְׂרֵה מֵאֲמֹרוֹת שְׂבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם" (אבות פ"ה מ"א), שֶׁהֵם בַּחֲיַנַּת
"כַּח מַעֲשֵׂיו", שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיוּ יִשְׂרָאֵל
יְכוּלִים לִילְכֹד וּלְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וְגַם בְּ'חוּץ-לְאֶרֶץ' נִמְצָא בַחֲיַנָּה זֶה - כִּי
יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת בָּאִים לַפְּעָמִים
בְּמִקְוֹמוֹת שֶׁהָיוּ רְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מִקְדֻשַׁת
יִשְׂרָאֵל, וְכוּבְשִׁים הַמְּקוֹם וּמִקְדָּשֵׁין אוֹתוֹ,
שֶׁזֶהוּ גַם-כֵּן בַּחֲיַנַּת 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל'. וְהָיוּ
יְכוּלִים לֹאמֹר: 'גְזֻלָּנִים אֲתֶם, שֶׁכַּבְּשִׁתֶּם זֶה
הַמְּקוֹם שֶׁאִינוֹ שְׁלֹכֶם'.

אֵךְ עַל-יְדֵי "כַּח מַעֲשֵׂיו", בַּחֲיַנַּת "עֵשְׂרֵה
מֵאֲמֹרוֹת" - יֵשׁ לָנוּ רְשׁוּת לְכַבֵּשׁ כָּל
הָעוֹלָם וּלְקַדְּשׁוֹ בְּקְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא
יִתְבָּרֵךְ בְּרָאָה, וּבְרָצוֹנוֹ נִתְּנָה לָנוּ.

נִמְצָא: שֶׁ"עֵשְׂרֵה מֵאֲמֹרוֹת" שֶׁמְלַבֵּשִׁין
בְּ'דֶרֶךְ-אֶרֶץ', בְּ'יֹשֵׁב הָעוֹלָם' - הֵם
דֶּרֶךְ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין
לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶהוּ בַּחֲיַנַּת 'דֶּרֶךְ-אֶרֶץ', שֶׁהוּא 'דֶּרֶךְ
וְנִתְיָב' לְאֶרֶץ', הֵינּוּ: לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל'.

וּבְזֶה הַדֶּרֶךְ-אֶרֶץ, הַדֶּרֶךְ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
בַּחֲיַנַּת "עֵשְׂרֵה מֵאֲמֹרוֹת שְׂבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם", שֶׁשָּׁם נַעֲלָמַת הַתּוֹרָה - בָּזֶה
בְּעֲצֻמוֹ הַצְּדִיק מְחִיָּה עֲצֻמוֹ בְּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ

"אלקים את" - זה בחינת 'חכמה-תתאה'
 ו'חכמה-עלאה'. "אלקים" -
 בחינת 'חכמה-תתאה'. "את" - בחינת
 'חכמה-עלאה', בחינת: "את השמים"
 (בראשית א, א).

הינו: לזוג ולקשר 'חכמה-תתאה'
 ב'חכמה-עלאה' - זה נעשה על-ידי
 בחינת: "הדברים האלה לאמר" - הינו: על-
 ידי הצדיק שמלביש "הדברים האלה" -
 הינו: 'דבורי-התורה', הוא מלביש ב'ספורי-
 דברים'.

וזהו: "לאמר" - לשון 'הלבשה', כמו
 שכתוב (איכה ב, יז): "בצע אמרתו",
 שפרושו: 'לבוש'.

לח.

(שיחות-ה'ר"ן ה; ריט)

והיה רגיל להזכיר כמה פעמים: גדל עצם
 נפלאות הטובה שעשה לנו משה
 רבנו עליו-השלוש, שבחר לנו חלק טוב
 מאד, ונתן לנו את התורה, ופתח בה (בראשית
 א, א): "בראשית ברא אלקים את השמים
 וכו'", וגלה לנו האמונה הקדושה בלי שום
 חכמות וחקירות, רק צוה עלינו להאמין
 בהשם-יתברך באמונה לבד. ועל-כן אסור
 לנו לכנס בחקירות בכלל חסו-שלוש.

לט.

(שיחות-ה'ר"ן רכב)

רבנו ז"ל דבר עם אחד שהיה לו 'בלבולי
 אמונה', וחזק אותו ואמר לו,
 שאיתא: שכל התהוות מעשה בראשית'
 היה, רק בשביל מה שצפה השם-יתברך,
 שיהיו אנשים שיהיה להם יסורים בענין
 ה'אמונה הקדושה', מחמת הבלבולים
 והכפירות העולים על מחשבתם רחמנא-

לצלך - והם יתגברו פנגד אלו המחשבות,
 ויתחזקו באמונה. ורק בשביל זה ברא
 השם-יתברך את כל מעשה-בראשית'.

ועל-ידי-זה נתחזק זה האיש מאד תמיד
 בכל-עת שבאו עליו
 בלבולים הנ"ל.

וכן מבאר בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים:
 "שעקר הבריאה היה בזכות
 האמונה", כמו שכתוב (תהלים לג, ד): "וכל
 מעשהו באמונה".

מ.

(שיחות-ה'ר"ן רפה)

דבר פעם-אחד בהפלת גדלות סודות
 נוראות תורתנו הקדושה: "הלא כל
 ספר תקונים, הוא על תבת "בראשית"
 לבד. ועל ספר התקונים לבד לא יספיקו
 אלפים ספרים לבאר עצם רבוי הסודות
 שיש שם וכו'. וכל ספר התקונים עם כל
 מה שנכלל בו, הוא רק פרוש על תבת
 "בראשית" לבד. וכן על תבת "ברא",
 יכולין גם-כן לעשות ספר תקונים עם
 רבוי סודות וכו'.

ומזה יכולין להבין ולשער קצת, גבהות
 עמקות תורתנו הקדושה - פי כן על
 כל תבה ותבה של התורה יש סודות רבות,
 כמו אלו הסודות הפלולים ב'ספר
 התקונים' שהוא על תבת "בראשית" לבד
 וכו'.

מא.

(חיי-מוה"ר"ן תטז)

באמת אין אנו צריכין לכנס בכל בחקירות
 ומופתים, רק אנו מאמינים
 בהשם-יתברך שברא את העולם בששת

ימי בראשית, בְּאִמוּנַה־שְׁלֹמֶה, בְּלִי שׁוּם 'חֲקִירוֹת' כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית א, א): "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ".

כִּי אֲנַחֲנוּ מְאֻמִּינִים בְּנֵי מְאֻמִּינִים זָרַע אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְאֲנוּ מְאֻמִּינִים בְּהַשִּׁימֵת־בְּרַךְ וּבִתְוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּלִי שׁוּם 'חֲקִירוֹת', רַק בְּאִמוּנַה־שְׁלֹמֶה לְבַד, וְזֶה יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מכות כד): "בָּא חֲבִיבִי וְהִעֲמִידֵן עַל אַחַת, וְצַדִּיק בְּאִמוּנָתוֹ יִחְיֶה" (חֲבִיבִי, ב, ד).

[ב] לְפִי ה'חֲדוּשֵׁי־דְאוּרֵיתָא', כֵּן נִתְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁינִי בְּמַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית' (חֲדוּשֵׁי־דְאוּרֵיתָא ח"ב ט).

[ג] בְּזֶה שִׁיּוּצָאִין לְקִרְאָת אָדָם חָשׁוּב, נִתְעוֹרְרִין "עֲשֵׂרָה מְאֻמֹּת שְׂבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (אבות פ"ה מ"א). גַּם עַל־יְדֵי 'קִרְבַּת הָרַחוּקִים' גַּם־כֵּן (כְּבוֹד ח"ב ג; תּוֹכַחַה ח"ב ה).

[ד] מִי שֶׁמְזַכֵּה אֶת הַרְבִּים, נַעֲשֵׂה שְׂתָף לְהַקְדוּשֵׁי־בְרוּךְ־הוּא בְּמַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית' (תְּשׁוּבָה נד).

מב.

(יְמֵי־מוֹהֲרַן ת"ח"ב מ)

וְהִנֵּה הַשִּׁימֵת־בְּרַךְ מְסַבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה בְּרַחֲמָיו, וְ"חַיֵּב כָּל אָדָם לֹאמֹר: בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם" (סְנֵהֲדִין לז), וְכָל מֶה שֶׁנַּעֲשֵׂה בְּעוֹלָם הַכֹּל נַעֲשֵׂה בְּשִׁבְלִי.

וּבְכַרְט אֲנֹכִי שֶׁאָמַר לִי רַבֵּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ בְּעֵת הַנְּסִיעָה לְאוּמָאן: "שֶׁהַכֹּל שְׁלָנוּ, כִּי 'חַיֵּב אָדָם לֹאמֹר: בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם', כִּי הֲלֹא נוֹסְעִים כָּאֵן" וְכו', וְאִם־כֵּן שְׂתָף אוֹתִי עִמּוֹ לְעִנְיֵן 'בְּרִיאַת־הָעוֹלָם בְּשִׁשַּׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית'.

[חַיֵּי־מוֹהֲרַן רטו; יְמֵי־מוֹהֲרַן ת"ח"א נא: וְהִיָּה אִזּוּ בְּשִׁמְחָה גְדוֹלָה (בְּלִיל שְׁבַת נְחֻמוֹ תק"ע אַחַר שְׁגָלַת הַתּוֹרָה הַנוֹרָאָה שֶׁל "פְּרֵאסְטִיק" ח"ב עה), וְגַעַר בְּרַבִּי נִפְתָּלִי, עַל שֶׁהִיָּה בּוֹשׁ קֶצֶת לְנַגֵּן אִזּוּ. וְאָמַר: "מֶה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבַיֵּשׁ, כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבְלֵנוּ!" (נִפְתָּלִי וְאִם הָאֵפֶן מִיר זִיד צוֹ שְׁעָמוּ, בְּשִׁבְלֵנוּ נִבְרָא הָעוֹלָם)].

מג.

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'מַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית')

[א] מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ 'צַעַר גְּדוֹל בָּנִים', יִקְרָא בְּכָל יוֹם "מַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית". גַּם עַל־יְדֵי הַקְּרִיאָה, נִצּוֹל מִעֲלִילוֹת שֶׁל גְּזֵלָה (בָּנִים ח"ב א; גְּנֵבָה וְגֵזֵלָה ח"ב ו).

מד.

(עָלִים־לְתַרוּפָה, א' לָךְ־לָךְ תַּקְצ"ג)

וְתִדַּע נְאֻמָּנָה: שֶׁבְּכָל רִגַע נִתְחַדֵּשֵׁין חֲדוּשִׁים הַרְבֵּה בְּעוֹלָם, כִּי "הַשִּׁימֵת־יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" (תְּפִלַּת שְׁחִרִית), הֵינּוּ: בְּכָל הַיּוֹם כָּלוּ, כִּי אֵין שְׂעָה דּוֹמָה לְחִבְרָתָהּ, וְאֵין רִגַע דּוֹמָה לְחִבְרָתָהּ, כַּאֲשֶׁר מְעַתֵּק אֲצִלֵי מִ'בֵּית־הָאֲרִיז' ל' (עֲצֵר־חַיִּים, הֵיכַל אָדָם־קַדְמוֹן, שַׁעַר אַ עֲנָף ה - מוּבָא בְּאַרְיִכוֹת בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּשַׁר־בְּחֻלְב ד; וְעוּד; עֵינ־שָׁם).

מה.

(עָלִים־לְתַרוּפָה - לֹא רְשׁוּם תְּאָרִיךְ, וְהוּא הַמְּכַתֵּב שְׁאַחֲרֵי הַמְּכַתֵּב שֶׁל ד' וַיִּרָא תַקְצ"ג)

בְּכָל יוֹם וַיּוֹם נַעֲשֵׂה חֲדָשׁוֹת לְגַמְרִי. וְקֶצֶת רוֹאִין בַּחוּשׁ, וּבְכָל יוֹם נַעֲשֵׂה מֶה שֶׁנַּעֲשֵׂה, חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים - הַכֹּל בְּעִנְיֵן ה'רֹאשׁ בֵּית', אֵיךְ לְהַכְנִים אוֹר קֹדְשָׁתוֹ וְאִמְתָּתוֹ בְּעוֹלָם.

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּפִלַּת שְׁחִרִית): "וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית". "בְּרֵאשִׁית" (בְּרֵאשִׁית א, א), הוּא "רֹאשׁ בֵּית", כִּי־דוּעַ (תַּקּוּיִי־זֶהַר יח: כד. - לְקוּטֵי־מוֹהֲרַן ח"ב סז).

היָנוּ: בְּכֹל יוֹם הַשֶּׁם־יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ מַעֲשֵׂה הַ"נְהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן" (שם ב, י). "שֶׁהוּא יְסוּד הַפְּשׁוּט שֶׁנִּמְשָׁךְ מִהֲרֹאֵשׁ בֵּית" (לקוטי־מִוֶּהֲרֵן שָׁם). וְהֵבֵן דְּבָרִים אֲלוֹ הַיֵּטֵב, כִּי אֵי־אֶפְשָׁר לְבַאֵר עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה.

מו.

(עלים-לתרופה, א' נח תקצ"ז)

וְגַם תּוֹדָה לְאֵל, שֶׁמִּחְנוּ קֶצֶת בְּשָׁמִינֵי־עֶצֶר וְשִׁמְחַת־תּוֹרָה וּבִשְׂבַת־בְּרֵאשִׁית.

מז.

(עלים-לתרופה, הושענא־דבא־תר"ב)

הַחֵייתֵנִי בְּדַבְּרֶיךָ בְּמָה שֶׁכִּתְבָּת: "שְׂרִצוֹנֶךָ לְהַתְחִיל מֵעַתָּה 'בְּרֵאשִׁית בְּרֵא'" (בראשית א, א) - כִּי הוּא הַמְּדָה, וְכִי יָפָה לָךְ וּלְכַלְנוּ.

וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ בְּעֶצְמֶךָ מַה שֶׁכִּתְבָּת, כִּי עָמַק הוּא.

"וְהָאָרֶץ הֵיְתָה תֵהוֹ וְנֵהוּ" (בראשית א, ב)

מח.

(ח"ב ז, ד)

כָּל־זְמַן שָׂאִין מֵאִיר הַדַּעַת בְּבִנְי־אָדָם, וְאֵינָם יוֹדְעִים וּמְרַגְּשִׁים אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וּמְמַשְׁלָתוֹ - אֵינָם בְּכֹלל 'בְּנִי־אָדָם' - מֵאַחַר שָׂאִין בָּהֶם דַּעַת "לְדַעַת אֶת ה'" (הושע ג, א), שֶׁזֶה עֶקֶר 'צֹדֵר הָאָדָם'.

וְעַל־כֵּן נִחְשָׁב הָעוֹלָם כִּי־תֵהוֹ וְנֵהוּ" (בראשית א, ב), וְעַל־זֶה נֶאֱמַר (ישעיהו מה, יח): "לֹא תֵהוֹ בְּרֹאֵה לְשַׁבַּת יְצִרָה". כִּי צָרִיכִין לִישֵׁב אֶת הָעוֹלָם, שִׁיְהִי מִישֵׁב

הָעוֹלָם מִ'בְּנֵי־אָדָם' דִּיקָא, דְּהֵינּוּ: מִ'בְּנֵי־דַעָה' שִׁיּוֹדְעִין אֶת הַשֶּׁם־יִתְבָּרַךְ.

מט.

(חיי־מוהר"ן רח)

אָמַר: מִתְחַלָּה הִיָּה הָעוֹלָם "תֵהוּ" (בראשית א, ב), וְאַחֲר־כֵּן בְּרָא אֶת הָעוֹלָם. וְצָרִיכִין לְבַאֵר עֵינָן זֶה לְעֵינָן מַה נֶאֱמַר.

(אמר המעתיק [הרב מטשענהרין ז"ל]: שְׁמַעְתִּי מִהֲרַב רַבִּי נִפְתָּלִי ז"ל, שֶׁפַּעַם אַחַת אָמַר לְפָנָי רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהַמְּגִיד מְטָרָאוֹיִצֶעַ הַקָּשָׁה עָלָיו שְׁנֵי קִשְׁיוֹת.

א) עַל מַה נִּתְיָשֵׁב תְּחִלָּה בְּבֵית נִחְמָן נִתָּן, וְאַחֲר־כֵּן בְּבֵית רַבִּי יוֹסֵף שְׁמוּאֵל, כִּי לְכַאֲוָרָה הִיָּה צָרִיךְ לְכַנֵּס בְּבֵית רַבִּי יוֹסֵף שְׁמוּאֵל מִיָּד, כִּי הוּא אִישׁ כָּשֵׁר וְכוּ'?

ב) שְׁנֵית הַקָּשָׁה, עַל מַה הוּא מְקַרֵּב וּמְדַבֵּר עִם הַקְּלִי־עוֹלָם שֶׁהָיוּ שָׁם בְּאוֹמָאן?

וְהַשִּׁיב לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל בְּזֶה־הַלְשׁוֹן: מַה שֶׁהַקָּשָׁה רֵאשׁוֹנָה, הִיא קִשְׁיָא יְשָׁנָה מְכַבֵּר, לְמַה הִיָּה מִתְחַלָּה הָעוֹלָם "תֵהוּ וְנֵהוּ" (בראשית א, ב), וְאַחֲר־כֵּן נִבְרָא הָעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת, הִיָּה לוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַרָא הָעוֹלָם בְּמִלּוּאוֹ וּשְׁלִמּוֹתוֹ מִיָּד?

וְהַשְּׁנִית גַּם־כֵּן אֵינּוּ קִשְׁיָא כָּלל, מֵאַחַר שֶׁהַצְּדִיקִים וְכוּ' אֵינָם מִתְקַרְבִּים אֵלָי, אֲנִי מְכַרַח לְקָרֵב הַרְשָׁעִים וְקְלִי־עוֹלָם, אוֹלֵי אַעֲשֶׂה מֵהֶם אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים בְּאַמַּת.

וּבְאַמַּת הוֹדוּ בְּעֶצְמָם וְלֹא בּוֹשׁוּ אֲלוֹ הַקְּלִי־עוֹלָם: שֶׁאֲלַמְּלֵא לֹא נִפְטַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּזְמַן קְרוֹב כְּלִי־כֵף לְכַנִּסְתּוֹ לְאוֹמָאן, הָיוּ בְּנֻדָּאֵי חוּזְרִים בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה בְּאַמַּת).

"וְחִשְׁךָ עַל פְּנֵי תְהוֹם" (בראשית א, ב)

נ.

(ח"ב פג)

עַל־יְדֵי 'תְּקוּן־הַבְּרִית' - מְקִיִּים הַנוֹפְלִים בְּ'אַהֲבוֹת וְיִרְאוֹת רַעוֹת', לְ'אַהֲבוֹת וְיִרְאוֹת קְדוּשׁוֹת' וּמַעֲבִיר הַ"חֶשֶׁךְ"

מעניניהם; ואז עיניהם רואות נפלאות; ונחשב כאלו ברא את העולם - כי שם כתיב (בראשית א, יד): "יהי מארת", ועבר השך שפסה "פני תהום" (שם א, ב).

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים"

(בראשית א, ב)

נא.

(ח"א, ב)

עקר ה'רוח-חיים', מקבלין מהצדיק והרב שבדור. כי עקר 'רוח-חיים' הוא בה'תורה', כמו שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", "הוא התורה" (זהר בראשית לא: תקוני-זהר עז: קכ:), והצדיקים דבקים בתורה, ועל-כן עקר ה'רוח-חיים' הוא אצלם.

וה"רוח צפון שהיתה מנשבת בכנור של דוד" (ברכות ג), הוא בחינת: "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" הנ"ל וכו'. ועל-כן ישראל שהם מקבלין ה'רוח-חיים' מהתורה, נקראים על שם 'צפון' וכו'.

נב.

(ח"א, ח)

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב) - הינו: ה'תורה שנתנה לארבעים יום', ששם ה'רוח-חיים', בחינת 'רוח מ"ם' וכו'.

נג.

(ח"א, עח)

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב). הינו: כשלומד תורה - כי "מים זו תורה" (בבא-קמא יז. עבודה-זרה ה: ועוד

בזהר ומדרש), אזי: "ורוח אלקים" - שהוא 'רוח-הקדש'. "מרחפת" וחופף עליו, ושואב 'רוח-חיים'. כי בלא 'תורה' אי אפשר לחיות וכו'.

נד.

(ח"א, קיח)

כשמוחש דבר בתורה, אלו החדושים הם בעצמם בבחינת 'משה משיח', כי שם רוחו מרחפת, כמו שכתוב בזהר (בראשית לא: וישב קצב: - על בראשית א, ב): "ורוח אלקים" - דא רוחא דמשיח. 'מרחפת על פני המים' - הינו התורה'.

נה.

(ח"ב, לב)

"בחינת 'משיח', שורה על אנפי אוריתא" (זהר בראשית לא: וישב קצב: - דהינו: ה'ספרים-הקדושים' שמגלין ה'פנים של תורה', ושם מרחף רוחו של משיח'.

בבחינת (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים". "רוח אלקים" - "דא רוחו של משיח' שמרחף על פני המים" (זהר שם), ו"מים הוא התורה" (בבא-קמא יז. עבודה-זרה ה: ועוד בזהר ומדרש).

נו.

(ח"ב, עב)

כל-אחד לפי בחינת ה'רוח-אלקים' שיש בו, שהוא בחינת 'רוח-הקדש', 'רוח נבואה' - כמו-כן הוא זוכה לחדש בתורה.

כי "זה ה'רוח אלקים', שורה על פני התורה" (זהר בראשית לא: וישב קצב:), בבחינת (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת

על פני המים" - הינו: על-פני ה"תורה שנקראת מים" (בבא-קמא יז. עבודה-זרה ה: ועוד בזהר ומדרש).

על-פן על-ידי המנהיג-האמתי שהוא בחינת משה, דעת-הכולל, רוח-הכולל, שעל-ידו מתנוצץ מחו של כל אחד, שזהו בעצמו בחינת "רוח אלקים" שממשיך לכל-אחד - נמשך על-ידו לכל-אחד הדושיין-דאורייתא.

כי ה'הדושיין-דאורייתא' - הם על-ידי בחינת ה'רוח אלקים' ששורה על פני התורה בנ"ל.

"ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור. וירא אלקים את האור כי טוב. ויבדל אלקים בין האור ובין החשך" (בראשית א, ג-ד)
"להבדיל בין האור ובין החשך" (בראשית א, יח)

אמר רבי אלעזר: אור שברא הקדוש-ברוך-הוא ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. בין שנסתכל הקדוש-ברוך-הוא בדור-המבול ובדור-הפלגה, וראה שמעשיהם מזלזלים, עמד וגנזו מהן, שנאמר (איוב לח, טו): "וימנע מרשעים אורם", ולמי גנזו? - לצדיקים לעתיד-לבא, שנאמר (בראשית א, ד): "וירא אלהים את האור כי טוב", ואין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ג, י): "אמרו צדיק כי טוב". בין שראה אור שגנזו לצדיקים, שמה, שנאמר (משלי יג, ט): "אור צדיקים ישמח". (חגיגה יב.)

נז.

(ח"א יט, ז-ט)

מי שיכול להתעורר להתנוצצות האותיות שבכל מעשה-בראשית שיש בכל דבר - אזי אכילתו ושתיתו וכל תענוגיו, אינו אלא מ'התנוצצות האותיות שבאכילה ושתיה, בבחינת (רות ג, ז): "ויאכל וישת וייטב לבו".

"וייטב לב"ו" - הינו בחינת התנוצצות האותיות של "לב אלקים שבמעשה-בראשית" (זהר נשא קכב. פנחס רטו. - בתקוני-זהר-חדש, כמה פעמים) שיש בכל דבר.

וזהו: "וייטב לבו" - "אין טוב אלא אור" (עין חגיגה יב. - שמות-רבה א, כ), כמו שכתוב (בראשית א, ד): "וירא אלקים את האור כי טוב".

וזהו: "ויאכל וישת וייטב לבו" - שהיתה אכילתו ושתיתו מ'הארת והתנוצצות האותיות של "לב אלקים" שבסעדתו שאוכל.

נח.

(ח"א כג, ג)

על-ידי תקון ברית קדש' - נתתקן תאות-ממון'.

ועל-פן ב'פרנסה-דקדשה' כתיב: "מצא אשה מצא טוב" (משלי יח, כב) - כי ה'פרנסה' הוא בחינת 'אשה' (עין בפנים).

"טוב" - בחינת 'צדיק', שממתיק מ'רירותא', תאות ועצבון הפרנסה'. ו"אין טוב אלא צדיק" (יומא לח: חגיגה יב. בראשית-רבה יב, ו) - הינו: 'ברית', כמו שכתוב (ישעיה ג, י): "אמרו צדיק כי טוב", וכמו שכתוב (שמות ב, ב): "ותרא אתו כי טוב הוא", "שנולד מהול" (שמות-רבה א, כ). "ואין טוב אלא אור, כמו שכתוב (בראשית א, ד): "וירא אלקים את האור כי טוב" (עין חגיגה יב. - שמות-רבה א, כ).

נט.

(ח"א לג, ה-ז)

"לעתיד-לבוא יתגלה אורייתא דעתיקא סתימאה" (זהר ב'העלתך

קנב), ויתגלה ה'אהבה-שבדעת', פנימיות- התורה'.

וזהו (זכריה יד, ז): "והיה יום אחד יודע לה" - שיתגלה ה'אהבה' הנקרא 'יום', כמו שכתוב (תהלים מב, ט): "יומם יצוה ה' חסדו" - הינו: ה'תורה-הפנימיות' שהיתה צפונה.

כמו שכתוב (בראשית א, ד): "וירא אלקים את האור כי טוב", ואמרו רז"ל (חגיגה יב): "כי טוב לגנוז" - כי 'אור-התורה' הזאת, אין העולם פדאי להשתמש בה. 'וה'תורה' נקרא 'טוב', שנאמר (משלי ד, ב): 'כי לקח טוב נתתי לכם' (ברכות ה, מח: עבודת-זרה יט: ועוד). 'ונקרא 'אור', כמו שכתוב (משלי ו, כג): 'ותורה אור'" (תענית ז: מגלה טז: ועוד).

ויש גם-כן 'צדיקים', שהם צפונים ומסתרים, שאין העולם פדאי להשתמש בהם. ו'צדיק' נקרא 'טוב', כמו שכתוב (ישעיה ג, י): "אמרו צדיק כי טוב" (יומא לח: חגיגה יב). ונקרא 'אור', כמו שכתוב (תהלים צז, יא): "אור זרע לצדיק".

וכשמוקשר 'לבו' ל'דעתו', הינו: "שלבנו ברשותו" (בראשית-רבה לד, י), שפופף את יצרו - אזי נכללין גם-כן ה'מדות' שבלבו ל'דעתו; ואזי מקבלין ה'מדות', 'אור' ה'אהבה-שבדעת'.

ורואה ומשיג "את האור כי טוב" וגנוז, שמשגיג ה'אור' - הינו: ה'תורה-הגנוזה, וה'צדיקים-הגנוזים'.

הינו: שהצדיקים והתורה שהיה גנוז וצפון עד עתה ממנו - כשפופף את 'לבו' לה'דעת' - אזי מקבל ה'לב' שהוא 'שרש' לכל המדות - 'אור' ה'אהבה-שבדעת', הוא

ה'אהבה' שהיה בכח בין הקדוש-ברוך-הוא לישראל קדם-הבריאה.

שלפי בחינתו הוא ממשיך את ה'אהבה-מדעת', לתוך ה'ימים' ולתוך ה'מדות'.

ס.

(ח"א מד)

על-ידי 'מחאת-כף' בתפלה, נתבטל 'הרג' ו'אבדון' מעולם. פי ה'ימים' הם בחינות (בראשית א, ג): "יהי אור, ויהי אור", ימינא ושמאלא. וכתיב (שם שם, ד): "וירא אלקים את האור וכו', ויבדל בין האור, דא אהרן. ויבין החשך, דא קרח" (תקוני-זהר עא:). וזה בחינות (ויקרא כו, ו): "ונתתי שלום בארץ, וחרב לא תעבר בארצכם".

סא.

(ח"א נד, ב)

ה'הסתפקות' הוא בחינת "אור מלא" [מ'אזרות מלא". בראשית א, טו] וכו'. פי ה'צדיקים' שיש להם ה'הסתפקות', אצלם הוא "אור מלא", בבחינת (בראשית א, ד): "וירא אלקים את האור כי טוב", אין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ג, י): "אמרו צדיק כי טוב" (יומא לח:). עין להלן בפסוק (בראשית א, יד) "יהי מארת".

סב.

(ח"א עד)

צריך כל אדם לילך מ'קטנות' ל'גדלות', ולהמתיק הדין שבא מבחינת 'מחיר' דקטנות. וכשבא ל'גדלות', הוא בחינת (בראשית ג, ז): "ותפקחנה עיני שניהם", ופרש רש"י: "על שם החכמה נאמר".

כי עקר ה'המתקה' הוא על-ידי 'הכמה',
בחינת 'מחין-גדלות', דהינו: על-ידי
'ידיעת-התורה'.

כי "ה'תורה' נקראת 'אור', בחינת (משלי ו,
כג): 'ותורה אור' (תענית ז: מגלה טז: ועוד),
וכמו שכתוב (שם א, ד): 'וירא אלקים את
האור כי טוב', "ואין טוב אלא תורה" (ברכות
ה. מח: עבודה-זרה יט: אבות פ"ו מ"ג; ועוד).

הינו: כי ה'תורה' היא בחינת 'אור', הפך
ה'חשך' שהוא בחינת 'דין' - כי על-
ידי 'ידיעת-התורה' נמתק ה'דין'.

סג.

(ח"א רלד)

דע: ש'ספורי-מעשיות מצדיקים', ממה
שארע להם, הוא דבר גדול מאד,
ועל-ידי-זה נטהר מחשבתו. גם נצול
מצרות.

אבל אי-אפשר לספר 'מעשיות של
צדיקים' - בייאם מי שיכול להדמות
עצמו להשם-יתברך, דהינו: שיכול להבדיל
בין אור וחשך כמו השם-יתברך בבחיול.

כי כנגד כל 'מעשה של צדיק' - יש כנגדו
'רע', 'מעשיות של רשעים' - שגם להם
ארע פיוצא בזה וכו' - כי הרע לעמת הטוב.

ורק מי שיכול להבדיל בין אור וחשך -
יודע גדל ההבדל וההפרש שבין
'מעשיות של צדיקים' ל'מעשיות של
רשעים' וכו'.

וגם מי שאין לו זה הדעת להבדיל וכו',
אבל יש לו 'אמונה שלמה', שמאמין
ההבדל שיש ביניהם - גם זה יכול לספר
'מעשיות של צדיקים' וכו'.

וזה שמונבא במדרש (בראשית-רבה ב, ה - על
בראשית א, יח): "להבדיל בין האור ובין
החשך" - "אור, אלו מעשיהם של צדיקים.
חשך, אלו מעשיהם של רשעים".

הינו: ש'מעשיות של צדיקים' - הם
בחינת 'אור', ולחפך 'מעשיות של
רשעים' - הם בחינת 'חשך'.

סד.

(ספר-המדות, צדיק ח"ב ג)

ב'שבעת ימי אבלות' של הצדיק,
הקדוש-ברוך-הוא משפיע על
המתאבלים עליו, מאור-הגנוז מששת ימי
בראשית.

סה.

(שיחות שאחר ספורי-מעשיות)

"גדולים מעשי ה'" (תהלים קיא, ב). "אין
אדם דומה לחברו, וכל הצורות
היו באדם-הראשון" (סנהדרין פ"ד מ"ה). הינו:
בתבת "אדם" (בראשית א, כו) לבד - היו
נכללין כל הצורות הללו.

וכן בשאר דברים: כל ה'מאורות' היו
נכללין בתבת "אור" (שם שם, ג) לבד.
וכן כלם. הינו: כל 'מעשה-בראשית',
ואפלו ה'עליון של האילן' - אין אחד דומה
לחברו וכו'.

"ויקרא אלקים לאור יום" (בראשית א, ה)

סו.

(ח"א יד, י)

"ליום חגנו" (תהלים פא, ד), זה בחינת
'שלוש-בית' - כי 'יום' הוא בחינת

אור, כמו שכתוב (בראשית א, ה): "ויקרא אלקים לאור יום", ו'אור' הוא 'שלוס-בית', כמו שאמרו חז"ל (שבת כג): "גרי-שבת קדם לקדושי-היום, פי שלוס-בית קדם".

סז.

(ח"ב ד, ח)

צריך האדם כל מה שמזקין, כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חייו, להוסיף בכל יום, תוספות אור קדשה ודעת, כמו שכתוב (בראשית א, ה): "ויקרא אלקים לאור יום" - שכל יום צריך שיאיר ביותר.

סח.

(ח"ב פג)

אור העינים מעלין כל הבקשות ותחנונות אשר יתפללו אל ה' בית-המקדש, בבחינת (מלכים א ט, ג): "והיה עיני ולבי שם". ו'אור העינין' מעוררין הגאולה התלויה בלב, בבחינת (ישעיה סג, ד): "פי יום נקם בלבי" - פי עיניו ולבו שם. - וזה בחינת (בראשית א, ה): "ויקרא לאור יום".

"ולחשך קרא לילה" (בראשית א, ה)

סט.

(ח"א ג)

התקון שיוכל לשמע נגינה מפל אדם - על-ידי שילמד בלילה תורה שבעל-פה - הינו: גמרא שהיא בחינת 'לילה' וכו'.

ש'תורה שבעל-פה' היא בחינת 'לילה', וכמו שאמרו רז"ל (סנהדרין כד, על איכה ג, ו): "במחשבים הושיבני, זה תלמוד-בבלי", וכתוב (בראשית א, ה): "ולחשך קרא לילה".

ע.

(ח"א לה, ד-ה"ז)

ה'דוש השכל', ה'דוש הנשמה', הוא על-ידי 'שנה'. גם 'למוד פשטא' אורייתא, נקרא 'שנה' לגבי 'דבקות הבורא' (זהר פנחס רמד): כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין כד, על איכה ג, ו): "במחשבים הושיבני, זה תלמוד-בבלי".

וזה בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים צב, ג): "ואמונתך בלילות", וכתוב: "ולחשך קרא לילה" (בראשית א, ה). ואדם הדבוק תמיד בעבודת-הבורא, ונתניעים המחין שלו מחמת גדל הדבקות - אזי ילמד 'פשטא-אורייתא'.

ואזי ה'מחין' שלו, הינו 'נשמתו' - באה בתוך 'אמונה', ומתחדשים ומתחזקים מעיפותם.

ועקר ה'מחין' שמקבלין על-ידי ה'אמונה', אין מקבלין אלא מ'אור-הפנים', דרך ה'אמונה' וכו'.

עא.

(ח"א לח, ד)

בלילה, אז שלטנותא ד"קץ כל בשר" (בראשית ו, יג - זהר נח סב): כמו שכתוב: "קץ שם לחשך" (איוב כח, ג), וכתוב (בראשית א, ה): "ולחשך קרא לילה".

עב.

(ח"א עד)

צריך כל אחד לדאות להמתיק ה'דינים' שהם מבחינת 'דינא קדישא' - פי הם מבחינת 'מחין-דקטנות', שמשם עקר 'אחיזת הדין'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לִלְכוֹת מ'קטנות' ל'גדלות'
- ועל-ידי-זה ימתיק ה'דין', בחינת
'יצחק', בחינת 'אלקים'.

כי עקר ה'דין' הוא: פשהוא בבחינת
'מחיר-דקטנות', שמשם נמשך ה'דין'
של 'יצחק'. שהוא בחינת 'חשך', בחינת
(בראשית כז, א): "ותכהין עיניו מראת", שהוא
בחינת 'לילה', בחינת (שם א, ה): "ולחשך
קרא לילה".

ועקר ה'המתקה' הוא: על-ידי 'חכמה',
בחינת 'מחיר-דגדלות' - דהינו: על-
ידי 'ידיעת-התורה' - כי "התורה נקראת
אור" (תענית ז: מגלה טז: ועוד) וכו'.

"יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל בין מים למים. ויקרא אלקים לרקיע שמים" (בראשית א, ו-ח)

עג.

(ח"א, ה.)

ה'וא"ו שבתוך האל"ף, הוא 'רקיע'
(בראשית א, ז), "שמים" - "אש
ומים" (חגיגה יב.), בחינת ה'בושה', "שנשתנה
פניו לכמה גונין" (ברכות ו:).

עד.

(ח"א לא, בסוף)

כל צדיק, צריך שיהיה למדן בתורה,
ו'חסיד במעשים-טובים'. כי אם אינו
למדן, אמרו רז"ל (אבות פ"ב מ"ה): "ולא עם
הארץ חסיד".

ולמדן' בלבד, בודאי אינו פלום - כי
אפשר להיות למדן ו'דשע'
גמור' וכו'. על-כן צריך שיהיה למדן'
ו'חסיד'.

ושתי בחינות אלו - הם בחינות (מלאכי ב,
ז): "מלאך ה' צבאות". כי מה שהוא
למדן בתורה, הוא בחינת 'מלאך' שהוא
מט"ט'.

כמו שכתוב (תקוני-זהר עה. על בראשית א, ז):
"ויאמר אלקים יהי רקיע, ויהי
מבדיל בין מים למים" - "דא מט"ט, שהוא
בחינת 'משנה', המבדיל ומפריש בין מיין
דכין ובין מיין מסאבין, בין טמא לטהור,
אסור ומתור' וכו'.

וצריך להדמות לקונו, להיות חסיד
במעשים-טובים. וזה בחינות "ה'
צבאות".

עה.

(ח"א סו, ג-ד)

כשמוציאין מבח אל הפעל - אז הוא
'גמרה-הבריאה'. ולהוציא
מבח אל הפעל, הוא על-ידי 'שלמות'
הדבור. וצריך שיהיו 'אותיות הדבור'
בשלמות, דהינו: להמשיך 'נקדות' אל
ה'אותיות', כי בלא 'נקדות' אי-אפשר לדבר
שום 'אות'.

ולהמשיך 'נקדות' אל ה'אותיות' - הוא
על-ידי ה'חשק' וה'פסופין'
שחושקין לעשות המצוה או הדבר
שבקדשה, בבחינות (שיר-השירים א, יא):
'נקדות הפסוף' - שעל-ידי ה'פסופין'
וה'חשק' נעשין 'נקדות'.

ועקר גדל החשק - נעשה על-ידי
ה'מניעה' שמזמינין לו. כי
כשצריך לעשות דבר הצריך לו ליהדותו,
בפרט דבר גדול שכל יהדותו תלוי בזה,
בגון לנסע לצדיק-אמתי - אזי מזמינין לו
'מניעה'.

וְזֹאת הַמְּנִיעָה, היא בשביל ה'חֶשֶׁק' - כי על-ידי הַמְּנִיעָה, נעשה הַתְּנַבְרוּת-הַחֶשֶׁק מֵאֵד. וְכָל מִה שֶׁהַדָּבָר הַנְּחָשֶׁק גָּדוֹל בְּיוֹתֵר, הַמְּנִיעָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה.

וְעַל-כֵּן בְּשֶׁאֵדָם חוֹשֶׁק בְּיוֹתֵר - בְּנֹדָאֵי יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר, וְיִוָּכַל לְהוֹצִיאוֹ מִכַּח אֶל הַפֶּעַל.

עו.

(ח"ב א. ט)

בְּשִׁזְזוּכֵיךְ לְתַפְלָה, אֵין צְרִיכִין לְרַפּוּאָת הָעֲשָׂבִים. כִּי הַתְּפִלָּה היא בְּחִינַת "דָּבָר ה'" (תהלים לג, ו), שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַכֵּל.

וְזֶה בְּחִינַת: "ט' נְקֻדִין" (תקוני-זהר קכט:), "ט' רְקִיעִין" (זהר תרומה קסה.). כִּי הַנְּקֻדוֹת הֵם בְּחִינּוֹת רְקִיעִין, שֶׁהֵם בְּחִינּוֹת מְנִיעוֹת, כִּי הַמְּנִיעָה היא בְּחִינַת רְקִיעַ, שֶׁהיא בְּחִינַת מְסֻד' - שֶׁמְפָרֵשׁ וּמְסַדְּ לְפָנֵי הָאָדָם וּמוֹנְעוֹ מִן הַדָּבָר.

וְזֶה בְּחִינַת נְבִיא"א, רֵאשֵׁי-תְבוּת (תהלים לג, ו): "בְּדָבָר יְיָ שָׁמַיִם נִעְשׂוּ". וְעַל-כֵּן תְּבַת שָׁמַיִם היא בְּמָקוֹם הָא' שֶׁבְּתַבַּת נְבִיא"א - כִּי הַאֵל"ף, הוּא "רְקִיעַ הַמְּבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם" (בראשית א, ו - תקוני-זהר יט: - כִּי עַל-יְדֵי נְבוּאָה זֹכִיךְ לְתַפְלָה, בְּחִינַת "דָּבָר ה'").

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית א, ו): "יְהִי רְקִיעַ, וְיִהְיֶה מְבַדִּיל" - שֶׁהַרְקִיעַ הוּא בְּחִינַת מְנִיעָה, שֶׁמְפָרֵשׁ וּמְבַדִּיל בֵּין הַחוֹשֶׁק וְהַנְּחָשֶׁק.

וְעַל-כֵּן גַּם הָאָרֶץ נְקֻרָת רְקִיעַ, כְּמֵה שֶׁכְּתוּב (תהלים קלו, ו): "לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם" - כִּי גַם הָאָרֶץ היא שֶׁטַח הַמְּבַדִּיל וּמְפָרֵשׁ.

וְעַל-כֵּן הַ"ט' נְקֻדִין", הֵם בְּחִינַת "ט' רְקִיעִין" - כִּי הַנְּקֻדוֹת נִעְשִׂין עַל-יְדֵי הַחֶשֶׁק, וְעַקֵּר הַחֶשֶׁק, עַל-יְדֵי הַמְּנִיעָה שֶׁהיא בְּחִינַת רְקִיעַ.

וַיֵּשׁ "ט' נְקֻדִין, ט' רְקִיעִין" - כִּי יֵשׁ כְּמֵה בְּחִינּוֹת בְּהַנְּחָשֶׁק, נְחָשֶׁק לְמַעַלָּה מְנַחֵשֶׁק, וְלִפִּי גָדֹל מַעְלוֹת הַנְּחָשֶׁק, כֵּן צְרִיךְ לְהִיּוֹת גָּדֹל הַחֶשֶׁק. וְעַל-כֵּן יֵשׁ לוֹ מְנִיעָה גְּדוֹלָה כַּנֵּל.

וְזֶה בְּחִינַת: "תִּשַׁע נְקֻדִין, תִּשְׁעָה רְקִיעִין" - שֶׁהֵם מְקַמֵּץ עַד שְׁוֹר"ק, שֶׁהֵם נְקֻדָּה לְמַעַלָּה מְנַקְדָּה,

"יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד"

(בראשית א, ט)

עז.

(ח"ב טו)

יְחֻד' הוּא בְּחִינַת מַיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית א, ט): "יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד".

”וְהוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ, וְעֵץ עֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ לְמִינֵהוּ”
(בראשית א, יב)

החל - מכל-שכן שצריכים שמירה גדולה לשמר ברייתם, שישמרו עצמם על-פי התורה, בבחינת: **”למיניהם”**.

מיד כששמע שר העולם, שהוא מט”ט, **”ששלטנותה ששת ימי החל”** (תפנייזחר ב: לד.), בחינת **’דשאים’**, בחינת **’יהודא-תתאה’** - פתח ואמר: **”יהי כבוד ה”** - **’כבוד’** דיקא. כי על-ידי **’שמירת-הברית’** בשני הבחינות הנ”ל, ה’כבוד’ בשלמות פנ”ל.

נמצא: שעל-ידי **’שמירת-הברית’** בשני הבחינות הנ”ל, **’יהודא-עלאה’** ו’יהודא-תתאה’ - הינו מ’אילנות’ ו’דשאים’, גדולים’ ו’קטנים’, זונג של שבת’ ו’זונג של הל’, בחינת **’הלכה’** ו’קבלה’, דזין’ ו’דרזין’ דרזין’ - אזי ה’כבוד’ בשלמות.

”יהי מארת; והיו למאורת” (בראשית א, יד-טו)

עט.

(ח”א לו,ו)

”מפי עליון לא תצא” (איכה ג, לח) כ”אם אור פשוט, אך לפי בחינת פלי המקבל את האור, כך נצטיר האור בתוכו.

אם הפלי הוא בשלמות - אזי הוא מקבל בבחינת **”מאורת מלא”** (בראשית א, טז).

ואם חסוֹשֵׁלֹם הפלי אינו בשלמות - אזי הוא מקבל בבחינת **”מארת, הסר וא”ו”** (בראשית א, יד - הקדמת הזחר א: יא. יב: זחר בראשית יט: לג: ועוד), כמו שכתוב (משלי ג, לג): **”מארת ה’ בבית רשע”**.

עת.

(ח”א יא, ב-ג-ה-ד-ז)

כבוד השם-יתברך בשלמות, שיהיה כבודו לאין נגד כבוד השם-יתברך - אינו כ”אם על-ידי ‘שמירת-הברית’ וכו’.

ו’שמירת-הברית’, יש בו שני בחינות:
(א) יש מי שזונגו ב’ששת ימי החל’, ואף-על-פי-כן הוא שומר את בריתו על-פי התורה, שאינו יוצא מדיני התורה. (ב) ויש מי שהוא שומר הברית, שזונגו משבת לשבת.

והוא בחינת ‘יהודא-עלאה’, ו’יהודא-תתאה’. בחינת ‘הלכה’ ו’קבלה’ וכו’. בחינת ‘רזין’, ו’רזין-דרזין’ וכו’.

וזה שאמרו חז”ל (חלין ס. על תהלים קד, לא): ”יהי כבוד ה’ לעולם, שר העולם אמרו. בשעה שאמר הקדוש-ברוך-הוא לאילנות: ‘למיניהו’ (בראשית א, יב) - נשאו דשאים’ קל-זחמר בעצמן: מה ‘אילנות’ שהם גבוהים ואינם תכופים, אמר הקדוש-ברוך-הוא ‘למיניהו’, כל-שכן אנו, שאנו קטנים ותכופים, שצריכים לצאת ‘למיניהו’. פתח שר העולם ואמר: ‘יהי כבוד ה’ לעולם’.

כי באמת: גם ה’גדולים’ שזונגן אינם תכופים רק משבת לשבת, גם להם הזירה התורה על ‘שמירת-הברית’, שישמרו עצמן וכו’.

כל-שכן ה’קטנים’, שהם בחינת ‘דשאין’, שזונגם תכופים גם בששת ימי

פ.

(ח"א נד, ב)

ה'הסתפקות' הוא בחינת 'אור מלא'
[מאורות מלא. בראשית א, טו].

כי ה'רשעים' שאין להם 'הסתפקות',
בבחינת (משלי יג, כה): "ובטן רשעים תחסר" -
אצלם "מארת חסר" (בראשית א, יד - הקדמת
הזהר א: יא. יב: זהר בראשית יט: לג: ועוד), בבחינת
שם ג, לג): "מארת ה' בבית רשע".

אבל ב'צדיקים' שיש להם ה'הסתפקות',
בבחינת (משלי יג, שם): "צדיק אכל
לשבע נפשו" - אצלם הוא 'אור מלא'.

פא.

(ח"א קנא)

סגלה לזרע של קימא: שיאמרו האיש
ואשתו קדם הזיווג, פרשת "ובראשי
חדשיכם" (במדבר כח, יא-טו). וכן פשהתינוק
חולה חסוֹשֶׁלום: יאמרו אז גם־כן האיש
והאשה, פרשת "ובראשי חדשיכם".

כי "מארת חסר וא"ו" (בראשית א, יד -
הקדמת הזהר א: יא. יב: זהר בראשית יט: לג:
ועוד), שהוא החיות של כל דבר, וכן "פלות
משה (במדבר ז, א), חסר וא"ו" (זהר ויקרא ד: פנחס
נד: ועוד).

וכל־זה הוא 'סוד פגימת הלבנה' -
שמשם נמשך בחינת "מארת
חסר וא"ו", שהוא "אספרה לרביי חס'
ושלום" (זהר בראשית יט: לג: ועוד).

כי ה'א"ו' הוא ה'חיות' של כל דבר,
ו'חסרון הוא"ו' מרמז על 'חסרון
החיות'. ובראש־חדש מתחלת הלבנה
להתמלא ולתתקון, כי אז הגיעה לתכלית
הפגם והחסרון, ואזי תכה מתחיל התקון
והמלוי.

פב.

(ח"א רה)

יש פח בכל לשון ולשון של "העשרה
לשונות שנאמר בהם ספר תהלים"
(פסחים קיז. זהר אמור קא. תקוני־זהר כז), לבטל
'פח־הקלפה'.

אשרי" - הוא לשון 'ראיה והסתכלות'.
הפך הקלפה, שעקר בחה
מ'קלוקל־הראות', מבחינת (בראשית כז, א):
"ותכהין עיניו מראת", בבחינת: "יהי
מארת, חסר" (בראשית א, יד - הקדמת הזהר א: יא.
יב: זהר בראשית יט: לג: ועוד), ודרשו רז"ל (תקוני־
זהר פב:): "דא לילית".

נמצא: שעקר בחה מ'קלוקל־הראיה',
ו"אשרי" שהוא לשון 'ראיה', היא
הפך ממנה.

פג.

(ח"א רכו)

מה שהרשעים מזמרים נגונים של יללה
ועצבות, כי הם בחינת 'נשמת ערב
רב', ו"אמא דערב רב היא לילית" (זהר
בראשית כז:): שהיא 'מיילת' תמיד, ועל־כן הם
עושים נגונים של יללה'.

ומה שדרך בני־אדם למשך אל נגונים
הכלו - פי יניקתם מבחינת 'קלוקל־
הראות', בבחינת "יהי מארת, חסר" (בראשית
א, יד - הקדמת הזהר א: יא. יב: זהר בראשית יט: לג:
ועוד), "דא לילית" (תקוני־זהר פב:).

ובשֶׁמְזַמְרִים אלו הנגונים בשבת, מעלין
אותם - פי בשבת נשלם
האור, בבחינת (ברכות מג:): "פסיעה גסה
נוטלת מאור עיניו וכו' ומתהדרא לה
בקדושא דבי שמשא" - פי בשבת הוא
בחינת 'תקוני־הראות' בשלמות.

פד.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקוני-הברית', יכול להוציא דבורי התפלה פחצים מן הקשת. ואז התחלת צמיחת קרן משיח. ואז בא ל'קדשת שבת', ונעשה 'בן-חורין'. וזוכה ל'תכלית הידיעה'.

ואז פושט גופו המצרע ממשכא דחויא, ולובש 'בגדי-שבת', הינו גוף קדוש מגן-עדן. ואז נתרום מזלו, וזוכה לעשה, ונתחזק יצרו הטוב, ונתבטל העצבות והליצנות.

ועל-ידי-זה הוא מקים את הנופלים ב'אהבות ויראות רעות' - ל'אהבות ויראות קדושות', ומעביר החשך מעיניהם. ואז עיניהם רואות נפלאות, ונחשב פאלו ברא את העולם - פי שם פתיב (בראשית א, יד): **"יהי מארת"**, ועבר חשך שפסה **"פני תהום"** (בראשית א, ב).

"ויעש אלקים את שני המארות הגדלים, את המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)
"והיה אור הלבנה באור החמה" (ישעיה ל, כו)

פה.

(ח"א א)

ה'חכמה' וה'שכל' הוא ה'חיות' של כל דבר. אך מחמת ש'אורי-השכל' גדול מאד, אי-אפשר לזכות אליו כי אם על-ידי בחינת 'נון', בחינת 'מלכות' וכו'.

וזה בחינת 'לבנה' - **"כי ה'לבנה' אין לה אור'** מעצמה, כי אם מה שמקבלת

מה'שמש'" (זהר ויחי רלח. רמט:). וזהו בחינת 'מלכות', **"דלית לה מגרמה כלום"** (זהר וישב קפא. ויחי רלג: רמט: ויקהל רטו. ועוד), אלא מה שמקבלת מן ה'חיות', בחינת 'חכמה', בחינת 'שמש'. ונעשה **"אור הלבנה, באור החמה"** (ישעיה ל, כו).

אבל מי שאינו מקשר עצמו אל ה'שכל' וה'חכמה' וה'חיות' שיש בכל דבר - זה בחינת **"עשו שפזה את הבכורה"** (בראשית כה, לד), דהינו: ה'שכל'. וזה בחינת 'מלכות-הרשעה', בחינת 'לבנה דסטרא-אחרא', שעליה נאמר (ישעיה כד, כג): **"והפרה הלבנה"** וכו'.

וצריך כל אחד לתן פח לבחינת 'מלכות-דקדשה' להתגבר על 'מלכות דסטרא-אחרא' - על-ידי ה'תורה שהוא עוסק בכח'. פי על-ידי ה'תורה', נותן פח ל'מלכות-דקדשה'.

ואזי מקבלת ה'מלכות', בחינת נ', 'חיות' מן ה'חכמה', שהיא בחינת ח', ונתחבר ונתקשר הח' והנ', ונעשה **"אור הלבנה באור החמה"**. ו'כשזה קם, זה נופל' (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב.). ואזי נופל ונתבטל 'מלכות-הרשעה' וכו'.

פו.

(ח"א ב, בסוף)

"להזהיר הגדולים על הקטנים" (רש"י ויקרא כא, א). הינו: 'צדיק-הדור', שהוא בחינת **"משה"** - **"מאור הגדול"** (בבא-בתרא עה. - בראשית א, טז), יזהיר ויאיר את ה'תפלה', שהיא בחינת **"מאור הקטן"** (בראשית שם).

פז.

(ח"א, ה)

על-ידי ה'דמימה' וה'שתיקה' [על הבזיונות]
- נעשה יחוד בין 'חמה' ל'לבנה',
שה'שמש' מאיר ל'לבנה', ונעשה יחוד בין
'משה' ו'יהושע', כי (בבא-בבא עה.): "פני
משה בפני חמה".

וְדָא נְקַדְדֵּהּ-עֲלִיזָנָה, בְּחִינַת 'כּפּא',
בְּחִינַת 'מִשֶּׁה'. וְהַנְּקַדְדֵּהּ-הַתְּחִתּוֹנָה
היא 'יהושע', בְּחִינַת 'לְבָנָה' [בבא-בבא שם]: "פני
יהושע כפני לבנה", בְּחִינַת (שמות כד, י): "וְתַחַת
רַגְלָיו כַּמַּעֲשֵׂה לְבַנֹּת" - "דָּא לְבָנָה" (תקוני-זוהר
ז. פרדס-רמונים כג, יב).

פח.

(ח"א טז)

על-ידי תרין משיחין, ש'יפוצו
מעינותיהם חוצה" (על-פי משלי ה,
טז), ויהפוך לכלם "שפה ברורה" (צפניה ג, ט) -
אז יתקיים (ישעיה ל, כו): "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָבָה,
כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה" (עין בפנים באריכות).

פט.

(ח"א לה, ה-ז ט)

עקר המחין שמקבלין על-ידי האמונה,
אין מקבלין אלא מ'אור-הפנים', דרך
ה'אמונה' וכו'. והיא בְּחִינַת 'לִילָה', בְּחִינַת
'פּשְׁטָא אֹרִיתָא', "בְּמַחְשָׁבִים הוֹשִׁיבֵנִי"
(איכה ג, ו; סנהדרין כד.), "וְלַחֲשׂוֹד קָרָא לִילָה"
(בראשית א, ה).

וְהוּא בְּחִינַת "מְאוֹר הַקְטָן" (שם שם, טז),
כְּמוֹ שְׁכָתוּב (קהלת ט, יד): "עֵיר
קִטְנָה". וְכְמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית שם): "אֵת
הַמְאוֹר הַקְטָן לְמַמְשַׁלַּת הַלִּילָה".

וְכַשְׁמֹכָנִים שְׁכָלוּ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה, הִינּוּ
'פּשְׁטָא אֹרִיתָא', הִינּוּ

'מְשָׁא-וּמְתָן' - אָזִי צָרִיךְ לְשַׁמֵּר הָאֲמוּנָה
שְׁלֵא יִינָקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים.

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ חֲזו"ל (בבא-בבא קעה): "הַרוּצָה
שִׁיעֶסֶק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, יִשְׁמַשׁ אֵת
שְׁמֵעוֹן בֶּן נָנִס".

הִינּוּ: הַרוּצָה לְעֶסֶק בְּמְשָׁא-וּמְתָן
בְּאֲמוּנָה, הִינּוּ: 'פּשְׁטָא אֹרִיתָא'
הַנְּקָרָא 'חֲשׂוֹד' - אָזִי צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ
'חֲשֵׁם' ל' מַה' ל'ב' - הִינּוּ: שִׁיקִים (תהלים טו, ב):
"וְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבְבוֹ".

וְה'חֲשֵׁם' ל' הִזָּה - מְלַבֵּשׁ אֵת ה"מְאוֹר
הַקְטָן", הִינּוּ הָאֲמוּנָה,
בְּבְחִינַת: "אֶמָּא מְסַכַּכַת עַל בְּנֵהָ" (תקוני-זוהר
ב:).

וְזֶהוּ: יִשְׁמַשׁ אֵת שְׁמֵעוֹן בֶּן נָנִס" - כִּי
"שְׁמִיעָה תִּלְיָא בְּלִבָּא" (תקוני-זוהר צב.),
כִּי 'חֲשֵׁם' ל' ל'ב' גְּמַטְרִיא 'שִׁמְע' ע', כְּמוֹ
שְׁכָתוּב (מלכים-א ג, ט): "וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב
שׁוֹמֵעַ". ו'בֶּן נָנִס', הוּא בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', הִינּוּ:
ה"מְאוֹר הַקְטָן".

וְזֶה ה'חֲשֵׁם' ל' הַנְּעֵשֶׂה מְבַחֲנִת: "וְדוֹבֵר
אֱמֶת בְּלִבְבוֹ", וּמְלַבֵּשׁ לְהָאֲמוּנָה -
הוּא בְּחִינַת 'רְצוּעוֹת שֶׁל תְּפִלִּין' - כִּי
'רְצוּעוֹת', הֵם 'מְקִיפֵי מַלְכוּת', הִינּוּ 'אֲמוּנָה'.

וְזֶה שְׁאֲמַר רַב לְרַב שְׁמוּאֵל בְּרַ שִׁילַת (בבא-
בבא כא): "כִּד תְּמַחֵי לִינּוּקָא, לֹא תְמַחֵי
אֶלָּא בְּעַרְקָתָא דְמְסָאנִי".

"תְּמַחֵי" - לְשׁוֹן 'טְהַרָה' וְכוּ'.
"יְנֻקָּא" - הִיא בְּחִינַת "מְאוֹר הַקְטָן",
בְּחִינַת 'שְׁנָה'.

"לֹא תְמַחֵי אֶלָּא בְּעַרְקָתָא דְמְסָאנִי" -
הִינּוּ: 'רְצוּעוֹת שֶׁל תְּפִלִּין' וְכוּ'.

היָנוּ: פְּשֹׁאתָה רוּצָה לְשֹׁמֵר "הַמְּאוֹר הַקָּטָן", הֵינּוּ 'מִשְׁאֵל־וּמְתָן בְּאִמּוֹנָה', שְׁלֹא יִינָקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים - לֹא תוּכַל אֶלֶּא בְּרִצּוֹעוֹת שֶׁל תְּפִלִּין'.

הֵינּוּ: שֶׁתִּמְשִׁיךְ 'חֲשֵׁמ"ל' מִ"בִּינָה לְבֵּא" (תְּקוּנֵי־זֶהר יז. פֶּתַח אֱלִיָּהוּ) לְהִלְבִּישׁ אֶת הָאִמּוֹנָה, הֵינּוּ: שִׁיקִים 'וְדוּבֵר אֶמֶת בְּלִבּוֹ' וְכוּ'. וְרִצּוֹעַ"ה' גִּמְטְרִיא 'ש"ע', לְרִמּוֹ: שְׁעַל־יְדֵי ה'חֲשֵׁמ"ל' הַזֶּה, וְהַנְּשִׁמָּה' הֵינּוּ: הַמַּחֲיִן שֶׁבְּתוֹכָהּ, מְקַבֶּלֶת מֵאוֹר־הַפָּנִים, שֶׁהוּא ש"ע נְהוֹרִין שֶׁל פָּנִים עֲלִיוֹנִים.

'תְּשׁוּבָה' מִבְּחִינַת: "אֵת הַמְּאוֹר הַקָּטָן", מִבְּחִינַת: "אָחוֹת לָנוּ קִטְנָה" - לְבְּחִינַת 'גְּדוּלָּה', לְבְּחִינַת (ישעיה ל, כו): "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה".

"מַנְעֵת עַד כֶּסֶף הַכְּבוֹד" - הֵינּוּ: שְׁעַל־יְדֵי־זָה יִגִּיעַ וַיִּשְׁיֵג 'אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה'. וְזֶה: "כֶּסֶף הַכְּבוֹד" - שֶׁמְכַסִּין אוֹתָהּ מִפְּנֵי 'כְּבוֹד אֱלֹקִים', בְּבְּחִינַת (משלי כה, ב): "כְּבֹד אֱלֹקִים הַסֵּתֵר דְּבַר" - וְאוֹתָהּ תִּגִּיעַ וְתִשְׁיֵג אוֹתָהּ.

צ.

(ח"א מט, ה"ו)

"אֶתְתָּךְ גּוֹצָא, גָּחַן וּלְחִישׁ" (בְּבֵא־מִצִּיעָא נט.), פֶּרֶשׁ רַש"י: "שָׁמַע עֲצָתָה". כִּי בְּאֶמֶת "אִשָּׁה יֵרֵאת הַשָּׁם" (משלי לא, ל) הִיא בְּחִינַת 'עֲצָה'.

הֵינּוּ: כְּשֶׁהַתְּפִלָּה בְּחִינַת מְלֻכּוֹת, הִיא בְּשִׁפְלוּת וּבְקִטְנוּת, בְּבְּחִינַת: "אֶתְתָּךְ גּוֹצָא", בְּבְּחִינַת: "אָחוֹת לָנוּ קִטְנָה" (שִׁיר־הַשִּׁירִים ח, ח), בְּחִינַת: "אֵת הַמְּאוֹר הַקָּטָן" (בְּרֵאשִׁית א, טז), בְּבְּחִינַת: "עֲצָתוֹ נוֹפֶלֶת" (סִנְהֶדְרִין כב).

צָרִיךְ לְהַקִּים אוֹתָהּ, בְּבְּחִינַת: "אֱקִים אֶת סֶפֶת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת" (עֲמוֹס ט, יא). בְּבְּחִינַת: "עֲצַת ה' הִיא תְקוּם" (משלי יט, כא), בְּבְּחִינַת: "שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים" (בְּרֵאשִׁית שָׁם, שָׁם).

וְזֶה: "וּלְחִישׁ לָהּ" - תְּקַבֵּל עֲצָתָה. וְזֶה 'עֲלִיּוֹת הַתְּפִלָּה' שֶׁהִיא 'בְּלַחֲשׁ', שֶׁהִיא "עֲבוּדָה־שֶׁבִּלְב" (תְּעֵנִית ב.).

וְזֶה בְּחִינַת (יומא פו.): "גְּדוּלָּה תְּשׁוּבָה שֶׁמַּנְעֵת עַד כֶּסֶף הַכְּבוֹד" - כְּשֶׁמַּעֲלָה

צא.

(ח"א עד)

'הַמְּתַקֵּת־הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, עַל־יְדֵי ה'חֲכָמָה', שֶׁהוּא 'יְדִיעַת־הַתּוֹרָה' - זֶה בְּחִינַת 'יַעֲקֹב' שֶׁנוֹלָד מִ'יִצְחָק'.

וְזֶה בְּחִינַת: "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה" - כִּי ה'לְבָנָה' הִיא בְּחִינַת 'יִצְחָק, וְה'חֲמָה' הִיא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב'. וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'לְבָנָה' - עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'שֶׁמֶשׁ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב' (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה סח, י; פד, יא), עַד שִׁיְהִיָּה "אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה" (ישעיה ל, כו).

צב.

(ח"א קנג)

עֲנִין 'קַבְּלַת פְּנֵי תַלְמִיד־הַחֵם' - כִּי "ה'לְבָנָה' אֵין לָהּ אוֹר מִעֲצָמָה כְּלָל, רַק הִיא מְקַבֶּלֶת אוֹר מִה'שֶׁמֶשׁ" (זֶהר וַיְחִי רלח).

הֵינּוּ: עַל־יְדֵי שֶׁה'לְבָנָה' הִיא כְּמֵרְאָה מְלֻטְשֶׁת, עַל־יְדֵי־זָה מְקַבֶּלֶת אוֹר מִה'שֶׁמֶשׁ, וּמִתְנוֹצֵץ מִמֶּנָּה אוֹר לְהַאִיר עַל הָאָרֶץ. אִךְ אִם הָיָה גִשְׁמָה עָב וְחָשׁוּף, בְּלִתִּי

מִלְטָשֶׁת, לֹא הִיְתָה יְכוּלָה לְקַבֵּל אֹר
הַשֶּׁמֶשׁ כָּלֵל.

וְכֵן ה'תִּלְמִיד וְהָרֵב, הֵם בְּחִינַת 'חָמָה
וּלְבָנָה, בְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם-אַחֵר (לקוטי-

מוֹהַר"ן ח"א ו, ה; ח"ב צא).

וְאִם ה'תִּלְמִיד יֵשׁ לוֹ 'פָּנִים, הֵינּוּ בְּחִינַת
'אֲנִפִּין-נְהִירִין, בְּחִינַת 'מִרְאָה
מִלְטָשֶׁת - אֲזִי יְכוּל לְקַבֵּל 'פָּנִים, לְקַבֵּל
'אֹר פְּנֵי הָרֵב. וְאֲזִי רָאוּי, שֶׁהָרֵב יִתְרָאֵה
עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ 'פְּנֵי ה'תִּלְמִיד' הַמְקַבֵּל פָּנָיו.

כְּמוֹ בְּכֹל 'מִרְאָה מִלְטָשֶׁת, שֶׁכֵּל הָעוֹמֵד
בְּנִגְדָה, רוֹאֵה אֶת-עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
ה'מִרְאָה' - כֵּן מְחִיב גַּם-כֵּן כָּאן, שֶׁה'תִּלְמִיד'
יִקַּבֵּל 'פְּנֵי הָרֵב, הֵינּוּ: שֶׁיִּקַּבֵּל 'פְּנֵי הָרֵב'
לְתוֹכוֹ, שֶׁיִּתְרָאֵה בְּתוֹכוֹ 'פְּנֵי הָרֵב.

וְזֶהוּ 'קַבְּלַת-פָּנִים' - הֵינּוּ: קַבְּלַת 'פָּנִים'
מִמֶּשׁ, בְּנ"ל.

וְזֶהוּ דוֹקָא אִם יֵשׁ לְה'תִּלְמִיד, 'פָּנִים',
הֵינּוּ: 'אֲנִפִּין-נְהִירִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מִרְאָה מִלְטָשֶׁת' בְּנ"ל.

אֲךְ אִם אֵין לוֹ 'פָּנִים, הֵינּוּ: שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֲנִפִּין-חֲשׂוּכִין' - אֲזִי אֵין יְכוּל לְקַבֵּל
'פָּנִים' - בְּנִזְכָּר-לְעִיל לְעֵינֵן 'חָמָה וּלְבָנָה'.
וּבְיִבּוּדָאֵי אֵין מִתְרָאֵה בְּתוֹכוֹ 'פְּנֵי הָרֵב, כְּמוֹ
הָעוֹמֵד נֶגֶד כָּל דְּבַר עֵב וְחֲשׂוֹךְ וְכוּ'.

צג.

(ח"א רלד)

'מִזְחִין-דְּקַטְנוֹת, הֵם בְּחִינַת 'דִּינִין'.
וְ'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל
צְדִיקִים, הֵם בְּחִינַת 'מִזְחִין-דְּגְדָלוֹת, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (מְלָכִים-ב ה, ד): "סִפְרָה נָא לִי אֶת
הַגְּדָלוֹת", בְּחִינַת "הַמְּאֹר הַגְּדֹל" (בְּרֵאשִׁית א,
ז).

וְעַל-יְדֵי-זֶה מְטַהֵר מִחֲשַׁבְתּוֹ מ'מִחֲשַׁבּוֹת-
רְעוּת, שֶׁנִּמְשָׁכִין מ'מִזְחִין-
דְּקַטְנוֹת. וּמִמַּתִּיק הַצְּרוּת וְהַדִּינִים, שֶׁהֵם
מִבְּחִינַת 'מִזְחִין-דְּקַטְנוֹת'.

צד.

(ח"ב צא)

'כָּלֵל הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, הוּא בְּחִינַת
'חֲכָמָה-עֲלָאָה'. וְכָלֵל הַחֲכָמוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת 'חֲכָמָה-תַּתְּאָה'.

וּכְשֶׁה'חֲכָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם' הֵם נִפְרָדִים
מִה'תּוֹרָה' וּמִה'שֵׁם'
יִתְבָּרֵךְ, זֶה בְּחִינַת 'מַעוּט-הַלְּבָנָה, בְּחִינַת
'גְּלוּת-הַשְּׂכִינָה'.

כִּי כָּל אָדָם בְּאֲשֶׁר הוּא שֵׁם, צָרִיךְ לְקַשֵּׁר
'שִׁכְלוֹ' מִמָּקוֹם שֶׁהוּא, לְה'תּוֹרָה'
וְלִה'שֵׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה-
עֲלָאָה'.

אֲבָל אִם מִפְּרִיד שִׁכְלוֹ וְחֲכָמָתוֹ חִס-
וְשָׁלוֹם מִה'שֵׁם-יִתְבָּרֵךְ, זֶה בְּחִינַת
(מְשָׁלִי טז, כח): "וְנִרְגָן מִפְּרִיד אֱלוֹהִי",
"שִׁמְפְּרִיד אֱלוֹהֵי שֶׁל עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-דָּבָר כ,
ב), וְגוֹרֵם חִס-וְשָׁלוֹם 'פְּגִימַת הַלְּבָנָה'.

וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְצְדִיקִים-
אֲמִתִּיִּים - כִּי הַצְּדִיק מִגְּבִיָּה
וּמִקַּשֵּׁר 'חֲכָמָה-תַּתְּאָה' ל'חֲכָמָה-עֲלָאָה, וְאֲזִי
מ'פְּגִימַת הַלְּבָנָה, נַעֲשֶׂה 'מַלְוֵי הַלְּבָנָה'. וְאֲזִי
נִמְתָּקִין כָּל הַדִּינִים, וְנִתְפַּרְרִין כָּל הָעוֹזְנוֹת.

כְּמוֹכָא בַּזְהָר (וַיִּגֶשׁ רד): וּבְכַמָּה מְקוֹמוֹת:
שֶׁעֵקֶר ה'הִמְתָּקַת-הַדִּינִים, וְ'כַפְרַת-
הָעוֹזְנוֹת, וְ'שָׁלוֹם כָּל הָאֹרוֹת, וְ'מַלְוֵי
פְּגִימַת-הַלְּבָנָה, וְ'תַקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת' - הַכֹּל
הוּא עַל-יְדֵי שְׁנַת-חֶבֶר עוֹלָם-הַתַּחְתּוֹן'
בְּעוֹלָם-הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֲכָמָה-

תַּתְּאָה' וְחִכְמָה-עֲלֵאָה. וְכַל־זֶה עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, שֶׁמְקַשֵּׁר חִכְמָה-תַּתְּאָה בְּחִכְמָה-עֲלֵאָה.

בְּחִינַת הַוְיָ"ה, לְשֵׁם אֱלֹקֵי"ם, וְנִכְלָלִים יַחַד כְּמוֹ שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד.

וְעַל-יְדֵי 'שַׁבַּת' - זֹכִיךְ לְשִׁפְלוּת, וְעַל-יְדֵי זֹכִיךְ לְאִמּוּנָה-שְׁלֵמָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה, וְנִתְיַחַד הַוְיָ"ה עִם אֱלֹקֵי"ם. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ שִׁפְעַ טוֹבָה וּבִרְכָה.

צה.
(ח"ב, ג.)

נִמְצָא לְקַמֵּן בְּפֶסוּק (בְּרֵאשִׁית ב, ד): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם".

צז.

(ספוגי-מעשיות, מעשה ח מרב וכן-יחיד)

מַעֲשֵׂה בְּרַב אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בָּנִים. אַחֲרֵי-כֵן הָיָה לוֹ בֶּן-יַחֲדָי, וְגִדַּל אוֹתוֹ, וְהָשִׂיא אוֹתוֹ.

וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּעֵלְיָה, וְלָמַד כְּדָרֶךְ אֶצֶל הַגְּבִירִים, וְהָיָה לוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל תָּמִיד, רַק שֶׁהָיָה מְרַגֵּשׁ בְּעַצְמוֹ: "שֶׁחֶסֶד לוֹ אֵיזָה חֶסְרוֹן!" - וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מַהוּ, וְלֹא הָיָה מְרַגֵּשׁ טַעַם בְּלִמּוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ.

וְסִפֵּר לְפָנָי שְׁנֵי אַנְשִׁים בְּנֵי-הַנְּעוּרִים, וְנִתְּנוּ לוֹ עֵצָה: "שִׁיֶּסַע לְאוֹתוֹ צְדִיק!"

וְאוֹתוֹ בֶּן הַנַּ"ל, עָשָׂה מְצוּהָ, שֶׁבֵּא עַל-יְדָה לְבַחֲיַנַּת "מְאוּר הַקֶּטָן" (בְּרֵאשִׁית א, טז) וְכוּ' וְכוּ'.

וּפָגַע בְּהַדָּרֶךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּגַע מִקֶּדֶם, בְּעֵת שֶׁנָּסַע עִם בְּנוֹ, וְהִפִּיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: "הֲלֹא אַתָּה הוּא שְׂרָאִיתִיךָ בְּאוֹתוֹ הַקָּרַע טְשֻׁמַּע [אֶכְסֵנְיָא]?! - וְהָשִׁיב לוֹ: "בּוֹדְאִי רְאִיתָ אוֹתִי!"

וּפָתַח פִּיו וְאָמַר לוֹ: "אִם תִּרְצֶה, אֶהְיֶה בּוֹלֵעַ אוֹתְךָ!" - אָמַר לוֹ: "מָה אַתָּה מְדַבֵּר!"

הָשִׁיב לוֹ: "זְכוּר אַתָּה, כְּשֶׁנִּסְעַתָּ עִם בְּנֶךְ. וּבִתְחִלָּה נָפַל סוּס עַל הַגָּשָׁר וְחָזְרָת.

צו.

(שיחות-ה'ר"ן רסא)

עַל-יְדֵי פְּגַם אִמּוּנָה, דְּהֵינּוּ: כְּפִירוֹת וְעִבּוּדֵי-זָרָה' - דִּינָא שְׂרִיא חֶסֶד וְשְׁלוֹם. כִּי "כָּל זְמַן שִׁישׁ עִבּוּדֵי-זָרָה בְּעוֹלָם, חֶרּוֹן-אֶף בְּעוֹלָם" (ספרי ראה מד). וְזֶה בְּחִינַת אֱלֹקִים, פְּגִימַת הַלְּבָנָה. כִּי אֱלֹקִים בְּחִינַת לְבָנָה וְכוּ'.

וְהֵנָּה אָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים ג): "בְּעוֹלָם-הָזֶה נִכְתָּב בֵּינֵי ד' ה"א וְנִקְרָא בְּאֵלֶיךָ דָּל"ת, וְלְעוֹלָם-הַבָּא נִכְתָּב וְנִקְרָא בֵּינֵי ד' ה"א".

כִּי הַקְּרִיאָה וְהַפְּתִיבָה, הֵם בְּחִינַת 'תּוֹרָה-שֶׁבְּכַתָּב' וְ'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פִּיה' שֶׁהוּא בְּחִינַת ה' אֱלֹקִים, בְּחִינַת 'חֶמֶה וּלְבָנָה'.

וּמִחֲמַת פְּגִימַת הַלְּבָנָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי פְּגַם הָאִמּוּנָה, אֵי-אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה הַקְּרִיאָה וְהַפְּתִיבָה כְּאֶחָד - כִּי "מַעוֹלָם לֹא רְאִיתָ חֶמֶה פְּגִימָתָהּ שֶׁל לְבָנָה" (ראש־השָׁנָה כג):.

אֲבָל לְעֵתִיד יִתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה, וְאֵז יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (זְכַרְיָה יד, ט).

נִמְצָא: שֶׁכָּל מַה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְאִמּוּנָה יִתְרָה' - נִתְקַרֵּב וְנִתְיַחַד יַחּוּד יוֹתֵר

אחר־כֵּן נִשְׁבְּרוּ הָאֲקָסִין, אַחֲר־כֵּן פָּגַעְתָּ בִּי,
וְאָמַרְתִּי לָךְ שֶׁהוּא קָל!"

וּמֵאַחֵר שְׁפִטְרֵתִי אוֹתוֹ, אֶת בְּנֵךְ - עִבְשׁוּ
אֶתָּה רִשְׁאֵי לְנִסְעֵי, כִּי הוּא הָיָה
בְּחִינַת "מְאוֹר הַקָּטָן" (בְּרֵאשִׁית א, טז), וְהַצְדִּיק
הַנִּלְוֵל הוּא בְּחִינַת "מְאוֹר הַגָּדוֹל" (שָׁם), וְאִם
הָיוּ מְתוּעָדִים יַחַד, הָיָה בָּא מְשִׁיחַ; וְכִיּוֹן
שְׁפִטְרֵתִי אוֹתוֹ, אֶתָּה רִשְׁאֵי לְנִסְעֵי!

וּבַתּוֹךְ דְּבָרָיו נִעְלָם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי
לְדַבֵּר. וְנִסְעֵי הָרַב אֶל הַצְדִּיק וְצִעֲקָה:
"חֲבֹל! חֲבֹל! חֲבֹל עַל דְּאֲבָדִין וְלֹא
מִשְׁתַּכְּחִין!" - הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ יֹשִׁיב נְדָחֵינוּ
בְּקָרוֹב, אָמוֹן.

צח.

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, רֵאִיָּה ב)

חֶסְרוֹן הַלְּבָנָה וְלִקְוֹתָהּ, מִזִּיק לַחֲלוּשֵׁי־
הָרְאוֹת.

צט.

(לְקוּטֵי־הַלְּכוֹת, בְּרֵכוֹת־הָרֵאִיָּה
וְשִׁאֵר בְּרֵכוֹת־פְּרָטִיּוֹת ד, יא)

עֵקֶר הַתְּקוּן לַהֲמִשִּׁיךְ 'שְׁלוֹם', הוּא בְּחִינַת
'תְּקוּן פְּגִימַת־הַלְּבָנָה', שִׁיְהִיָּה "אוֹר
הַלְּבָנָה פְּאוֹר הַחֲמָה" (יִשְׁעִיָּה ל, כו). כִּי עַל־יְדֵי
'פְּגִימַת־הַלְּבָנָה', מִשָּׁם עֵקֶר 'אַחִיזַת
הַמַּחְלֶקֶת', כִּי 'פְּגִימַת־הַלְּבָנָה' הוּא בְּחִינַת
'פְּגָם הַשְּׁלוֹם', שְׁמִשָּׁם עֵקֶר פְּגִימַתָּהּ.

כִּי עֵקֶר 'פְּגִימַת הַלְּבָנָה', הָיָה עַל־יְדֵי
הַקְּטָרוֹג (חֲלִין ס): "אִי־אֶפְשָׁר לְשָׁנִי
מְלָכִים לַהֲשִׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אֶחָד", שְׁמַחֲמַת־זֶה
אָמַר לָהּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ (שָׁם): "לְכִי וּמַעֲטִי
עֲצָמְךָ".

וְזֶה הַקְּטָרוֹג "אִי־אֶפְשָׁר לְשָׁנִי מְלָכִים"
וְכוּ' - זֶה בְּחִינַת 'פְּגָם הַשְּׁלוֹם', בְּחִינַת

'קִנְיָה' וְ'קִנְטוֹר' וְ'מַחְלֶקֶת', וּמִשָּׁם עֵקֶר
'פְּגִימַת־הַלְּבָנָה'. וְעֵקֶר הַתְּקוּן לְתַקֵּן
'פְּגִימַת־הַלְּבָנָה', הוּא עַל־יְדֵי שְׁמִמְשִׁיכִין
'שְׁלוֹם'.

"יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם טָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה" (בְּרֵאשִׁית א, כ)

ק.

(ח"ב טו)

'בְּרִכָּה', הוּא בְּחִינַת 'מַיִם', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(בְּרֵאשִׁית א, כ): "יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם טָרֶץ
נֶפֶשׁ חַיָּה".

"תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה" (בְּרֵאשִׁית א, כד)

קא.

(ח"א יב, א-ג)

כְּשֶׁהָאָדָם לוֹמֵד בְּקִדְשָׁהּ וּבְטָהָרָה, אֵיזָה
דִּין וּפְסָק שְׁחָדֵשׁ אֵיזָה תִּנְא אוֹ
צְדִיק - נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'נְשִׁיקִין', בְּחִינַת
'הַתְּדַבְּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא'.

כִּי הַפְּסָק הַזֶּה, הוּא דְּבוּרוֹ שֶׁל הַתִּנְא,
וְדְבוּר' הוּא הַחִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(בְּרֵאשִׁית ב, ז): "לְנֶפֶשׁ חַיָּה", וְתַרְגוּמוֹ: "לְרוּחַ
מְמַלְכָא". וְהַנֶּפֶשׁ חַיָּה בָּאָה מִתּוֹרָה
שְׁבַע־לִפְהָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שָׁם א, כד): "תּוֹצֵא
הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה".

נִמְצָא: בְּשַׁעַר שְׁמַחֲדֵשׁ הַתִּנְא אֵיזָה
חֲדוּשׁ, וּמְדַבֵּר זֶה הַחֲדוּשׁ - זֶה
הַדְּבוּר בְּעֶצְמוֹ הִיא בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁבַע־לִי
פְּהָ שְׁחָדֵשׁ, כִּי מִשָּׁם מוֹצְאָהּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה".

קד.

(ח"א לז, ג; ח"א רכה)

על-ידי ה'תענית', נתהווה בחינת 'אדם'.

וזוה שכתוב בזהר (הקדמת הזהר יג): "שעל-ידי 'צדקה', הוא בדיוקנא ד'אדם'. כתיב הכא (בראשית א, כו): 'נעשה אדם', וכתוב התם (רות ב, יט): 'ושם האיש אשר עשיתי עמו'. מה התם 'צדקה', אף כן 'צדקה'."

כי 'צדקה' ו'תענית' הם בחינה אחת, כי "אגרא דתעניתא צדקתא" (ברכות ו).

ומבאר מזה: שעל-ידי ה'תענית' שהוא בחינת 'צדקה', נעשין בגדר 'אדם', שהוא הדעת האמתי של התורה, בחינת 'אור' ו'נפש' וכו'.

כי הכנעת 'החומר והגוף' בחינת 'בהמה' וכו', לגבי ה'נפש' שהוא בחינת 'אדם' - הוא על-ידי ה'תענית', שהוא בחינת 'צדקה'.

קה.

(ח"ב ב, ד)

יש 'דבור של צדקה', בבחינת (ישעיה סג, א): "מדבר בצדקה", שזהו בחינת היתרון שיש לאדם על החי, שהוא ה'דבור', שהוא 'גדר האדם', והוא בחינת 'צדקה', שהוא 'גומל חסד עם הבריות', שזה 'גדר האדם', שדרכו לגמל חסד, מה שאין בן החי'.

וזוה שנאמר (בראשית א, כו): "נעשה אדם", וכתוב (רות ב, יט): "ושם האיש אשר עשיתי עמו היום" וכו'. "מה התם צדקה, אף כן צדקה" (הקדמת הזהר יג), שעל-ידי 'צדקה' נקרא 'אדם', כי ה'צדקה' שמשם ה'דבור', הוא 'גדר האדם'.

נמצא: עכשו בשלומדים את החדוש הזה ומכניסין אותו בתוך הפה, נמצא שמדבקין רוח הצדיק שחדש זה החדוש, עם "רוח ממלכא", הינו: עם הדבור הלומד זה החדוש עכשו.

שמביא את רוח התנא לתוך התורה שלומד עכשו, כי שם ביתו, כמו שכתוב: "תוצא הארץ נפש חיה".

"בהמה ורמש וחייתו ארץ למינה" (בראשית א, כד)

קב.

(שיחות-ה'ן שו; חיי-מוהר"ן עה)

בתבת "בהמה וחיה" הנאמר במעשה-בראשית (בראשית א, כד), נכלל כל התמונות של כל 'בהמה וחיה'. וכן שאר הנבראים.

"נעשה אדם בצלמנו בדמותנו" (בראשית א, כו)

קג.

(ח"א יג, ה)

'אדם שבנפש', זה בחינת (בראשית ב, ז): "ויהי האדם לנפש חיה".

כי ה'אדם', בחינות "מספני ועתירי", כמו שכתוב (הקדמת הזהר יג: על בראשית א, כו): "נעשה אדם בצלמנו" - עתירי. 'בדמותנו' - מספני."

וכשנתלקטו הנפשות, אזי הם בבחינת 'אדם'. נפשות גדולות וקטנות, בבחינת "מספני ועתירי".

קו.

(ח"ב ה, ט)

"חלום על-ידי מלאך" (ברכות נה:), זה בחינת 'אדם', בחינת (בראשית א, כו): "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו".

"כדמותנו" - זה 'בחהמדה', שהוא "בצלמנו", בבחינת 'מלאך', בחינת "חלום על-ידי מלאך".

פי בשעת שנה - המוח מסתלק, ואין נשאר רק בחינת 'בחהמדה'.

וכשהמוחין זפים - אזי גם ה'בחהמדה' שנשארה, הוא בבחינת 'מלאך', בחינת: "כדמותנו בצלמנו". וזה בחינת 'אדם', כמו שכתוב (שם): "נעשה אדם".

אבל "חלום על-ידי שד" (ברכות שם), זה בחינת 'בהמה' וכו'.

קז.

(ח"ב לז)

מה שאמרו רז"ל (ערובין יג:): "נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא" - הדבר תמוה: "ואם-כן על מה נברא"!!

ובודאי אין הדברים נאמרים פ"א בעולם-הזה - שכפי צרות עולם-הזה והיסורין שסובלין בני-אדם בזה העולם כל אחד ואחד - בודאי היה טוב יותר אם לא היה נברא בכלל.

אבל בעולם-הבא - בודאי טוב יותר מה שנברא - פי על-ידי-זה דיקא באין אל התכלית.

וגם אפלו בעולם-הזה - "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים-טובים בעולם-הזה, מכל חיי העולם-הבא" (אבות פ"ד מ"ז).

קח.

(שיחות שאחר ספורי-מעשיות)

"גדולים מעשי ה'" (תהלים קיא, ב). "אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם-הראשון" (תנא-דבי-אליהורבה פ"ב). הינו: בתבת "אדם" (בראשית א, כו) לבד - היו נכללין כל ה'צורות' הללו. וכן בשאר דברים וכו'.

קט.

(שיחות-ה"ן שו; חיי-מוהר"ן עה)

שמעתי מפיו הקדוש קדם שבת הנכה תקס"ה (מובא בשיחות שאחר ספורי-מעשיות): מענין הבריות של העולם: שכל התמונות והצורות של כל בני-אדם - כלם נכללים בתבת 'אדם' הנאמר בתורה "נעשה אדם" (בראשית א, כו).

פי בזו התבה 'אדם' שאמר השם-יתברך "נעשה אדם" - נכללים כל מיני התמונות של כל בני-אדם שבעולם.

וכן תבת "בהמה וחייה" הנאמר במעשה-בראשית (בראשית א, כד), נכלל כל התמונות של כל "בהמה וחייה", וכן שאר הנבראים.

- ענין 'קטרוג המלאכים' על 'בריאת האדם' -

קי.

(עלים-לתרופה, ג' ויצא תר"ג)

זהו כל גדלתו של יוצר בראשית - שלא השגיח על 'קטרוג המלאכים' שאמרו (תהלים ת, ה): "מה אנוש" וכו' (סנהדרין לח:), "הלא עתיד למחטא קמוך ולא-רגזא קמוך, והקדוש-ברוך-הוא אמר: 'לא לחנם נקראתי רחום וחנון'" (זוהר שמיני לח:).

כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ יֶקֶר מְאֹד, כָּל הָעֵתָקָה וְנִתְוֹק מִן הָרַע, אֲפֹלוֹ אִם הָאָדָם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר (רַבְנוּ ז'ל) בְּפָרוּשׁ: "סַע אִיז אֹרְדַאי [בְּוֹדַאי] וְכוּ' (פְּאוּמַר שְׁכַבְר תְּעִינֵנו וְנִתְעִינֵנו הִרְבַּה וְכוּ'), אֲבָל אִיטְלִיכְעַר 'צִי' אִיז זִייעַר טִייעַר וְכוּ'!" [אֲבָל כָּל 'מְשִׁיכָה' הַתְּרַמְקוּת מְרַע] יֶקֶרָה מְאֹד.

וְאָמַר: "וּוִיאִזוֹי ס'אִיז, אֲבִי מְעַן דְּעִרְהֶאֱלֵט זִיד!" [אִיךָ שֶׁהוּא [כְּפֹה גְרוּעַ שִׁיכּוּל לְהִיּוֹת], הֶעֱקַר שְׁמַחְזִיקִים מְעַמַּד].

וּבְפָרְט מַה שֶׁאָמַר בְּסוּף: "גָּאט אִיז גְּרוֹיִם, מ'ווייסט גָּאר נִיט!" [הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גָּדוֹל, אֵין יוֹדְעִים כָּלְל]. וְזֶה הֶעֱקַר הָעוֹלָה עַל הַכָּל.

בְּצֻלָם אֱלֹקִים בְּרָא אֶת־ו" (בְּרֵאשִׁית א, כז)

קִיא

(ח"א נז, ו)

עֵקֶר הַמּוֹרָא שְׁמַתִּירַאִין מִן הָאָדָם, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ט, ב): "וּמּוֹרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם" - אִינוּ אֵלָא עַל־יַדֵּי הַ"צֻלָם אֱלֹקִים" שֶׁבְּפָנֵי הָאָדָם (שָׁם א, כז). וְעַל־יַדֵּי הַ"צֻלָם" - הָאָדָם הוּא 'אָדָם'.

"וּכְשָׁפֶר 'צֻלָם' [או: וְכִשׁ'סֶר צֻלָם]. בַּמִּדְבָּר יֵד, ט - עֵין גַּם לְקוּטִי־מוֹתֶרֶן ח"א לֹא ט] - אִזִּי יוֹצֵא מ'גְּדֵר אָדָם' ל'גְּדֵר בְּהֵמָה, וְאִז "סֶר מוֹרָאו" (שָׁבַת קַנָּא: זֶהר מְשֻׁפְּטִים קַכָּה: בְּרֵאשִׁית-רַבָּה לַה, יב).

וְעֵקֶר הַ"צֻלָם" הַמַּאִיר בְּפָנֵי הָאָדָם - הִיא 'חֲכָמוֹת הַבוֹרָא', שֶׁנִּתְּנָן לְאָדָם יִתְרוֹן

עַל הַבְּהֵמָה, הִיא הַמַּאִירָה בְּפָנֵי אָדָם, בְּבַחֲיִנַת (קֵהֶלֶת ת, א): "חֲכָמוֹת אָדָם תֹּאִיר פָּנָיו".

וְ"עַל־יַדֵּי ה'פְּעִים', אִם חֲכָם, הוּא חֲכָמוֹתוֹ מְסַתְּלֶקֶת" (פְּסָחִים סו:), וְאִז "צֻלוֹ סֶר", וּפָנָיו נוֹפְלִים, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ד, ו): "לְמַה חָרָה לָךְ וְלְמַה נִּפְלוּ פָּנֶיךָ". וְכִשְׂאִין לוֹ 'פָּנֵי אָדָם' - אִזִּי "מוֹרָאוֹ סֶר", כִּי "נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת" (תְּהֵלִים מַט, יג), וְצָרְיוֹ מְצָרִים לוֹ.

וְעַל־יַדֵּי ה'צוּם' וְה'תְּעִנִּית' - מְתַקֵּן פָּנָיו, וּמְחַזֵּר לְעֲצוּמוֹ 'חֲכָמוֹתוֹ', שֶׁהִיא 'צֻלָמוֹ' הַמַּאִיר בְּפָנָיו. וְאִז הַכָּל יִרְאִים מְמוֹנוֹ, וְ"אוֹיְבָיו נוֹפְלִים לְפָנָיו" (בְּבֵא־קַמָּא יז). "לְפָנָיו" דִּיקָא, כִּי עֵקֶר 'נְפִילְתָם' - מַחְמַת ה'פָּנִים'.

וְכַל־זֶה נַעֲשֶׂה עַל־יַדֵּי ה'צוּם' - כִּי עַל־יַדֵּי ה'צוּם' נִכְנָע ה'פָּבַד' לְפָנֵי ה'מוֹח'.

כִּי "בְּיוֹם שֶׁאָדָם אוֹכֵל - הַפָּבַד נִזּוֹן תְּחַלָּה, וְאַחֲרֵי־כֵן שׁוֹלַח לְהַמוֹח" (זֶהר תְּרוּמָה קַנָּג). נִמְצָא: בְּיוֹם הָאֲכִילָה - הַגְּדֻלָּה וְהַמְּשָׁלָה לְהַפָּבַד'.

"וְכִשְׁמַתְעֵנָה - אִזִּי נִזּוֹן ה'מוֹח' תְּחַלָּה, וְה'מוֹח' שׁוֹלַח מְזוֹן אַחֲרֵי־כֵן לְהַפָּבַד' - וְנִכְנָע ה'פָּבַד' לְפָנֵי ה'מוֹח'" (זֶהר שָׁם), וְהַגְּדֻלָּה וְהַמְּשָׁלָה לְהַמוֹח'.

וְזֶהוּ תְּקוּן לְמַה שֶׁפָּגַם בְּתַחֲלָה בְּה'חֲכָמָה', שֶׁהִיא ה'מוֹח', שֶׁהִיא הַ"צֻלָם" הַמַּאִיר בְּפָנָיו. שְׁעַל־יַדֵּי ה'צוּם' - נִכְנָע ה'פָּבַד', וְנִתְתַקֵּן 'מוֹחַ הַחֲכָמָה', שֶׁהִיא הַ"צֻלָם", וּמַאִיר בְּפָנֵי אָדָם.

קִיב

(ח"ב לז)

ה'בְּנִים-דִּיקְדָּשָׁה' הֵם גְּבוּהִים מְאֹד, וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (יְבָמוֹת

קטז.

(שׁוּחַ-שׁוּרְפֵי-קֶדֶשׁ ח"ב עג; ח"ג רא)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: אֵין מַאִיר עַל פְּנֵי הָאָדָם
"צִלָּם אֱלֹקִים" (בְּרֵאשִׁית א, כז; ט, ו),
 לְפָנֵי שְׁלוֹמֵד וּמְסִים אֶת כָּל הַשָּׁמַיִם.

"פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ" (בְּרֵאשִׁית א, כב-כח)

- מְצוֹת 'פְּרִיָה וּרְבִיָה' -

קיז.

(ח"א ז, ד)

"בֵּן פֶּרֶת עָלֵי עֵינַי" (בְּרֵאשִׁית מט, כב). 'פֶּרֶת'
 לְשׁוֹן 'זוּג', לְשׁוֹן "פָּרוּ וּרְבוּ" (שם א,
 כב-כח).

קיח.

(ח"ב ז, ד)

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְעֶסֶק בִּישׁוּבוֹ שֶׁל עוֹלָם,
שִׁיְהִיָה הָעוֹלָם מְמַלָּא מִבְּנֵי-אָדָם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, כח): "וּמְלֵאוּ אֶת
הָאָרֶץ".

כִּי זֶה עֵקֶר 'יִשׁוּב הָעוֹלָם' - כְּשֶׁהָעוֹלָם
מְמַלָּא מִבְּנֵי אָדָם, הֵינּוּ מ'בְּנֵי-דַעָה'.
כִּי מִי שֶׁאֵין בּוֹ דַעָת, אֵינּוּ אָדָם כָּלֵל.

הֵינּוּ: כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מְצוּהָ לְהַעֲמִיד בָּנִים
 בְּעוֹלָם בְּשִׁבִיל קִיּוּם הָעוֹלָם, כֵּן הוּא
 מְצוּהָ לְהַכְנִים דַעָת וְיִרְאָת-שָׁמַיִם בְּבָנָיו
 וּבִתְלִמִידֵים.

כִּי זֶה עֵקֶר הַמְצוּהָ: שֶׁמְצוּהָ לְהַעֲמִיד
 תּוֹלְדוֹת לְקִיּוּם הָעוֹלָם. כִּי הָעֵקֶר
 לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת מ'מִין בְּנֵי-אָדָם' דוֹקָא, וְלֹא
 מ'מִין בְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת' בְּדַמּוֹת אָדָם.

עַל-כֵּן כָּל-זְמַן שֶׁאֵין מַאִיר הַדַעָת בְּבְנֵי-
אָדָם, וְאֵינָם יוֹדְעִים וּמְרַגְּשִׁים

(סג): **"כָּל מִי שֶׁאֵינּוּ עוֹסֵק בְּפְרִיָה-וּרְבִיָה,**
כְּאֵלוֹ מְמַעֵט אֶת הַדְּמוּת". כִּי כְּשֶׁבֵּא וְנוֹלָד
 בֵּן בְּעוֹלָם - נוֹלָד וְבֵא **"צִלָּם אֱלֹקִים"** (בְּרֵאשִׁית
 א, כז; ט, ו) בְּבִיכּוֹל, וְנִשְׁלָם **"צִלָּם דְּמוּת**
תְּבִנְיָתוֹ" (נֶסֶח בְּרַפְת שְׁבַע-בְּרִכוֹת).

קיג.

(ח"י-מוֹהַר"ן ש"י)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: כְּפֹה **"צִלָּם אֱלֹקִים"**
 (בְּרֵאשִׁית א, כז; ט, ו) הָיָו מְנַחִים בְּרַפְּשׁ,
 שֶׁאֵינִי הוֹצֵאתִים מִהַרְפֶּשׁ, כִּי נִרְאָה בְּחוּשׁ
 שֶׁהַמְתַּקְרְבִים אֵלַי נִשְׁתַּנָּה פְּנִיָהם, וְבֵא
 עֲלֵיהֶם **'פָּנִים שֶׁל יְהוּדִי'**, בְּחִינַת **"צִלָּם**
אֱלֹקִים".

קיד.

(ח"י-מוֹהַר"ן תט)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: שִׁיכּוֹלִין לְהַפִּיר בְּהַפְּנִים
 שֶׁל הָאָדָם אִם לְמַד [בְּסִפְר] 'מוֹרָה'
 נְבוּכִים' - שֶׁהַפְּנִים שֶׁלוֹ נִשְׁתַּנָּה לְהִרְעָה. כִּי
 בּוֹדָאֵי הוּא אוֹבֵד **"צִלָּם אֱלֹקִים"** (בְּרֵאשִׁית א,
 כז; ט, ו) **'פָּנִים-דְּקֶדְשָׁה' עַל-יְדֵי-זֶה וְכו'.**

קטו.

(סְפָר־הַמְדוּת, עֲנִינֵי 'צִלָּם אֱלֹקִים')

[א] **מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ "צִלָּם אֱלֹקִים"** (בְּרֵאשִׁית א, כז;
 ט, ו), **עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ דְּבַר מִן הַחַי נִתְעַלָּה.**
וְכֵן לְהַפְּדָ (אֲכִילָה ח"ב א).

[ב] **עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁנָה וְהַתְּנוּמָה, עַל-יְדֵי-**
זֶה דוֹחֲפִין אוֹתוֹ מ'מְרַבְּבָה-דְּקֶדְשָׁה,
וְנִשְׁתַּנָּה 'פָּנָיו', וְנִתְקַלְקַל "צִלָּם אֱלֹקִים"
 (שם). (שְׁנָה ח"ב ב).

[ג] **ה'צִדִּיק' הוּא ה'צִלָּם אֱלֹקִים"** (שם) שֶׁל
 הַדּוֹר (צִדִּיק ח"א קא).

אלקותו יתברך וממשלתו - אינם בכלל 'בני-אדם' - מאחר שאין בהם דעת "לדעת את ה'" (הושע ו, ג), שזה עקר גדר האדם.

ועל-כן נחשב העולם כתהו ובהו, ועל-זה נאמר (ישעיה מה, יח): "לא תהו בראה לשבת יצרה". פי צריכין לישב את העולם, שיהיה מישב העולם מ'בני-אדם' דיקא, דהינו: מ'בני-דעה' שיודעין את השם-יתברך.

וזתו גם-כן מצות: "ומלאו את הארץ" - שצריכין למלאות את הארץ בבני-אדם. הינו: שכל אדם מצוה: "שידבר עם חברו ביראת-שמים", כדי להכניס דעת בחברו, שזה עקר ישוב העולם.

על-כן צריך כל-אחד לעסוק בזה, להכניס דעת ויראת-שמים בחברו, שעל-ידי-זה נעשה חברו בחינת 'תלמיד' אצלו. ואזי כשימלאו ימיו ויגיע זמן הסתלקותו - אזי יתלבש בזה הדבור שהכניס בחברו, ויהיה נחשב פאלו הוא בעצמו ממש קים בזה העולם.

קיט.

(ח"ב ז, בסוף)

"ויהושע בן נון מלא רוח חכמה" (דברים לד, ט). "מלא" - זה בחינת: "ומלאו את הארץ" (בראשית א, כח).

קנ.

(ח"ב לז)

הבנים שאינם נולדים בקדשה, הם 'מותרות' ממש, פי הם באים מ'מותרות' ו'סרחון' ועכירת-המח' שיוצא לחוץ, ומזה נתהוו ה'בנים', בחינת (אבות פ"ג מ"א): "טפה סרוחה", 'סרחון' ממש.

ו'בנים-דקדשה', הם גבוהים מאד - וכמו שאמרו חז"ל (יבמות סג:): "כל מי שאינו עוסק בפריה-ורביה, פאלו ממעט את הדמות" - פי כשבא ונולד בן בעולם, נולד ונא "צלם אלקים" (בראשית א, כז) כפיכול, ונשלים "צלם דמות תבניתו" (נסח ברפת שבע-ברכות).

קנא.

(ספר-המדות, עניני 'פריה-ורביה')

- [א] מי שמבטל את חברו מפריה-ורביה, הולך לשאול בלא ולד (בנים ד).
- [ב] ה"א הנעשה מ'כסף', מסגל לפריה-ורביה (בנים ח"ב ח).

"והנה טוב מאד" (בראשית א, לא)

קנב.

(ח"א י, ג)

"ויעקב קרא בית" (פסחים פח.). הינו: ש"יעקב' קרא את מקום ה'בית'-המקדש', 'מקום התפלה': 'בית' - שהוא מקום ישוב לבני-אדם, שיש בו תפיסה לבני-אדם יותר מ'הר' ו'שדה', פי בבחינת 'בית' יש גם לעבוד"ם השגה, כמו שכתוב (ישעיה נו, ז): "כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים".

וזת (תהלים מח, ב): "גדול ה' ומהלל מאד, בעיר אלקינו הר קדשו". כלומר: 'אימתי גדול ה'?' - כשהוא "מהלל מאד" - 'מפטר' דמותא, שהוא בחינת 'עבו"ם'.

כמו שאמרו רז"ל (בראשית-רבה ט, י; הקדמת הזהר יד. זחר בראשית מז. תולדות קמד: יתרו

קנד.

(ח"ב לג)

כָּל הַשְּׂמֹחוֹת, הֵם רַק בְּשַׁעֲתָן, כְּגוֹן לְמִשְׁלֵ: שְׂמִיחָה שֶׁל חֲתָנָה אוֹ בְרִית'. וְאִם יִסְתַּכֵּל עַל הַסּוּף, אֵינן שׂוֹם שְׂמִיחָה בְּעוֹלָם, כִּי "סוּף אָדָם לְמִנּוֹת" (בְּרִכּוֹת יז.).

אָבֵל אִם יִסְתַּכֵּל עַל הַסּוּף שֶׁל הַסּוּף, אֵז יֵשׁ לוֹ לְשִׂמְחָה מְאֹד - כִּי סוּף כָּל סוּף, דְּהֵינּוּ ה'תְּכַלִּית', הוּא 'טוֹב מְאֹד'.

וְהֵנָּה זֶהוּ רַק מִצַּד הַנְּשִׂמָה, שְׂמִיחָה הַמְּנוֹת 'טוֹב מְאֹד', כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (בְּרִאשִׁית-רַבָּה ט, י - עַל בְּרִאשִׁית א, לא): "וְהֵנָּה טוֹב מְאֹד" - "זֶה מִלְּאֲדֵי-הַמְּנוֹת" - כִּי הוּא 'טוֹב מְאֹד', שְׂעַל-יָדוֹ בְּאֵין לְתַכְלִית הַטּוֹב.

אֲךָ מִי שֶׁהוּא צְדִיק, וְאֶפְלוֹ גּוֹפּוֹ נָקִי וְקָדוֹשׁ מְאֹד - אֵזִי יָכוֹל לְשִׂמְחָה גַם עִם גּוֹפּוֹ, אֶפְלוֹ אִם מִסְתַּכֵּל עַל הַסּוּף - מֵאַחַר שֶׁגַם גּוֹפּוֹ טָהוֹר וְקָדוֹשׁ וְכוּ'.

"וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי" (בְּרִאשִׁית א, לא)

קנה.

(ח"ב ח, ח)

"יִשְׂרָאֵל שְׂעַמְדוֹ עַל הַר-סִינַי, פְּסָקָה זְהֵמְתָן" (שְׁבַת קמז.). כִּי שָׁם זָכוּ כָּלֵם לְנִבּוּאָה, עַל-יַדִּי 'מִשְׁחָה רַבְּנוֹ, רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים, שֶׁהִיָּה מְנַהֵג הָאֲמִתִּי שְׁלֵהֶם. וְעַל-יַדִּי-זֶה נִתְבָּרַר וְנִתְתַקֵּן הַמְּדַמָּה אֲצֻלָּם, וְזָכוּ לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בַּהֲשֵׁם.

וְעַל-כֵּן "פְּסָקָה זְהֵמְתָן" - 'זְהֵמַת-הַנְּחָשׁ', שֶׁהוּא 'אֲמוּנָה-כַּזְבִּית' - כִּי זָכוּ לְשִׁלְמוֹת אֲמוּנָה הַיִּשְׂרָה דְקָדְשָׁה, עַל-יַדִּי 'בְּרוּר-הַמְּדַמָּה, שֶׁזָּכוּ עַל-יַדִּי 'רוּחַ-נְבוּאָה'.

סח: מִשְׁפָּטִים קג. תְּרוּמָה קג. קסג. פְּקוּדֵי רִמְט. רסד: אַחֲרֵי סג.) עַל פְּסוּק (בְּרִאשִׁית א, לא): "וְהֵנָּה טוֹב מְאֹד" - "מְאֹד, זֶה מִלְּאֲדֵי-הַמְּנוֹת". כִּשֶׁהוּא מְהַלֵּל מֵהֶם, אֵזִי הוּא גְדוֹל, כִּי הוּא עָקָר גְּדֻלָּתוֹ.

וְאִמְתִּי הוּא מְהַלֵּל מֵהֶם? - "בְּעִיר אֶלְקִינוּ הֵר קָדְשׁוֹ!" - דְּהֵינּוּ: כִּשְׂבָחִינָה 'הֵר', נַעֲשֶׂה 'עִיר אֶלְקִינוּ', שֶׁהוּא 'יְשׁוּב בְּנֵי-אָדָם, בְּחִינַת 'בֵּית', שֶׁאֵזִי יֵשׁ גַּם לְעַבְדֵי הַשְּׂגָה.

אֵז דִּיקָא "גְּדוֹל ה'" - כִּי זֶה עָקָר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּשְׁגַם הַרְחֻקִים יוֹדְעִים מְמַנּוּ יִתְבָּרַךְ, "כִּדִּין אֲתִיקָר וְאֲתַעֲלָא שְׂמָא עַלְאָה" (זֵהר יִתְרוֹ סט:).

קנג.

(ח"א לח, ב-ז)

כָּל הַמְּלִשִׁינּוֹת וְהַרְעוֹת שְׂדוּבָרִים עַל אָדָם, בָּא מִ"רוּחַ סְעָרָה" (יחזקאל א, ד; תְּהִלִּים קז, כה; קמח, ה), בְּחִינַת "קֶץ כָּל בִּשְׂר" (בְּרִאשִׁית ו, יג) - שְׂעוֹשֶׂה קֶץ וְסוּף לְכָל בִּשְׂר.

וּבְנֵי-אָדָם שְׂדָנִים כָּל אָדָם לְכַף-חֻבָּה, וְחוֹקְרִים תָּמִיד עַל 'חֻבּוֹת בְּנֵי אָדָם, הֵם מִבְּחִינַת "קֶץ כָּל בִּשְׂר" (זֵהר נח סב:).

וְזֶה (תְּהִיגָה יב:): "וְסְעָרָה עַל זְרוּעוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא" - כִּי הַבְּרִיּוֹת צְרִיכִין לְ"קֶץ כָּל בִּשְׂר", כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ: "וְהֵנָּה טוֹב מְאֹד, דָּא מִלְּאֲדֵי-הַמְּנוֹת" (בְּרִאשִׁית א, לא - בְּרִאשִׁית-רַבָּה ט, י). וְהַשְּׂתַלְשְׁלוֹתָם מְגִבּוֹרֹת-עַלְאֵין, כִּי הוּא "טוֹב מְאֹד".

וְזֶהוּ: שְׂ"סְעָרָה בְּזְרוּעֵי". "זְרוּעֵי" - אֵלּוֹ 'חֲמִשָּׁה גְּבוּרֹת', שְׂמִשְׁם חִיוּתוֹ עַד זְמַן "בְּלַע הַמְּנוֹת לְנֶצַח" (שְׂעִיָה כה, ח).

וְזֶה בְּחִינַת ה' ד' הַשְּׁשִׁי, הַנֶּאֱמָר
 בְּמַעֲשֵׂה-בְרָאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (בְּרָאשִׁית א, לא): "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם
 הַשְּׁשִׁי", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שַׁבַּת פּת.) : "שֶׁכָּל
 הָעוֹלָם הָיָה תְלוּי עַד שֶׁשָּׂה בְּסִיּוֹן, שֶׁקָּבְלוּ
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה".

כִּי עֵקֶר הַחֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם, לִידַע שֶׁהָעוֹלָם
 מְחֻדָּשׁ וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּרָא הָעוֹלָם
 בְּרִצּוֹנוֹ - תְלוּי בְּאַמוּנָה. כִּי עַל-יְדֵי 'שֶׁכָּל',
 אִי-אֶפְשָׁר לְהִבִּין 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' וְכוּ'. כִּי אָנוּ
 מְאֻמִּינִים בְּהַשֵּׁם שֶׁהוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם
 מְחֻדָּשׁ, כִּי בְּאַמַּת 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' הָיָה עַל-
 יְדֵי בְּחִינַת 'אַמוּנָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל"ג, ד):
 "וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאַמוּנָה".

וְעַל-כֵּן הָיָה הָעוֹלָם תְלוּי עַד 'קַבְלַת-
 הַתּוֹרָה' - כִּי אִזּוֹ זָכוּ לְ'אַמוּנָה-
 שְׁלֵמָה' עַל-יְדֵי רוּח־נְבוּאָה כַּנֶּ"ל. וְעַל-כֵּן אִזּוֹ
 דִּיקָא נִתְגַּלָּה 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' - כִּי עֵקֶר
 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' תְלוּי בְּ'אַמוּנָה'.

"וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלָאכְתּוֹ"
 (בְּרָאשִׁית ב, ב)

קבו.
 (ח"א עט)
 יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁעוֹשִׂין מִשְׂאֵי-זִמְתָן וְהוֹלְכִין
 בַּהֲבִלֵי עוֹלָם-הַזֶּה, וּבְאַמְצָעוֹת נוֹפֵל לוֹ
 'הִרְהוּרֵי תְשׁוּבָה', וְאַחֲרֵי-כֵן חוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ
 הֶרְאֵשׁוֹן. שְׂאִין לוֹ נִיחָא - "פַּעַם טָמֵא וּפַעַם
 טָהוֹר, כְּשֶׁר וּפְסוּל, אֲסוּר וּמְתוּר" (תְּקוּנַיִת-זֶהָר
 צח:). וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שִׁשִּׁת יְמֵי הוֹל'.

אָבֵל 'תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה' - הוּא בְּחִינַת
 'שַׁבַּת', שֵׁישׁ לוֹ נִיחָא - כִּי "בֵּא שַׁבַּת,

בֵּא מְנוּחָה" (רש"י בְּרָאשִׁית ב, ב - עַל-פִּי בְּרָאשִׁית-
 רַבָּה י, ט). שֵׁישׁ לוֹ 'מְנוּחָה' מִכָּל וְכָל, וְנִדְחָה
 הָרַע לְגַמְרֵי.

וְתִדַּע נְאֻמָּנָה: שִׁתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה הוּא
 בְּחִינַת 'שַׁבַּת' - כִּי אֵיתָא בְּמִדְרָשׁ-
 רַבָּה (בְּרָאשִׁית-רַבָּה כ"ב, יג): "כִּשְׁפָנֵעַ אָדָם
 הֶרְאֵשׁוֹן לְקִיּוֹ, וְשָׂאֵל לוֹ: מַה נַּעֲשֶׂה בְּדִינְךָ?
 וְהַשִּׁיב לוֹ: שֶׁעָשִׂה תְשׁוּבָה. אָמַר: אִם כִּךָ
 תִּקְיָה חֵילָא דְתְשׁוּבָה, פִּתַּח וְאָמַר: 'מִזְמוֹר
 שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת'" (תְּהִלִּים צ"ב, א).

וְלִכְאוּרָה, מָה עֲנִין 'שַׁבַּת' אֶצֶל
 'תְּשׁוּבָה'!

אָבֵל לְפִי דְבַרְיֵנוּ מְכוּן הַיֵּטֵב: כִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה
 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה', וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי,
 וַיֵּשׁ לוֹ 'נִיחָא' - זֶהוּ בְּחִינַת 'שַׁבַּת', וּבְחִינַת
 'שְׂדֵי', וּבְחִינַת 'מְט"ט'.

כִּי "מַה הוּא 'שְׂדֵי'? - "שְׂאֵמֶר לְעוֹלָמוֹ דִּי"
 (תְּגִיגָה י"ב). וּבְחִינַת 'שַׁבַּת' גַּם-כֵּן כָּךְ,
 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרָאשִׁית ב, ב): "וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלָאכְתּוֹ", וְאָמַר דִּי.
 "וּבְחִינַת 'מְט"ט' הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'שְׂדֵי'"
 (זֶהָר פִּנְחָס רכ"ו: תְּצַא רע"ז).

קכז.

(ח"א סג - עֲנִין 'שִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה, וְשַׁבַּת-קָדְשִׁי')
 'בְּרִית' נִקְרָא בְּלָשׁוֹן תְּרַגּוּם: 'אָמָה', וְכְמוֹ
 שֶׁמְזָכֵר בְּלָשׁוֹן זֶה בְּגַמְרָא (שַׁבַּת קח:
 "יָד לְאָמָה, תִּקְצֹץ").

וְהוּא בְּחִינַת (סְכָה ה: לב: מְנַחוֹת צח. יְרוּשְׁלָמִי
 סוּטָה פ"ח ה"ג): "אָמָה בַּת שִׁשָּׁה
 טְפָחִים", שֶׁה'בְּרִית' כְּלוּל מֵהֶם וְכוּ'.

וְכָל הַשִּׁשָּׁה טְפָחִים, כֻּלָּם כְּלוּלִים וּמְנַחִים
 בְּ'בְּרִית', כִּי הַשִּׁשָּׁה טְפָחִים הֵנ"ל, הֵם

בְּחִינַת: "שֵׁשֶׁת יָמִים שָׁבָהָם עָשָׂה ה' אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ" (שְׁמוֹת ל"א, י"ז), בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים ל"ט, ו'): "הִנֵּה טַפְחוֹת נִתְּתָ יָמִי"; כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת כ', י"א): "שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכוּ', וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

הֵינּוּ: שָׁכַל הַשֵּׁשֶׁת יָמִים, בְּחִינַת הַשֵּׁשֶׁה טַפְחִים, הֵנִיחַ כָּלֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא 'שֶׁבַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שָׁם שָׁם, ט"ז): "בְּרִית עוֹלָם, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וְזֶה בְּחִינַת (תְּקוּנַיִזְהָר ל"א: וְעוֹד - עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית, בְּרֵאשִׁית שֵׁשֶׁת יָמִים, שֵׁשֶׁה טַפְחִים הֵנִיחַ, שְׁכָלֶם מְנַחִים וּכְלוּלִים בְּבְרִית".

וְזֶה (שָׁם י"ח): "בְּרֵאשִׁית, בְּרֵאשִׁית א"ש" - הֵינּוּ 'בְּרִית' שֶׁהוּא כְּלוּל מִשֵּׁשֶׁה יָמִים, 'שֵׁשֶׁה טַפְחִים' וְכוּ'.

"וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ" (בְּרֵאשִׁית ב, ג)

קַח.

(ח"א ל"א, ב)

'שֶׁבַת' הִיא 'אֲמוּנָה', שְׁמֵאֲמִין בְּחֵדוּשֵׁי-הָעוֹלָם וּבְיַחְדוּ. וְאֲמוּנָה הִיא 'מְקוֹר הַבְּרֻכּוֹת', בְּבַחֲיִנּוֹת (מְשַׁלֵּי כ"ח, כ): "אִישׁ אֲמוּנָה, רַב בְּרֻכּוֹת", בְּבַחֲיִנּוֹת (בְּרֵאשִׁית ב, ג): "וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי". וְאִין שְׁלֵמוֹת לְהַבְּרֻכּוֹת, אֶלָּא עַד שִׁיקָבְלוּ מִמְּקוֹר הַבְּרֻכּוֹת'.

קַנַּט.

(ח"ב ב"ה)

'שְׁלֵמוֹת-הַדְּבִוּר' הוּא בְּחִינַת 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' - וְלְשׁוֹן-

הַקֹּדֶשׁ 'מְקַשֵּׁר לְשֶׁבַת', בְּבַחֲיִנַת (ישעיה נח, יג): "וְדַבֵּר דָּבָר", "שְׁלֵא יִהְיֶה דְבִוּוֹךְ שֶׁל שֶׁבַת כְּדְבִוּוֹךְ שֶׁל חֹל" (שֶׁבַת קי"ג), בְּבַחֲיִנַת: "כֹּה תְּבָרְכוּ, בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ" (בְּמִדְבָּר ו, כג; סוּטָה ל"ח), שֶׁבְּלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ נִכְלָל 'בְּרֻכָּה וְקֹדֶשׁ' - כִּי הַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ מְקַשֵּׁר לְשֶׁבַת, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ 'בְּרֻכָּה וְקֹדֶשׁ', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב, ג): "וַיְבָרֶךְ וַיְקַדְּשׁ".

וּכְשֶׁזּוֹכִין לְבַחֲיִנַת 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' שְׁמֵקַשֵּׁר לְשֶׁבַת' - אֲזִי מְמַשִּׁיכִין עַל-יְדוֹ הַקֹּדֶשׁה וְהַשְּׁמִיחָה שֶׁל שֶׁבַת, לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל.

כִּי 'יָמֵי הַחֹל' - הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'. וְאֶפְלוּ הַמְצוּוֹת שֶׁעוֹשִׂין בְּיָמֵי הַחֹל, הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת', כִּי "מִט"ט שְׁלֹטְנוֹתָה בְּיָמֵי הַחֹל" (תְּקוּנַיִזְהָר ל"ג), וְ"מִט"ט' הוּא בְּחִינַת 'עֶבֶד', בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'.

אֲבָל 'שֶׁבַת' - הוּא בְּחִינַת 'בֵּן', וְאֲזִי נִיחָא לְעֵלְאִין וְתַתְאִין" (זֶהָר נח נ"ט), וְנִתְעוֹרֵר שְׁמִיחָה, וְאֲזִי נִתְרוֹמְמִין וְנִתְעַלִּין כָּל הַמְצוּוֹת שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל מִן הָעֲצָבוֹת, וְנִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם "מְנוּחָה וְשְׁמִיחָה" (זְמִירוֹת לְשֶׁבַת) וְכוּ'.

"כִּי בּוֹ שֶׁבַת מְכַל מְלֹאכְתוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת" (בְּרֵאשִׁית ב, ג)

קַל.

(ח"א מ"ט, ז)

"תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" (תְּהִלִּים י"ט, ח). "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה" - שֶׁהִיא 'תּוֹרַה דְּעֵתִיקָא', שֶׁהִיא 'תְּמִימָה' עֲדִין, שֶׁעֲדִין לֹא הִשְׁיִגוּ מִמֶּנָּה כְּלוּם. "מְשִׁיבַת

נִפְשׁוּ - זֶה בְּחִינַת 'שֶׁבֶת' - "כִּי בּוֹ שֶׁבֶת וַיִּנְפְּשׁוּ" (בראשית ב, ג - שמות לא, יז).

קלא.

(ח"א נד, ו)

מה שמהזר ה'פחה' המדמה לשרות על "פי שונה הלכות" (זהר בראשית כו: תקוני' זהר פח.) - הוא מפני: "שהוא נברא בערב שבת בין השמשות, וקדש עליו היום, ולא נברא לו גוף", כמו שכתוב בזהר (בראשית מח. תרומה קנה: תקוני' זהר צב:) על פסוק (בראשית ב, ג): "אשר ברא אלקים לעשות".

שמבאר שם: "שה'קלפות' שהם בחינת ה'פחה' המדמה, נבראו בערב שבת בין השמשות, ובתוך כך קדש עליו היום, ונשארו רוח בלא גוף וכו', עין שם (ובאבות פ"ה מ"ז).

ועל כן זה ה'פחה' המדמה, שהוא בחינת ה'קלפות', שהוא רוח בלא גוף - מבקש לעצמו גוף לשרות בו, והולך אצל ה'שוני הלכות' - כי "הם בוראים הכל בדברי תורתם" (הקדמת זהר ה.), על כן הוא הולך ושורה אצלם, כדי שיהיה נברא לו גוף להתלבש בו על ידים.

וזה שכתוב (בראשית מא, לב): "ועל השנות החלום" - הינו מה שה'חלום' שהוא בחינת 'פחה' המדמה, השתדלותו לשרות על ה'שונה הלכות'.

"כי נכון הדבר מעם האלקים, וממהר האלקים לעשותו" (שם) - זה בחינת: "אשר ברא אלקים לעשות" - שהיה נכון הכל ערב שבת בין השמשות - וקדש היום - ומחר אלקים לעשותו בלא גוף - ומחמת זה הוא מחזיר תמיד לשרות על ה'שונה הלכות' כנ"ל.

קלב.

(ח"א נח, ו)

זה שהחכם משפיע "לחם משנה" (שמות טז, כב), פי על ידי זכותו, זכה גם כן לחלק חברו, כמו שאמרו חז"ל (חגיגה טז): "זכה - נוטל חלקו וחלק חברו". וכשבא יום השבת, ונפשו נכללת בשבת, בבחינת: "כי בו שבת וינפש" (בראשית ב, ג - שמות לא, יז) - אזי נותן "לחם משנה" ליום השבת. (עין שם באות ה).

"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" (בראשית ב, ד)

קלג.

(ח"א סז, ז)

כשבא כבוד חדש אל האדם ומלבש בתוכו נפש דקדשה, צריך לראות להוליד ה'נפש' בנקל, בלי קשוי הולדה וכו'. ואחר כך בשנולד ה'נפש', צריך לגדל ה'נפש'. ושתי בחינות אלו, ה'הולדה' וה'גדול'. נעשין על ידי 'ראה' ו'אהבה' וכו'.

כי ה'הולדה', נעשית על ידי ה'ראה' - בבחינת (תהלים מח, ז): "רעדה אחזתם שם חיל פיולדה".

ואחר שנולד, אזי מגדילין אותה על ידי ה'אהבה' - בבחינת (בראשית ב, ד): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" - הינו: "בהבראם", שהוא לאחר הבריאה וההולדה, אזי מגדילין אותה על ידי בחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'אהבה', בחינת 'יד ימין'. וזהו (בראשית רבה יב, ט): "בהבראם, באברהם".

קלד.

(ח"ב,ב,ב"ג)

ה'תודה' שבאה בשיוצאין מהצרה, מכנה בשם 'הלכה' - על-שם תהלוכות הדמים' שחוזרין 'לילך' בסדר בשיוצאין מהצרה.

ומזה באה הולדה בנקל' - כי בשעה שאשה פורעת לילד, ירכותיה מצטננות" (סוטה יא:), ועל-ידי-זו נעשה ה'הולדה' - כי הדמים עולין למעלה, ואזי נדחק המקום שם, ודוחים הולד לחוץ, ואחר-כך חוזרים הדמים למקומם, שזה בחינת 'תודה הלכה', בחינת תהלוכות הדמים' שחוזרים לילך בסדר.

כי גם ה'הלכה' היא בחינת ה'הולדה', כי יש 'תמכי-אורי'תא' שנותנים מזון ללומדי-תורה, ובתחלה מחסרים מזונם מעצמם, בחינת "ירכותיה מצטננות", כי 'דמים תרתי משמע" (מגלה יד:).

אבל אחר-כך על-ידי מזונם שפחזיקין התלמיד-חכם, ונולד 'הלכות' שהם בחינת 'חסד', כמו שאמרו רז"ל (כתבות צו): "כל המונע תלמידו מלשמשו, פאלו מונע ממונו חסד" וכו' - אזי על-ידי השפעת החסד, חוזר ונתמלא ה'חסרון'.

וזוה בחינת 'שעשוע עולם-הבא' [בחינת 'הלכה', כמבאר בפנים], בבחינת (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה פאור החמה", הנאמר לעתיד - כי ה'לבנה' טבעה 'קר', בחינת 'חסרון וקרירות', ועתידה להתמלאת "פאור החמה", בחינת 'מלוי-החסרון', שזה בחינת ה'הולדה', בחינת 'הלכות', שהם בחינת 'שעשוע עולם-הבא'.

וזוה בחינת (בראשית ב, ד): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" - "באברהם" (בראשית-רבה יב, ט), הינו: 'חסד' - כי ה'הולדה', על-ידי בחינת 'הלכות', שהם בחינת 'חסד'.

קלה.

(ספר-המדות, צדיק ח"ב כ)

על-ידי הזכרת שמות הצדיקים, יכולין להביא שנוי ב'מעשה-בראשית', כלומר: לשנות הטבע. וסימן לדבר: "אלה תולדות השמים והארץ" כו' (בראשית ב, ד), "ואלה שמות בני ישראל" וכו', (שמות א, א) - גזרה-שונה.

"שיח השדה" (בראשית ב, ה)

קלו.

(ח"ב,א,יא)

חובת כל העשבים וכל 'שיח השדה' (בראשית ב, ה), כשאדם עומד להתפלל, שאזי הוא בבחינת "דבר ה'" (תהלים לג, ו), שהוא שרשם העליון, אזי מחזירין כחם לתוך התפלה, שהוא שרשם העליון.

וכשאדם מתפלל על איזה חולאת - אזי אותו העשבים שיש להם כח לרפאות אותו החולאת, מחיבים להחזיר כחם לתוך התפלה, שהיא שרשם, בחינת "דבר ה'".

וזוה בחינת (שם כד, טג): "ויצא יצחק לשוח בשדה" - שתפלתו היתה עם "שיח השדה" - שכל "שיח השדה" חזרו כחם ונתנו אותם בתוך תפלתו, שהיא שרשם.

ובשביל־זה נקרא 'משיח' - פי הוא יונק ומקבל מ'שיח השדה', דהינו כל ה'ריחות' שבאים בתוך התפלה, שהיא בחינת 'חטם', בחינת (ישעיה מ"ח, ט): "ותהלתי אֶחָטֵם לָךְ". ו'משיח' מקבל כל התפלות - פי הוא בחינת 'חטם', בבחינת (איכה ד, כ): "רוח אפינו משיח ה'".

קלז.

(ח"ב א, יד)

'שופר', הוא בחינת "שיח השדה" (בראשית ב, ה) שחוזרין פהם לתוך התפלה, בבחינת (שם כד, סג): "ויצא יצחק לשוח בשדה".

וזוה בחינת 'שופר', בבחינת (יהושע ה, ה): "במשך בקרן היובל" - ראשיתבות: "ויצא יצחק לשוח בשדה".

קלח.

(ח"ב יא)

דע: כשהאדם מתפלל בשדה, אזי כל העשבים בלם באין בתוך התפלה, ומסיעין לו ונותנין לו כח בתפלתו. וזוה בחינת "שנקראת ה'תפלה' 'שיחה'" (ברכות כ"ג), בחינת: "שיח השדה" (בראשית ב, ה) - שכל "שיח השדה" נותנין כח וסיוע בתפלתו.

וזוה בחינת (שם כד, סג): "ויצא יצחק לשוח בשדה" - שתפלתו היתה עם סיוע וכח השדה. וזוה 'יבו' ל' ראשיתבות: "ויצא יצחק לשוח בשדה" - שכל 'יבול השדה' התפללו עמו.

קלט.

(שיחות ה'ר"ן צח; תניי מוהר"ן עב)

'חרף', היא בחינת 'עבור'. ו'קניץ', הוא בחינת 'לדה'.

שב'חרף', כל העשבים וכל הצמחים בלם מתים. וכשבא הקניץ, בלם נתעוררים וחיים - ואז טוב ויפה מאד כשיוצאים לשוח בשדה - "שיחה, זו תפלה" (ברכות כ"ג): ותחינה ותשוקה ונענועים להשם יתברך.

ואז כל שיח ושיח השדה המתחילים לחיות ולצמח אז - בלם נכספים ונכללים בתוך שיחתו ותפלתו.

קמ.

(השתפכות הנפש הקדמה)

הדרך הקדוש הזה של תפלה והתבודדות, הוא הדרך הישן שדרכו בה אבותינו ונביאנו ורבותינו הקדושים ז"ל מעולם.

כמו שמצינו אצל אדם הראשון שאמר הכתוב (בראשית ב, ה): "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ, פי לא המטיר וכו', ואדם אין" וכו'. ופרש רש"י: "ובשלישי שפתוב בו (שם שם, כד): 'תוצא הארץ', לא יצאו, רק על פתח הקרקע עמדו, עד שבא אדם הראשון והתפלל עליהם, וירדו וצמחו האילנות והעשבים".

"ואד יעלה מן הארץ" (בראשית ב, ו)

קמא.

(ח"א כא, ג)

וזוה שאמרו (ספ"ה יא): "מנין שאין מספכין אלא בדבר שאין מקבל טמאה ובדבר שגדולו מן הארץ, שנאמר (בראשית ב, ו): 'ואד יעלה מן הארץ'. מה 'אד' הוא דבר שאין

מִקְבֵּל טְמֵאָה וְאִין גְּדוּלוֹ אֵלָּא מִן הָאָרֶץ
וְכוּ".

"אד" - הן הן בחינת "שבעה עננים" (ספרי
בהעלתך כה), "שבעת הנרות" (במדבר ח,
ב), שעל-ידם האדם משיג "פני המנורה"
(שם), הינו 'ספה', הינו 'שפע אלקי', רוח-
הקדש, 'מקיפין'.

וְהֵן בְּחִינַת "קדש", בחינת רוח הקמה'
הבא מ'קדש'.

"וּגְדֻלִין מִן הָאָרֶץ" - כי צריך המקבל
הזה (שמקבל השפע האלקי הנ"ל)
להיות 'חכם', כי הקדוש-ברוך-הוא "יהב
חכמתא לחבימין" (דניאל ב, כא), בבחינת (שמות
לא, ו): "וּבְלִבְכֶם כָּל חָכְמָה לֵב נָתַתִּי חֲכָמָה".

קמב.

(ח"א קפה)

ה'יראה-התחוננה' שבאה מדברים
תחתונים, שירא
מחיה או משר או מפחד אחר, ועל-ידיה
נזכר ובא ליראת-השם - היא בחינת 'א"ד',
'אל"ף דל"ת' - כי היא בחינת 'דלי דלת',
שאינה נמשכת מהשכל, אלא מה'דברים
תחתונים' (עין בפנים).

ועל-ידי ה'יראה' זו - אינו נמשך רק
השפעות בעולם, כי הוא בחינת
'העלאת מיין-נקבין'.

כמו כשאחד צריך לחברו ומבקש ממנו
ופועל אצלו, מחמת שדבוריו
ובקשתו שהכניע עצמו, נעשו הדבורים
בחינת 'העלאת מיין-נקבין' ופועלים אצל
חברו להשפיע לו מה שצריך - בן מה
שמעלה היראה מה'דברים' התחתונים -
נעשה מזה בחינת 'העלאת מיין-נקבין',
ונמשכין השפעות בעולם.

וְזֶה בְּחִינַת (בראשית ב, ו): "וְאֵד יַעֲלֶה מִן
הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה"
- שעל-ידי ה'יראה התחוננה' זו, שהיא
בחינת "אד" כנ"ל, על-ידיה "וְהִשְׁקָה אֶת
כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה" - פי על-ידיה נמשכין
השפעות כנ"ל (ועין עוד בפנים).

קמג.

(ח"ב ס)

ה'גשמים' נעשין על-ידי האדים העולים
מן הארץ, כמו שכתוב (בראשית
ב, ו): "וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה אֶת כָּל
פְּנֵי הָאֲדָמָה".

וכשיש 'מלחמות' ושפיכות-דמים, אזי
נעשה מן ה'אדים' הנ"ל
'שפיכות-דמים'.

וְזֶה שְׁכָתוּב (יתזקאל לה, ח): "וַתַּגֵּר אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי חָרָב בְּעַת אִידָם" -
הינו בחינת 'אדים', שעל-ידם נעשה
ה'שפיכות-דמים'. וכן בכמה אמות: מצרים
ועמון ומואב, כשנבא על מפלתם, נאמר
שם: "בְּעַת אִידָם" - בחינת 'אדים' הנ"ל,
שעל-ידם נעשה ה'שפיכות-דמים'.

ועל-כך כשיש 'מלחמות' ושפיכות-דמים'
- אזי האדמה נותנת פחה לשם,
כי מן ה'אדים' העולים ממנה נעשה
ה'שפיכות-דמים'. ועל-כך אין יורדין
'גשמים' - כי ה'גשמים' נעשין מן ה'אדים',
ועכשו נעשה מן ה'אדים' ענין אחר, דהינו
'שפיכות-דמים'.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (תענית ח): "בְּשַׁעַת
גְּשָׁמִים, אִפְלוּ גְּיֻסוֹת פּוֹסְקוֹת בּוֹ" - כי
כשיש 'גשמים', נפסקים הגיסות והמלחמות.

ו"אית 'יצירה' לטב ולביש" (זהר בראשית כז.), כמו שאמרו חז"ל (ברכות סא. על בראשית ב, ז): "וייצר" - "בשני יודין, שני יצרין, יצר טוב ויצר הרע".

הינו: 'מחשבות טובות' הם 'יצר טוב', 'יצירה לטב'. ו'מחשבות רעות' הם 'יצר הרע', 'יצירה לביש'.

פי עקר ה'יצרים' - הם המחשבות והחכמות שבלב, כמו שכתוב (בראשית ו, ה): "יצר מחשבת לבו".

וכשחושב ב'מחשבות רעות' - מטמטם הלב, ומטמטם ה'חכל' של הבריאה, ששם 'התגלות המדות'. פי ה'לב' הוא "צור העולמים" (ישעיה כו, ד), 'צור המדות', וכו'.

וכשחושב 'מחשבות טובות' בלב אף לעבד השם יתברך - בזה נעשה לבו בבחינת: "צור לבבי" וכו'.

על-כן צריכין לשמר מחשבתו מאד, ולהכריח עצמו תמיד לחשוב 'מחשבות טובות', שהם בחינת 'יצר טוב', ולזכות לעשות על-ידיהם 'מעשים טובים' ו'מדות טובות'.

"ויפח באפיו נשמת חיים" (בראשית ב, ז)

קמז.

(ח"א ח, א-ב-ג)

הנה יקר גנחתי ונחתי (שקורין: 'קנעקצ') מאיש ישראל, פי הוא 'שלמות החסרונות'. פי על-ידי בחינת ה'נשימה' שהוא ה'רוח חיים', נברא העולם, כמו

קמז.

(ח"א קנט)

יש בו שני פחות, טוב ורע, להמית ולהחיות - ונעשה מה'אדים העולים מן הארץ'. ובלי לה יש קרירות, ומפה עליהם הרוח קר מלמעלה ונופלים למטה, ונעשה מהם 'טל'.

והוא חיות כל העשבים. ובהמות האוכלות ממנו, נעשים שמנים, ויש מינים שמזיק להם מאד ה'טל', וגם לבני-אדם האוכלים מה'טל', מזיק להם חס-ושלום.

"וייצר ה' אלקים את האדם

עפר מן האדמה" (בראשית ב, ז)

קמה.

(ח"א מח)

'צירי' זה בחינת: "וייצר" (בראשית ב, ז) - "יצירה לטב יצירה לביש, יצירה לשקר יצירה לענש" (זהר בראשית כז. ברכות סא.), בחינת 'דין ורחמים'. בחינת 'בינה' ששם נוצר הולד וכו'.

והיא בחינת 'ספה', כמו שכתוב (תהלים קלט, יג): "תספני בבטן אמי". והיא בחינת 'פח התפלה', מה שמתפללין בכח וכו'.

קמו.

(ח"א מט, א)

ה'לב' הוא ה'ציר' של המדות, כמו שכתוב (תהלים עג, כו): "צור לבבי", הינו ה'חכמה שבלב'.

שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים לֵג, ז): "וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם"
וְכוּ'.

וְהַדּוֹשֵׁה־עוֹלָם יִהְיֶה גַם־כֵּן בְּבַחֲיִנַת
הַרוּחַ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
(שֵׁם קד, ל): "תִּשְׁלַח רוּחְךָ יְבָרֵאנוּךְ וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי
אֲדָמָה".

וְהוּא גַם־כֵּן הַחַיּוֹת הָאָדָם, כִּי הַחַיּוֹת
הָאָדָם הוּא הַנְּשִׁימָה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
(בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשִׁמַת חַיִּים",
וּכְתִיב (שֵׁם ז, כב): "כָּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת רוּחַ חַיִּים
בְּאַפִּיו"; וְכְמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמִים (מַעֲשֵׂה טוֹבִיָּה,
בֵּית־חֻדֵּשׁ פ"ב): "אִם תִּחְסַר הַנְּשִׁימָה, תִּחְסַר
הַחַיִּים". נִמְצָא: כִּי עֵקֶר הַחַיּוֹת' כָּל הַדְּבָרִים,
הוּא בְּבַחֲיִנַת רוּחַ'.

וּכְשֵׁיט הַחֶסְרוֹן' בְּאִיזָה דָּבָר - עֵקֶר
הַחֶסְרוֹן' הוּא בְּבַחֲיִנַת הַחַיּוֹת'
שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבָר, הַרוּח־חַיִּים' שֶׁל אוֹתוֹ
הַדְּבָר - וְהַ'אֲנָחָה' הוּא אַרְיִכַת הַנְּשִׁימָה,
שֶׁ"מְאַרֶיךָ רוּחָה".

וְעַל־כֵּן כְּשִׁמְתָאנָה עַל הַחֶסְרוֹן וְ"מְאַרֶיךָ
רוּחָה" (שְׁמוֹת לד, ו; וּבְתַרְגוּמוֹ; יְרוּשְׁלָמִי
תַעֲנִית פ"ב ה"א), מְמַשִּׁיךְ רוּח־חַיִּים'
לְהַחֶסְרוֹן, וּמְשַׁלֵּם הַחֶסְרוֹן'.

וְעֵקֶר הַרוּח־חַיִּים, שְׁלֵמוֹת הַחֶסְרוֹן,
מְקַבְּלִין מֵהַצַּדִּיק וְהַרַב שְׁבַדוֹר.

אֲךָ רְשָׁעִים, הַדּוֹבְרִים "עַל צַדִּיק עֵתֶק
בְּנִאָוָה וְבוֹז" (תְּהִלִּים לֵא, יט), מְקַבְּלִין
הַרוּחַ' מֵהַרַב דְּקִלְפָּה, בְּחִינַת רוּח־
הַטְּמָאָה, אֲךָ שְׂאִין לוֹ קִיּוֹם כָּלֵל, וְלִסוּף כָּלָה
וְנִאָבַד, "וּמִסְעַר גּוֹפָה וְנִשְׁמַתָּה" (תַּקוּנֵי־זוֹהַר
לח:); וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים ז, י): "וּמְשַׁלֵּם
לְשִׁנְאָיו אֶל פְּנֵיו לְהַאֲבִידוֹ".

"וּמְשַׁלֵּם" - לְשׁוֹן שְׁלֵמוֹת הַחֶסְרוֹן'
שְׁנִמְשָׁךְ לוֹ, בְּחִינַת אַרְיִכַת
הַרוּחַ'.

וְזֶהוּ: "אֶל פְּנֵיו" - כִּי פְּנֵיו' הוּא בְּחִינַת
הַרוּחַ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (ישַׁעְיָה ג, ט):
"הִפְרַת פְּנֵיהֶם עֲנָתָה בָּם, זֶה הַחֹטֵם" (יְבָמוֹת
קכ.), שֶׁהוּא בְּחִינַת הַרוּחַ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
(בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשִׁמַת חַיִּים",
"כָּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּיו" (שֵׁם ז, כב).

אֲךָ הוּא "לְהַאֲבִידוֹ", כִּי אִף שֶׁהוּא גָּדוֹל
לְפִי שְׁעָה, לְסוּף נִאָבַד.

"וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" (בְּרֵאשִׁית ב, ז)

קמח.

(ח"א יב, א)

הַדְּבָר' הוּא הַחַיּוֹת', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית
ב, ז): "לְנֶפֶשׁ חַיָּה", וְתַרְגוּמוֹ:
"לְרוּחַ מְמַלְלָא".

קמט.

(ח"א יג, ה)

אָדָם שְׁבִנְפָשׁ' (שְׁבִמְרַכְבָּה), זֶה בְּחִינַת
(בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ
חַיָּה" - כִּי הָאָדָם' בְּחִינַת מְסַכְנֵי וְעֵתִירֵי,
כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תַּקְדֻּמַת הַזֵּהָר יג: עַל בְּרֵאשִׁית א, כו):
"נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ" - עֵתִירֵי.
"כְּדַמוֹתֵנוּ" - מְסַכְנֵי'.

וּכְשִׁנְתַלְקֵטוּ הַנְּפִשׁוֹת' - אַזִּי הֵם בְּבַחֲיִנַת
אָדָם', נְפִשׁוֹת גְּדוֹלוֹת
וּקְטָנוֹת, בְּבַחֲיִנַת מְסַכְנֵי וְעֵתִירֵי. וְאוֹפְנִים'
הֵן הַגּוֹפִין' - כִּי עֵקֶר פְּעוּלוֹתֵיהֶן שֶׁל הַגּוֹפִין,
אֵינּוּ אֶלָּא מִן הַחַיּוֹת שְׁבִנְפָשׁ', שֶׁהַנְּפִשׁ'

מראה פעלוּתֶיהָ על־יְדֵי אִיבְרֵי הַגּוֹף, וְאִין לְגוֹף שׁוֹם תְּנוּעָה עֲצָמִית, וְהַכֵּל עַל־יְדֵי 'פְּחוֹת הַנֶּפֶשׁ'.

וְזֶהוּ: "מִי־שְׁנֵי אַדְמַת עֶפְרוֹ" - מִבְּחִינַת ה'עֶדֶר הַדְּבוּר'.

וְזֶהוּ (שם): "אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם" - הֵינּוּ בְּחִינַת ה'דְּבוּר', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה", וְתַרְגוּמוֹ: "לְרוּחַ מְמַלְלָא" - הֵינּוּ בְּחִינַת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים".

קנ

(ח"א כט, א)

'נֶפֶשׁ' הוּא ה'דְּבוּר', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה", וְתַרְגוּמוֹ: "לְרוּחַ מְמַלְלָא".

קנא

(ח"א לא, ז)

וְדַע: שְׁלֹא דֵי לְאָדָם בְּהַשְׁתַּוְקוּת בְּלִבִּי בְּלִבָּד, כִּי צָרִיךְ לְהוֹצִיא בְּשִׁפְתָיו כְּסוּפִיו, וְעַל־זֶה נִסְדָּר סְדָר הַתְּפִלוֹת. כִּי עַל־יְדֵי ה'הַשְׁתַּוְקוּת בְּלִבִּי' - נַעֲשֶׂה 'נֶפֶשׁ' וְנִקְדוּת, בְּכַח. וְכִשְׁמוֹצִיא תְּשׁוּקָתוֹ בְּפִיו - נַעֲשֶׂה הַנֶּפֶשׁ בַּפֶּעַל.

קנג

(ח"א סה, ב)

מִי יִפְאָר גְּדֹל פְּאָר הַלְּקוּטִים וְהַקְּבוּצִים, שְׂאָדָם מְלַקֵּט וּמְקַבֵּץ בַּדְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה.

וְכִשְׁה'דְּבוּר' יוֹצֵא מֵה'נֶפֶשׁ', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה", וְתַרְגוּמוֹ: "לְרוּחַ מְמַלְלָא", וְה'דְּבוּר' בָּא וְנִשְׁמַע לְאֲזֵנָיו וְכוּ' - אֲזִי ה'דְּבוּר' מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן מֵהַנֶּפֶשׁ: 'לְבַל תִּפְרָד מִמֶּנּוּ' וְכוּ'.

כִּי עֶקֶר מוֹצֵא הַנֶּפֶשׁ הִיא מְפִיו, בְּבְחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ה, ז): "נֶפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ", וּבְשִׁבִיל זֶה: "תּוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ" (מְלָאכִי ב, ז), 'מִפִּיהוּ דִּיקָא'.

וְגַם תַּרְגוּמוֹ שֶׁל (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" - "לְרוּחַ מְמַלְלָא" - כִּי עֶקֶר ה'נֶפֶשׁ' מֵה'דְּבוּר'.

קנב

(ח"א ס, ח)

עַל־יְדֵי־זֶה שְׁמַעוֹרֵר בְּנֵי־אָדָם מִשְׁנָתָם עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂוֹת' - נַעֲשֶׂה בְּחִינַת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים" (סְנַהֲדְרִין ק. מְנַחוֹת צח.), בְּחִינַת: "פֶּתַח פִּיהָ לְאֵלִים" (מְשַׁלִּי לא, ח).

קנד

(ח"א כב, בְּסוּף)

ה'עֲזוֹת־דְּקִדְשָׁה' הוּא בְּחִינַת 'בְּשֵׁת', בְּחִינַת 'עֲדוּן', בְּחִינַת "עֲדוּן עֲלָאָה" (זֶהר תְּרוּמָה קעח:).

קנה

(ח"א סה, בְּסוּף)

ה'גְּוֵר־עֲדוּן', בְּחִינַת 'מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן'. גְּוֵ - הוּא בְּחִינַת ה'נֶפֶשׁ', בְּחִינַת: "וְהִיתָה נֶפֶשׁ כְּגַן רוּחַ" (יְרֵמְיָהּ לא, יא). 'עֲדוּן' -

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים יב, ב): "וְרַבִּים מִי־שְׁנֵי אַדְמַת עֶפְרוֹ יִקִּיצוּ" - הֵינּוּ שְׁמַקִּיצִין וּמַעוֹרְרִין אוֹתָן מִשְׁנָתָן.

"וַיִּטַע ה' אֱלֹקִים גֵּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם, וַיִּשָּׂם שֵׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר" (בְּרֵאשִׁית ב, ח)

הוא בחינת ה'תכלית', פי "עדן עין לא ראתה" (ברכות לד:), בחינת 'בטול'.

קנו.

(ח"א קצא)

דע: שאפשר שישב אחד אצל חברו במקום אחד בגן-עדן, ולזה יהיו כל התענוגים והשעשועים וכל הש"י עולמות, וחברו לא ירגיש כלום, ולא יהיה לו שום תענוג וכו'. פי "עקר האלקות הוא בהלב", כמבאר במקום אחר (ח"א מט).

ומעתה תבין מעצמך: שלזה - אפשר שיהיה לו כל הש"י עולמות בלב, פי הלב יכול לתפס במקומו עד אין חקר ואין מספר, ויהיה לו כל התענוגים והשעשועים. וחברו - אף-על-פי שישב אצלו, לא ירגיש כלום - פי לבו חסר מכל-זה, מכל הטובות והשעשועים שיש לחברו הצדיק בתוך לבו, אשרי לו.

פי עקר הרגשת תענוג ושעשוע עולם-הבא, וכל הש"י עולמות - הכל הוא בלב בנ"ל.

קנז.

(ח"א רפו)

יש 'גן-עדן'. והם שני בחינות: א) 'גן'. ב) 'ועדן'. והם בחינת: א) 'חכמה-עלאה'. ב) 'חכמה-תתאה'. פי עקר 'תענוג גן-עדן' - הוא השגת 'חכמת אלקות'. הינו: 'חכמה-עלאה' ו'חכמה-תתאה', שהם בחינת 'גן-עדן' בנ"ל.

אך לזכות לזה - אי-אפשר פי-אם על-ידי השערים. פי יש 'שערים', הינו בחינת 'שערי גן-עדן', שעל-ידי-זה זוכין לכנס ל'גן-עדן', דהינו להשגת 'חכמה-

עלאה' ו'חכמה-תתאה'. אך אלו השערים - גנוזים וטמונים בארץ, בחינת (איכה ב, ט): "טבעו בארץ שעריה".

וצריכים לזה 'פעל-הבית' על הארץ, שיהיה 'מושל' בארץ, שיוכל להוציא ולהקים ולהעמיד השערים שנטבעו בארץ.

ודע: שעל-ידי 'למוד פוסקים' - זוכין להיות מלך ומושל בארץ, ואז יכולין להעמיד ולהקים השערים שטבעו בארץ.

קנח.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקון-הברית' - פושט גופו המצדע' שהוא מ'משכא דחויא', ולובש 'בגדי שבת', הינו 'גוף קדוש' מ'גן-עדן'.

"ועץ החיים בתוך הגן, ועץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט)

קנט.

(ח"א ח, ז)

ה'תורה' נקראת 'גן', כמו שכתוב ב'תקוני-זהר' (כט:): "גן, דא אנריתא", ונשמות ישראל המעינים ומבינים בהתורה, הם בחינת "עשבין ודשאין דאתרביאו בגן" (שם ל). ומאין הם גדלים, מ'מעין', דא חכמה, כמו שכתוב (שירי-השירים ד, טו): "מעין גנים".

ומהיכן מקבלין החכמה והשכל בחינת ה'מעין'? - מה'תפלה'! - כמו שכתוב (יואל ד, יח): "ומעין מבית ה' יצא" -

הוא ה'תפלה', כמו שכתוב (ישעיה נה, ז): "כי ביתי בית תפלה".

קס.

(ח"א יט, ד - בסוף)

כָּל־לֹת הָרַע שֶׁל שִׁבְעִים לָשׁוֹן, אִי־אֶפְשָׁר לָהֶם לִינֹק מִלָּשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, אֲלָא עַל־יְדֵי בְחִינַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע" (בראשית ב, ט), שֶׁעַל־יָדָיו הוּא מַפְתָּח הַלָּשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וְיִמְטִיל בָּהּ זֶה־מָא.

ו"עֵץ הַדַּעַת" שֵׁישׁ בּוֹ שְׁנֵי כַחוֹת, "טוֹב וְרָע" - הוּא אֲמָצְעֵי בֵין לָשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ שֶׁכָּלוּ טוֹב, וּבֵין לָשׁוֹן שֶׁל שִׁבְעִין עַמְמִין שֶׁכָּלוּ רָע.

ו"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע" - זֶה לָשׁוֹן 'תְּרַגּוּם', שֶׁהוּא 'אֲמָצְעֵי' בֵין לָשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וּבֵין לָשׁוֹן שֶׁל שִׁבְעִין עַמְמִין. וְלָשׁוֹן עַמְמִין בְּשֶׁרוּצִים לִינֹק מִלָּשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, אִי־אֶפְשָׁר לָהֶם לִינֹק מִמֶּנּוּ, אֲלָא עַל־יְדֵי לָשׁוֹן 'תְּרַגּוּם' - כִּי לָשׁוֹן 'תְּרַגּוּם' יֵשׁ בּוֹ "טוֹב וְרָע".

וְעַקֵּר בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֶׁל לָשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ - אֵינּוּ אֲלָא עַל־יְדֵי שֶׁמְבַרְרִין ה'טוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוּם, ה'טוֹב' שֶׁבְּ"עֵץ הַדַּעַת" - שֶׁמְפִילִין ה'רָע שֶׁל הַתְּרַגּוּם, וּמַעֲלִין אֶת ה'טוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוּם, לָשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלָם לָשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, וְנוֹפְלִין כָּל ה'שִׁבְעִים לָשׁוֹן'.

קסא.

(ח"א לח, ו)

אָדָם־הָרִאשׁוֹן פָּגַם בְּבְחִינַת 'תַּפְּלִין', שֶׁהֵם בְּחִינַת "עֵץ הַחַיִּים" (בראשית ב, ט), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה לח, טז; מנחות מד): "ה' עֲלֵיהֶם יִחִיו".

קסב.

(ח"א נד, ג)

ה'תורה' היא בְּחִינַת "עֵץ הַחַיִּים" (בראשית ב, ט), "דְּמִזּוֹן לְכֹלָא בֵיה" (דניאל ד, ט"ח; זחר בראשית כו.) - הֵינּוּ: שֵׁישׁ לְכֹל אֶחָד דֵּי סְפוּקוֹ מִמֶּנָּה.

קסג.

(ח"א עד)

שְׁמַחַת־תּוֹרָה, הוּא בְּחִינַת דְּבֹר בְּדַעָה, וְהוּא ה'חִיּוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזֶה־ר (קדשים פה:): "זָכַיִן אֲנֹן דִּידְעֵי אֹרְחֵי דְאֹרִיתָא, וּמִשְׁתַּדְּלֵי בָּהּ בְּאַרְחָ מִישׁוֹר, דְּאֲנֹן נְטַעִין 'אֵילָנָא דְחַיִּין' לְעֵלָא, דְּכֹלָא אֲסוּתָא" וכו'.

[לְקוּטֵי־עֲצוֹת, תְּלַמּוּד־תּוֹרָה מֵט: עַל־יְדֵי שֶׁמְתַיַּע בְּתוֹרָה, עַד שֶׁזֹּכֶה לִידַע אֹתָהּ וְלִהְבִּינָה - עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִרְפָּא אֶת נַפְשׁוֹ וּמַעֲלָה אֹתָהּ לְמָקוֹם שְׂרָשָׁה, וּמְמַתִּיק כָּל הַדִּינִים, וְהוּא נוֹטֵעַ 'אֵילָנָא דְחַיִּין' לְעֵלָא, דְּכֹלָא אֲסוּתָא].

קסד.

(ח"א עט)

בְּזֶה־ר־הַקֹּדֶשׁ (בראשית כז): "וְאִי עָבַר עַל אֹרִיתָא, אֲתַשְׁקִיָּה מִמְרִירוֹ דְ'אֵילָנָא רָע' (על־פי בראשית ב, ט), דְּאִיהוּ יַצְרֵה־רָע. וְאִם תִּיבִין בְּתִיּוּבָתָא, אֲתַמַּר בְּהוֹן: 'וַיִּזְרְהוּ ה' עֵץ' (שמות טו, כה), דְּא 'עֵץ־הַחַיִּים' (בראשית שם), וּבֵיה 'וַיִּמְתְּקוּ הַפָּיִם' (שמות שם), וְדָא 'מִשָּׁה מְשִׁיחַ', דְּאֲתַמַּר בֵּיה (שם יז, ט): 'וּמִטָּה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי'. 'מִטָּה' דְּא 'מִט' ט', מִסְטָרָה חַיִּים וּמִסְטָרָה מִיתָה", עַד־כְּפֹאֵן־לָשׁוֹנוֹ.

כִּי "מִט' ט' - הוּא בְּחִינַת מְשָׁנָה, בְּחִינַת שִׁשְׁתַּיִם יָמֵי הַחֹל', בְּחִינַת 'שִׁשָּׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה', שֶׁכְּלוּלִים מְשָׁשָׁה בְּחִינַת: 'כְּשֶׁר

וּפְסוּל טָמֵא וְטָהוֹר אֲסוּר וּמִתָּר" (תקוני-זהר)
צח:).

וְעַל-כֵּן אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם שְׂאִינָם קְבוּעִים
עָדִין בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְאִין
תְּשׁוּבָתָם שְׁלֵמָה עָדִין, רַק לַפְעָמִים נוֹפֵל לוֹ
הִרְהוּר תְּשׁוּבָה וּמִתְחִיל קִצְתָּ בְּעִבּוּדָתוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְאַחֲרֵי-כֵן נוֹפֵל מִזֶּה וְחוֹזֵר לְמִקּוּמוֹ,
וְאַחֲרֵי-כֵן חוֹזֵר וְנִתְעוֹרֵר, וְחוֹזֵר וְנוֹפֵל. וְכֵן
מִשְׁתַּנֵּה בְּכָל פַּעַם מִטּוֹב לְרַע וּמִרַע לְטוֹב.

זֹאת ה'תְּשׁוּבָה', הִיא בְּחִינַת 'שֵׁשֶׁת יָמֵי
הַחֹל', כְּפֶשֶׁר וּפְסוּל' וְכו'. כִּי הוּא גַם-
כֵּן 'פַּעַם כְּפֶשֶׁר וּפַעַם פְּסוּל, פַּעַם טָמֵא וּפַעַם
טָהוֹר' וְכו', כִּי אִין לוֹ נִיחָא.

אָבֵל כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה', שִׂדְחָה
הָרַע לְגַמְרֵי וְנַעֲשֶׂה בְּלוֹ טוֹב - זֶהוּ
בְּחִינַת 'מִשֶּׁה מְשִׁיחַ', דְּאִתְמַר בֵּיהּ: "וּמִטָּה
הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי", הֵינּוּ שֶׁהִיָּה בְּיָדוֹ לְהַפֵּךְ מִרַע
לְטוֹב, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שֵׁשֶׁת יָמֵי', כִּי יֵשׁ לוֹ נִיחָא מִכָּל
וְכָל, כִּי "בָּא שַׁבָּת, בָּא מְנוּחָה" (רש"י
בְּרֵאשִׁית ב, ב - עַל-פִּי בְּרֵאשִׁית-רַבָּה י, ט) - שֵׁשֶׁת יָמֵי
'מְנוּחָה' מִכָּל וְכָל, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי, וְזֶהוּ
בְּחִינַת 'שְׂדֵי'. וְאִזִּי נִכְלָל 'מִט'ט' בְּבְחִינַת
'שְׂדֵי'.

קסה.

(ח"ב יב)

בְּ'חֵדוּשֵׁי-תוֹרָה' קָדָם שְׂמַחְדָּשִׁין, יֵשׁ
כְּפֶמָה סְפָקוֹת וּבְלָבוּלִים
קָדָם שְׂמִבְרַר וּמְלַבֵּן הַדְּבָר בְּרֵאוּי. וְאֵלוֹ
ה'סְפָקוֹת' הֵם בְּחִינַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע"
(בְּרֵאשִׁית ב, ט), שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נְגַה'. וּכְשֶׁמַּגִּיעַ
אֶל הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ, זֶה בְּחִינַת (שם): "עֵץ
הַחַיִּים".

קסו.

(חיי-מוהר"ן רצ, בְּהַשְׁמָטוֹת)

מָה שְׂמוּבָא בְּ'שִׁיחוֹת-הַר"ן קסו, שְׂאָמַר:
"הָעוֹלָם סוֹבְרִים, שְׂמַחְמַת שְׂאֵנִי נָכַד
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, זְכִיתִי לְמַדְרַגְתִּי. לֹא כֵן
הוּא, רַק עִם דְּבַר אֶחָד הִצְלַחְתִּי. וְעַל-יַדֵּי-זֶה
זְכִיתִי לָמָּה שְׂזָכִיתִי" [מיט אִיין זאַך אִיז מִיר
גַּעראָטן].

וְלֹא נִתְפָּרַשׁ שֵׁם מַהוּ הַדְּבָר. וְשְׂמַעְתִּי
שְׂאָמַר: כִּי אֵיתָא בְּדַרְשֵׁי הַמְּקַבְּלִים:
"אֲשֶׁר 'אָדָם-הָרֵאשׁוֹן' בָּעַת שְׂאָכַל מִ'עֵץ-
הַדַּעַת', טָעְמוֹ כָּל הַנְּשָׂמוֹת מִ'עֵץ-הַדַּעַת'!
- אָבֵל נִשְׁמָתוֹ הַקְּדוּשָׁה זָכָתָה, שְׂלֹא טָעְמָה
בְּכָל מִ'עֵץ-הַדַּעַת'!

וְנַעֲיֵן בְּ'שִׁבְחֵי-הַר"ן' ח"א כו: "שֶׁהַקְּפִיד מְאֹד עַל אֵלוֹ
שְׂסוֹבְרִים 'שְׂעַקֵּר מַעֲלַת הַצְּדִיק וְהַשְׁגָּתוֹ שְׂזוֹכָה, הוּא מַצַּד
הַנְּשָׂמָה לְבַד מַחְמַת שְׂיֵשׁ לוֹ נִשְׂמָה גְבוּהָ מְאֹד'. וְאָמַר:
שְׂלֹא כֵן הַדְּבָר! רַק הָעַקֵּר תְּלוּי בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְיִגִּיעוֹת
וְעִבּוּדוֹת".

וְנַעֲיֵן עוֹד בְּזֶה בְּ'לְקוּטֵי-הַלְכוּת', בְּרַפְת־הַשִּׁיחַר ג, ו
(עַל-פִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל 'בֵּן הַמְּלָךְ וְבֵן הַשְּׂפָחָה' בְּ'סַפְרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת' מַעֲשֶׂה
יא): "כִּי עַקֵּר צְדָקַת הַצְּדִיק וְהַכְּשָׁר, הוּא רַק עַל-יַדֵּי
הַתְּגַבְּרוֹתוֹ וְהַתְּחַזְּקוֹתוֹ וְיִגִּיעוֹתוֹ וְטִרְחוֹ בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם,
שְׂיַגַע וְטִרַח כָּל-כַּף יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה, וְלֹא הֵנִיחַ עֲצָמוֹ
לְפָל בְּשׂוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם. וְהַרְבֵּה בַתְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים, עַד
שְׂזָכָה לָמָּה שְׂזָכָה.

וְכָל-אָדָם יָכוֹל לַחְיּוֹת כְּמוֹתָם וְכו'. וְזֶה שְׂבְּנֵי-הָאָדָם טוֹעִים
בְּעֶצְמָם וְסוֹבְרִים: "שְׂנַפְשָׁם אֵינָה יִקְרָה וְקַדְשָׁה"! וּמַחְמַת
זֶה אֵינָם מִתְּגַבְּרִים לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֶׂה הַצְּדִיקִים - נִמְשָׁךְ
מִבְּחִינַת 'הֵיכְלֵי הַתְּמוּרֹת', שְׂמַשֵּׁם בְּחִינַת הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל
ה'בְּרִי-מֶלֶךְ' שְׂנַחְלַח' וְכו' וְכו'.

קסז.

(סַפְרֵי-הַמִּדּוֹת, מְמוֹן ח"ב ח)

לְ'סַעוּדַת-מְצוּה': יִטְרִיחַ אָדָם אֶת-עֲצָמוֹ
אֶפְלוֹ בְּבִקִּיעַת עֲצִים.
וְיִכּוֹן בְּבִקִּיעַת עֲצִים: "שֶׁהוּא בּוֹקַע וּמַפְרִיד

"וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רְאשִׁים" (בראשית ב, י)

קע.

(ח"א ח, ז)

ה'תורה' נקראת 'גן', כמו שכתוב ב'תקוני-זהר' (כט:): "גן, דא אורייתא", ונשמות ישראל המעינים ומבינים בהתורה, הם בחינת "עשבין ודשאין דאתרביאו בגן" (שם ל). ומאין הם גדלים, מ'מעין', דא חכמה, כמו שכתוב (שיר-השירים ד, טו): "מעין גנים".

ומהיכן מקבלין החכמה והשכל בחינת ה'מעין'? - מה'תפלה'! - כמו שכתוב (יואל ד, יח): "ומעין מבית ה' יצא" - הוא ה'תפלה', כמו שכתוב (ישעיה נז, ז): "כי ביתי בית תפלה".

והיננו דכתוב (בראשית ב, י): "וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רְאשִׁים".

"עֵדֶן" - הוא בחינת ה'תפלה', כי "עֵדֶן עֵין לֹא רֵאתָה" (ברכות לד:), כי למעלה-מהטבע אין לנו שום תפיסא - וזה בחינת 'תפלה' שהוא 'למעלה מן הטבע', כי על-ידי תפלה משנה הטבע.

והיננו: "וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן" - הינו מ'תפלה' פנ"ל, "ומעין מבית ה' יצא".

"לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן" - הוא ה'תורה' פנ"ל, "מעין גנים".

ובאשר נמשך 'מעין החכמה' מה'תפלה', אל ה'גן' שהוא ה'תורה' - אזי "אתרביאו עשבין ודשאין נשמות ישראל",

הרע מהטוב שבעץ-הדעת" - ועל-ידי-זה יזכה לפרנסה.

קסת.

(פוכבי-אור, חכמה ובינה מא)

כי הוא הרב והתלמיד שהביטו והסתכלו עליהם מיום 'בריאת העולם' עד הנה, ועל-ידם יהיה נפעל ונגמר התקון של כל העולמות בתכלית תכלית השלמות, שגם אם לא היה אוכל האדם את "עץ-הדעת" (בראשית ב, ט), לא היה תקון עולמות כזה. ועל-כן יתהפך על-ידי-זה חטאו לזכות.

"אדם הראשון משוך בערלתו היה"

(סנהדרין לח:)

קסט.

(ח"א יט, בסוף)

וזה סוד מה שאמרו רז"ל (סנהדרין לח:): "אדם הראשון משוך בערלתו היה, אדם הראשון בלשון ארמית ספר" - כי על-ידי 'לשון ארמית', 'לשון תרגום', משכה וינקה ה'ערלה', שהוא 'דע-הכולל' - מ'לשון-הקדש', מ'ברית-קדש'.

כי עקר 'פגם-הברית', שהוא 'דע-הכולל', בחינת 'לשונות העמים' - יניקתם על-ידי 'לשון תרגום', בחינת 'נגה'. כי שם עקר המתקלא והנפסיון והבחירה.

וזהו: "אדם הראשון משוך בערלתו היה, אדם הראשון בלשון ארמית ספר" - כי הא בהא תליא, כי עקר 'פגם-הברית', בחינת "משוך בערלתו", נמשך על-ידי "לשון ארמית", שהוא 'לשון תרגום', כשאין מעלין אותו ל'לשון-הקדש'.

כלומר: שגדלים בהגן, ומבינים ומשכילים בהתורה.

ואזי זוכה "ללון בעמקה של הלכה" (מגלה ג), לברר הדין האסור והמתיר, הטהור וכו', ובזה מפריש הטוב מהרע.

וזהו: "ומשם יפרד" - כי על-ידי-זה נפרד הרע מה'ארבעה יסודות', ולא נשאר רק הטוב.

ואזי: "והיה לארבעה ראשים" - הם 'ארבע אותיות הוי"ה', שהם שרש הטוב של ה'ארבעה יסודות'.

קעא.

(ח"א עט)

נמצא להלן בפסוק (בראשית ב, כא): "ויקח ה' אלקים את האדם, וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה".

קעב.

(ח"ב ח, א)

כשהמוכיח אינו ראוי להוכיח - אזי לא די שאינו מועיל בתוכחתו, אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תוכחתו וכו'. ועל-ידי-זה מחליש נשמתם, ונפסק השפע מכל העולמות התלוים בהם.

אבל כשהמוכיח ראוי להוכיח - אזי אדרבא, מוסיף ונותן ריח טוב' בהנשמות על-ידי תוכחתו וכו', בבחינת ה'תוכחה של משה' וכו'.

כי על-ידי 'קול המוכיח הראוי' - נותן ריח טוב' בהנשמות, בבחינת 'מזונא דנשמתא', כי עקר 'ניקת הנשמה' היא מה'ריח' וכו'. כי יש 'מזונא דנשמתא'

ו'מזונא דגופא', ועל-ידי 'מזונא דגופא', נחלש 'מזונא דנשמתא' וכו'.

והתקון לזה: הוא על-ידי בחינת 'קול', כי בבחינת 'קול', הוא 'משקה את הגן' ששם גדלים כל הריחות והיראות.

בבחינת (בראשית ב, י): "ונהר יצא מעדן להשקות את הגן". "נהר היוצא מעדן" וכו' - זה בבחינת 'קול', בבחינת (תהלים צג, ג): "נשאו נהרות קולם".

וזה בבחינת (בראשית ג, י): "את קלף שמעתי בגן ואירא" - כי זה ה'קול', משקה את הגן, שעל-ידי-זה גדלים שם כל ה'ריחות', שהם בבחינת 'יראה', בבחינת 'מזונא דנשמתא' וכו'. כי על-ידי זה ה'קול', נכנע בבחינת 'עקב דסטרא-אחרא' וכו', כי זה ה'קול' הוא בבחינת (שם כז, כב): "הקל קול יעקב" וכו'.

וזה ה'קול', הוא בבחינת 'קול המוכיח הראוי', בבחינת (ישעיה נח, א): "הרם כשופר קולך והגד לעמי פשעם".

כי המוכיח שרוצה להוכיח את ישראל ולהגיד להם פשעם וחטאתם, הוא צריך לזה ה'קול', כדי שלא יבאיש ריחם על-ידי שמעורר עוונותיהם, כי על-ידי זה ה'קול', מוסיף ונותן בהם ריח טוב', כי על-ידי זה ה'קול' גדלים כל ה'ריחות', כי זה ה'קול' 'משקה את הגן' וכו' כנ"ל.

וזהו: "הרם כשופר קולך" - 'כשופר דיקא'. כי זה ה'קול' המשקה את הגן, שהוא בבחינת: "ונהר יצא מעדן" - הוא בבחינת 'קול הנגון' של השיר שיתער לעתיד כשיחדש את עולמו וכו' וכו'.

קעג.

(ח"ב סו; ח"ב סז)

כָּל הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת נִמְשָׁכִין מִיְסוּד
הַפְּשׁוּט, בְּחִינַת ה'צַדִּיק', בְּחִינַת (מְשַׁלִּי
י, כה): "צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם", בְּבַחֲיַנַת (בְּרֵאשִׁית ב,
ו): "וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן,
וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאֲרֻבָּעָה רְאשִׁים".

"נָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן" - זֶה בְּחִינַת "צַדִּיק יְסוּד
עוֹלָם", בְּחִינַת יְסוּד הַפְּשׁוּט.

"אֲשֶׁר מִשָּׁם יִפְרָד" - הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת "אֲרֻבָּעָה רְאשִׁים".

"שם האחד פישון" (בראשית ב, יא)

הוא גילוס נהר מצרים" (רש"י)

קעד.

(ח"א נד, ו)

"וַיֵּצֵא פְרֵעָה וְכוּ', כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאָרָה
תִּשְׁלִיכֶהוּ" (שְׁמוֹת א, כב). "הַיְאָרָה"
דִּיקָא - כִּי "יְאֹר מְצָרִים זֶה פִּישוֹן" (רש"י
בְּרֵאשִׁית ב, יא), הֵינּוּ בְּחִינַת: "פִּי שׁוֹנֵה הַלְכוֹת"
(זֶהר בְּרֵאשִׁית כו; תְּקוּנַיִזְחֵר פ.ח.), שְׁשֵׁם שׁוֹרָה
ה'בַּחֲ-הַמְדָּמָה'.

הֵינּוּ: שְׁרָצָה לַפָּגָם הַזְּכָרוֹן, בְּחִינַת 'בֶּן-
זָכָר' - עַל-יְדֵי ה'בַּחֲ-הַמְדָּמָה',
הַשׁוֹרָה עַל "פִּי שׁוֹנֵה הַלְכוֹת".

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית מֵא, א): "וְהֵנָּה עִמָּד עַל הַיְאֹר".
"הַיְאֹר, זֶה פִּישוֹן" - הֵינּוּ בְּחִינַת: "פִּי
שׁוֹנֵה הַלְכוֹת", שְׁמֵתְגַבֵּר עֲלֵיהֶם ה'בַּחֲ-
הַמְדָּמָה, כַּנֶּ"ל.

"וַיִּקַּח ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם, וַיַּנְחֵהוּ
בְּגֶן עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ" (בְּרֵאשִׁית ב, טו)

קעה.

(ח"א לז, ג)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַכְנִיעַ ה'הַמְר'. הֵינּוּ:
בְּחִינַת מִיתָה, בְּחִינַת 'סְכָלוֹת' שֶׁל
הַגּוֹף שֶׁל הָאֲרֻבָּע יְסוּדוֹת. כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בַּזֶּהר
(בְּרֵאשִׁית כז - עַל בְּרֵאשִׁית ב, טו): "וַיִּקַּח ה' אֱלֹקִים
אֶת הָאָדָם" - "מֵאֵן נָטַל לָהּ, מֵאֲרֻבָּע יְסוּדִין
דִּילָה, דְּאִפְרִישׁ לָהּ מִתְאָוָה דִּילְהוֹן".

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי ה'תְּעִנִּית' - שְׁעַל-יְדֵי
ה'תְּעִנִּית' מַחְלִישִׁין הָאֲרֻבָּע יְסוּדוֹת.
וְנִתְבַטַּל ה'הַמְר'. בְּחִינַת ה'הַמְר', 'סְכָלוֹת',
'חֲשָׁד', 'שְׂבָחָה', 'בְּהִמָּה'. וְנִתְגַבֵּר וְנִתְעַלָּה
בְּחִינַת ה'שָׁכַל', וְה'צוּרָה', ה'אֹר', וְה'זְכָרוֹן',
'אָדָם'.

קעו.

(ח"א עט)

בַּזֶּהר־הַקְדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית כז) עַל פְּסוּק
(בְּרֵאשִׁית ב, טו): "וַיִּקַּח אֶת
הָאָדָם, וַיַּנְחֵהוּ בְּגֶן-עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ".
"וַיִּקַּח" - מֵאֵן נָטַל לָהּ? - אֵלָּא נָטַל לָהּ
מֵאֲרֻבָּע יְסוּדִין דִּילָה" וְכוּ'.

בְּזִמְנָא דְתַב בְּתִיבְתָא וּמִתְעַסַּק בְּאוּרִיתָא,
קְדָשָׁא-בְּרִידָהוּא נָטַל לָהּ מִתְפָּן.
וְעֵלָה אֲתָמֵר 'וּמִשָּׁם יִפְרָד' (שָׁם שָׁם, י) -
אִפְרִישׁ נַפְשָׁה מִתְאָוָה דִּילְהוֹן וְכוּ'.
"לְעַבְדָּהּ" - בְּפִקּוּדִין דְעֵשָׂה. "וּלְשִׁמְרָהּ" -
בְּפִקּוּדִין דְלֹא-תַעֲשֶׂה וְכוּ'.

וְאִי עֵבֵר עַל אוּרִיתָא, אֲתַשְׁקִיָּה מְפֹרִירו
דְּאִילְנָא רַע, דְּאִיְהוּ יִצְרֵהָרַע.

וְאִם תִּיבִין בְּתִיבְתָא אֲתָמֵר בְּהוֹן: "וַיִּזְרְהוּ
ה' עֵץ" (שְׁמוֹת טו, כה), דָּא 'עֵץ-הַחַיִּים',

"כִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת" (בראשית ב, יז)

קעז.

(ח"א לא, בסוף)

כָּל צַדִּיק צָרִיךְ שִׁיחִיה לְמַדָּן בַּתּוֹרָה,
וְחָסִיד בְּמַעֲשֵׂים-טוֹבִים. כִּי אִם אֵינוּ
לְמַדָּן, אָמְרוּ רַז"ל (אבות פ"ב מ"ה): "וְלֹא עִם
הָאָרֶץ חָסִיד".

וְלְמַדָּן בְּלִבָּד, בּוֹדֵאי אֵינוּ כְּלוּם - כִּי
אֶפְשָׁר לְהִיטֵל לְמַדָּן וְרָשָׁע-
גָּמור, וְ"לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם מוֹת" (יומא עב:
קדושין ל:). עַל-כֵּן צָרִיךְ שִׁיחִיה לְמַדָּן
וְחָסִיד.

וּמִי שֶׁטוֹעָה וְסוֹבֵר: שֶׁבְּחִינּוֹת לְמַדָּן לְבַד
הוּא הָעֶקֶר - הוּא בְּחִינּוֹת "אֲחֵר
שֶׁקֶצֶץ בְּנִטְיֵעוֹת" (חגיגה יד:), עַל-יְדֵי שֶׁסָּבַר:
שֶׁמִּלְאָד מִט"ט בַּעֲצָמוֹ הוּא רְשׁוֹת חֵסֶ-
וְשָׁלוֹם.

אָדָּ בְּאֵמֶת: מִט"ט בַּעֲצָמוֹ בְּלִי הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא, אֵינוּ כְּלוּם, וְאֵין לוֹ שׁוּם
רְשׁוֹת. כֵּן: ה'תּוֹרָה' בְּלֹא מַעֲשֵׂים-טוֹבִים
אֵינָה כְּלוּם, אֲדַרְבָּא "לֹא זָכָה" כו'.

וְכֵן אֶפְלוּ הַצַּדִּיק, לַפְּעָמִים כְּשֶׁנּוֹפֵל
מִמְּדֻרְגָתוֹ, בִּידוּעַ שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְעַמֵּד
תָּמִיד בְּקַבִּיעוֹת עַל מְדֻרְגָה אַחַת - אֲזִי בַּעַת
שֶׁנּוֹפֵל מִמְּדֻרְגָתוֹ, אִם יִרְצֶה לְהַחֲזִיק עַצְמוֹ
בְּמְדֻרְגַת לְמַדָּן שֶׁנִּשְׁאָר לוֹ - הוּא לֹא טוֹב,
רַק צָרִיךְ לְהַחֲזִיק עַצְמוֹ בִּירְאֵת-שָׁמַיִם, מֵה
שֵׁישׁ לוֹ עֵדִין מִהַרְשִׁימוֹ שֶׁנִּשְׁאָר לוֹ.

עַיִן בַּתְּקוּנִים (תְּקוּנֵי-זֶהַר קב.): "אָמַר לֵה: כִּי
בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ כְּתִיב (בראשית ב, יז)?
[אם כן שֶׁהַכֵּל הַצִּיץ בְּשִׁכְנִינָה, לָמָּה לֹא מַת בְּאוֹתוֹ יוֹם כְּמוֹ
בְּאֲדָם-הָרֵאשׁוֹן], אָמַר לֵה: בְּהֵוֹא יוֹמָא הַצִּיץ
וְמַת [אֲכֵן מַת בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִקְרִיב אֶת קַרְבָּנוֹ]. אָמַר

וַיְבֹה 'וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם' (שם). וְדָא 'מֹשֶׁה מְשִׁיח',
דְּאֵתְמַר בֵּיה (שם יז, ט): 'וּמִטָּה הָאֱלֹקִים בְּיָדָי'.
'מִטָּה' דָּא 'מִט"ט', מִסְּטָרָה חַיִּים וּמִסְּטָרָה
מִיִּתָּה", עַד-כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

כִּי "מִט"ט" - הוּא בְּחִינּוֹת 'מִשְׁנָה', בְּחִינּוֹת
'שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל', בְּחִינּוֹת 'שֵׁשֶׁה סְדְרֵי
מִשְׁנָה', שֶׁכְּלוּלִים מִשֵּׁשֶׁה בְּחִינּוֹת: 'כָּשָׁר
וּפְסוּל טָמֵא וְטָהוֹר אֲסוּר וּמְתָר" (תְּקוּנֵי-זֶהַר
צח:).

וְעַל-כֵּן אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם שְׂאִינָם קְבוּעִים
עֵדִין בַּעֲבוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְאֵין
תְּשׁוּבָתָם שְׁלֵמָה עֵדִין, רַק לַפְּעָמִים נוֹפֵל לוֹ
הַרְהוּר תְּשׁוּבָה וּמִתְחִיל קֶצֶת בַּעֲבוּדָתוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְאַחֲרֵיכֵן נוֹפֵל מִזֶּה וְחוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ,
וְאַחֲרֵיכֵן חוֹזֵר וְנִתְעוֹרֵר, וְחוֹזֵר וְנוֹפֵל. וְכֵן
מִשְׁתַּנֵּה בְּכָל פַּעַם מְטוֹב לָרַע וּמְרַע לְטוֹב.

זֹאת ה'תְּשׁוּבָה', הִיא בְּחִינּוֹת 'שֵׁשֶׁת יָמֵי
הַחֹל', כָּשָׁר וּפְסוּל וְכו'. כִּי הוּא גַם-
כֵּן 'פַּעַם כָּשָׁר וּפַעַם פְּסוּל, פַּעַם טָמֵא וּפַעַם
טָהוֹר וְכו', כִּי אֵין לוֹ נִיחָא.

אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שִׂדְחָה
הָרַע לְגַמְרֵי וְנַעֲשֶׂה בְּלוֹ טוֹב - זֶהוּ
בְּחִינּוֹת 'מֹשֶׁה מְשִׁיח', דְּאֵתְמַר בֵּיה: "וּמִטָּה
הָאֱלֹקִים בְּיָדָי" - הֵינּוּ: שֶׁהִיָּה בִּידוֹ לְהַפִּיךְ
מְרַע לְטוֹב, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי.

וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'שֶׁבֶת', כִּי יֵשׁ לוֹ נִיחָא מִכָּל
וְכָל, כִּי "בָּא שֶׁבֶת, בָּא מְנוּחָה" (רש"י
בראשית ב, ב - עַל-פִּי בְּרֵאשִׁית-רַבָּה י, ט) - שֵׁישׁ לוֹ
'מְנוּחָה' מִכָּל וְכָל, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי, וְזֶהוּ
בְּחִינּוֹת 'שְׂדֵי'. וְאֲזִי נִכְלָל 'מִט"ט' בְּבְחִינַת
שְׂדֵי.

רבי שמעון: בגין דא פתיב (קהלת ח, יד): 'יש הבל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים וכו'.

[המשוה הפסוק: "אשר מגיע אליהם במעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אליהם במעשה הצדיקים" - היינו: ש'הבל' היה צדיק, וזה שחטא, הוא משום שהגיע אליו הבל החטא של אדם-הראשון].

עיר-שם [בתקונים] **והבן**. (עיר-שם התורה בפנים).

קנח.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ה, ט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא בדברא')

עקר ה'מיתה' נמשך - על-ידי שאין מצדיק אותיות התורה לטוב, שאז הוא בחינת (יומא עב: קדושין ל:): "לא זכה, נעשית לו סם-מות".

ועקר זה הפגם נמשך - על-ידי שאינו מקרב להצדיק-האמת. מפל-שכן כשחולק עליו חסו-שלום, ומפריד 'למדן' מ'צדיק', דהינו: שמפריד 'למוד-התורה' מ'כסופין-טובים', שהם 'נפשות ונקדות טובים' - שעל-ידי-זה "לא זכה, נעשית לו סם-מות", מאחר שמפריד 'אותיות התורה' מה'נקדות', שזהו בחינת 'פרדת הנפש מהגוף' ממש, שזהו עקר ה'מיתה' וכו"ל.

כי עקר ה'מיתה', נמשך מ'חטא אדם-הראשון', על-ידי 'חטא עץ הדעת טוב ורע' (בראשית ב, ט"ז). ועקר 'פגם עץ-הדעת' היה בחינה הנ"ל, כי "עץ הדעת טוב ורע" - זה בחינת "מט"ט שכלול מששה סדרי משנה, שהם בחינת אסור והתר וכו'", ביצוע בתקונים (תקוני זהר-חדש עז).

והשם-יתברך צוה עליו: "שלא לאכל כלל מעץ-הדעת" - כי

רצה שיתדבק רק ב"עץ החיים" שהוא 'כלו טוב', ואז לא היו צריכים שום ברור כלל.

והוא חטא בזה, ואכל מ"עץ-הדעת" על-ידי 'עצת הנחש', שהיה ערום מכל, שהסיתו להתחכם, כמו שפיתוי (בראשית ג, ה): "ונפקחו עיניכם" וכו', דהינו: שהסיתו שילך רק אחר חכמות וחקירות לידע טוב ורע, ולבלי להשתדל אחר מעשים-טובים כלל, עד שגבר עליו והסיתו לעבר על מצות השם, לאכל מ"עץ הדעת טוב ורע".

וגם פגם בברית-קדש, כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין לח:). ועל-ידי-כלי-זה היה בבחינת (משלי טז, כח): "נרגן מפריד אלופ" - שהפריד בין 'למדן' ו'צדיק', כמו "אחר שקצץ בנטיעות" על-ידי-זה.

כי גרם על-ידי 'אכילת עץ הדעת טוב ורע', ועל-ידי 'פגם-הברית', שיהיה בחינת פרוד בין בחינת 'למדן', שהוא בחינת 'ששה סדרי משנה', בחינת 'מט"ט', 'מלאך' - לבין בחינת 'צדיק' שהוא בחינת 'שמירת-הברית'. שזהו בחינת 'פרוד בין האותיות והנקדות', שהם בבחינת 'גוף ונפש'.

ועל-כן נגזר על-ידי-זה 'מיתה', שהוא 'פרדת הנפש מהגוף' - כי בזה פגם, שהפריד ה'נקדות' מה'אותיות', שזהו ממש בחינת 'פרדת הנפש מהגוף', כנ"ל.

אבל 'אדם-הראשון' עשה תשובה, והתחיל לתקן קצת. וכן כל הצדיקים שבכל דור עוסקים בתקון זה.

ועקר התקון, על-ידי צדיקי-אמת שהתגברו על יצרם, עד שזכו לתקון-הברית באמת, ועל-ידי-זה זכו ל'כסופין טובים', ולעשות 'נקדות-טובות'

לְהָאוֹתִיּוֹת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְצִירִין הַכֹּל לְטוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חַיִּים', בְּחִינַת (יומא וקדושין שם): "זְכָה, נַעֲשִׂית לּוֹ סַם־חַיִּים", בַּנ"ל.

וְכַל מִי שֶׁרוֹצֶה לְחוּם עַל חַיּוֹ - צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת־עַצְמוֹ לְצַדִּיק־אֱמֶת, כִּי עַמּוּס מְקוֹר הַחַיִּים. וּבְכֹל דּוֹר וְדוֹר עוֹסְקִים לְתַקֵּן 'חֹטָא אָדָם־הֶרָאוּשׁוֹן, עַל־יְדֵי הַצַּדִּיקִים־הָאֱמֶתִיִּים וְהַמְקַרְבִּים אֲלֵיהֶם - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָל לְמַדָּן וְצַדִּיק, 'נִקְדוּת וְאוֹתִיּוֹת, 'תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים־טוֹבִים, שְׁפִלְזָה הוּא בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹף בְּהַנְפֶּשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'חַיִּים, וּבַנ"ל.

אָבֵל אֶהֱעַל־פִּי־כּוֹ, מַחֲמַת שֶׁתִּקּוֹן זֶה אִי־אֶפְשֵׁר לְגַמְרוֹ בְּפַעַם אֶחָד, וְלֹא בְּדוֹר אֶחָד - עַל־כֵּן 'גִּזְרַת הַמִּיתָה' בְּמִקּוּמָהּ, וּבְהַכְרַח שֶׁבִּסּוּף יָמוּת הָאָדָם, כִּי עַל־יְדֵי גְדֹל הַקְּלָקוּל שֶׁל 'חֹטָא אָדָם־הֶרָאוּשׁוֹן, אִי אֶפְשֵׁר לְבַרֵּר הַזֶּהָמָא, כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'פְּרֻדַּת הַנְּפֶשׁ מִהַגּוֹף'.

אָבֵל בְּאֱמֶת: עֵתָה הַמִּיתָה' הִיא טוֹבָה גְּדוֹלָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, לא): "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד", "זֶה הַמּוֹת" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ט, ה).

כִּי עֵתָה אַחַר הַחֹטָא, אִי־אֶפְשֵׁר אֶפְלוֹ לְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים לָשׁוּב לְמִקּוּר־הַחַיִּים בְּשִׁלְמוֹת, כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'פְּרֻדַּת הַנְּפֶשׁ מִהַגּוֹף, שְׂאֵז "יָשׁוּב הָעֶפְרָא אֶל [עַל] הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה, וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה" (קֹהֶלֶת יב, ז), וְאֵז תִּתְּבַלֵּה זְהַמַּת־הַגּוֹף בְּעֶפְרָא.

עַד שֶׁבַעַת הַתַּחֲתָיָה, יִחַזְרוּ וְיִתְחַבְּרוּ הַנְּפֶשׁ וְהַגּוֹף הַמְּזַבְּה, וְיַעֲמְדוּ בַּתַּחֲתָיָה, וְיַחֲזִיחוּ חַיִּים־אֱמֶתִיִּים, שֶׁהֵם חַיִּים־נִצְחִיִּים, כֹּל אֶחָד

כְּפִי מַעֲשִׂי־הַטּוֹבִים שֶׁזָּכָה לְסַגֵּל בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְפִי הַתְּקַרְבוֹתוֹ וְהַתְּחַבְּרוֹתוֹ לְצַדִּיקִים וִירָאִים אֱמֶתִיִּים, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עָסַק לְחַבֵּר הַנְּפֶשׁ וְהַגּוֹף בַּנ"ל, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכָּה לְבִסּוּף לְחַבֵּר זֶה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא חַיִּים־נִצְחִיִּים, בַּנ"ל.

אָבֵל אִי אֶפְשֵׁר לְהַגִּיעַ לְאֵלוֹ הַחַיִּים־נִצְחִיִּים, כִּי־אִם עַל־יְדֵי הַמִּיתָה' דִּיקָא, כְּדֵי שֶׁיִּתְּבַלֵּה הַזֶּהָמָא שֶׁל 'חֹטָא אָדָם־הֶרָאוּשׁוֹן, שְׂגָרָם עַל־יְדֵי "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עָשָׂה בְּחִינַת פְּרוּד בֵּין הָאוֹתִיּוֹת וְהַנְּקֻדוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'גּוֹף וְנַפְשׁ' בַּנ"ל.

עַל־כֵּן בְּהַכְרַח שֶׁיְהִיָּה פְּרוּד בֵּינֵיהֶם, דְּהֵינּוּ 'מִיתָה' - קָדָם שֶׁיִּזְכְּרוּ לְחַבֵּר אֱמֶתִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חַיִּים־נִצְחִיִּים, וּבַנ"ל.

"לא טוב היות האדם לבדו" (בראשית ב, יח)

קעט.

(טיח־שרפ־יִקְדָּשׁ הַחֲדָשׁ ח"א פז)

תִּכְבֵּף אַחַר פְּטִירַת זַוְגָתוֹ שֶׁל רַבְּנּוֹ ז"ל שֶׁנִּסְתַּלְקָה בְּעֶרְב־שְׁבוּעוֹת שְׁנַת תַּקס"ז סְמוּךְ לְעֶרְב (יְמֵי־מוֹהַרְנ"ת ח"א כא), אָמַר אֵז רַבְּנּוֹ ז"ל בְּשִׁלְחָנוּ בְּלִיל שְׁבוּעוֹת:

"אֵלוֹלָא הַתְּבִישְׁתִּי - הֵייתִי מְצוּהָ שֶׁכְּבָר יִדְבְּרוּ שְׂדוּךְ עֲבוּרִי, כִּי הָרִי הַתּוֹרָה אֲמָרָה (בְּרֵאשִׁית ב, יח): "לֹא טוֹב הֵיּוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ, אֵינִי רוֹצֶה לְהִיּוֹת 'לֹא טוֹב'".

[וואַלֵּט אֵיךְ זִיךְ נִישְׁט שְׁעַמְעֵן, וואַלֵּט אֵיךְ זִיךְ גַּעַהִיִסן רַעְדֵן א שִׁידוּךְ שׁוֹיֵן! - אַז ס'שְׁטִיט דָאָךְ: 'לֹא טוֹב הֵיּוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ' - ווִיל אֵיךְ נִישְׁט זַיִן קִיִּין נִישְׁט גּוֹטְעֵר].

[וכן הִיָּה: שתכף אחר־כֵּן נשתדף עם אשתו השנייה מבראד, כמספר ב'חיי־מוהר"ן קיח; קס; קסד; 'מיר־ מוהרנ"ת' ח"א כז; שיח־שרפיי־קדש ח"ב רצו].

[איך האב געוואלט אריינפירן ביי די וועלט: היינט 'קנס מאל - מארגן חפה. איי צוגרייטן? - זאל מען פריער צוגרייטן] (עירשם בהערה ח).

קפ.

(שיח־שרפיי־קדש החדש ח"ג רסה)

דעת רבנו ז"ל היתה: "שנכון שישא האדם אשה, בצעירותו ממש!" [דער

רבי האט געהאלטן זייער: אז מען דארף חתונה האבן יונג (עירשם בהערה ד).

קפא.

(שיח־שרפיי־קדש החדש ח"ג רסו)

פעם כשבא לרבנו ז"ל, בחור שהתקרב אליו זה מקרוב - אמר לו: "סע לביתך, התחתן, אחר־כֵּן תשוב אלי עם טלית' - יש לי מה לדבר עמך!"

[פאר אהיים, האב חתונה, דערנאך וועסט קומען צו מיר מיט א טלית - איך האב מיט דיר וואס צו רעדן].

קפב.

(שיח־שרפיי־קדש החדש ח"ג רסז)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "אם אברך יאמר לי: 'שהוא איש כשר' - אאמין לו! - אם בחור יאמר לי: 'שהוא איש כשר' - לא אאמין לו!"

[א יונגערמאן אז ער וועט מיר זאגן: 'אז ער איז א ערליכער' - וועל איך אים גלייבן! - אז א בחור וועט מיר זאגן: 'אז ער איז א ערליכער' - וועל איך אים נישט גלייבן].

קפג.

(שיח־שרפיי־קדש החדש ח"ג רסח)

רבנו ז"ל אמר: "הייתי רוצה להנהיג מנהג בעולם: היום סעודת ארוסין' - מחר ה'חפה'. ומה יהיה עם ההכנות לחתונה? - כינו אותן לפני ה'ארוסין!"

"אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב, יח)

קפד.

(ח"א יט, ח)

"ישלח עזרך מקדש, ומציון יסעדך"

(תהלים כ, ג). "עזרך" - זה בחינת

(בראשית ב, יח) **"אעשה לו עזר",** בחינת

'חיה, לשון־הקדש'.

וזוה: "מקדש" - בחינת 'לשון־הקדש'.

וזוה: "ישלח עזרך מקדש" - סופי־

תבות: 'חש"ך' - הינו בחינת 'תרדמה,

בחינת 'תרגום', שעקר 'שלמות לשון־

הקדש', על־ידי ה'תרגום'.

וכשיש לו שלמות הזו - על־ידי־זוה:

"ומציון יסעדך" - שיהיה

'סעדתך', הינו האכילה ושתיה וכל

התענוגים - מ'ציון' ו'סימן' האותיות,

ה'מצנינים' ו'מסמנים' בכל דבר - שיהיו כל

תענוגיו, רק מ'התנוצצות האותיות' שבכל

דבר.

קפה.

(ח"א כג, בסוף)

ה'פרנסה' - הוא בחינת אשה, כמו

שאמרו חז"ל (סנהדרין פא):

"היורד לפרנסת חברו, פאלו בא על אשתו".

ו'פרנסה' שהוא "בעצבון" (בראשית ג, יז), היא

בחינת (קהלת ג, כו): "מוצא אני מר ממות את

האשה" - בחינת 'מרידותא־דעלמא',

שצריך להמתיקה על־ידי מלח'.

וְעַל־כֵּן לְהַפִּיךָ בְּפִרְנָסָה דִקְדָּשָׁה, כְּתִיב (משלי יח, כב): **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב וְכוּ' וְ"אֵין טוֹב אֶלָּא צְדִיק"** (יומא לח:), הֵינּוּ: 'בְּרִית' וְכוּ'. בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יח, יט): **"בְּרִית מְלַח"**, שֶׁהוּא מִמְתִּיק 'מְרִירוּתָא', הֵינּוּ: **'תְּאוֹת וְעֶצְבוֹן הַפִּרְנָסָה' וְכוּ'.**

זֶה בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת ח.): **"מָצָא אוֹ מוֹצֵא" - שִׁתְּאוֹת־מְמוֹן'** הוּא בְּחִינַת: **"מוֹצֵא אֲנִי מִרַמְּנוֹת אֶת הָאִשָּׁה וְכוּ"**, כִּי כֵן מְבַאֵר בַּתְּקוּנִים (תְּקוּנֵי־זֶהר קלד. על קהלת שם): **"וּמוֹצֵא אֲנִי מִרַמְּנוֹת אֶת הָאִשָּׁה"**, **"וְדָא טְחוּל" וְכוּ'.**

אֲדָּ 'פִּרְנָסָה־דִקְדָּשָׁה', הוּא בְּחִינַת: **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב" וְכוּ'**, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'צְדִיק' כִּי ה'צְדִיק־הָאֵמֶת' נִצּוּל מְזַה, כִּי אֵין ה'מְמוֹן' מְזִיק לוֹ, כִּי עָלָיו נֶאֱמַר (קהלת שם): **"טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹקִים יִמְלֹט מִמְּנָה" וְכוּ'.**

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם בַּתְּקוּנִים (תְּקוּנֵי־זֶהר קמ:): **"וְאֵמֵאִי אֶתְקֵרִיאֵו רַבֵּיא, בְּגִין דְּלֹא אֵית בְּהוֹן דְּעֵת לְאַשְׁתִּזְבָּא מִנְּהָ, אֲבַל לֵב מִבִּין' (בְּרֻכּוֹת סא.) אֶשְׁתִּזֵּיב מִנְּה דְתַמְן צְדִיק. וְרָזָא דְמַלְּהָ (קהלת שם): 'טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹקִים יִמְלֹט מִמְּנָה, וְחוּטָא יִלְכַד בְּה'."**

כִּי צְרִיךְ חֲכָמָה וְדַעַת גְּדוּל לָזַה, שְׁלֹא יִזְיַקְנוּ הַמְּמוֹן, שְׁלֹא יִכְלָה יָמֵי חַיָּיו. כִּי רַב הָעוֹלָם נִלְבְּדוּ בְּזַה, הֵינּוּ בְּתְּאוֹת־מְמוֹן, וְהַמְּמוֹן הוֹרֶגֶת וּמְמִית אוֹתָם כִּי כִּי לֵב וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִזֶּה, כִּי־אֵם עַל־יַדֵּי ה'צְדִיק, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו: **"טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹקִים יִמְלֹט מִמְּנָה" וְכוּ', כִּי לֵב אֲשֶׁרֵי לוֹ.**

עֵינֵי־שָׁם בַּתְּקוּנִים (תְּקוּנֵי־זֶהר קלד. קמ:), וְתִרְאֶה נִפְלְאוֹת, אֵיךְ עֵתָה שֶׁפִּתַּח רַבְּנוּ ז"ל אֶת עֵינֵינוּ, וְגָלָה לָנוּ אֶת הַהִקְדָּמוֹת הַחֲדָשׁוֹת הַנִּפְלְאוֹת הַמְּבַאֲרִים

לְעֵיל בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, עֵתָה עֵתָה מְבַאֲרִים הֵיטֵב דְּבָרֵי הַתְּקוּנִים הַנִּלְל.

כִּי עֵתָה מְבַאֲרִים שָׁם כָּל דְּבָרֵי רַבְּנוּ הַנִּלְל, רִאֵה וְהִבֵּן וְחַכֵּם, עַיִן שָׁם בְּתַקּוּן ע' הַנִּלְל (קלד.), מַה שֶׁכְּתוּב שָׁם: **"אֵם זָכָה' וְכוּ'** [אֶתְמַר בְּהַ (בְּרֵאשִׁית ב, יח; וְכִמּוֹת סג): **"אֶעֱשֶׂה לוֹ"**] - **"עֵזֶר, וְאֵם לָאו - 'כְּנַגְדּוֹ' וְכוּ'** [יִצְרָחֶרֶע]. עֲלֵה אֶתְמַר (קִהְלֵת ג, כו): **"וּמוֹצֵא אֲנִי מִרַמְּנוֹת אֶת הָאִשָּׁה, וְדָא טְחוּל שִׁבְתָּאִי"**.

הֵינּוּ: בְּחִינַת 'עֶצְבוֹת וּמְרָה־שְׁחוּרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טְחוּל', 'שִׁבְתָּאִי, 'פְּתִיא אֶכְמָא, כִּיְדוּעַ.

[הַמְּשִׁיךְ לְשׁוֹן הַתְּקוּנִים]: **"עֵזֶר" - דָּא 'שְׁכִינְתָּא, עֲלֵה אֶתְמַר (משלי יח, כב): 'מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב, וְיִפֵּק רְצוֹן מֶה"**, וּבְגִין דָּא הוּוּ אֶמְרֵי מְאִרֵי מִתְּנִיתִין (בְּרֻכּוֹת ח.): **"מָצָא אוֹ מוֹצֵא"**.

עֵינֵי־שָׁם הֵיטֵב [בַּתְּקוּנִים] וְהִבֵּן, וְתִרְאֶה שְׁכָל דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְבַאֲרִים עֵתָה שָׁם, וּבְתַקּוּן ג' הַנִּלְל [דָּף קמ:]: **בְּאֵר הֵיטֵב.**

קפו.

(ח"ב פז)

'בְּוִנַת אֱלוֹל' - הֵם 'תַּקּוּן לַפְּגָם־הַבְּרִית'. כִּי 'סוּד בְּוִנּוֹת אֱלוֹל' (שְׁעַר־הַיְחוּדִים פ"י): הוּא "הַנּוֹתֵן בֵּינָם דְּרָךְ" (יִשְׁעִיָּה מג, טז), לְהַאִיר בְּחִינַת 'דְּרָךְ', בְּיָם. וְדְרָךְ' זֶה, נִפְתַּח בְּחֲדָשׁ אֱלוֹל' וְכוּ'.

וְעַקֵּר 'פְּגָם־הַבְּרִית', הוּא בְּבְחִינַת 'דְּרָךְ' הַזֶּה. כִּי הִיָּה צְרִיךְ לְהַאִיר בְּחִינַת ה'רַכ"ד אִזְרוֹת', בְּבְחִינַת 'יָם', בְּחִינַת 'אִמּוּנָה'. וְהוּא נָטָה מְזַה, וּפְגָם בְּבְחִינַת 'דְּרָךְ', בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, יב): **"כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ"**.

כִּי 'אִשָּׁה' נִקְרְאָת 'דָּרָךְ' (קדוּשִׁין ב:). וַיֵּשׁ
 'דָּרָךְ' אַחֲרַי, בְּחֵינֵת (מִשְׁלִי ל, כ): "דָּרָךְ
 אִשָּׁה מְנַאֲפֶת".

וְהַכֹּלֵל: שֶׁעָקַר הַפָּגָם בְּבַחֲיֵנֵת 'דָּרָךְ', שֶׁלֹּא
 הָאִיר ה'דָּרָךְ' ב'יָם'.

וּלְפַעֲמִים מִחֲמַת זֶה הַפָּגָם יוּכַל לְאָבֵד
 זְוִיגוֹ - כִּי מֵאַחַר שֶׁנָּטָה מְזִוּוּגוֹ,
 קָשָׁה לוֹ לְמַצֵּא זְוִיגוֹ. וְאִפְלוּ אִם יִמְצֵא זְוִיגוֹ,
 תִּהְיֶה לוֹ מְנַגֶּדֶת, וְלֹא תִּהְיֶה נוֹטָה אַחֲרֵי רְצוֹנוֹ,
 מִחֲמַת שֶׁנָּטָה מִמְּנָה וְלֹא הָאִיר בָּהּ, מִזֶּה
 נִתְּהוּהָ שֶׁיֵּשׁ לָהּ רְצוֹן אַחֲרֵי כִּנְגָדוֹ. וְאָז: "לֹא
 זָכָה - כִּנְגָדוֹ" (יבְמוֹת סג. עַל בְּרֵאשִׁית ב, יח).

וּב'חֲדָשׁ אֵלּוּל' - אִזּוֹ יְכוּלִין לְתַקֵּן זֶה
 וְלִהְיֶה ה'דָּרָךְ' ב'יָם'. וְכִשְׁמַתְקַן
 זֶה, אִזּוֹ מוֹצֵא זְוִיגוֹ - וְהִיא אֵינָה "כִּנְגָדוֹ", רַק
 'כִּרְצוֹנוֹ'.

קפז.

(שׁוּחַ-שׁוּרְפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג עֲדָר)

רַבִּי לִיפָא חֲבֵרוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, הִתְגַּדֵּל
 מְקַטְנוּתוֹ בֵּין הַחֲסִידִים, וְזוּגָתוֹ
 הִתְגַּדְּלָה גַם הִיא בְּבֵית שֶׁל חֲסִידִים, וּמִחֲמַת
 כֵּן לֹא הָיְתָה מִתְחַלָּה מִתְנַגֶּדֶת עַל דְּבַר
 הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְרַבֵּנוֹ, אֲךֵּי אַחֲרֵי-כֵּן נִעֲשְׂתָה זְוִיגָתוֹ
 מִתְנַגֶּדֶת גְּדוּלָה עָלָיו.

וְלַעֲמַת זֹאת, זְוִיגָתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל,
 הִתְגַּדְּלָה כְּמוֹתוֹ בְּבֵית שֶׁל
 מִתְנַגְּדִים, וְהָיְתָה מִתְחַלָּה מִתְנַגֶּדֶת עַל
 הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְרַבֵּנוֹ, אֲךֵּי אַחֲרֵי כֵּן נִעֲשְׂתָה לוֹ
 לְעֵזֶר רַב.

וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת: שֶׁלְפִי-זֶה מוֹבֵן בְּטוֹב
 מֵאֲמָרָם ז"ל (יבְמוֹת סג.) שֶׁדָּרְשׁוּ עַל
 הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית, ב יח): "אֲעֲשֶׂה לוֹ עֵזֶר
 כִּנְגָדוֹ" - "זָכָה, נִעֲשִׂית לוֹ עֵזֶר. לֹא זָכָה,
 נִעֲשִׂית כִּנְגָדוֹ".

וְהֵינּוּ: שֶׁ"אִם הוּא זָכָה" - נִעֲשִׂית לוֹ
 אַחֲרֵי-כֵּן לְ"עֵזֶר", אֲךֵּי שֶׁמִּתְחַלָּה
 לֹא הָיְתָה לוֹ לְ"עֵזֶר".

אֲךֵּי "אִם הוּא לֹא זָכָה" - נִעֲשִׂית אַחֲרֵי כֵּן
 "כִּנְגָדוֹ", אֲךֵּי שֶׁמִּתְחַלָּה הָיְתָה הִיא לוֹ
 לְ"עֵזֶר"!

[אז עַר אִיז א זָכָה - וְעֵרַט זִי אֵן 'עֵזֶר', כְּאִשְׁשֶׁע זִי אִיז
 פְּרִיעֵר נִישְׁט גְּעוּוּעַן קִיין 'עֵזֶר'; אַז עַר אִיז א 'לֹא זָכָה' -
 וְעֵרַט זִי א 'כִּנְגָדוֹ', כְּאִשְׁשֶׁע זִי אִיז פְּרִיעֵר גְּעוּוּעַן א 'עֵזֶר']!

"נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ" (בְּרֵאשִׁית ב, יט)

קפת.

(ח"א נו, ג)

"הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא" (זֶהר יתרו פז.), וְה'שֵׁם' הוּא
 ה'כְּלִי שֶׁל הַדְּבַר', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, יט):
 "נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ" - שֶׁבַּה'שֵׁם' נִגְבַּל
 ה'נִפְשׁ' וְה'חַיּוּת' שֶׁל כָּל דָּבָר.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁקוֹרִין הָאָדָם בְּשְׁמוֹ, הוּא מְזַמֵּן
 תְּכַף אֲצֵלוֹ, מִחֲמַת שֶׁבַּה'שֵׁם' נִגְבַּל
 כָּל הַנִּפְשׁ וְהַחַיּוּת שֶׁלוֹ.

וְכֵן "הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא" - הֵינּוּ: שֶׁשֵׁם נִגְבַּל הַחַיּוּת מִחַי-
 הַחַיִּים. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי ה'תּוֹרָה', יְכוּלִים
 לְקַבֵּל אֶת ה'חַיּוּת', כִּי עַל-יְדֵי ה'תּוֹרָה' קוֹרִים
 אֶת ה'חַיִּים', וּמְשִׁיכִין ה'חַיּוּת' לְתוֹךְ
 ה'מִדּוֹת', שֶׁהֵם בְּחֵינֵת 'יָמִים'.

וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּפֶה דִּיקָא -
 כִּי בְּשִׁצְרִיכִין לְקַרּוֹת אֶחָד בְּשְׁמוֹ,
 צְרִיךְ לְקַרּוֹתוֹ בְּפֶה דִּיקָא, וְאִי-אֶפְשָׁר לְקַרּוֹתוֹ
 בְּשְׁמוֹ בְּמַחְשָׁבָה בְּעַלְמָא. כֵּן אִי-אֶפְשָׁר
 לְקַרּוֹת אֶת 'חַי הַחַיִּים' בְּשְׁמוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי
 הַפֶּה, וְלֹא עַל-יְדֵי הַמַּחְשָׁבָה לְבַדָּה.

קצב.

(ח"ב לט)

הכל באשר לכל, נברא רק בשביל ישראל. וישראל בעצמן עקר בריאתם בשביל בחינת שבת שהוא תכלית מעשה שמים וארץ, עולם הנשמות, עולם שכלו שבת, ששם ישיגו את השם יתברך פראוי בלי שום מסוד המבדיל וכו'.

וצריך האדם להעמיק עיונו לדעת ולהפיר גדלת הבורא יתברך על ידי כל דבר ודבר מהבריאה, שרואה בתבניתו ודמותו בפרטיות איבריו ובנינו, וכיוצא בזה, ולעבדו יתברך בזה, עד אשר יבוא לבחינת התכלית של אותו הדבר, שהוא בחינת שבת בנ"ל.

וזהו בחינת (תהלים מו, ט): "לכו חזו מפעלות ה', אשר שם שמות בארץ" - "לכו" דיקא, הינו בחינת ה'רגליו', 'פלי ההליכה', גם הם "יחזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ".

הינו: פעלות ה' אשר שם בארץ חזו, בהעולם השפל, שעל ידי מפעלות ה' שבארץ הזאת השפלה, יכולין לדעת ולהשיג התכלית.

וזהו: "אשר שם שמות בארץ" - הינו שהתכלית, שהוא בחינת 'שמו' ת', ראשי תבות: "תכלית מעשה שמים וארץ", בבחינת (בראשית ב, יט): "נפש חיה הוא שמו", וכמו שאמרו רז"ל (ברכות ז): "אל תקרא שמות, אלא שמות".

דהינו: 'עולם הנשמות', שהוא התכלית, הוא מלבש ונאחז בארץ השפלה חזו - שעל ידי 'עולם הזה השפל' דיקא, מכרחין להשיג התכלית.

וזה שאמרו רז"ל (ערובין נד. על משלי ד, כב): "פי חיים הם למצאיהם", "למוציאיהם בפה" - שעל ידי זה זוכה ל'חיים'. נמצא: על ידי 'עסק התורה', ממשיכין 'אריכות ימים'. ואז זוכה לדעת, פי הדעת והשכל הוא בעצמו ה'חיות' וכו'.

קפט.

(ח"א נט, ה)

ה'שם' הוא ה'נפש', בבחינת (בראשית ב, יט): "נפש חיה הוא שמו".

קצ.

(ח"א רס)

ה'שם' הוא ה'נפש', בבחינת (בראשית ב, יט): "נפש חיה הוא שמו".

ועל פן יש צדיקים שמוסרים שםם ופרסומם על 'קדושת השם', הינו: שעושים בכונה, בכדי לאבד שמו ופרסומו, פי הכל דוברים עליו ובודים עליו קזבים, ויש לו 'שפיכות דמים' מזה, וזה בחינת 'מסירת נפש' ממש, פי ה'שם' הוא ה'נפש'.

ובזה מצילים את ישראל ממה שהיה ראוי לבוא עליהם חסוֹשֶׁלום בשביל ה'יחוד קדשא־ברוך־הוא ושכינתה'. (ערו בפינים).

קצא.

(ח"ב א, יג)

"ואדעך בשם" (שמות לג, יז), זה בחינת ה'נפשות', בבחינת (בראשית ב, יט): "נפש חיה הוא שמו".

קצג.

(ח"ב סו)

הַשֵּׁם' הוּא ה'חַיּוֹת', בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ב, יט):
"נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ".

"וַיִּפֹּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם, וַיִּישָׁן, וַיִּקַּח אֶחָת מִצַּלְעֹתָיו, וַיִּסְגֹר בְּשׂוֹר תַּחְתָּנָה. וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה, וַיְבָאָהּ אֶל הָאָדָם" (בְּרֵאשִׁית ב, כא-כב)
- וַעֲנִינִי אָדָם וְחֹהָ -

"וַיִּקַּח אֶחָת מִצַּלְעֹתָיו" - זָהוּ שְׁאִמְרוֹ (בְּרֵכוֹת סא, ערוּבִין יח.): שְׁנֵי פְרָצוּפִים נִבְרָאוּ. (רש"י)
בְּשִׁעָה שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת אָדָם-הָרִאשׁוֹן, דִּי פְרָצוּפִים בְּרָאוּ, וְנִסְרוּ וַעֲשָׂאוּ גְבִיִּים, גַּב לְפָאֵן וְגַב לְכַאֲן. (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ת, א: וַיִּקְרָא רַבָּה יד, א)

קצד.

(ח"א יט, ג'ד-ה)

הָרֵעַ-הַפּוֹלֵל' שֶׁכָּל הָרְעוֹת שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן' כְּלוּלִין בּוֹ, דְּהֵינּוּ: תַּבְּעֵרַת הַמְדוּרָה שֶׁל תַּאֲוֹת-נְאוּף' - נוֹפֵל וְנִתְבַטֵּל וְאֵין לוֹ שְׁלִיטָה עַל-יַדֵּי לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, בְּחִינַת 'חֹהָ', בְּחִינַת (תְּהִלִּים יט, ג): "וְלִילָה כְּלִילָה יְחֹהָ", בְּחִינַת "הַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ' שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה יח, ד).

וְזָה (בְּרֵאשִׁית ב, כא): "וַיִּסְגֹר בְּשׂוֹר תַּחְתָּנָה", "לֹא נִצְרְכָה אֶלָּא לְמָקוֹם הַחֲתָד'" (בְּרֵכוֹת סא.), הֵינּוּ: 'הַחֲתוּדָה הַדְּבוּר'.

וְזָה (שָׁם, שָׁם כב): "וַיִּבֶן", "עֲשָׂאָה פְּאוּצָר" (בְּרֵכוֹת שָׁם) - שֶׁעָקַר עֲשִׂיָה וְתַקּוּן שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, תּוֹלָה בְּ"יֵרָאת ה' הִיא אוּצָרוֹ" (יְשַׁעְיָה לג, ו), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קִהְלֶת יב, יג): "סוּף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע, אֶת הָאֱלֹקִים יֵרָא".

וְזָה: "פְּאוּצָר שֶׁל חַטִּים" (רש"י בְּרֵאשִׁית שָׁם) - הֵינּוּ: ה'יֵרָאָה' הוּא 'אוּצָר', שָׁבוּ תְּלוּי עֲשִׂיָה וְתַקּוּן שֶׁל 'חַטָּה' - 'כ"ב אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ' (תַּקּוּנֵי-זָהָר ל.א.).

וְזָה (בְּרֵאשִׁית ב, כא): "וַיִּפֹּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה", "תְּרַדְמָה" - "תְּרַדְמָה" מְסַפֵּר תְּרַגּוֹם" (עַצְמֵי-חַיִּים שֶׁעָר לָד, פ"ב אוֹת ח; 'סִפְרֵי-הַלְקוּטִים' פְּרַשְׁת לָד-לָךְ פ"ג; 'שַׁעֲרֵי-הַמִּצְוֹת' פְּרַשְׁת וְאֶתְחַנֵּן; 'פְּרִיעֵי-חַיִּים' הַנְּהַגַת הַלְמוּד פ"א).

כִּי עַל-יַדֵּי ה'תְּרַגּוֹם, בְּחִינַת 'תְּרַדְמָה' - עָקַר 'בְּנִינָה שֶׁל חֹהָ, הוּא עָקַר 'בְּנִינָה שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ'.

וְעַל-יַדֵּי שְׁמַעְלִין ה'טוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוֹם' לְלְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, וּמְפִילִין ה'רָע שָׁבוּ, נוֹפְלִין כָּל ה'שְׁבָעִים לְשׁוֹן'.

בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קטו, ה; קְלָה, טז): "פִּי'ה לִיָּהם וְלֹא יִדְבְּרוּ", רְאשֵׁי-תַבּוֹת: וַיִּפֹּל ל'.

וְזָה בְּחִינַת "מְקַרְה לִילָה" (דְּבָרִים כג, יא), שֶׁה'רוּח־סְעָרָה, ה'רוּח־שְׁטוֹת, הֵינּוּ ה'שְׁבָעִים לְשׁוֹן' - עוֹלָה עַל-יַדֵּי 'תְּרַגּוֹם', עַל-יַדֵּי 'תְּרַדְמָה', עַל-יַדֵּי 'שְׁנָה' - וַיּוֹנֵק מ'לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, מ'רוּח־הַקִּדְּשׁ, מ'בְּרִית-קִדְּשׁ'.

כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ', מְקַרֵּר חֲמִימוֹתוֹ ב'לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ' וְכוּ', אֲבָל מִי שֶׁאֵין לוֹ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ', ה'רוּח־סְעָרָה' מְקַרֵּר אוֹתוֹ ב'מְקַרְה-לִילָה' בְּשְׁנָה וְכוּ'.

כִּי עַל-יַדֵּי 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ', נִצּוּלִין מ'מְקַרְה-לִילָה, וְזוֹכִין ל'תַּקּוּן-הַבְּרִית' - כִּי עָקַר 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ, הוּא עַל-יַדֵּי 'תְּרַגּוֹם', בְּחִינַת 'תְּרַדְמָה וְשְׁנָה', דְּהֵינּוּ:

על-ידי שמבררין את בחינת ה'תרגום',
בחינת ה'תרגמה' - ועל-כן אז נצולין
מ'מקרה-לילה' שב'תרגמה'.

קצה.

(ח"א סז,ו)

כשמעלין הכבוד והמלכות, אזי יוצא
ה'כבוד' מן ה'סטרא-אחרא',
מבין ה'עזי-פנים', וחוזר אל ה'מביני מדע'
וכו'.

ואזי כשחוזר ה'כבוד' אל ה'מביני מדע',
בתחלת ממשלתם, נעשה 'מחלקת',
כי עקר 'ניקת האויבים' הוא מן ה'מביני
מדע', דהינו מן ה'מח' וכו' - פי יש בהמח
'מותרות', שמהם יוצאין ה'שערות', ומהם
יונקים האויבים עד שפלה כל המותרות
שבמח, ואזי אין להם ניקה ונופלים.

וזו בחינת 'שערות קלועין' שנמצאין
בבני-אדם, שקורין: "קאלטינים",
"שהעולם הוששין לקצצם" (ענין שלחור-ערוך
יורה-דעה קצה, ו - בהג"ה), רק שיפלו מאליהם.

הינו: כשיש הרבה מותרות במח, אזי
מטבע בטבע האדם שיצאו 'שערות
קלועין', כדי שעל-ידי קליעותן
והתחברותם, יינקו ביותר ויקבלו, ויוכלו
לינק כל המותרות הרבה שבמח.

ועל-כן "אין נקצצין קדם זמנם" - כי
יוכלו להזיק להמח, על-ידי
שישאר בתוכו ה'מותרות', על-ידי שלא
יהיה ה'שערות קלועין' לינק אותן.

וזו בחינת (בראשית ב, כב): "ויבן ה' אלקים
את הצלע אשר לקח וכו', ויבאה אל
האדם" - "חד אמר: מלמד שנתן בה בינה
יתרה. וחד אמר: מלמד שקלעה לחנה
והביאה אל האדם" (נדה מה:).

"בינה יתרה" - הינו בחינת 'מותרות'
המחין' שמשם יונקין ה'שערות',
שמשם יניקת האויבים.

וזוהו: "וחד אמר מלמד שקלעה לחנה"
וכו' - הינו הך ולא פליגי. כי על-ידי
'מותרות שבמח', בחינת "בינה יתרה" -
מזה בא 'שערות קלועין', בחינת "שקלעה
לחנה" - כי ה'כבוד' הוא בחינת 'חנה',
שהיא 'הצלע' הנ"ל, שהיא בחינת (שם ג, כ):
"אם כל חי".

קצו.

(ח"א עה)

קדם שמוציא ה'ניצוצות' אל ה'דבור'-
דקדשה' - אזי הם בבחינת: "צלע
על ירכו" (בראשית לב, לב), שהוא בחינת 'פגם-
הרגלין'.

ואחר-כך כשמוציאם אל ה'דבור', ובונה
מהם 'דבור-דקדשה' - זהו
בחינת (שם ב, כב): "ויבן את הצלע"
שמתקן בחינת "צלע על ירכו". וה'דבור'
הוא בחינת 'חנה', כמו שכתוב (תהלים יט, א):
"ולילה ללילה יתוה", שהיא בחינת
"הצלע" הנ"ל.

קצו.

(ח"א קח)

כשמתפלל או מתבודד את-עצמו,
ובאמצע נופל ממדרגתו -
זהו בחינות ה'רהורי עכו"ם'.

כי כל ה'נפילות', באין מחמת 'קלקול-
האמונה'. וכשנתקלקל ה'אמונה',
נמצא מחזיר פניו מהשם-יתברך, כמו
שכתוב (ישעיה א, ד): "נזרו אהור", והשם-
יתברך גם-כן מסתיר פניו ממנו, נמצא הוא

אָחור בְּאָחור'. וְצָרִיךְ לְהֵבִיא עַל־זֶה 'קָרִבן עוֹלָה'.

וּבְחִינַת 'עוֹלָה' הוּא: בְּשִׁמְשֵׁב רוחו בְּקָרְבוֹ, וּמִתְבַּיֵּשׁ וְחוֹשֵׁב בְּעֵצְמוֹ: "אֵיךְ נִפְלְתִי וְנִשְׁלַכְתִּי מִשָּׁמַיִם לְאָרֶץ, שְׁהִיִּיתִי בְּמָקוֹם גְּבוּהַ פְּזָה, וְעִכְשׁוֹ נִפְלְתִי וְהִחֲזַרְתִּי פָּנֵי מֵהַשָּׁמַיִם יִתְבַּרַךְ, וְנִשְׁאַרְתִּי אָחור בְּאָחור!" - וּמִרַחֵם עַל־עֲצָמוֹ. כִּי אֵין רַחֲמָנוֹת גְּדוֹלָה מִזֶּה.

וְצָרִיךְ לָזֶה 'נְסִירָה' כְּמוֹ שְׁהִיָּה אֶצֶל 'אָדָם־הָרִאשׁוֹן', "שֶׁנִּבְרָאוּ דוֹ פְּרָצוּפִין אָחור בְּאָחור, וְאֶחָד־כֶּף נִנְסַר וְהָיָה 'פָּנִים בְּפָנִים'" (בְּרָכוֹת סא. ערוּבִין יח.).

וְהַנְּסִירָה' הוּא בְּחִינַת שֵׁם 'חַת'ךְ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּכַוְנוֹת ('שְׁעַר־הַכַּוְנוֹת' תְּפִלַּת־הַשַּׁחַד א; 'פְּרִיעֵצ־חַיִּים' שְׁעַר־הַזְּמִירוֹת פ"ה; וְעַן בְּעֵצ־חַיִּים' שְׁעַר־הַנְּסִירָה פ"א): "פּוֹתָחַ אֶת יַדְךָ" (תְּהִלִּים קמ"ה, טז), "סוֹפֵי־תְּבוֹת חַת"ךָ" - הֵינּוּ: שְׁחוֹתֶךָ וּמִנְסַר אֶת־עֲצָמוֹ.

וְהַשֵּׁם 'חַת'ךָ נֶעֱשֶׂה, עַל־יְדֵי שִׁמְשֵׁב אֶת לְבוֹ - כִּי אִזּ בּוֹדָאֵי מְאַנַּח וּמוֹצִיא רוח וּמְכַנֵּס רוח, וְהוּא תְּרִין רוּחִין. וְ"שְׁנֵי פְּעָמִים 'רו"ח' גִּימְטְרִיא חַת"ךָ" (הָאֲרִיז"ל שָׁם), וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'נְסִירָה', וְבֵא אֶל בְּחִינּוֹת 'פָּנִים בְּפָנִים' - וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'עוֹלָה'.

וְזֶהוּ (תְּהִלִּים נא, יט): "זָבַחִי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה". זָבַחִי אֱלֹקִים' - הֵינּוּ בְּחִינַת 'עוֹלָה', הוּא 'רוּחַ נִשְׁבְּרָה'.

עֲצָמוֹ מְאֹד, וְלִרְאוֹת שְׁיֵהִיָּה לוֹ כַּח לְעַמֵּד בְּמִמְשָׁלָה זֹה, שְׁלֵא יִקְנָאוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת וַיִּפְּלוּ אוֹתוֹ חֶסֶד־וְשָׁלוֹם וְכוּ'.

וְהַעֲצָה עַל־זֶה: לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם 'נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל', וְעַל־יְדֵי הַהִתְקַשְּׁרוֹת' נִצּוֹל מֵהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב כו, ט): "מֵאַחַז פָּנֵי כִּסֵּא" - שְׁצָרִיךְ לְאַחַז עֲצָמוֹ בְּשָׂרֵשֵׁי הַנִּשְׁמוֹת' הַחֲצוּבוֹת מִתַּחַת כִּסֵּא־הַכְּבוֹד, שְׁהִיא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, כ): "אִם כָּל חַי" -

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, כב): "וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם" וְכוּ'. "וַיִּבֶן", רָאשֵׁי־תְּבוֹת ('שְׁעִירָה כב, כג): "וַיִּתְקַעְתִּיו יָתֵד בְּמָקוֹם נֶאֱמָן", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִמְשָׁלָה', כְּמוֹ שְׁתַּרְגֵּם יוֹנָתָן עַל זֶה הַפָּסוּק: "וַאֲמַנִּינָה אִמְרָכָל מֵהֵימָן מִשְׁמֵשׁ בְּאַתֵּר קַיִם" - הֵינּוּ: בְּחִינַת 'מִמְשָׁלָה' הַנִּלְ, שְׁיֵהִיָּה לָהּ 'קַיִם'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת "הַצֵּלַע" - שְׁהִיא בְּחִינַת 'חַוָּה', "אִם כָּל חַי", בְּחִינַת 'כִּסֵּא־הַכְּבוֹד', 'שָׂרֵשֵׁי הַנִּשְׁמוֹת', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ כַּח לְעַמֵּד בְּמִמְשָׁלָה זֹה.

וְזֶהוּ: "אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם" - הֵינּוּ הָאָדָם־הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יחֲזַקְאֵל א, כו): "וְעַל הַכִּסֵּא דְמוֹת כְּמוֹרָאָה אָדָם" וְכוּ'.

"וַיִּבְיָאָה אֶל הָאָדָם" - הֵינּוּ אֶל הָאָדָם־הַתַּחְתּוֹן, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ כַּח לְאָדָם־הַתַּחְתּוֹן לְעַמֵּד בְּמִמְשָׁלָה זֹה כְּנ"ל.

קצט.
(ח"ב פב)

כְּתִיב: "אָחור וְקָדָם צִרְתָּנִי" (תְּהִלִּים קלט, ה), זֶה בְּחִינַת 'כְּסָדֵר וְשִׁלְא־כְּסָדֵר'. 'קָדָם' הוּא בְּחִינַת 'כְּסָדֵר', בְּחִינַת 'אֶל־בֵּית

קצח.
(ח"ב א, ב)

אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי נִבְרָא, שְׁיֵהִיָּה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים וְכוּ', וְצָרִיךְ כָּל־אֶחָד לִרְאוֹת שְׁיִבּוֹא לָזֶה הַתְּכַלִּית. אִךְ צָרִיךְ לְשַׁמֵּר

כְּסֹדֵר'. וְאַחֹר' הוּא בְּחִינַת 'תְּשׁוּרָה' קְשָׁל־
כְּסֹדֵר'. וְזֶה בְּחִינַת 'אָדָם וְחַוְהָ', כְּסֹדֵר
וְשָׁל־כְּסֹדֵר'.

הַיְיָ"ה בְּמַלְוֵי 'אֶלְפֵי'ן' גִּימְטְרִיא: 'מִו"ה',
'אָדָם'. וְ'חַוְהָ' הוּא בְּחִינַת:
"מַלְכוּת פֶּה, וְתוֹרָה שְׁבַע־לִפֶּה קָרִינָן לָהּ"
(פֶּתַח אֲלֵיהֶן). וְ'חַוְהָ' לְשׁוֹן 'דְּבוּר', כְּמוֹ שְׁכַתוּב
(תְּהִלִּים יט, ג): "וְלִילָה לְלִילָה יְחַוְהָ דָּעַת",
הֵינּוּ: 'מַלְכוּת פֶּה'.

וּכְשֵׁי'חַוְהָ מַלְכוּת, מְקַשְׂרֵת לְהַשֵּׁם - אָזִי
הוּא בְּמַלְאוֹ וּבְשִׁלְמוֹת. וּמִי
שְׁמַחֲלֵק בְּחִינַת 'חַוְהָ מַלְכוּת' לְעַצְמוֹ,
שְׂאוֹמֵר: "אֲנִי אֶמְלֹךְ" (מַלְכִים א, ה) - בְּזֶה
הוּא מְחַלֵּק וּמְפָרֵד אוֹתָהּ מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא - אָזִי אֵינָהּ בְּשִׁלְמוֹת.

כִּי עֵקֶר חִיּוּתָהּ: "מֶה", הֵינּוּ הַשְּׂכָל.
וּכְשֵׁהוּא מְחַלֵּק הַמַּלְכוּת לְעַצְמוֹ, אָזִי
הוֹלֵךְ לוֹ 'שָׁל־כְּסֹדֵר', כִּי הוּא בְּתוֹךְ בְּחִינַת
'שָׁל־כְּסֹדֵר', הֵינּוּ 'מַלְכוּת', 'חַוְהָ', 'תְּשׁוּרָה' ק'.

וּכְשֵׁיזֹאת הַבְּחִינָה 'חַוְהָ', הִיא מְקַשְׂרֵת
לְהָאָדָם, הֵינּוּ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא - אָזִי הוֹלֵךְ לוֹ 'כְּסֹדֵר'.

נִמְצָא: כִּי בְּחִינּוֹת 'חַוְהָ שָׁל־כְּסֹדֵר',
נִתְבַטְּלִים עַל־יְדֵי הָאָדָם כְּסֹדֵר'.

וּכְשֵׁיזֹאת אָדָם בְּעַצְמוֹ שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ 'שָׁל־
כְּסֹדֵר' - יֵדַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ גְּדֻלוֹת,
הֵינּוּ: "אֲנִי אֶמְלֹךְ" - יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וַיִּשְׁפִּיל
אֶת־עַצְמוֹ, וַיְהִי בְּחִינַת "מֶה", כְּמוֹ שְׁכַתוּב
(שְׁמוֹת טז, ז): "וַיִּנְחֲנוּ מֶה". וְאָזִי נִחְזַר 'חַוְהָ'
לְבְּחִינַת 'אָדָם', לְבְּחִינַת 'מִו"ה', וְנַעֲשֶׂה
כְּסֹדֵר'.

ו.

(שיחות-הַר"ן יג)

יֵשׁ 'דְּבוּרִים־יְקָרִים', שְׂיוּצָאִים עַל־יְדֵי
'בְּלִבוֹלִים' דִּיקָא.

אֵךְ יֵשׁ חֲלוּקִים בֵּינָן הַבְּלִבוֹלִים, וְכַמוּבָא
בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה מַד, יז): "שֵׁשׁ
'תְּרַדְמָה שֶׁל נְבוֹאָה', כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית טו,
יב): 'וְתִרְדְּמָה נִפְלְאָה עַל אַבְרָם', וַיֵּשׁ 'תְּרַדְמָה
שֶׁל שְׁטוּת'" וְכוּ'. (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א יט הַנ"ל)
- 'תְּרַדְמָה' הוּא 'בְּלִבוֹל־הַדְּעַת'.

זא.

(שיחות-הַר"ן פז)

אָמְרֵי אֲנָשִׁי: 'כָּל נֶעֶר יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה נָאָה'.
וְזֶה יֵשׁ לְהַבִּין: כִּי עֵקֶר הַשְּׂכָל הוּא
מִהַמַּח. וְהַמַּח שׁוֹאֵב מִמַּח שְׁבַע־עֲצָמוֹת
שֶׁנִּשְׁקָה עַל־יְדֵי לְחוֹת וְשִׁמְנוּנֵי הַגּוֹף. וְזֶהוּ
עֵקֶר 'קִיּוּם־הַשְּׂכָל'.

וְעַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא 'נֶעֶר', וְאֵין שְׂכָלוֹ
בְּשִׁלְמוֹת, וְנִשְׁאָר מֵחוּז כְּנוּס
בְּעַצְמוֹת. וְעַל־כֵּן 'בֵּת־זוּגוֹ' שֶׁנִּלְקָחָה מִן
הַעַצְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ב, כא): "וַיִּקַּח
אֶת־מִצְלַעֲתָיו" - נִמְשָׁךְ אֵלָיָהּ רַבּוּי הַמַּח
שֶׁנִּשְׁאָר כְּנוּס בְּעַצְמוֹתָיו אֲשֶׁר מִשָּׁם נִלְקָחָה.

וְעַל־כֵּן 'בֵּת־זוּגוֹ' נָאָה - כִּי עֵקֶר הַיְיָ עַל־
יְדֵי הַמַּח וְהַחֲכָמָה, בְּבְחִינַת (קַהֲלַת
ח, א): "הַחֲכָמַת אָדָם תֵּאִיר פְּנֵיו". וְעַל־כֵּן הִיא
נָאָה - מִחֲמַת שֶׁנִּמְשָׁךְ אֵלָיָהּ רַבּוּי הַמַּח, כִּי
הִיא "עַצֵּם מַעֲצָמִיו" (בְּרֵאשִׁית ב, כג) שֶׁל זֶה
שֶׁאֵין שְׂכָלוֹ שָׁלֵם, וְנִשְׁאָר מֵחוּז כְּנוּס
בְּעַצְמוֹתָיו.

וּבְקִדְשָׁה - זֶה בְּחִינַת שֶׁנִּמְשָׁכִין שְׂרִישֵׁי
הַדְּעַת' אֶל הָאֶתְרוּג' וְכוּ'.

"וַיֹּאמֶר הָאָדָם, זֹאת הַפַּעַם עָצַם מַעְצָמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי, לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת. עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" (בראשית ב, כג-כד)

רב.

(ח"א יט, גיה)

גְּדֹל יָקָר הָעֶרֶךְ שֶׁל 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' - "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" (בראשית רבה יח, ד), **"לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת"** (בראשית ב, כג) - **"לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן, מִכָּאן שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם בְּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ"** (בראשית רבה שם).

וְזֶה בְּחִינַת 'חֲוָה', בְּחִינַת (תהלים יט, ג): "וְלִלְיָה לְלִילְיָה יְחֻוָּה" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם".

וְזֶה בְּחִינַת: "לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה" - הֵינּוּ הַדְּבוּר, כְּמוֹ (בראשית מט, כח): "וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם".

וְעַל-יַדֵּי 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' - "רוּמָמְנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת" (על-פי גסח קדוש ותפלה לְשֵׁלֶשְׁ-הַגְּלוּיִים), שֶׁכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת הָעַמִּים נֹפְלִים עַל-יַדֵּי 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', וְזֶה בְּחִינַת: **"לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן".**

וְהַדְּרָעָה-הַכּוֹלֵל שֶׁכָּל הָרְעוּת שֶׁל שְׁבַע הַלְּשׁוֹן כְּלוּלִין בּוֹ, דְּהֵינּוּ: תִּבְעֵרֶת הַמְדוּרָה שֶׁל תְּאוֹת-נְאוּף, נוֹפֵל וְנִתְבַטֵּל וְאֵין לוֹ שְׁלִיטָה עַל-יַדֵּי 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ'.

וְזֶה בְּחִינַת "מְדוּרָה שֶׁל שְׁבַע הַלְּשׁוֹן" הַנִּזְכָּר בְּזֵהר-הַקֹּדֶשׁ (ויקהל רג), הֵינּוּ: הַדְּרָעָה-הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא תִּבְעֵרֶת הַמְדוּרָה שֶׁל תְּאוֹת-נְאוּף, שֶׁכָּל הַשְּׁבַע הָאֵמוֹת כְּלוּלִין בּוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (חגיגה יג: - עַל יְחֻזְקָא א, כז): "הַשֵּׁם"ל", "חֵיוֹת אִשׁ מְמַלְלוֹת". "חֵיוֹת אִשׁ" - בְּחִינַת 'חֲוָה', אִשָּׁה. הֵינּוּ: בְּחִינַת 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' כַּנִּזְכָּר, שֶׁעַל-יַדֵּי מִתְמַלֵּל וּמְשַׁתְּבֵר "אִשׁ הַמְדוּרָה שֶׁל שְׁבַע הַלְּשׁוֹן בּוֹכְבִּין".

וְזֶה בְּחִינַת 'מ"ל' מ"השֵׁם"ל', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מְדוּרָה שֶׁל שְׁבַע הַלְּשׁוֹן בּוֹכְבִּין, שֶׁנִּתְמַלֵּל וְנִתְבַטֵּל עַל-יַדֵּי 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ'.

כִּי עַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' - כִּי "כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גֵדֵר עָרוּהָ, אֵתָּה מוֹצֵא קֹדֶשׁה" (ויקרא רבה כד, ו).

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (בראשית ב, כד): "עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ" - "מִכָּאן שֶׁנֶּאֱסָר לָהֶם עֲרִיזוֹת, רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ אוֹמֵרֵת כֵּן".

'רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ' - הֵינּוּ 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', כְּמוֹ (תהלים לג, ו): "וּבְרוּחַ פִּי כָּל צְבָאִים".

שֶׁעַל-יַדֵּי 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', נֶאֱסָר וְנִתְקַשֵּׁר הַתְּאוּהָ שֶׁל 'תְּאוֹת-נְאוּף', הַמְדוּרָה שֶׁל שְׁבַע הַלְּשׁוֹן בּוֹכְבִּין, שֶׁאֵין לוֹ שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי 'לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ', בְּבְחִינַת "לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן", כַּנִּזְכָּר.

וְנִחַשׁ שֶׁהוּא הַדְּרָעָה-הַכּוֹלֵל הַנִּזְכָּר - כְּשֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת בְּלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ וְשׁוֹלֵט עַל 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', בְּבְחִינַת: "נִחַשׁ שְׁלֵטְנוֹתָה עַל בְּשָׂרָא" (עין זֵהר פְּקוּדֵי רַס"ט), הֵינּוּ בְּחִינַת 'חֲוָה' הַנִּזְכָּר, שֶׁהִיא **"בְּשָׂר מִבְּשָׂרוֹ" (בראשית ב, כג), בְּבְחִינַת: **"בְּשָׂר קֹדֶשׁ"** (חגי ב, יב; ירמיה יא, טו - זֵהר לְיָדֶיךָ צד).**

וְזֶה בְּחִינַת (שבת קמז): "נִחַשׁ שֶׁפָּתָה לְחֻוָּה וְהִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָא" - שֶׁהוּא הַדְּרָעָה

ה'דבור', שהוא בחינת 'חנה', כמו שכתוב (תהלים יט, ג): "וְלִילָה לְלִילָה יַחְוֶה", שהיא בחינת "ויבן את הצלע" (שם שם, כב). עיין לעיל בפסוק (בראשית ב, כב): "ויבן את הצלע".

שַׁעֲלֶזְהָ נאמר: "וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" - דהינו: שיתבטל ה'גוף' לגמרי כאין וכאפס על-ידי 'דבורי תורה ותפלה'. ולבוא לזה, הוא על-ידי 'ראה' וכו'.

רד.

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי 'תקון-הברית' - נעשה 'בן-חורין', הינו: שבא לקדשת שבת, שאסור במלאכה.

ואז פושט גופו המצרע ממשכא-דחויא, ולובש 'בגדי שבת', הינו 'גוף קדוש מגן-עדן'. ועל-שם ה'גוף-הקדוש' נקרא 'שבת'.

בְּבַחֲיִנַת (שמות ד, ז): "וְהָיָה שָׁבָה כַּבְּשָׂרוֹ", שְׁנֵרְפָא מְצַרְעָתוֹ, וְנִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף קָדוֹשׁ מִגֵּן-עֵדֶן, הַנִּקְרָא 'בְּשָׂר', בְּחִינַת (בראשית ב, כג): "בְּשָׂר מִבְּשָׂרֵי".

רה.

(שיחות-ה'ן פז)

אָמְרֵי אָנָּשִׁי: 'כָּל נַעַר יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה נָאָה!' - כִּי נַעַר, אֵין שְׂכָלוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְנִשְׁאָר מֵחוּץ כְּנוֹס בְּעֲצָמוֹת. וְעַל-כֵּן 'בַּת-זוּגוֹ' שְׁנִלְקָחָה מִן הָעֲצָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב, כא): "וַיִּקַּח אֶחָת מֵעֲצָמוֹתָיו" - נִמְשָׁד אֵלֶיהָ רְבוּי הַמַּח שֶׁנִּשְׁאָר כְּנוֹס בְּעֲצָמוֹתָיו, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִלְקָחָה.

וְעַל-כֵּן 'בַּת זוּגוֹ' נָאָה, מִחֲמַת שֶׁנִּמְשָׁד אֵלֶיהָ רְבוּי הַמַּח - כִּי עַקֵּר הַיָּפִי עַל-יְדֵי הַמַּח וְהַחֲכָמָה, בְּבַחֲיִנַת (קהלת ח, א):

סְעָרָה, הַ"רוּחַ-שְׁטוֹת" (סוטה ג), "אִשָּׁת כְּסִילוֹת" (משלי ט, יג) - וְהוֹלֵךְ וּמְפַתֵּה אֶת הַ"רוּחַ-הַקִּדְשׁ", לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, "אִשָּׁה חֲכָמָה" (שמואל-ב, יד, יב; כ, טז), בְּבַחֲיִנַת: "חֲכָמוֹת נָשִׁים" (משלי יד, א), וּמִטִּיל בָּהּ זֶהְמָא.

וְזֶה בְּחִינַת (בראשית ד, ז): "לִפְתַּח חֲטָאת רִבְצִי". "לִפְתַּח" - הֵינּוּ (מִיכָה ז, ה): "פֶּתַח פִּיךָ" שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, שֶׁהַ"חֲטָאת" הֵזָה "רִבְצִי" לִינֵק מִמֶּנּוּ.

וְזֶה בְּחִינַת "מִקְרָה לִילָה" (דברים כג, יא), שֶׁהַ"רוּחַ-סְעָרָה", הַ"רוּחַ-שְׁטוֹת", ה'שָׂבָעִים לְשׁוֹן' - עוֹלָה עַל-יְדֵי 'תְּרָגוּם', עַל-יְדֵי 'תְּרַדְמָה', עַל-יְדֵי 'שְׁנָה' - וַיּוֹנֵק מִלְּשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, מִ"רוּחַ-הַקִּדְשׁ", מִ"בְּרִית-קִדְשׁ".

כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ' - מְקַרֵּר חֲמִימוֹתוֹ בְּלְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, בְּבַחֲיִנַת (תהלים לט, ד): "חֶם לִבִּי בְּקִרְבִּי וְכוּ", דְּבִרְתִּי בְּלְשׁוֹנִי", שֶׁמְקַרֵּר חֲמִימוֹתוֹ בְּ"דְבוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ", בְּבַחֲיִנַת (בראשית ב, כג): "זֹאת הַפֶּעַם עָצָם מֵעַצְמִי", "מִכָּאן שֶׁנִּתְקַרְרָה דַּעְתוֹ בְּחִוָּה" (יבמות סג).

אָבֵל מִי שֶׁאֵין לוֹ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ' - אֵזִי הַ"רוּחַ-סְעָרָה" מְקַרֵּר אוֹתוֹ בְּ"מִקְרָה-לִילָה" בְּשְׁנָה וְכוּ'.

רג.

(ח"א עה)

יֵשׁ מֵדַת נִצְחוֹן וּמַחְלָקָת וּמַלְחָמָה. וּמֵהֵיכָן בָּא מִדָּה זוֹ, מִדָּמִים שְׁעָדִין לֹא עָבַד בָּהֶם הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ' - וְצָרִיכִין לְדַבֵּר בַּתוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שִׁיְהִיָּה הַגּוֹף בְּטָל וְאָפֶס.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (בראשית ב, כד): "וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" - שִׁיְהִי הַ"גּוֹף" אֶחָד עִם

הַחֲכָמַת אָדָם תֵּאִיר פָּנָיו" - כִּי הִיא "עֵצָם
מֵעֵצָמוֹ" (בראשית ב, כג) שֶׁל זֶה שָׂאִין שִׁכְלוֹ
שָׁלֵם, וְנִשְׁאָר מִחוּז כְּנוּס בְּעֵצְמוֹתָיו.

"וְלֹא יִתְבַּשְׂשׂוּ" (בראשית ב, כה)

רו.

(ח"א יט, ג)

הַפֶּךְ הַכְּבוֹד, הֵם הַרְפוּת וּבְזִיווּת. וְהֵם
תּוֹלִים בְּמָקוֹם עֲרִיין, פְּמוֹבָא
בְּתַקּוּנִים (תְּקוּנֵי-זֶהָר צב: - עַל בְּרֵאשִׁית ב, כה): "וְלֹא
יִתְבַּשְׂשׂוּ" - "אִין בִּשְׁת אֶלָּא בְּמָקוֹם עֲרִיין".
עֲרִיין הוּא 'פְּגַם-הַבְּרִית', בְּבַחֲנִית
עֲרֻלָּה, בְּחִינַת (בראשית לד, יד): "כִּי
הֲרַפָּה הִיא לָנוּ".

[עֵין בְּפָנִים; וְעֵין עוֹד בְּהַרְפָּה מְקוּמוֹת פֶּאן בְּפִרְשָׁתוֹ, מִה
שֶׁהֵבֵאנוּ מִתּוֹרָה יט].

"וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכֹּל חַיֵּת הַשָּׂדֶה"
(בראשית ג, א)

רז.

(ח"א סג)

הַנְּחָשׁ, הֵם אֵלוֹ הַחֲכָמִים לְהָרַע",
הַחֹקְרִים פִּילוֹסוֹפִיא
וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (יְרֵמְיָה ד, כב):
"חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע, וְלֹהֲטִיב לֹא יָדְעוּ" -
שֶׁהֵם רַק "חֲכָמִים לְהָרַע", שְׂאֵם יִרְצוּ
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֲכָמָתָם לְהִיטִיב, לֹא יוֹכְלוּ. וְהֵם
בְּחִינַת הַנְּחָשׁ, בְּחִינַת (בראשית ג, א):
"וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכֹּל חַיֵּת הַשָּׂדֶה".

וְעַל-יַדֵּי דְבוּרִים רָעִים, עוֹשִׂים 'פְּנָפִים'
לְהַחֲכָמִים אֵלוֹ שֶׁהֵם בְּחִינַת

הַנְּחָשׁ, שִׁיּוּכְלוּ לְעוֹף וּלְפָרָח וְכוּ', אֲבָל אִם
אִין לְהַנְחֵשׁ 'פְּנָפִים', הֵינּוּ שָׂאִין לְהֵם
דְּבוּרִים רָעִים, אֲזִי אִין לְהַנְחֵשׁ רַק בְּחִינַת
'הַלִּיכָה' וְכוּ'.

רח.

(ח"ב ח, ב-ג)

"עֵקֶר הַתְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים"
(אבות פ"ב מ"ג), וְעֵקֶר הַרְחָמִים תְּלוּי
בְּדַעַת.

וּכְשֶׁהִסְטָרָא-אֲחָרָא יוֹנְקַת מִהַרְחָמְנוּת,
מ'פְּגַם-הַדַּעַת, הֵינּוּ
דַּעַת דְּסְטָרָא-אֲחָרָא שִׁיּוּנְק עַל-יַדֵּי נְפִילַת
הַדַּעַת-דְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲנִית (בראשית ג, א):
"וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוֹם" - אֲזִי נְפָגַם הַרְחָמְנוּת,
וְנַעֲשָׂה 'פְּעַם וְאֲכָזְרִיּוֹת'.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיכָה ד, ג): "גַּם תִּנְיָם הִלְצוּ שָׂדֵה,
בֵּית עַמִּי לְאֲכָזָר" - זֶה בְּחִינַת רְחָמְנוּת
דְּסְטָרָא-אֲחָרָא, בְּחִינַת (ישעיה יג, ו): "כְּשֵׁד
מִשְׁדֵּי".

כִּי 'שְׂדֵי' הוּא בְּחִינַת רְחָמְנוּת-דְּקִדְשָׁה,
בְּבַחֲנִית (בראשית מג, יג): "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן
לָכֶם רַחֲמִים", בְּחִינַת תְּפִלָּה, 'שְׂדוּד
הַמַּעֲרָכוֹת'.

וְעַל-יַדֵּי "שְׂדֵי מִשְׁדֵּי", בְּחִינַת הַרְחָמְנוּת
דְּסְטָרָא-אֲחָרָא, בְּחִינַת: "גַּם
תִּנְיָם הִלְצוּ שָׂדֵה" - עַל-יַדֵּי-זֶהָ: "בֵּית עַמִּי
לְאֲכָזָר".

כִּי עַל-יַדֵּי שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִן הַרְחָמְנוּת,
עַל-יַדֵּי-זֶהָ גַּם 'מַעֲט הַרְחָמְנוּת' הַנִּשְׁאָר
אֲצִלָּנוּ, נְפָגַם וְנַעֲשָׂה 'אֲכָזְרִיּוֹת'.

וְעַל-יַדֵּי-זֶהָ נִקְטָן הַדַּעַת, וּמִתְגַּבֵּר
'תְּאוֹת-נְאוּף' חֲסִי-וְשָׁלוֹם,

"וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם" (בראשית ג, ז)

רט.

(ח"א טו, ח)

"עֵינֵי בְנֵי אָרֶץ" (תהלים קא, ו) - "עֵינֵי"

זֶה בְּחִינַת 'דַּעַת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב

(בראשית ג, ז): וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם."

רי.

(ח"א טז)

אִי-אֲפֹשֶׁר לְצַדִּיק לְהִיּוֹת מִחֲשַׁבְתּוֹ

מְשׁוּטֵט מְשׁוּטֵט תָּמִיד בְּחֻכְמוֹת

עֲלִיּוֹנוֹת, כִּי לִפְעָמִים צָרִיךְ לְצֵאת לַחוּץ

לְעֶסֶק בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל

(מְנַחֵת צ.ט): "פְּעָמִים בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶה הִיא

קִיּוּמָה".

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּבֵא-תִתְרָא ע.ד.): "וְכַד אִפִּיק רִישָׁא

מְפִיא, וְדַמְיָא עֵינָה פְּתָרִי סְהָרִי" [הדג

הוציא ראשו מהמים, ועיניו היו דומות לשני ירחים] -

הֵינּוּ: כַּד מְפִיק אֶת-עַצְמוֹ מִ'חֻכְמוֹת-

עֲלִיּוֹנוֹת'.

אֲזִי (שם): "וְדַמְיָא עֵינָה פְּתָרִי סְהָרִי" - כִּי

'פְּקִיחַת-עֵינַיִם' מְכַנִּים עַל שֵׁם

ה'חֻכְמוֹה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית ג, ז):

"וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם".

וּכְשֶׁעוֹסֵק בְּחֻכְמוֹתוֹ, אֲזִי 'עֵינָיו' בְּבִחִינַת

'שֶׁמֶשׁ', וּכְשֶׁמְסַלֵּק עַצְמוֹ

מִ'חֻכְמוֹה-עֲלִיּוֹנָה', הֵנּוּ זֶה כְּמוֹ 'בִּיאַת

שֶׁמֶשׁ', וְאֲזִי נִשְׁתַּאֲרִים 'עֵינָיו' בְּבִחִינַת 'סְהָרִי'

[לְבַנְנָה], כִּי 'סְהָרָא' אֵין מְאִירָה, אֶלָּא כַּד

נִסְתַּלַּק הַשֶּׁמֶשׁ.

ריא.

(ח"א כא, ב)

הַפֶּה וְהַחֶסֶם וְהָעֵינַיִם וְהָאָזְנַיִם תְּלוּיִים

בְּמִחָ וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (בראשית ג, ז):

וְאִזְ ה'תְּפִלָּה' בְּבִחִינַת 'דִּין', וְהַסְטְרָא-אַחֲרָא
יוֹנְקַת מֵה'תְּפִלָּה' וּבוֹלְעַת אוֹתָהּ.

וְצָרִיכִין 'בְּעַל-כַּח גְּדוּל' שְׂיוּכַל לְהַתְּפַלֵּל

'תְּפִלָּה בְּבִחִינַת דִּין' וְכוּ'.

וְהַסְטְרָא-אַחֲרָא רוֹצֵה לְבָלַע גַּם הַתְּפִלָּה

הַזֹּאת, אֲךָ הִיא עוֹמֶדֶת

בְּבֵית-הַבְּלִיעָה שְׁלֵה, וּמְכַרַחַת עַל-יְדֵי-זֶה

לְהַקְיָא כָּל מָה שֶׁבְּלָעָה, כָּל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל

הַדַּעַת וְהַרְחַמְנוֹת וְהַתְּפִלוֹת שֶׁבְּלַע וְכוּ',

בְּבִחִינַת (אִיּוֹב כ, טו): "חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֲנוּ, מִבְּטָנּוֹ

יְרֻשְׁנוּ אֵל" - הֵינּוּ: שֶׁמוֹצִיא וּמְקִיא 'עַצְמוֹת

חַיּוֹתוֹ מִמֶּשׁ'.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים עד, יג): "אַתָּה פּוֹרְרֵת

בְּעֶזְךָ יָם, שִׁבְרֵת רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל

הַמַּיִם" - כִּי עַל-יְדֵי "מִטָּה עִז" (תהלים קיח, ב;

יְדַמְיָה מִזֶּה, יז), הֵינּוּ ה'תְּפִלָּה שֶׁל הַבְּעַל-כַּח',

הוּא מוֹצִיא קְדוּשַׁת הַדַּעַת וְהַתְּפִלוֹת שֶׁבְּלַע,

וּמְשַׁבֵּר "רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם" - הֵינּוּ:

ה'סְטְרָא-אַחֲרָא' וְהַנְּחָשׁ שֶׁהִיתָה יוֹנְקַת מִן

ה'רְחַמְנוֹת' וְה'דַּעַת', בְּחִינַת "וְהַנְּחָשׁ הִיָּה

עָרוֹם".

כִּי ה'תְּפִלָּה שֶׁל הַבְּעַל-כַּח בְּבִחִינַת דִּין',

עוֹמֶדֶת בְּבֵית-הַבְּלִיעָה שֶׁל הַנְּחָשׁ,

וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְכַרַח לְהַקְיָא וּלְהוֹצִיא

הַכֹּל.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּרֻכּוֹת נד:): "וְאוֹתָבָה אַרְיֵשָׁה" -

שֶׁהַמְּשִׁיךְ ה'תְּפִלוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת

'דַּעַת וְרַחֲמִים', לְתוֹךְ ה'רָאשׁ' וְה'מִחָ' שְׁלוֹ -

שֶׁזֶה בְּחִינַת: "וְהַנְּחָשׁ הִיָּה עָרוֹם".

"וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם" - זֶה בְּחִינַת 'מח'
הַנֶּאֱמָר אֶצֶל עֵינֵינוּ.

וְהֵן הֵן "שְׁבַעַת הַנְּרוֹת" (בַּמִּדְבָּר ח. ב), כִּי
"פֶה, וּתְרִין נִקְבָּא הַטְּמָא, וּתְרִין עֵינֵינוּ,
וּתְרִין אֲדָנִין - הֵם בְּחִינַת 'שְׁבַעַת הַנְּרוֹת'
(תַּקּוּנֵי־זִהָר יג.). וְ"מִנְרֵתָא - דָּא רִישָׁא" (שם),
הֵינּוּ: ה'מח'.

רִיב.

(ח"א כז,ו)

"בְּשַׁעְלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם, נָתַנוּ עֵינֵיהֶם
לוֹמַר שִׁירָה" (סוֹטָה ל:). "נָתַנוּ
עֵינֵיהֶם" - זֶה בְּחִינַת 'הִדְרַת־פְּנִים', בְּחִינַת
(קְדוּשִׁין לב: עַל וַיִּקְרָא יט, לב): "זִקֵּן", "זֶה קִנְיָה
חֲכָמָה", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית ג, ז):
"וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", "עַל־שֵׁם
הַחֲכָמָה נֶאֱמָר".

רִיג.

(ח"א נט,ו)

"וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי" (שְׁעִיָה נו, ה).
קִלְקוּל הַחוֹמָה וּבֵית, בְּחִינַת
'קִלְקוּל שְׁבַת', "שִׁי", תֵּלַת גּוֹנָא דְעֵינָא.
'ב"ת' בַּת־עֵינַי" (תַּקּוּנֵי־זִהָר קכו.). שְׁהֵם בְּחִינַת
'עֵינַיִם', כִּי 'עֵינַי' "עַל־שֵׁם ה'חֲכָמָה' נֶאֱמָר,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם"
(בְּרֵאשִׁית ג, ז; וּבְרַש"י).

רִיד.

(ח"א עד)

צָרִיד כָּל אָדָם לִילֵךְ מ'קִטְנוּת' ל'גְּדֻלוּת',
וּלְהַמְתִּיק ה'דִּין' שְׂבָא מִבְּחִינַת
'מַחֲוִי־דְקִטְנוּת'.

וּכְשֶׁבָא לְבְּחִינַת 'מַחֲוִי־דְגְּדֻלוּת', זֶהוּ
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "וּתְפַקְחָנָה
עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרְשׁ רַש"י: "עַל שֵׁם

הַחֲכָמָה נֶאֱמָר" - כִּי עֵקֶר ה'הַמְתַּקָּה' הוּא
עַל־יַדֵּי 'חֲכָמָה', בְּחִינַת 'מַחֲוִי־דְגְּדֻלוּת',
דְּהֵינּוּ: עַל־יַדֵּי 'יְדִיעַת־הַתּוֹרָה' וְכוּ'.

רֵטו.

(ח"א עו)

'יְדִיעַת־הַשְּׂכָל', הוּא בְּחִינַת 'רְאִיָּה',
שִׁיזִידַע וּמִבִּין הַדְּבָר עַל
בְּרִיו, כְּאִלוּ רוֹאָה אוֹתוֹ בְּעֵינָיו בְּרְאִיָּה יָפָה,
וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי
שְׁנֵיהֶם", וּפִרְשׁ רַש"י: "עַל־שֵׁם הַחֲכָמָה
נֶאֱמָר".

רֵטז.

(ח"א רכה)

עֵקֶר ה'בְּטָחוֹן' בְּשִׁלְמוֹת, הוּא עַל־יַדֵּי
ה'שְׂכָל', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, טו):
"עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל". "עֵינֵי" - זֶה בְּחִינַת
ה'שְׂכָל', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, ז):
"וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרְשׁ רַש"י:
"עַל־שֵׁם הַחֲכָמָה נֶאֱמָר". וּלְפִי ה'שְׂכָל' כֵּן
הוּא ה'בְּטָחוֹן' וְכוּ'.

רֵיז.

(ח"ב מ)

מַחְמַת שְׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִסְתַּכֵּל בְּאַרְצֵי־
יִשְׂרָאֵל תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים
יא, יב): "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקֵינוּ בְּהַ מְרֵאשִׁית
הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה" - עַל־יַדֵּי־זֶה
'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֶׁת' (כָּלִים פ"א מ"ו),
"וְאִירָה מַחְכֵּיִם" (בְּבֵא־בְתָרָא קנח:).

כִּי 'עֵינַיִם' עַל־שֵׁם ה'חֲכָמָה', כִּי
'הַתְּפַתְחוּת־הַחֲכָמָה' נִקְרָא בְּחִינַת
'עֵינַיִם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "וּתְפַקְחָנָה
עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרְשׁ רַש"י: "עַל־שֵׁם
הַחֲכָמָה נֶאֱמָר".

כי על־ידי בחינת 'שמן של נר הנגפה',
בחינת 'שכל' - זוכה לראות 'שפלותו',
וזוכה ל'אמונה-שלמה'.

"את קלך שמעתי בגן ואירא" (בראשית ג, י)

רנ.

(ח"ב, ה, א)

ב'שהמוכיח אינו ראוי להוכיח - אזי לא
די שאינו מועיל בתוכחתו,
אף גם הוא מבאיש 'ריח של הנשמות'
השומעים תוכחתו וכו'. ועל־ידי־זו מחליש
נשמתם, ונפסק השפע מכל העולמות
התלויים בהם.

אבל ב'שהמוכיח ראוי להוכיח - אזי
אדרבא, מוסיף ונותן 'ריח טוב'
בהנשמות על־ידי תוכחתו וכו'. בבחינת
ה'תוכחה של משה' וכו'.

כי על־ידי 'קול המוכיח הראוי', נותן 'ריח
טוב' בהנשמות, בבחינת 'מזונא'
דנשמתא, כי עקר יניקת ה'נשמה' היא
מה'ריח' וכו'.

ועל־ידי 'מזונא־דגופא', נחלש 'מזונא'
דנשמתא וכו'. והתקון לזה: הוא
על־ידי בחינת 'קול', כי בחינת 'קול' - הוא
'משקה את הגן' ששם גדלים כל הריחות
והיראות, בבחינת (בראשית ב, י): "ונהר יצא
מעדן להשקות את הגן".

וזוה בחינת (שם ג, י): "את קלך שמעתי בגן
ואירא" - כי זה ה'קול', משקה את
הגן, שעל־ידי־זו גדלים שם כל הריחות,
שהם בחינת 'יראה', בבחינת 'מזונא־דנשמתא'
וכו'.

רית.

(ח"ב, עב)

וזוהו מעלת הזוכה לראות את־עצמו עם
ה'צדיק־האמת' שהוא 'חכם־הדור',
בחינת 'חכם־הפולל'.

כי על־ידי שזה ה'חכם הפולל' רואה אותו
ומסתכל בו - על־ידי־זו מתנוצץ מחו.
ועל־ידי שמתנוצץ מחו - מקבל גדלה.

כי עקר ה'גדלה' היא על־ידי 'התנוצצות'
המח', כי 'עינים' על־שם ה'חכמה'
נאמר, כמו שכתוב (בראשית ג, ז): "ותפקחנה
עיני שניהם", ופרש רש"י: "על־שם
החכמה נאמר".

ועל־כן על־ידי שזה ה'חכם', שהוא 'מח'
הפולל, מסתכל בו - מאיר בו
'חכמה ומחין', ומתנוצץ מחו, ועל־ידי־זו
מקבל 'גדלה'.

כי כל אחד יש לו איזה מח ודעת לפי
מדרגתו. אבל הוא מנח בקטנות ואינו
מתנוצץ, ועל־ידי שמתכל בו ה'חכם'
הדור, שהוא 'מח־הפולל', על־ידי־זו
מתנוצץ מחו של כל אחד כפי מדרגת מחו,
ועל־ידי־זו מקבל גדלה כפי מדרגת מחו.

רית.

(שיחות־הר"ן רסא)

וזוהו בחינת 'נר הנגפה' - כי "שמן הוא
בחינת חכמה" (מנחות פה: זהר צו לד.),
בחינת 'עינים', כמו שכתוב (בראשית ג, ז):
"ותפקחנה עיני שניהם", ופרש רש"י:
"על־שם החכמה נאמר". ועל ידי עיני
החכמה, זוכין לראות 'שפלותו'. ועל־ידי־
זה זוכין ל'אמונה-שלמה'.

הנחש השיאני" (בראשית ג, יג)
 "עצת הנחש" – "נטיבת הנחש"

רנא.

(ח"א ז, ג' ד-ה)

ה'עצות שמקבל מצדיקים' – הוא בחינת נשואין וזווג, ו"כלו זרע אמת" (ירמיה ב, כא).

וכשמקבלין עצות מרשעים' – הוא בחינת נשואין בקלפה, "הנחש השיאני" (בראשית ג, יג), לשון נשואין. עצות הנחש שקבלה, הוא בחינת נשואין, ועל-ידי נשואין הטיל בה ז'המא'.

ו"במעמד הרסיני פסקה ז'המתן" (שפת קמו). כי "שם קבלו תרני"ג עטיו דקדשה" (זהר יתרו פב), והיתה להם נשואין בקדשה'.

ועל-ידי עצת נחש, עצת רשעים" (תהלים א, א) – אין יכולים לקבל עצת צדיקים, "זרע אמת".

ועל-ידי מצות ציצית' – נצול מ'עצת הנחש, מ'נשואין של רשע, מבחינת נאוף' וכו'.

רנב.

(ח"א טו, ה)

ה'נחש' מסית האדם: "שיתפלל לתועלת עצמו", כמו (תקוני-זהר כב): "הב לנא חיי ומזונא".

רנג.

(ח"א יט, ג)

ה'נחש' הוא הרע-הכולל, שכל הרעות של שבעים לשון' כלולין בו –

כש'אין שלמות ב'לשון-הקדש', אזי הוא הולך ושולט על 'לשון-הקדש', בבחינת: "נחש שלטנותה על בשרא" (עין זהר פקודי רסט).

ז'זה בחינת (שפת קמו): "נחש שפתה לחוה והטיל בה ז'המא" וכו'.

רנד.

(ח"א בט, ג' ה-י)

ה'רשעים בעונותיהם, גורמין אפרשותא בין קדשא-בריה-הוא ושכינתיה, כי גורמין לה ד'ם גדה, בבחינת (תקוני-זהר פ): "נחש משיך לה לגבה ואטיל בה ז'המא".

ז'זה (ויקרא יט, כו): "לא תנחשו" – ש'הם גורמים בחינת "נחש משיך לה לגבה", וגורמים 'שליטת השפחה בישא'.

ב'כן צריך להמתיק ה'דמים' האלו, הינו: לתקן ה'לאוין' ש'הם ה'גידין, ולהמשיך להם 'לבנונית', בבחינת (בכורות ו): נדה ט): "דם נעפר ונעשה חלב".

רנה.

(ח"א לה, א)

ה'עקר לשמר מחשבתו ומחו, מ'מחשבות והכמות היצוניות, שעליהם הוא כל בנינו של היצור-הרע רחמנא-לצלן, שהוא בחינת 'נחש הקדמוני' ש'פרוד' אחר הקדשה.

ועל-שם-זה נקרא (שפת נו): "ברך גדול של רומי" – שהוא 'פרוד' תמיד אחר 'גדולי-הדור', ביותר משאר האנשים – מחמת ש'התלמידים-הכמים' וה'לומדים' יש להם 'דעת גדול' ביותר, על-בן 'פרוד' אחריהם להחטיאם רחמנא-לצלן.

וְהֶעֱקַר לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ מְאֹד מִמַּחְשְׁבוֹת־
רְעוֹת'.

רנו.

(ח"א לח, ו)

"קין שהיה מזהמת הנחש" (תקוני-זהר
ק"ח), כתיב בה (בראשית ד, ו): "למה
נפלו פניך", שהוא בחינת אור התפלג, שהוא
קרונ עור הפנים'.

ו"ישראל שעמדו על הר סיני, פסקה
זהמתן ועבדו שלא עמדו,
לא פסקה זהמתן" (שבת קמו.) - הינו:
זהמת הנחש'.

וזה (נדרים ב.): "בידוע שלא עמדו רגלי
אבותיו", "רגלי" דיקא, כי אין להם
רגלים, כמו שכתוב (בראשית ג, יד): "על גחנה
תלך".

רנז.

(ח"א לח, ז)

"אם תשיב משבת רגלך, עשות הפצה
ביום קדשי" (ישעיה נח, יג). כי 'שבת'
בחינת בוששה' - רגלך" - בתחלה צריך לתקן
ה'דבור הנקרא רגל'.

ואיך תתקן ה'דבור? - "עשות הפצה ביום
קדשי". כי זהמת הנחש גרם ל'ט
קללות', ל'ט מלאכות, וצריך בלאדם
להמשיך קדשת שבת, לקדש ימי החל
וכו'. ולפי הקדשה שמקדש ימי החל, כן
נדחה זהמת הנחש' ועל-ידי-זה עולה
ה'דבור'.

וזה פרוש: "עשות הפצה" - כשאתה
עושה הפצה, הינו בימי החל. "ביום
קדשי" - ידמה באלו עכשו יום קדשי'.
הינו: שתמשיך מ'קדשת שבת' על ימי החל,
ותקדישם מ'ל'ט מלאכות'.

רנח.

(ח"א נו, ט)

יש נחש שעל-ידיה בא עצבות רוח, הינו
בחינת ל'ט מלאכות', שהוא זהמת-
הנחש', ועל-ידי-זה אין הרוח דופק בסדורו,
ונעשים האיברים כבדים, מחמת שאין רוח
הדופק' מנשב בהם בסדר וכו'.

וכשהאיברים כבדים, אזי מכבידן יותר
על ה'רוח הדופק' ונחלש
עוד יותר, ועל-ידי שנחלש יותר ה'רוח
הדופק', נעשים האיברים כבדים עוד יותר.
וכן חוזרת חלילה, עד שיוצאת נפשו חס-
ושלום.

ועל-ידי האנחה, מחיה ומבריא ה'רוח
הדופק', ונצול מה'עצבות רוח',
וחוזר ה'רוח הדופק' ומנשב בסדר בכל
האיברים, ובפרט בהידיים וכו'.

רנט.

(ח"א עד)

יש שני מיני דינים: א) 'דינא דמסאבא',
בחינת נחש הטיל זהמא בחזה" (שבת
קמו.). ב) 'דינא קדישא', בחינת (משלי ג, יב):
"את אשר יאהב ה' יוכיח".

רל.

(ח"א קפט)

צריך לזהר מאד מ'עצבות' ועצלות, כי
עקר נשיכת הנחש הוא 'עצבות'
ועצלות, בבחינת (ישעיה סה, כח): "ונחש
עפר לחמו" - עפר' היא בחינת 'עצבות'
ועצלות, שהם באים מ'יסוד העפר' (שערי-
קדשה ח"א שער ב).

רלא.

(ח"ב, ח, ח)

"וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקִים אֶל הַנְּחֹשׁ וְגו' אַרְוֹר אֶתָּה"
(בראשית ג, יד)

רלב.

(ח"א, ז, ד)

על-ידי מ'צות ציצית, נצול מ'עצת הנחש, מבחינת נאוף. כי ציצית שמירה לנאוף."

כמובא (תקוני-זוהר לז. על בראשית ט, כג):
"וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֹּת אֶת הַשְּׂמֹלָה, וַיְשִׂימוּ עַל שְׂכָם שְׂנֵיהֶם, זֶה בְּחִינַת 'צִיצִית' - וְעֵרוֹת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ - כִּי צִיצִית מְכַסֶּה עַל עֵרְוִין. אֲבָל חָם דְּהוּא יִצְרָה־רַע דְּמַחֲמֵם גּוֹפֵה דְּבַר-נֶשׁ בְּעֵבְרָה, הוּא 'אַרְוֹר', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שם שם, כה): 'אַרְוֹר כְּנַעַן, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שם ג, יד): 'אַרְוֹר אֶתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה'."

וה'שמלה, הינו 'ציצית', הוא שמירה מ'עצת הנחש, מ'זהמת-הנחש'.

רלג.

(ח"א קיז)

'אליהו' יבוא לרחק ה'שקר, שהוא מבחינת ה'נחש' הנקרא: "ארור" (בראשית ג, יד). ו"הנחש הביא מיתה לעולם", ו"השנה הוא אחד מששים במיתה" (ברכות נז).

וכיון שבמוצאי-שבת מתחיל התגלות אליהו, נדחה ה'שקר' שהוא ה'נחש' - לכן קשה אז לישן.

כי אמרו רז"ל (קדושין מט:): "עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים". ו'עבד' הוא בחינת (בראשית ט, כה): "כנען עבד עבדים", והוא בחינת "ארור" (שם), בחינת ה'נחש'.

צריכין לחפש ולבקש מאד מאד אחרי 'מנהיג אמת' להתקרב אליו. וצריך לבקש מאד מהשם-יתברך, שיזכה להתקרב ל'מנהיג אמת'.

ועל-ידי בחינת ה'רוח-הקדש' שיש לה'מנהיג-האמת', שהוא בחינת 'רוח-נבואה' - על-ידי-זה, כל המתקרבים אליו, נתחזק ונתתקן אצלם האמונה האמתיות דקדשה, ונתתקן ונתברר אצלם בחינת ה'מדמה'. כי עקר 'תקון-המדמה' הוא על-ידי בחינת 'רוח-נבואה'.

אבל בלא בחינת נבואה, אין ה'מדמה' ברור ומתקן, וזה בחינת 'זהמת-הנחש'. כי ערוב ובלבול ה'מדמה', שמערב ומבלבל ב'אמונות פזביות', זה בחינת 'זהמת-הנחש'.

כי כל 'המנחשים והקוסמים' כלם, הם על-ידי 'פח-המדמה' שאינו מברר ומתקן, שמערב ומבלבל אותם ב'אמונות-פזביות' של שטות ושקר, שהם 'זהמת-הנחש'.

ועל-כן "ישראל שעמדו על הר-סיני בפסקה זהמתו" (שבת קמו.) - כי שם זכו כלם ל'נבואה' על-ידי 'משה רבנו', רבן של כל הנביאים, שהיה 'מנהיג האמת' שלהם. ועל-ידי-זה נתברר ונתתקן ה'מדמה' אצלם, וזכו ל'אמונה שלמה' בהשם.

ועל-כן "פסקה זהמתו", 'זהמת-הנחש', 'אמונות-פזביות', כי זכו לשלמות אמונה הישרה דקדשה, על-ידי 'ברור-המדמה', שזכו על-ידי 'רוח-נבואה'.

וְכִיּוֹן שֶׁבְּמוֹצְאֵי-שַׁבָּת הוּא בְּחִינַת
'הַתְּגַלּוֹת אֵלֵיהוּ, וְנִדְחָה בְּחִינַת
'הַנְּפֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת "פְּנֵעַן עֶבֶד עֲבָדִים" -
נִדְחָה ה'שְׁנָה' שִׁירְדָה לְעֲבָדִים'.

הִינּוּ: ש'הַמְמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת' שֶׁהוּא בְּחִינַת
'עֶפֶר' - "תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" - כִּי
הַמְמוֹן הִיא אֲכֻלַּת וּמְכֻלָּה כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל
הָאָדָם.

כִּי 'עֶפֶר' הוּא בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'תְּאוֹת־מְמוֹן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
ב'תְּקוּנִים' (תְּקוּנֵי־זָהָר קלד.): "עֶפֶר אִיהוּ קָר
וַיִּבֶשׁ, הָכִי טָחוּל קָר וַיִּבֶשׁ". וּמֵה'טָחוּל'
נִמְשָׁךְ ה'עֲצָבוֹת'. וְזֶה שְׁפִים שָׁם ב'תְּקוּנִים':
"וּבְגִין דָּא: וְעֶפֶר תֹּאכַל יְמֵי חַיֶּיךָ" - הִינּוּ
כַּנ"ל.

"עַל גְּחֹנֶה תֵלֶךְ" (בְּרֵאשִׁית ג, יד)

רלד.

(ח"א לח, ו)

"יִשְׂרָאֵל שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי, פָּסְקָה
זְהֻמָּתוֹ; וְעַכּוּ"ם שֶׁלֹּא עָמְדוּ,
לֹא פָּסְקָה זְהֻמָּתוֹ" (שַׁבָּת קמו.) - הִינּוּ:
זְהֻמַּת־הַנְּפֶשׁ'.

וְזֶה (נְדָרִים כ.): "בִּידוּעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלֵי
אֲבוֹתָיו עַל הַר־סִינַי" - "רַגְלֵי" דִּיקָא,
כִּי אֵין לָהֶם רַגְלִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג,
יד): "עַל גְּחֹנֶה תֵלֶךְ".

"בְּעֶצֶב תֵּלְדֵי בָנִים" (בְּרֵאשִׁית ג, טז)

זֶה צַעַר הַלְדָּה. (רש"י: ערוּבִין טו:)

עַנְיֵי 'מִקְשָׁה־לֵּילָד', וְ'קִשּׁוּי הוֹלְדָת
הַנְּפֶשׁ' - נִמְצָאִים ב'פְּרָשַׁת תְּזַרְעוּ,
בַּפְּסוּק (וַיִּקְרָא יב, ז): "זֹאת תּוֹרַת הַיְלָדָת".

"וְהוּא יִמְשַׁל בָּךְ" (בְּרֵאשִׁית ג, טז)

רלו.

(ח"ב ז, י)

כִּי שְׂרוּצָה לְחַגֵּר מְתַנְּיוּ לְהִיּוֹת מְפָרְנִס, לְתַן
פְּרָנְסָה לְהַתְּלוּיִים בּוֹ, הוּא צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה
"אִישׁ חֵיל", וְלֹא יְהִיָּה הַהֶפֶךְ שֶׁקּוֹרֵין: 'רַע־
מְזָל' 'שְׁלִימְזָל', כִּי צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ קִצַּת
'מְמֻשָּׁלָה'. כִּי כָּל ה'פְּרָנְסָה' נִמְשָׁךְ
מֵה'מְלָכוֹת' וְכו'.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁהַבַּעַל חוֹגֵר מְתַנְּיוּ נֶגֶד אִשְׁתּוֹ,
וּמְחַיֵּב עֲצָמוֹ לְפָרְנָסָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב בַּכְּתָבָה: "וְאָנָּה אֶפְלָח וְאוֹקִיר וְאִזּוֹן"
וְכו' - אִזּוֹ נּוֹתְנִים לוֹ קִצַּת מְמֻשָּׁלָה, כְּמוֹ

"וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (בְּרֵאשִׁית ג, יד)

רלה.

(ח"א כג, ה)

אֵלּוּ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן, כָּל מֵה שִׁישׁ לוֹ
עֲשִׂירוֹת יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ דְּאָגוֹת וְעֲצָבוֹת
וּמְרָה־שְׁחוּרָה בְּיוֹתֵר, כִּי ה'מְמוֹן'
וְה'עֲשִׂירוֹת', הוּא בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת וּמְרָה־
שְׁחוּרָה', 'אֲנַפְיֵי־חֲשׂוּכִין', מִיְתָה'.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יד): "וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל
יְמֵי חַיֶּיךָ". 'עֶפֶר' - זֶה בְּחִינַת
ה'מְמוֹן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב כח, ו): "וְעֶפְרַת
זָהָב לוֹ".

שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, טז): "וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ" - כִּי עַל-יְדֵי הַמְּשָׁלָה, הוּא יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ ; ה'פְּרִנְסָה'.

"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה" (בְּרֵאשִׁית ג, יז)

רלז.

(ח"א כג, א-ב-ג-בסוף)

אֵלוּ בְנֵי-אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאוּת-מְמוֹן, וְאֵינָם מְאֱמִינִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכּוֹל לְפָרֵנס הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֶצְבוֹן" (על-פִּי תַהֲלִים קכז, ב), כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", וְעֶצְבוֹת הוּא מְרַה־שְׁחוּרָה' - אֵלוּ בְנֵי-אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא, "אֵלְקִים אַחֲרִים" (שְׁמוֹת כ, ב), 'הַשֶּׁךְ', בְּחִינַת 'מִיתָה' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אֵלוּ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן - כָּל מַה שֵּׁישׁ לוֹ עֲשִׁירוֹת יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ דְּאָגוֹת וְעֶצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה' בְּיוֹתֵר, כִּי הַמְּמוֹן וְהַעֲשִׁירוֹת שְׁלוֹ הוּא בְּבְחִינַת: "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", בְּחִינַת עֶצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה, 'אֲנַפְיֵיךְ-חֲשׂוֹכִין, מִיתָה, כִּנ"ל.

אָבֵל אֵלוּ בְנֵי-אָדָם שֶׁ"מִשְׁאֵם וּמִתְנָם בְּאֵמוּנָה", הֵם דְּבָקִים בְּ'אוֹר־הַפָּנִים' דְּקִדְשָׁה' וְכוּ'.

וְדַע: שֶׁעַל-יְדֵי תַקוּן בְּרִית-קִדְשׁ, נִצּוֹל מ'פָּנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא.

עַל-יְדֵי דָם בְּרִית, נִתְתַּקֵּן דָם נִדְה', תַּאוּת-מְמוֹן. כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (זְכַרְיָה ט, יא): "גַּם בָּדָם בְּרִיתְךָ", עַל-יְדֵי בְּרִית, "שְׁלַחְתִּי אֲסִירֶיךָ מִבוּר" (שָׁם). "בוּר, דָּא

טְחוּל, מְרַה־שְׁחוּרָה" (תַּקוּנֵי-זִהָר פה.), "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה".

"כִּי בְּרִית, הוּא בְּחִינַת מְלַח' הַמְּמַתִּיק מְרִירוֹת וְעֶצְבוֹן הַפְּרִנְסָה" (זִהָר וַיְחִי רמא:), וְזֶהוּ (בַּמְדָּבָר יח, יט): "בְּרִית מְלַח עוֹלָם הוּא".

ו'פְּרִנְסָה' שֶׁהוּא "בְּעֶצְבוֹן" - הִיא בְּחִינַת (קַהֲלַת ז, כו): "מוֹצֵא אֲנִי מֵר מְפוֹת אֶת הָאִשָּׁה".

וְעַל-כֵּן לְהַפִּיךְ בְּפְרִנְסָה דְּקִדְשָׁה, כְּתִיב (מִשְׁלֵי יח, כב): "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב", בְּחִינַת 'צְדִיק', בְּחִינַת "בְּרִית מְלַח" שֶׁמְמַתִּיק מְרִירוֹתָא, תַּאוּת וְעֶצְבוֹן הַפְּרִנְסָה'.

רלח.

(ח"א ל, ד)

עַל-יְדֵי 'אַהֲבַת מְמוֹן' - נוֹפֵל ל'אַבְמָא דְּסִטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינוֹת: "שְׁבַתְאֵי פְתִיא אַבְמָא" (תַּקוּנֵי-זִהָר קלד.), מְרַה־שְׁחוּרָה, בְּחִינוֹת (בְּרֵאשִׁית ג, יז) "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה". וְנוֹפֵל ל'עֲגוּלָא' ו'סְבוּבִים' מְסִטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינוֹת (תַּהֲלִים יב, ט): "סְבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן", שֶׁהוּא מִתַּאוּה וּמִשְׁתּוֹקֵק אַחַר הַמְּמוֹן.

רלט.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן שח)

הַכָּלָל: שֶׁהָעוֹלָם-הַזֶּה מְלֵא דְּאָגוֹת וַיְגוֹנוֹת וְצַעַר וַיְסוּרִים תָּמִיד, כְּמוֹ אִז כְּמוֹ עֵתָה, וְכְמוֹ שֶׁנִּגְזַר מִחֲטָא אָדָם-הָרָאוּן (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", "בִּזְעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם" (שָׁם שָׁם, יט). וְאֵין מְקוֹם לְבָרַח מִהָעֶצְבוֹן וְהַדְּאָגוֹת הָאֵלוּ הַמְּקַצְרִים

ומכלים ימי האדם, כִּי־אם אֵל השם־יתברך
וְאֵל התורה.

"וְאָכַלְתָּ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה" (בראשית ג, יח)

רמ.

(ח"א רסג)

דע: ש'חלי הקדחת' רחמנא-לצלן - בא
על-ידי מה שאדם אוכל 'אכילה
יתרה', בחינת 'מאכל בהמה', פי גדר האדם
לאכל רק כפי מה שצריך, וכשאוכל יותר
הוא 'מעשה בהמה' שאוכלת ולועסת כל
היום.

וכן כשנודמן להאדם בתוך מאכלו,
'ניצוצות' שלא נתבררו עדין מ'מאכל
בהמה' ל'מאכל אדם', בא גם כן חלי הנ"ל.

וזה שאמרו רז"ל (אבות דרבי נתן פ"א; תנא דבי-
אלהוירבה פל"א): "בשעה שאמר
הקדוש-ברוך-הוא לאדם-הראשון (בראשית ג,
יח): "וְאָכַלְתָּ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה", נזדעזעו
איבריו. אמר: אני וחמור נאכל באבוס
אחד".

"נזדעזעו איבריו" - זה בחינת חלי
הקדחת, שבא על-ידי 'אכילת
עשב השדה', על-ידי 'מאכל בהמה'.

וזה שאמרו (שם): "כיון ששמע 'בזעת
אפיק תאכל לחם' (שם שם, יט),
נתישבה דעתו" - פי חלי הקדחת, זה
בחינת 'פגם-הדעת', פי עקר ה'דעת' הוא
על-ידי 'חבור אש ומים'.

וזה: "כיון ששמע בזעת אפיק וכו' - פי
'רפואת החלי הנ"ל, הוא על-ידי

'זעה'.

"ועל-ידי-זזה נתישבה דעתו" - הוא בחינת
מה שנתרפא מחלי הנ"ל, שהוא 'שלמות-
הדעת'.

"בזעת אפיק תאכל לחם" (בראשית ג, יט)

רמא.

(ח"א יג, א)

שבירת 'תאות-ממון', הוא על-ידי
'צדקה', פי על-ידי-זזה מקררין
'חמימות תאות-ממון' ומשברין תאות
הנגידות והעשירות, וזוכה לעשות "משא-
ומתן באמונה" (שבת לא.), ולהיות "שומח
בחלקו" (אבות פ"ד מ"א), ויש לו נחת-רוח במה
שחננו השם, ואינו "אץ להעשיר" (משלי כח,
ב).

ונצול מן הקללה של (בראשית ג, יט):
"בזעת אפיק תאכל לחם",
שמתקיימת במשקע ב'תאות-ממון', שהוא
יגע תמיד ביגיעות וטרדות וטרדות גדולות,
ואין לו נחת-רוח מעשרו רחמנא-לצלן.

ועל-ידי 'צדקה' - נצולין מזה. ונחשב:
כמקטיר קטרת.

רמב.

(ח"א לז, ו)

עקר 'הסרון הפרנסה' שנתמעט בדורות
הללו, אין זה אלא על-ידי
ה'שוחטים שאינם מהגנים'.

וזה: "על השחיטה" גימטריא תל"ז,
ו"בזעת אפיק תאכל לחם"
(בראשית ג, יט) ראשי-תבות גימטריא תל"ז (עם

הד' תבות) - לרמז 'חסרון הפרנסה' על-ידי
'שוחטים שאינם מהגנים'.

רמה.

(שיחות-הר"ן שח)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית ג, יז): "בעצבון
תאכלנה".

"אם כל חי" (בראשית ג, כ)

רמו.

(ח"א סז, א-ז)

ה'כבוד' הוא "אם כל חי" (בראשית ג, כ),
והוא 'שרש כל הנפשות'.

רמז.

(ח"א סז, ו)

ה'כבוד' הוא בחינת 'חנה', שהיא
"הצלע", שהיא בחינת (שם ג, כ):
"אם כל חי". (נמצא לעיל באריכות בפסוק (בראשית
ג, כב): "ויבן ה' אלקים את הצלע").

רמת.

(ח"א רטז)

דע: כי הפילוסופים קורים להטבע: "אם
כל חי" (בראשית ג, כ) - ואנחנו על-ידי
תפלותינו אנו מבטלים הטבע, כי הטבע
מחיב כן, ועל-ידי התפלה נשתנה הטבע.
וזה בחינת: "ח"י ברכות התפלה, חוץ ברכת
המינים" - שעל-ידי "ח"י ברכאן", מבטלין
הטבע "אם כל חי", ומכניעין ומבטלין
המינים והאפיקורסים.

רמט.

(ח"ב א, ב)

איש הישראלי נברא, שיהיה לו ממשלה
על המלאכים וכו', וצריך כל-אחד
לראות שיבוא לזה התכלית. אך צריך לשמר

רמג.

(ח"א קנט)

לאו כל אדם זוכה לזה, שיהיה למודו
עולה להשכינה.

ואז כשהתורה יוצאת, ואי-אפשר לה
לעלות למקום מכונה, ובתוך כך באים
הגרדיני נמוסין (זהר מקץ רג): השולטין בליה, ו
ומכים עליה, ונופלת למטה ונתפזרת בכל
העולם, וכל בני העולם שואבים מהאוויר
שהוא מלא התורות האלו שלא זכו לעלות
למעלה, ונתפזרו באויר העולם.

אז אצל אדם גדול וצדיק, או אדם פשר
וירא-שמים, נעשה מזה 'טל תורה',
וקצת זוכים להשיג מזה השגות וחדושים
דאוריתא.

ולקטנים שאינם יכולים להשיג ולחדש,
מגיע להם מזה התעוררות חדש
וחשק נמרץ להתורה.

אבל כשמקבלים מזה בני-אדם שאינם
כשרים - אז נעשה אצלם מאלו
התורות, ל"ט מלאכות' ומגיע להם על-ידי-
זה חשק נמרץ והתעוררות חדש, ליגיעות
וטרחות ועבודות העולם-הזה, שהוא ההפוך
ממש מ'ט"ל תורה' הינו ל"ט מלאכות,
שהוא בחינת (בראשית ג, יט): "בזעת אפיק
תאכל להם".

רמד.

(ח"א רסג)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית ג, יח): "ואכלת
את עשב השדה".

עצמו מאד, ולראות שיהיה לו כח לעמד בממשלה זו, שלא יקנאו בו מלאכי השרת ויפילו אותו חס־ושלום וכו'.

והעצה על־זה: לקשר עצמו עם נשמות ישראל, ועל־ידי ה'התקשרות' נצול מהם. וזה בחינת (איוב כו, ט): "מאחז פני כסא" - שצריך לאחז עצמו ב'שרשי הנשמות' החצובות מתחת פסא־הכבוד, שהיא בחינת (בראשית ג, כ): "אם כל חי". (עי' לעיל בפסוק (בראשית ג, כב): "ויבן ה' אלקים את הצלע").

דג.

(ח"ב טז)

"בעטרה שעטרה לו אמו" (שיר־השירים ג, יא), הינו בחינת 'תוה', שהיא ה'יתה "אם כל חי" (בראשית ג, כ), כי 'תו"ה' ראשי־תבות: "ה'מעטרכי ח'סד ו'רחמים" (תהלים קג, ד). (עי' בפנים).

"ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו בתנות עור" (בראשית ג, כא)

דנא.

(ח"א לח, ו)

'אדם־הראשון' פגם בבחינת 'תפליו', בחינת "עץ החיים" (בראשית ב, ט), כמו שכתוב (ישעיה לח, טז; מנחות מד): "ה' עליהם יחיו". ודבק עצמו ב'אילנא דמותא'. ועל־ידי־זה: "ויגרש אותו מגן עדן" (בראשית ג, כג); כי "עזות פנים לגיהנם" (אבות פ"ה מ"כ).

'וכד תב בתיובתא, כתיב (בראשית שם, כא): **'ויעש להם פתנות עור' - דא תפליו'** (תקוני־זהר קטו:).

וזה פרוש (שבת כח: עבודה־זרה ח. הלין ס.): **"שור שהקריב אדם־הראשון, קרן אחת היתה לו במצחו"** - זה בחינת 'תפליו' שהוא ב'מצח' - פי על־ידי ה'קרבן', הינו על־ידי ה'תשובה' - זכה לבחינת 'תפליו', שהוא בחינת 'קרון עור הפנים', בחינת (שמות לד, כט): **"פי קרן עור פניו"**.

'וקין שהיה מזהמת הנחש' (תקוני־זהר קיח:), כתיב ביה (בראשית ד, ו): **"למה נפלו פניו"**, שהוא בחינת 'אור התפליו', 'קרון עור הפנים'.

וזה שכתוב בקין (בראשית ד, טז): **"וישב בארץ נוד קדמת עדן"** - פרוש: שלא זכה לעדן, על־ידי שפגם ב'אור התפליו'.

וזה 'קדמ"ת' - ראשי־תבות (ראשי־השנה יז): **"קדקפתא ד'לא מנח תפליו"**.

ואיתא (בראשית־רבה כב, יב - על בראשית ד, טו): **"וישם לקין אות", "שזרה לו קרן"** - הינו בנ"ל. ופרש רש"י: **"וישם ה' לקין אות", "החזיר מוראו עליהם"**. כמו שכתוב (בתפליו - דברים כח, י; ברכות ו, נז. מנחות לה:): **"וראו כל עמי הארץ"** - כמו שכתוב בזהר (תקוני־זהר קיח): **"כד תב בתיובתא, וישם ה' לקין אות"**.

וזה שאמרו רז"ל (תענית ז): **"מי שיש בו עזות, בידוע שנכשל באשת איש"** - כי **"קין עמד על תאומתו של הבל"** (בראשית־רבה כב, ז; פרקי־דרבי־אליעזר פכ"א), כמו שכתוב (בראשית ד, ח): **"ויהי בהיותם בשדה"**.

'וקין הביא מפסלת' (בראשית־רבה כב, ה), שראה חוב לכל אחד. [בחינת מה שכתוב שם בהתורה על "קץ כל בשר" (בראשית ו, יג)].

[לקוטי-עצות, בושה ג (על-פי התורה הנ"ל): "מי שיש בו עצות" דסטרא-אחרא, ואינו מתבייש מצדיקיר-אמת ויראים וכשרים - "בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני", ופוגם בקדשת התפלין, שהם בחינת "עץ החיים". ומדבק את-עצמו באילנא דמותא, ומגרשין אותו מהגן-עדן, ויורד לגיהנם].

וכשעושה תשובה ומתבייש על עוונותיו - על-ידי-זה מוחלין לו מיד, ומחזיר לעצמו הדעת והמחין, ומגרש הרוח-שטות מקרבו, וזוכה לבחינת 'אור התפלין' שהם בחינת 'קרונ אור-הפנים', בחינת 'עץ החיים'].

"וישלחהו ה' אלמים" מגן עדן וגו', ויגרש את האדם" (בראשית ג, כג-כד)

רנב.

(ח"א לח, ו)

'אדם-הראשון' פגם בבחינת 'תפלין', בחינת "עץ החיים"

(בראשית ב, ט), כמו שכתוב (ישעיה לח, טז; מנחות מד): "ה' עליהם יחיו". ודבק עצמו ב'אילנא דמותא'. ועל-ידי-זה: **"ויגרש אותו מגן עדן"** (בראשית ג, כג); כי **"עצות פנים לגיהנם"** (אבות פ"ה מ"ב).

רנג.

(ספורי-מעשיות, מעשה יא מבן-המלך ובן-השפחה שנתחלפו, בסוף)

והלך אל הגן (הגן-מלך האמת), וראה שיש לו חומה סביב, והשער פתוח, ואין שם שומרים, כי בודאי אין צריכים שומרים לזה הגן.

והיה הולך אצל הגן, והסתכל וראה: שעומד שם אצל הגן, 'אדם', הינו; שהיה מציר שם 'אדם'. והסתכל וראה: שלמעלה מעל ה'אדם', יש דף, וכתוב שם: שזה ה'אדם' היה מלך לפני כמה מאות שנים, ובימי המלך הזה היה 'שלום' וכו'.

והתבונן וכו': שהכל תלוי בזה האדם - שפשנכנסין לגן ורודפין אותו, אין צריכין לברח כלל, רק לעמד עצמו אצל ה'אדם', ועל-ידי-זה ינצל. ויותר מזה: שאם יקחו את ה'אדם' הזה, ויעמידו אותו לפניו בתוך הגן הזה, אזי יוכל כל אדם לפגם בשלום אל הגן הזה.

והלך ונכנס אל הגן. ותכף פשהתחילו לרדפו, הלך ועמד אצל ה'אדם' הנ"ל שעומד אצל הגן מבחוץ, ועל-ידי-זה יצא בשלום בלי פגע כלל, כי אחרים כפשנכנסו לגן והתחילו לרדפם, היו בורחים בבהלה גדולה מאד, והיו מביים ונלקים על-ידי-זה. והוא יצא בשלום ושלום וכו'.

כי "אדם-הראשון נתגרש מן הגן, ושבת אגין עלוהי" (זהר תרומה קלח). ו'שבת' הוא בחינת **"מלך שהשלום שלו"** (שמות-רבה נב, ח; ועוד), בחינת ה'אדם' הנ"ל, שהוא 'מלך' שהיה 'שלום' בימיו. ועל-כך עמד עצמו אצל 'שבת'.

"והאדם ידע" (בראשית ד, א)
"וידע אדם" (בראשית ד, כה)

רנד.

(ח"א טו, ו)

'ידעת' הוא 'חבור', כמו שכתוב (בראשית ד, א): "והאדם ידע".

רנה.

(ח"א כ, בסוף)

'פגם-הברית', הוא 'פגם-הדעת', בבחינת (בראשית ד, כה) "וידע אדם".

- תקון חטא אדם הראשון -

רנו.

(ח"א מג)

ידע: פי הדבורים של הרשע שהוא 'בר-דעת', מולידים נאוף בהשומע - פי ה'זווגים' נמשכים מה'דעת', כמו שפכתוב (בראשית ד, א): **"והאדם ידע את חוה אשתו"**, וכתוב (במדבר לא, ז): **"כל אשה ידעת איש"**.

אך יש שני מיני זווגים:

(א) 'זווג דקדשה' - הוא 'התקשרות' לצדיקים, ואל התורה, ואל השם-יתברך, זה נמשך מ'דעת-דקדשה'.

(ב) 'זווגים של עברה' - נמשכים מ'דעת-דקלפה'. וה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת' וכו', שה'דבור' מדבר מה שב'דעת'. וכש'רשע' מדבר ומוציא מפיו 'הבלים', מוליד 'אזורים ארסיים של נאוף', והשומע מפנוו הדבורים, ונושם נשימות, מכניס בגופו אלו האזורים.

רנז.

(ח"א נג)

עקר 'הולדה' על-ידי ה'דעת', בבחינת (בראשית ד, כה): **"ויידע אדם"**.

ועקר ה'דעת', הינו: שישתמש ב'דעתו', הינו שיוציא את 'שכלו' מפח אל הפעל.

ולהשלים את 'דעתו' שיהא שלם ב'דעת' - אי-אפשר אלא על-ידי עסק שעוסק עם בני-אדם, לקרבם לעבודת השם-יתברך.

רנח.

(שיחות-ה'ר"ן קו)

זווג-דקדשה, הוא על-ידי בחינת 'דעת', כמו שפכתוב

(בראשית ד, א): **"והאדם ידע"**.

רנט.

(ח"ב ה, י)

"עקר גלות-מצרים היה, לתקן חטא

אדם-הראשון" (שער-הכונות דרושי-

הפסח א; 'פרי-עץ-חיים' חגי-המצות פ"א), **"שהיו**

שדים מחממין אותו והוליד שדין" וכו'

(ערובין יח:).

וה'חמום', הוא על-ידי 'חלישות-

המלאך', ומחמת זה היה

'גלות-מצרים'.

"בניסן נגאלו" (ראש-השנה יא.), ונתתקן

'חטא אדם-הראשון' אז. נמצא:

שבניסן נתחזק 'פח המלאך', שזה בחינת

'תקון חטא אדם-הראשון', שנתתקן בניסן

בעת 'גאלת-מצרים'.

רס.

(שיחות-ה'ר"ן פו)

ה'פריסטקעס' (פזוז וכרכור) שעושין

בשעת 'רקודין' - זה

בחינת (בראשית מו, ד): **"אנכי ארד עמך**

מצרימה ואנכי אעלה".

פי **"גלות-מצרים היה, בשביל לברר**

ניצוצי קרי של אדם-הראשון" (שער-

הכונות דרושי-הפסח א; 'פרי-עץ-חיים' חגי-המצות פ"א)

- **וה'תתנה' היא 'תקון ויחוד הברית', בבחינת**

"אנכי אעלה גם עלה".

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל קַיִן: לָמָּה חָרָה לָךְ, וְלָמָּה נָבְלוּ פָנֶיךָ" (בראשית ד, ו)

לְפָרִי' וְסוּבְבִים ה' קַדְשָׁה, בְּבַחֲיִנַת (תהלים יב, ט): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן".

וּכְשֶׁאָדָם נִעְתָק מִמְדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, אִזְ צָרִיךְ לוֹ לִילֵךְ דֶּרֶךְ אֱלוֹי הַדְּמִיוֹנוֹת, כְּדֵי לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְצָרִיךְ לְהִכְנִיעַ אוֹתָם וּלְשַׁבֵּר אוֹתָם.

וְאִי־אֶפְשָׁר לְהִכְנִיעַ ה' קַלְפוֹת, הֵינּוּ: ה' דְּמִיוֹנוֹת' וְה' מַחְשְׁבוֹת' וְה' תְּאוּזוֹת' וְה' בְּלִבוֹלִים' וְה' מְנִיעוֹת' שֶׁבְּמִדְרָגָה - אֵלֶּא עַל־יְדֵי גְדֻלוֹת־הַבוֹרָא.

וְהַתְּגַלּוֹת גְּדֻלוֹת־הַבוֹרָא, הוּא עַל־יְדֵי 'צְדָקָה' שְׁנוֹתֵנִין לְעֵנֵי־הַגּוֹן, כִּי עֵקֶר הַגְּדֻלָּה וְהַפָּאָר הוּא הַתְּגַלּוֹת־הַגּוֹנִין' וְכו'.

וְזָהוּ (בְּכוֹרוֹת ח:): "אֲחֹוֵי לָן מָנָא דְלָא שְׂוִיָּא לְחַבְלָא, וְאִיתֵי בּוּדִיָּא וּפְשִׁטוּהוּ, וְלָא עֵיל לְתַרְעָא. וְאָמַר לוֹן, אִיתוּ מָרָא וְסַתְרֵי לְפִתְחָ עִם הַכְּתָל".

וְהָרְאָה לָנוּ כָּלִי שְׂאִינוּ שְׂוָה הַהֶפְסֵד שֶׁמִּפְסִיד, וְהִבִּיא 'מַחְצָלֶת' וּפְשִׁטוּהוּ, וְלָא נִכְנָסָה ה' מַחְצָלֶת' לְשַׁעַר הַדָּלֶת. אָמַר לָהֶם: הִבִּיאוּ 'גְּרִזָן' וְשִׁבְרוּ ה' פִּתְחֵי' - זָהוּ כָּלִי שְׂאִינוּ שְׂוָה הַהֶפְסֵד שֶׁמִּפְסִיד].

פְּרוּשׁ: "בוּדִיָּא" - זֶה 'בְּדִיוֹת הַלֵּב' מֵה שְׁבוּדָה מִלְבוּ, הֵינּוּ: ה' מְדַמָּה' הַנ"ל, כְּשֶׁזָּה ה' פְּחֵי־הַמְדַמָּה' שֶׁבִּלְב גּוֹבֵר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם, שְׁעוֹלָה מִמְדֻרְגָה הַתְּחַתּוֹנָה לְמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה. וְהַקְּלָפָה הַזֹּאת שֶׁהִיא ה' מְדַמָּה', לָא שְׂוִיָּא לְגַנֵּד עֵינֶיהָ הַהֶפְסֵד וְחַבְלָה שֶׁנִּפְסְדַת כְּבָר, מֵהָאִישׁ שֶׁהִיָּה בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן הִיא מִתְגַּבְּרַת אַחֲרֵי־כֵן.

"וְלָא עֵיל לְתַרְעָא" - הֵינּוּ שְׂלָא יָכוֹל הָאִישׁ לִכְנֵס לְשַׁעַר קְדוּשָׁה, שֶׁהִיא ה' שְׂכָל', מַחְמַת הַתְּגַבְּרוֹת־הַמְדַמָּה'.

רסא.

(ח"א לח, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (בראשית ג, כא): "כְּתַנּוֹת עוֹר".

רסב.

(ח"א נז, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (בראשית א, כז): "בְּצִלָּם אֱלֹקִים בָּרָא אֹתוֹ".

"אִם תִּיטִיב שְׂאֵת, וְאִם לֹא תִיטִיב לְפִתַּח חֲטָאת רִבִּץ" (בראשית ד, ז)

וְזָה בְּחִינַת (בראשית ד, ז): "לְפִתַּח חֲטָאת רִבִּץ". "לְפִתַּח" - הֵינּוּ פֶתַח שֶׁל לְשׁוֹן־הַקְּדוּשׁ, שֶׁה"חֲטָאת" הַזֶּה שֶׁהִיא ה"נְחָשׁ", "רִבִּץ" לִינֵק מִמֶּנּוּ עַל־יְדֵי 'פְּגַם־הַבְּרִית' - כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְּרוֹת הַיִּצְרָה־הָרַע לְהַחֲטִיא אֶת הָאָדָם, הִיא בַתְּאוּהָ הַזֹּאת.

(עֵינ לְעֵיל בְּפֶסוּק (בראשית ב, כג): "זֹאת הַפַּעַם עֵצָם מַעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי, לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לָקַחָה זֹאת").

רסד.

(ח"א נה, א-ב-ד)

צָרִיךְ כָּל אָדָם, לְהוֹצִיא עֲצָמוֹ מִה' מְדַמָּה' וְלַעֲלוֹת אֶל ה' שְׂכָל', שְׂלָא יִלֵךְ אַחֲרֵי ה' תְּאוּזוֹת־הַמְדַמָּיוֹת, תְּאוּזוֹת־הַבְּהִמְיוֹת'.

וּבְכָל עוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָה, יֵשׁ שָׁם דְּמִיוֹנוֹת אֱלוֹי, וְהֵם הֵם ה' קַלְפוֹת הַקּוֹדְמִין

"וַיְהִי בַּהֵיוֹתֶם בַּשָּׂדֶה" (בראשית ד, ח)

רסז.

(ח"א לח, ו)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית ג, כא): "פתנות עזר".

"כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה, לֹא תִסַּף תֵּת פְּחָה לָךְ"

(בראשית ד, יב)

רסת.

(ח"ב ס)

כְּשִׁישׁ 'מִלְחָמוֹת' בְּעוֹלָם, הַשָּׂדֶה מְחַיֵּב שִׁיחָה יְקָרוֹת, כִּי נִתְעוֹרֵר הַקְּלָלָה שֶׁל קִיץ (בראשית ד, יב): "כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה, לֹא תִסַּף תֵּת פְּחָה לָךְ", עַל-יְדֵי הַשְּׂפִיכוֹת-דָּמִים שִׁישׁ בְּעוֹלָם. כִּי קְלָלָה זוֹ נֶאֱמָרָה עַל שְׂפִיכוֹת-דָּמִים, כִּי הָאֲדָמָה הִיא חַיֵּבֶת בְּזֶה כְּשִׁישׁ שְׂפִיכוֹת-דָּמִים וְכוּ' (עי' לעיל בפסוק: "וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ").

"נַע וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ" (בראשית ד, יב)

רסט.

(ח"א צב)

עַל-יְדֵי מֶה שְׂאָדָם "נַע וְנָד" (בראשית ד, יב) בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יְכוּל לְהַחְיֹת מֵתִים - כְּמוֹ שְׂכָתוֹב בְּאֵלִישָׁע, בְּשִׁחְחָה אֶת בֶּן הַשּׁוֹנְמִית, כְּתִיב בֶּה (מְלָכִים-ב ד, לח): "וַיִּלְכֹּד [בַּבַּיִת] אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה".

וּמִזְבָּא בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּנֵי-זֶהר כח): "אַלְמָלָא כְּנַפֵּי רֵאָה דְנִשְׁבִּי עַל לְבָא, הוּי לְבָא

וְעֵצָה הִיעוּצָה עַל-זֶה: 'סְתִירַת הַפְּתַח', שֶׁהוּא ה'מְדָמָה', שֶׁהוּא ה'טְמָאָה', כְּמוֹ (שְׁבַת קד. יומא לח:): "הֲבֵא לְטָמֵא פוֹתְחִין לוֹ". וְהוּא בְּחִינַת (בראשית ד, ז): "לְפֶתַח חֲטָאת רִבְצִי". וְסְתִירַתוֹ, עַל-יְדֵי ה'גְּוִנִין', שֶׁהוּא 'גְּדֻלַּת-הַבּוֹרָא'.

רסה.

(ח"א לח, ב)

ה'רוּחַ סְעָרָה' (תְּהִלִּים קמח, ח), הוּא מְקַטְרֵג הַגְּדוֹל, שְׂמֵמְנוֹ בָּאִים כָּל הַקְּטְרוּגִים וְהַנְּסִינּוֹת, וְהוּא "אַחַר הַדְּבָרִים" (בראשית כב, א), שֶׁהוּא יוֹנֵק מִה'דְּבוּר', כְּשִׂמּוּצָא פְּתַח לִינֵק. הֵינּוּ (בראשית ד, ז): "לְפֶתַח חֲטָאת". וְכְתִיב (מִיכָה ז, ה): "שָׁמַר פֶּתַח פִּיךָ".

רסו.

(ח"א מח)

לְעֵת־לְבוֹא שִׁיתְנַסּוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם עַל-יְדֵי מְצוֹת סְפָה, אֲזַ נִתְקַיֵּם (צְפַנְיָה ג, ט): "אֲזַ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה".

גַּם אֲזַ נִתְהַפֵּךְ "רִיב לְשׁוֹנוֹת" (תְּהִלִּים לא, כא), וְלֹא יִהְיֶה בְּחִינַת 'רִיב', וְיִהְיֶה "שְׂפָה אַחַת" (בראשית יא, א), "לְעַבְדוֹ שְׂכָם אַחַד" (צְפַנְיָה שם). וְאֲזַ יִתְגַּבֵּר 'אַמֶּת', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (מְשָׁלֵי יב, יט): "שְׂפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד".

וְזֶה (בראשית ד, ז): "אִם תִּיטִיב, שְׂא"ת", רְאשֵׁי-תְבוֹת: "שְׂפַת אֱמֶת תִּכּוֹן".

"וְאִם לֹא תִיטִיב, לְפֶתַח חֲטָאת רִבְצִי" (שם), רְאשֵׁי-תְבוֹת: 'דַּח"ל' לְמַפְרַע בְּחִזְרַת-אֲנַפִּין, בְּחִינַת 'רִיב', שֶׁהִיא "רִיב בְּגִלּוֹתָא" (תַּקּוּנֵי-זֶהר מד:), דְּמִתְגַּבְּרִין אֲמִין דְּעַלְמָא, "רִיב לְשׁוֹנוֹת" וְכוּ'.

אוקיד כל גופא". וְהִרְאָהוּ וְהִלְבֵּן, הם בחינות
'יעקב' ו'יוסף'.

כי 'יעקב' הוא בחינת 'אמת' - כמו שכתוב
(מִיכָה ז, ט): "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב"; וְאֱמֶת'
הוא בחינת 'תורה', כמו שכתוב (מְלָאכִי ב, ו):
"תּוֹרַת אֱמֶת"; ו"בהתורה יש חמשה ספרים,
כנגד חמשה פנפי ראה" (תקוני-זהר ע).

ו'יוסף' הוא בחינת 'לב', כי 'יוסף' נקרא
"צפנת פענח" (בראשית מא, מה),
וכתיב (תהלים קיט, יא): "בְּלִבִּי צִפְנֹתַי וְכוּ'".
וכשבוער האש שבלב, הנה אוקיד כל גופא.

ועל-ידי שהחמשה פנפי ראה נעים
ונגדים - מנשבי על לבא,
ומשככים החמימות שבלב וכו'.

נמצא: שעל-ידי מה שאדם, שהוא
בחינת 'תורה', כמו שכתוב (במדבר
יט, יד): "זאת התורה אדם" - "נע ונד" אפלו
בתוך ביתו - יכול לשפך את האש שהוא
בחינות 'דינים', ויכול להחיות מתים שיהיו
חיים.

רע.

(ח"א קסג)

"יש שלש קלפות" (תקוני-זהר לו. על-פי
יחזקאל א, ד), והקלפות רוצים תמיד
לתפס ה'דבור' לעצמם, בפרט 'דבור הקדוש'
מ'אדם גדול', כי אצלם כל הדבורים יפים
ונאים וחשובים, ורוצים לתפסם, מפל-שכן
כשהדבור נאה באמת וכו'.

והנה: כשה'דבור' הוא 'דבור הקדוש' וכו'
- עם-פל-זה וכו', "הוא טובה
גדולה שנתפסה לשם, שנעשה מזה נחת
גדול להשם-יתברך, שהוא בחינת (קהלת ח,
ט): 'עת אשר שלט האדם באדם לרע לו',

שלקטה משם ניצוצות הקדושים" (לקוטי-
תורה, פרשת לך לך).

אבל אם הוא דבור פשוט, חסו-שלום
אפשר שיתפסו אותו לשם, וכמעט
חסו-שלום ישתקע שם - אם לא שיבוא
צדיק אמת, שיש לו כח להוציאו משם.

ויש אדם - שנעשה מכלו וממנו דבור,
שנעשה שיחה בפי הבריות, והכל
דוברין ממנו, והוא הולך "נע ונד" (בראשית ד,
יב), ומתפזר בפי כלם; ואצל כל אחד ואחד
שבא לשם, יש לו ענויים וצרות משנות וכו'.

עם-פל-זה יש לו ניהא - שאפשר לו
למצא שם 'ניצוצות-
הקדושים', ויהיה טובה מזה.

אך כשבא לפי אנשים שפלים, ושם
כשתופסים ה'דבור' לה'ערף, והוא
נופל שם, ושם "מדבר שממה ציה וערבה
לא עבר בה איש" (על-פי ירמיה נא, מג) - אין לו
עם מי לפגע [לפגש], צר ומר מאד, הנפש
הולכת "נעה ונדה", ומתפזרת בפזור-הנפש
בפי פמה אנשים, והוא עיף ורעב וצמא
במדבר, ואין לה אכל להשיב נפשה הרעבה
והצמאה וכו'.

ובל-כך נתעלפה - עד שאפלו אם נותנין
לה דבר מאכל, אינה יכולה לקבל
לאכל וכו'.

ומה נעשה, ואנחנו גרמנו לעצמנו, שלא
שמענו לעצות טובות שנתן לנו
השם-יתברך וכו'. השם-יתברך ישלח רפואת
הנפש, כי בטחנו שיהיה הכל נכון, ויטיב
אחריתנו, אמן.

כל דברים אלה מקשרים למאמר רז"ל
(ברכות נד:): "ארבעה צריכין להודות"

שְׁמֵבָאָרִים בְּמִזְמוֹר ק"ז - שְׁכַל אֲרֻבְעָה הַנִּלְכָּה, שֶׁהֵם "הוֹלְכֵי מִדְּבָרוֹת, וְחִבּוּשֵׁים בְּבֵית-הָאִסוּרִים, וְחוּלְהָ, וְיִוְרְדֵי-הֵימָּ" - הַכֹּל מִרְמֹז עַל 'צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ': שֶׁהוֹלְכֵת "נֶעָה וְנָדָה", עֵינָה וְרַעַב וְצָמָא, בְּמִדְבָּר, וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קז, ד): "תָּעוּ בְּמִדְבָּר" וְכוּ'. [עֵינָה עוֹד בְּפָנִים].

כִּף הֵם נֶעֱשִׂים 'אֲדוּנִים', וּמְקִימִין וּמְנַשְׂאִין וּמַעֲלִין הַכֹּל, אֲהִי-עַל-פִּיכֶן בְּתַחֲלָה הֵם בְּגָלוֹת, כִּי אֲהִי-עַל-פִּיכֶן הֵם "נֶעַ וְנָדָה" (עַל-פִּי בְּרֵאשִׁית ד, יב) בְּגָלוֹת, אָבֵל אַחֲר־כִּף הֵם מַעֲלִין וּמְנַשְׂאִין הַכֹּל כִּנְ"ל, וְכוּ'.

וּמִבְּאֵר כּוֹנֵתוֹ-הַקְּדוּשָׁה, שְׁמִרְמֹז כָּל הַ"אֲרֻבְעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת", עַל עֵינָה צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּעִבּוּדֵת-הַשֵּׁם - שֵׁישׁ עָלֶיהָ מִחֻלְקֵת רַבִּים, וְרַבִּים קָמִים עָלֶיהָ, וְסוּבְלַת עֵנוּיִים וְיִסּוּרִים וְטַלְטוּלִים גְּדוּלִים וְצָרוֹת מְשֻׁנוֹת וְכוּ' כִּנְ"ל, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מַצִּיל אוֹתָהּ בְּכֹל פַּעַם מִכָּל הַצָּרוֹת, וְעַל-זֶה אָנוּ חַיִּבִים לְהוֹדוֹת תָּמִיד.

רעב.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן רפ)

לְעֵינָה מֵה שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם נָעִים וְנָדִים בְּדַרְךָ, אָמַר: שֵׁישׁ 'נִשְׁמוֹת נְדָחוֹת', שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהַתְעַלּוֹת, כִּי-אִם עַל יְדֵי מֵה שֶׁהַצְּדִיק "נֶעַ וְנָדָה" (עַל-פִּי בְּרֵאשִׁית ד, יב).

וַיֵּשׁ צְדִיק שְׂאִינוֹ רוּצָה לְהִיּוֹת "נֶעַ וְנָדָה" - אָבֵל אֲהִי-עַל-פִּיכֶן הוּא "נֶעַ וְנָדָה" בְּבֵיתוֹ. הֵינּוּ: מֵה שֶׁהוּא "הוֹלְכֵי הַנְּהָה וְהַנְּהָה בְּבֵיתוֹ" (עַל-פִּי מְלָכִים-ב ד, לה), זֶהוּ גַם-כֵּן בְּחִינַת "נֶעַ וְנָדָה" (כְּמוֹ שְׁמֵבָאָר בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן ח"א צב - מוֹבָא לְעִיל).

רעא.

(ח"ב עו)

יִשְׂרָאֵל הֵם נֶעֱשִׂים אֲדוּנִים לְבַעֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדִין קד): "כָּל מְקוֹם שֶׁהֵם הוֹלְכִים, נֶעֱשִׂים שָׂרִים לְאֲדוּנֵיהֶם".

[לִקוּטֵי-עֲצוֹת, טַלְטוּל וְנִסְיָנוֹת לְדַרְכֵים ו (עַל-פִּי ח"ב עו הַנִּלְכָּה): אֶפְלוֹ מִי שֶׁהוּא "נֶעַ וְנָדָה", וְבָא לְפַעֲמִים לְמִקּוֹמוֹת שְׂרָחוּקִים מְאֹד מִעִבּוּדֵת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כְּגוֹן בְּבֵיתֵי רְשָׁעִים, וְאֶפְלוֹ בְּבֵיתֵי עוֹבְדֵי-כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, וְכִיּוֹצֵא. אֲהִי-עַל-פִּיכֶן, יֵשׁ פֶּחַ לְיִשְׂרָאֵל, לְהַעֲלוֹת וּלְהַרִּים כָּל אֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ. עַל-כֵּן עָלִיו לַעֲשׂוֹת אֵת שְׁלוֹ, לְהַמְשִׁיךְ אֵת עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּכֹל מֵה שִׁיּוּכָל, בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהוּא].

כִּי בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהֵם בָּאִין בְּגָלוֹת, בְּתַחֲלָה הֵם כְּבוּשִׁים בְּגוּלָה. אָבֵל אַחֲר־כִּף הֵם נֶעֱשִׂים אֲדוּנִים לְבַעֲלֵיהֶם, כִּי אַחֲר־כִּף הֵם כּוֹבְשִׁים אֵת הַמְּקוֹם הַהוּא שֶׁהֵם בָּאִים בְּגוּלָה שָׁם - כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם מְרִימִין וּמַעֲלִין כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַשְּׁפֵלִים וְהַנְּפֹלִים.

רעג.

(חִי-מִוְהַר"ן צא)

כְּסִילוֹ תַק"ע, פַּה בְּרִסְלָב, חֲלוּם: וְהָיָה לִי יִסּוּרִים גְּדוּלִים עַל שְׂאֵנִי "נֶעַ וְנָדָה" (עַל-פִּי בְּרֵאשִׁית ד, יב), וְגַם אֵינִי לִי שׁוּם סִפָּר, כִּי יְכוּלִין לְשַׁכַּח אֵת הַלְּמוּד לְגַמְרֵי וְכוּ'. [עֵינָה-שָׁם חֲחֲלוּם בְּאַרְיִכוֹת].

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה ו): "עֵתִידִין בְּתֵי תַרְטִיאוֹת וְקַרְקָסָאוֹת, שִׁילְמָדוֹ בְּהֵן תּוֹרָה בְּרַבִּים, שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה ט, ז): 'וְנִשְׂאָר גַּם הוּא לְאֵלְקֵינוּ'" - כִּי יִשְׂרָאֵל מַעֲלִין וּמְנַשְׂאִין כָּל הַמְּקוֹמוֹת-הַנְּפֹלִין.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת: "בְּנֵי הַגּוּלָה" - כִּי אֲהִי-עַל-פִּי שֶׁאַחֲר־

רעד.

(חיי-מוהר"ן קנא)

וּרְבִנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ הָיָה "נָע וְנָד" (על-פי
בראשית ד, יב) בְּאוֹתוֹ הַשָּׁנָה, בְּהִנְסִיעָה
הַגְּדוּלָּה שֶׁנִּסְעָה לְנֶאוֹוִרִיטֶשׁ וְלִבְרָאד וְכוּ',
וְנִשְׁתַּתֵּהּ בְּאוֹתוֹ הִנְסִיעָה כְּמוֹ חֲצֵי שָׁנָה וְכוּ'.

וּבְכָל עֵינֵן זֶה יֵשׁ הַרְבֵּה לְסַפֵּר - כִּי יֵשׁ
בְּכָל־זֶה דְּבָרִים גְּנוּזִים מְאֹד, גְּנוּזִיא
דְּמִלְכָּא, אֲשֶׁר זָכָה לְהַשְׁיֵג בְּכָל הָעֵנִינִים
הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר בְּשִׁבְל־זֶה הַכְּרַח לְטַלְטַל כָּל־
כָּד וְלִסְבַּל יְסוּרִים כָּל־כָּד. וְהַכָּל בְּשִׁבְל תְּקוּן
הָעוֹלָמוֹת, תְּקוּן הַנְּשָׁמוֹת וְהַנְּפָשׁוֹת שֶׁל
הַחַיִּים, וּבִפְרָט נְשָׁמוֹת הַמֵּתִים, שֶׁבְּזֶה עָסַק
בְּיוֹתֵר בְּסוּף יָמָיו וְכוּ'.

וְהַמְשִׁכִּים הַמְעִינִים בְּדַבְּרֵינוּ בְּעֵין
הָאֵמֶת, יְבִינוּ מְעַט גְּדוּלוֹת
הַבוֹרָא יִתְפַּרֵּךְ עַל־יְדֵי כָל־זֶה, וְגִדְלַת
הַצְּדִיקִים, וְכַמּוֹה יְסוּרִים וְצָרוֹת הֵם סוּבְלִים
בְּשִׁבְל תְּקוּן נַפְשׁוֹתֵינוּ - אוֹלֵי נִתְעוֹרֵר עַל־
יְדֵי כָל־זֶה, לִילֵךְ בְּדַרְכֵי־הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר
הוֹרָה אוֹתָנוּ בְּסִפְרֵי־הַקְּדוּשִׁים, וְנִשׁוּב אֶל
הַשֵּׁם בְּאֵמֶת, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

רעה.

(חיי-מוהר"ן רד)

לִיל שַׁבַּת פְּרֻשַׁת חֻקַּת וּבְלֶק י"ב תַּמּוּז
תק"ע, סֵפֶר עַל הַשְּׁלַחַן מֵעֵינֵינוּ,
וְתַמָּה עַל־עֶצְמוֹ: עַל שְׁעוֹשָׁה תְּמִיד דְּבָרִים
מְשֻׁנָּם וְנִפְלְאִים מִדַּעַת בְּנֵי־אָדָם, עַל אֲשֶׁר
הוּא תְּמִיד "נָע וְנָד" (על-פי בראשית ד, יב)
מִמָּקוֹם לְמָקוֹם!

וּמָה הָיָה חֶסֶד לוֹ בְּמַעֲדוֹוְעִדוֹוֹקֵעַ? הָיָה
רְאוּי לוֹ לֵישֵׁב שָׁם תְּמִיד, כִּי שָׁם הָיָה
יּוֹשֵׁב בְּשִׁלּוֹה וְהַשְׁקֵט! - וְהוּא לֹא רָצָה לֵישֵׁב
בְּשִׁלּוֹה, וְנִסְעָה מִשָּׁם וְקָבַע דִּירְתוֹ

בְּזִלְאֵיפְאֵלִיעַ, וְהָיָה לוֹ שָׁם מַחְלָקַת גְּדוּל
וְיְסוּרִים גְּדוּלִים מְאֹד! - וְנִסְעָה מִשָּׁם וְקָבַע
דִּירְתוֹ בְּבִרְסֵלְבָּ!

אַחֲר־כֵּן בְּזֶה הַקְּוִץ נִסְעָה מִבְּרִסְלָב, וְקָבַע
דִּירְתוֹ בְּאוֹמָאן! - וְעַל־כָּל־פְּנִים
מֵאַחַר שֶׁבָּא לְאוֹמָאן, הָיָה רְאוּי לוֹ לְבַחֵר
דִּירְתוֹ אֶצֶל אִישׁ הַגִּנוּן? וְהוּא בָּחַר לוֹ אַכְסֵנְיָא
שָׁם וְכוּ'.

רעו.

(חיי-מוהר"ן תפח)

"כ"ף קל"ע" בְּגִימַטְרִיא 'ש"י' [300] שָׁנָה
שֶׁהָיָה הַחֶתֶן "נָע וְנָד" (על-פי בראשית
ד, יב). וַיֵּשׁ בְּזֶה מַעֲשֵׂה מַעֲנֵן הַחֶתֶן: שֶׁכְּשִׁי צָא
מִבֵּית הַחֻפָּה, נִתְעָה מִבֵּית לְבַיִת, וּמַעִיר לְעִיר
וְכוּ'.

רעז.

(ימי-מוהר"ן תח"א יד)

וְכָל אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם שָׁנִים [תקס"ז-תקס"ח], לֹא
הָיִיתִי רְגִיל לְהִיּוֹת לְפָנֵי רַבְּנוּ ז"ל
כְּאֲשֶׁר בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמִים, מִחֻמַּת שְׁהִיִּיתִי
בְּרַחוּק מִמָּקוֹם מֵאֲתוֹ, וְלֹא בָּאתִי אֵלָיו כִּי אִם
בְּזִמְנֵים הַיְדוּעִים לָנוּ שֶׁהִזְהִיר אוֹתָנוּ לְבוֹא
אֵלָיו, שֶׁהֵם רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה, וְשָׁבוּעוֹת, וְשַׁבָּת־
חֲנֻכָּה. אָבָל מִקֶּדֶם כְּשֶׁהָיִיתִי בְּנַעֲמָרִיב, הָיִיתִי
רְגִיל לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ הַרְבֵּה.

גַּם בְּכָל הַשָּׁמַיִם שָׁנִים הַנִּל - הָיָה גַּם רַבְּנוּ
ז"ל הָיָה גַּם רַבְּנוּ ז"ל "נָע וְנָד" (על-פי
בראשית ד, יב), בְּהַדְרָךְ וְהִנְסִיעָה שֶׁל נְאוֹוִרִיטֶשׁ
וְכוּ', וּבִקְהַל־תִּקְדֵּשׁ לְעַמְּבֶּעֶרְג.

רעת.

(ימי-מוהר"ן תח"ב נט)

גַּם בָּא אֵלַי אִישׁ כְּשֶׁר אָחָד, וְרוּצָה לְסַע
לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, שָׁמוּ רַבֵּי אַהֲרֹן יְהוּדָה,

והוא יושב שם באדעס מקדם ראשי-השנה העבר, והוא איש עני ואביון, ומתפלל בקולות והתלהבות, ועל-פן רחוקהו אנשי בית-המדרש דאדעס, והוא "נע ונד" (על-פי בראשית ד, יב), פי "סר מרע משתולל" (ישעיה נט, טו) בעתים הללו.

וגם לפני אמרו עליו שהוא איש משגע, ובאמת יש לו תנועות משנות קצת, אבל אני היה לי אמונה בו, והחזקתי אותו מיד לאיש פשר.

ואם לא שכבר כתבתי לרבי יהודא אליעזר שיבא לאדעס כדי שיסע עמי לארץ-ישראל, יכול להיות שהייתי לוקח אותו עמי לנסיעה לארץ-ישראל.

רעט.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב קטו)

ונזדמן מאת השם: שישב שם איש אחד, שמו רבי אהרן, והוא מ'סלוניק', רק שבא לשם זה איזה שבועות. וזה האיש היה יודע מעט בלשון-הקדש.

בדרך שאל אותי רבי אהרן הנ"ל: "אם אין אתי איזה ספר חדש"?! - ובזה החיה אותי! - ותכף השבתי לו: "שיש אתי ספר חדש שלא ראיתם אותו עדין במדינה זו, ושמו ספר 'לקוטי-מוהר"ן"!"

וזה הענין החיה אותי מאד, ואמרתי בלבי: שבשביל זה לבד, פדאי כל היסורים וטלטולים שיש לי, שאני עכשו כמו בגלות-מצרים, שאני "נע ונד" (על-פי בראשית ד, יב), ומטלטל ומבלבל, ב'אלכסנדריא של מצרים' - אשר מעולם לא עלה על דעתי להיות כאן.

אבל כשאני זוכה להזכיר ב'אלכסנדריא' בשוק, שם הספר של רבנו הנורא

ז"ל - בשביל זה הכל פדאי, כפי מה שאני מאמין ויודע קצת גדלת קדשת נוראות זה הספר, וגדל הפעלות טובות ונוראות שעושה בעולם וכו' וכו'.

ואם לא הייתי בכאן, מי יודע מתי היה נזכר זה הספר בכאן? - ואם לא באתי כפי-אם בשביל זה, די! - בפרט שהבנתי תכף: שעל-ידי שאלה הזאת, בודאי אזכה למפר כאן איזה ספר! וכן היה! - וזה בודאי יקר בעיני מעל כל הון!

רפ.

(ספר-המדות, עניני 'נע-ונד' ו'טלטול')

[א] על-ידי ה'טלטול', זוכין ל'שם-טוב' (טלטול ח"ב א).

[ב] על-פי-רוב, היראים פרנסתם בא על-ידי 'טלטולים' (טלטול ח"ב ב; צדיק ח"ב ו).

[ג] לפעמים, הצדיק בא ל'טלטולים' - כדי שיבא לעולם-הבא, ויזכר כל המקומות שהיה בהם, ועל-ידי-זה יבואו טובות לאלו המקומות (טלטול ח"ב ג; צדיק ח"ב ז).

[ד] לאו בכל מקום, אדם זוכה לסגל תורה ומעשים-טובים. בשביל-זה הקדוש-ברוך הוא מסבב סבובים, שיצא זה האדם ממקום הזה, למקום אחר (טלטול ח"ב ד).

[ה] לפעמים, נתחייב אדם איזהו גלות, ונתחלף לו על איזהו הולאת (טלטול ח"ב ה).

[ו] על-ידי 'ליצנות', הולך ונופל. גם בא למדת שקר. ו"נע ונד" (על-פי בראשית ד, יב) ממקום למקום (ליצנות ב).

[ז] טלטול הצדיקים - לפעמים הוא בשביל לגלות איזה 'צדיק-נסתר' (צדיק קסו).

רפא.

(לקוטי הלכות, חלוקת שתפין ב)

בַּאֲמֹת: הצדיק האמת, אף על פי שנוסע בדרך ו"נע ונד" (על פי בראשית ד, יב) באויר העולם - עם כל זה הכל לטובת העולם, כדי לברר משם 'ניצוצות הקדושים' שנעים ונדים באויר אדעלמא. ובשביל זה עקר הלכו ונסיעתו.

"וישם ה' לקין אות" (בראשית ד, טו)

רפב.

(ח"א לח,ו)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית ג, כא): **"כתנות עור"**.

"ויצא קין מלפני ה', וישב בארץ

נוד קדמת עדן" (בראשית ד, טז)

יצא שמח וכו'. פגע בו אדם הראשון, אמר לו: "מה נעשה בדינק?" - אמר לו: "עשיתי תשובה ונתפשרתי!" - התחיל אדם הראשון מטפח על פניו, אמר: "כך היא פחה של תשובה, ואני לא הייתי יודע, מיד עמד אדם הראשון ואמר: 'מזמור שיר ליום השבת'" (תהלים צב, א).

(בראשית ירבה כב, יג)

רפג.

(ח"א לח,ו)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית ג, כא): **"כתנות עור"**.

רפד.

(ח"א עט)

יש בני אדם שעושין משא ומתן והולכין בהבלי עולם הזה, ובאמצעות נופל לו

'הרהורי תשובה', ואחר כך חוזר למקומו הראשון. שאין לו ניהא - "פעם טמא ופעם טהור, פשר ופסול, אסור ומותר" (תקוני יצחק צח:). וזהו בחינות 'ששת ימי חול'.

אבל 'תשובה שלמה' - הוא בחינות 'שבת', שיש לו ניהא - פי "בא שבת, בא מנוחה" (רש"י בראשית ב, ב - על פי בראשית ירבה י, ט). שיש לו 'מנוחה' מכל וכל, ונדחה הרע לגמרי.

ותדע נאמנה: ש'תשובה שלמה' הוא בחינות 'שבת' - כי איתא במדרש רבה (בראשית ירבה כב, יג): "כשפגע אדם הראשון לקין, ושאל לו: מה נעשה בדינק? והשיב לו: שעשה תשובה. אמר: אם כך תקיף חילא דתשובה, פתח ואמר: 'מזמור שיר ליום השבת'" (תהלים צב, א).

ולכאזרה, מה ענין 'שבת' אצל 'תשובה'!

אבל לפי דברינו מכוון היטב: כי כשעושה 'תשובה שלמה', ונדחה הרע לגמרי, יש לו 'ניהא' - זהו בחינות 'שבת', ובחינת 'שדי', ובחינת 'מט"ט'.

כי "מה הוא 'שדי'? - שאמר לעולמו די" (תגינה יב). ובחינות 'שבת' גם כן כן, כמו שכתוב (בראשית ב, ב): "וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו", ואמר 'די'. "ובחינת 'מט"ט' הוא גם כן בחינת 'שדי'" (זהר פנחס רכו: תצא רעז).

"זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם" (בראשית ה, א)

רפו.

(ספר-המדות, ספר ח"ב ב)

אלו ה'מחברי-הספרים' - צריך להם לשקל במשקל את דברי הספר, אם יש בהם פדי ספר.

בי עקר הספר, אינו אלא אלו הדברים הנאמרים בהתקשרות הנשמות' בבחינת (בראשית ה, א): "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם".

ואם יש בו [רק] 'מעט' בהתקשרות' הנזכר-לעיל - אין בו פדי ספר.

רפז.

(ספר-המדות, ספר ח"ב ז)

על-ידי 'ספר גדול' שיוצא לעולם - נפקדין עקריות. וסימן (בראשית ה, א): "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם".

"ויתהלך חנוך את האלקים, ואיננו
בי לקח אתו אלקים" (בראשית ה, כד)

רפח.

(ספורי-מעטיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה')

וכן היה נרשם בה [פס'יד], הדרך מעולם לעולם - כי יש דרך ונתיב, שעל-ידו יכולין לעלות מארץ לשמים. (כי אי-אפשר לעלות לשמים, מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים).

והיה נרשם שם כל הדרכים שיש מעולם לעולם.

כי 'אליהו' עלה לשמים (מלכים-ב, יא), בדרך פלוני, והיה פתוב שם אותו

"ותלד עדה את יבל, הוא היה אבי ישב אהל ומקנה. ושם אחיו יובל, הוא היה אבי כל תפש כנור ועוגב" (בראשית ד, כ"א)

רפה.

(ח"ב סג)

דע: כי כל רועה ורועה, יש לו 'נגון מיוחד' לפי העשבים ולפי המקום שהוא רועה שם.

כי כל בהמה ובהמה, יש לה עשב מיוחד שהיא צריכה לאכלו. ולפי העשבים והמקום שרועה שם, כן יש לו נגון.

כי כל עשב ועשב, יש לו 'שירה' שאומר, שזה בחינת "פרק שירה" - ומ'שירת העשבים', נעשה נגון של הרועה'.

וזה סוד מה שכתוב (בראשית ד, כ"א): "ותלד עדה את יבל, הוא היה אבי ישב אהל ומקנה, ושם אחיו יובל, הוא היה אבי כל תפש כנור ועוגב" - כי תכף כשהיה בעולם 'רועה מקנה', היה תכף 'פלי-זמר', כנ"ל.

ועל-כן 'דוד המלך' עליו-השלוש, שהיה "ידע נגון" (שמזאל-א טז, יח), על-כן היה 'רועה' (שם שם, יא-יט) כנ"ל. גם מצינו ב'אבות העולם' כלם, שהיו 'רועי מקנה'.

גם ה'נגון' הוא טובה לה'רועה' בעצמו - כי מחמת שהוא תמיד בין בהמות, היה אפשר שימשיכו ויזרידו אותו מבחינת רוח האדם' ל'רוח הבהמיות', עד שירעה הרועה את-עצמו וכו'. ועל-ידי ה'נגון' נצול מזה, כי ה'נגון' הוא 'התבררות הרוח', שמבררין "רוח האדם" (קהלת ג, כא) מן "רוח הבהמה" (שם) וכו'. (עין עוד בפנים).

ה'שם' יהיה נפר ומסוים בין המקטרגים,
ויוכלו הדינים להתגבר עליו".

רצא.

(ח"ב,ה)

ימי-החל' - הם בחינת 'עצבות'. ואפלו
ה'מצוות שעושין בימי החל',
הם בחינת 'עצבות', כי "מט"ט שלטנותה
בימי החל" (תקוני-זהר לג:), ו'מט"ט' הוא
בחינת 'עבד', בחינת 'עצבות'.

אבל 'שבת' - הוא בחינת 'בן', ואז ניהא
לעלאין ותתאין, ונתעורר שמחה,
ואזי נתרוממין ונתעלין כל המצוות של
ששת ימי החל מן העצבות, ונמשך עליהם
מנוחה ושמחה.

בבחינת (בראשית ה, כח-כט): "ויולד בן
ויקרא שמו נח לאמר, זה ינחמנו
מפעשנו ומעצבון ידינו" - הינו בחינת
'שבת', בחינת 'בן', בחינת 'נח', 'ניהא
דעלאין ותתאין" (בראשית-רבה ל, ה; זהר בראשית
מז: נח:), שהוא מנחם ומשמח הכל מן
העצבות, בחינת: "זה ינחמנו" וכו'.

רצב.

(עלים-לתרופה, א' שופטים תקצ"ג)

"טוב להדות לה" (תהלים צב, ב), אשר
תשוקתך ונחמתך, הוא 'אור-
האמת' המאיר לכל, אשר זאת היא ה'נחמה'
של הכל. כמו שכתוב (בראשית ה, כט): "זה
ינחמנו" וכו'.

הדרה.

ומשה-רבנו עלה לשמים (שמות יט, ג),
בדרך אחר, והיה פתוב שם
אותו הדרך גם-כן.

וכן 'חנוף' עלה לשמים (בראשית ה, כד),
בדרך אחר, והיה פתוב שם גם אותו
הדרך.

וכן מעולם לעולם - הכל היה נרשם
ב'שרטוטי היד' הנ"ל.

"ויחי למך וגו'. ויולד בן. ויקרא את שמו נח
לאמר: זה ינחמנו מפעשנו ומעצבון ידינו"
(בראשית ה, כח-כט)

רפט.

(ח"אנו, בסוף)

"כל מלאכת עבדה לא תעשו" (במדבר כח,
כו) - לבטל 'זהמת-הנחש', 'ל"ט
מלאכות', 'עצבון ידים', כמה שכתוב
(בראשית ה, כט): "זה ינחמנו מפעשנו
ומעצבון ידינו".

רצ.

(ח"א קעד)

"כשה'דינין' חסו-שלום גוברים על
האדם, אין להמתפלל
עבורו להזכיר שמו, שלא יתגברו הדינין
חסו-שלום" (זהר נח סט:).

וכמו דאיתא (שערי-הפסוקים בראשית; לקוטי-
תורה להאריז"ל בראשית): "שינה לא
קרא לו אביו שם בעת לדתו [רק כשהגדיל],
משום שהיה אז העולם ב'דינין'. ועל-כן
לא רצה אביו לתן לו 'שם' - כי על-ידי

"וְכָל יֶצֶר מַחְשְׁבַת לְבוֹ, רַק רַע כָּל הַיּוֹם"
(בראשית ו, ה)

רצג.

(ח"א מט, א)

עקר היצרים, הם המחשבות והחכמות שבלב, כמו שכתוב (בראשית ו, ה): "יצר מחשבת לבו". [עין עוד לעיל בפסוק (בראשית ב, ז): "ויצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה"].

"ויתעצב אל לבו" (בראשית ו, ו)

רצד.

(ח"א ה, ב)

כשיש איזה צער ודין בעולם שנה נפש' - אזי בודאי נגרע משמחת הקדוש' ברוך-הוא, כמו שכתוב (בראשית ו, ז): "ויתעצב אל לבו", וכמו שאמרו (סנהדרין מו,): "שכינה מה אומרת, קלני מראשי" וכו'.

רצה.

(ח"א כד, ב)

ה'קלפות' הם בחינת מותרות, והם בחינת עצבות, בבחינת (משלי יד, כג): "בכל עצב יהיה מותר". והם 'תקפא דדינא' (זהר תרומה קלה: קמח. פנחס רלא:), בבחינת (בראשית ו, ז): "ויתעצב אל לבו".

ועקר ה'שמחה' היא ב'לב', כמו שכתוב (תהלים ד, ח): "נתתה שמחה בלבי". וגלות-השכינה, שהוא בחינת לב', שהוא שמחתו של ישראל, עקר גלותה - כש'עצבות', שהם ה'קלפות', גוברים עליה, בבחינת: "ויתעצב אל לבו".

וזה-הוא פשיטא ישראל מהגלות, כתיב (ישעיה נה, יב): "פי בשמחה תצאו".

וכשעושה המצוה ב'שמחה', אזי מעלה ה'שכינה' שהיא ה'מצוה', שהיא 'שמחת-הלב', מבין ה'קלפות'.

רצו.

(ח"א מט, ז)

"בינה, דינין מתערין מנה" (זהר ויחי רכ, ויקרא י: אחרי סה), והיא שרשן, שעל-ידיה נמתקין.

וזה (בראשית ו, ז): "ויתעצב אל לבו" - בבחינת "דינין מתערין מנה".

"ויאמר אל לבו לא אוסיה עוד לקלל" (שם ח, כא) - בבחינת 'המתקת-הדינים בשרשן'.

רצז.

(ח"א ב, ד)

'ממון' שרשו ב'לב', בבחינת (משלי י, כב): "ברכת ה' היא תעשיר, ולא יוסף עצב עמה" - בחינת (בראשית ו, ז): "ויתעצב אל לבו".

"ונח מצא חן בעיני ה'" (בראשית ו, ח)

רצח.

(ח"א כה, ד)

וזה בחינת (בראשית ו, ח): "חן בעיני ה'". "עיני ה'" - זה 'גונין-עלאין', בחינת "פסח וזהב" (שמות כה, ג), שם עקר ה'חן' וה'פאר'.

רצט.

(חיי-מותר"ן תסג)

בענין המחלקת הידוע שהיה בדורות שלפנינו על הרב הגאון מורנו הרב

יוֹנְתָן [אייבשיץ] ז"ל, וְהָיָה לִפְנֵי רַבְּנוּ ז"ל הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה כְּתוּב בּוֹ הַקְּמִיעוֹת שֶׁנִּתְּן הָרַב הַנ"ל. וְהָיָה כְּתוּב בָּהֶם: "עֲבָדוּ מִבֵּית ה'". וְהֵם הַחֹלְקִים עָלָיו, הָיוּ מִפְּרָשִׁים שֶׁכּוֹנְנֵתוּ: "עֲבָדוּ מִשִּׁיחוֹ", עֵינֵי-שָׁם.

וְסֵפֶר רַבְּנוּ ז"ל עֲמַנּוּ בָּזֶה, וְאָמַר: "שְׁמָזָה אֵין רְאִיָּה!"

וְאָמַר: "שְׁאֵלוּ הָיָה הוּא פּוֹתֵב קְמִיעוֹת, וְהָיוּ מוֹצְאִים, הָיוּ אוֹמְרִים בְּוֹדָאֵי וְכוּ" - בְּפֶרֶט "עֲבָדוּ"!

הֵינּוּ: כִּי הָיוּ מִפְּרָשִׁים בְּוֹדָאֵי שֶׁכּוֹנְנֵתוּ לֹא טוֹבָה, בְּפֶרֶט "עֲבָדוּ" - כִּי אֵיךְ שִׁיף לְכַתֵּב בְּשִׁמּוֹת "עֲבָדוּ"? - עַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי הָיוּ מִפְּרָשִׁים כּוֹנְנֵתוּ לְמָה שֶׁהָיוּ מִפְּרָשִׁים.

כִּי הַתּוֹרָה כְּלָהּ הִיא שִׁמּוֹת. וְעַנֵּן הַשִּׁמּוֹת שֶׁבָּהֶם מְשַׁבְּעִים, אוֹ שֶׁמְבַקְּשִׁים וּמִתְפַּלְלִים 'יְהִי רְצוֹן' עִם זֶה הַשֵּׁם - הוּא שֶׁעַל-יְדֵי שִׁמּוֹת אֵלוֹ, מְעוֹרְרִין הַמְּלֹאךְ הָרְאוּי לְאוֹתוֹ הַדָּבָר, וְאֵזִי נּוֹתְנִים לְהַמְּלֹאךְ אוֹתוֹ הַשֵּׁם. כִּי "הַמְּלֹאךְ אֵין לוֹ שֵׁם, רַק שְׁנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם לְפִי הַשְּׁלִיחוֹת", פְּמוֹבָא (בַּמְדַּבְּרֵי רַבֵּה י. ה; רִשִׁי בְּרֵאשִׁית לֵב, ל).

נִמְצָא: שֶׁשְּׁפִיר שִׁיף לְכַתֵּב בְּהַשְּׁבָעוֹת הַשִּׁמּוֹת: "עֲבָדוּ מִבֵּית ה'" - כִּי הוּא רְאשֵׁי-תִבּוֹת שֶׁל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ו, ח): "וַיִּנַּח מִצָּא חַן בְּעֵינֵי ה'".

ש.

(סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי חַן)

[א] עַל-יְדֵי צְדָקָה זוֹכֵה לְחַן (סֵפֶר ח"א א).

[ב] עַל-יְדֵי שְׁפָלוּת זוֹכֵה לְחַן (סֵפֶר ח"א ב).

[ג] לְחַן יִכְנִים אוֹרְחִים (סֵפֶר ח"א ג).

[ד] גַּם יִשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מִמַּאֲכָלֵי אֶסּוּר, וְיִשְׁמַר אֶת פִּיּוֹ מִדְּבַר אֶסּוּר (סֵפֶר ח"א ד).

[ה] מִי שֶׁמְפַזֵּר מְעוֹתָיו בְּשִׁבִּיל לְקִנּוּת לְעֲצָמוֹ רַב לְלַמֵּד מִפְּנֵי, עַל-יְדֵי-זֶה יִמְצָא חַן.

[ו] כְּשֶׁתְּעִבִיר עַל מִדּוֹתֶיהָ, תִּמְצָא חַן (סֵפֶר ח"א ו).

[ז] עַל-יְדֵי תּוֹכְחָה תִּשָּׂא חַן (סֵפֶר ח"א ז).

[ח] שֶׁמְוִזִּית מְסַגֵּל לְחַן (סֵפֶר ח"א ח).

[ט] סִגְלָה לְחַן תִּכְתֵּב עַל קֶלֶף: "כֶּסֶף וְזָהָב חֶסֶד וְאֵמֶת אֱלוֹהִים" (סֵפֶר ח"א ט).

[י] עַל-יְדֵי הִירְאָה מִתְלַמְּדֵי-חֶכֶם תִּזְכֶּה לְחַן (סֵפֶר ח"א י).

[יא] דְּבוּרִים הַיּוֹצְאִים בְּנִיחוּתָא נִתְקַבְּלִים אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם (סֵפֶר ח"א יא).

[יב] יֵשׁ דְּגִים שֶׁהֵם מְסַגְּלִים לְחַן (סֵפֶר ח"א יב).

[יג] עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ נּוֹתְנֵת חַן (סֵפֶר ח"א יג).

[יד] כְּשֶׁאָדָם בָּא לְעִיר כְּדוּר, יִשְׁלַח בְּשַׁר לְעֵינֵי הָעִיר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשָּׂא חַן בְּעֵינֵי שְׂרֵי הָעִיר (סֵפֶר ח"א יד).

- סֵפֶר רְזִיאל הַמְּלֹאךְ -

שא.

(חֵי"מ מוֹהַר"ן תַּעֲח)

'סֵפֶר-רְזִיאל' אֵינוֹ מֵאָדָם-הֶרְאִשׁוֹן, וְלֹא זֶהוּ הַסֵּפֶר שֶׁנִּתְּן הַמְּלֹאךְ לְאָדָם-הֶרְאִשׁוֹן, וְאֵין בּוֹ כַּח לְהַצִּיל מִשְׁרָפָה - וּכְבָר אַרְע: שֶׁהַסֵּפֶר בְּעֲצָמוֹ נִשְׂרָף.

לקוטי תפלות

פרשת בראשית

יתגלה ההתפארות והשעשועים שלך
בנו, לעולמי עד ולנצח נצחים.

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א יז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שקיהם)
"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"
(בראשית א, א)

רבון כל העולמים, אדון כל הנשמות,
אתה בראת עולמך ברצונך הטוב,
בשביל ישראל עמך, כמו שכתוב:
"בראשית ברא אלהים את השמים ואת
הארץ", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה:
"בשביל ישראל שנקראו ראשית".

כי "ישראל עלה במחשבה תחלה",
ובשבילנו בראת כל העולמות כלם,
מן תחלת האצילות עד עולם הגשמי
הזה, "הארץ וכל אשר עליה, הימים וכל
אשר בהם". והכל בראת ברצונך הטוב,
למען אשר תתפאר בנו בכל דור ודור.

ובכן, תרחם עלינו, אבינו אב הרחמן,
ותזכנו לעשות הטוב בעיניך
תמיד, ונזכה להיות ברצונך הטוב באמת,
לסור מרע ולעשות טוב תמיד, למען

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א יט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, 'תפלה לחבוק')
"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

(בראשית א, א)

ובכן תזכנו ברחמיך הרבים, שתהיה
אכילתנו בקדשה ובטהרה, בלי
שום תאוה גשמיות כלל. ותתן לנו כח,
לעורר התנוצצות האותיות הקדושים של
כ"ח אתון דמעשה בראשית, שמלבש
בכל דבר שבעולם.

עד שכל אכילתנו ושתיתנו, וכל
סעודתנו ותענוגנו, יהיה רק
מהתנוצצות האותיות הקדושים לבד,
שיש באותו הדבר שאנו אוכלים ושותים
או מתענגים ממנו.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לֵלֵב טוֹב, שְׁלִבִי
יְהִי מֵאִיר בְּקִדְשָׁה
גְדוֹלָה, עַל-יְדֵי שְׂיִזְכָּה לִיהֲנוֹת וְלִזְזוֹן רַק
מִהֲתַנּוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל כֹּחַ מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר.

וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי
תָּמִיד, שֶׁלֹּא אֶהְיֶה מִהֶעוֹלָם-
הַזֶּה בְּלֹא בְרָכָה, וְנִזְכָּה לְבָרֶךְ עַל כָּל דָּבָר
שֶׁנֶּאֱכַל וְנֶהֱנֶה, בְּרָכָה תַחֲלֶה וְסוֹף, בְּכֹנֶה
עֲצוּמָה, בְּכֹנֶה קְדוּשָׁה וְטְהוּרָה, לְשִׁמְךָ
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ יִתְבָּרֵךְ לְעַד.

וְכָל הַבְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת וְשִׁירוֹת
וְתִשְׁבַּחוֹת שְׁלֵנוּ, כֻּלָּם יִהְיוּ
בְשִׁלְמוֹת, בְּבַחֲיִנַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ
עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, בְּאִפְן שֶׁנִּזְכָּה לְעוֹרֵר
כֹּחַ מַעֲשֵׂי יְהוָה, שֶׁהֵם ה'ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל
מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת
הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם.

אֲשֶׁר עַל-יָדָם בְּרֵאתָ בְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב, כָּל
הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם מִגְּדוֹל וְעַד
קָטָן, וּבְרֵאתָ כָּל דָּבָר מִשְׁנֵה מַחְבְּרוֹ,
בְּמֵרָאה וְטַעַם וְתִמּוּנָה אַחֲרַת, כְּפִי אוֹתִיּוֹת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהַכְּנֶסֶת בְּכָל דָּבָר כְּפִי
רִצּוֹנְךָ הַטוֹב, כְּאֲשֶׁר שְׁעַרְתָּ וּמְדַדְתָּ
וְשִׁקְלַתָּ בְּחִכְמָתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

"מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כֻּלָּם בְּחִכְמָה
עֲשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ. וְעַתָּה
יִגְדַל נָא כֹחַ אֲדֹנָי, כְּאֲשֶׁר דְּבַרְתָּ לְאִמְרֵךָ."

עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, וְלְמַעַן כְּבוֹדְךָ, וְלְמַעַן
אוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁלְּךָ הַמְּלַבְּשִׁין
בְּכָל דָּבָר, שֶׁתִּתֵּן לָנוּ כֹּחַ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים,

לְעוֹרֵר תָּמִיד כֹּחַ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית שֶׁמְּלַבֵּשׁ בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם,
וְלֹא נִלְךְ אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לְבָנוּ, וְנִמְעַט תַּאוֹת
טְבַעֲנוּ, שֶׁלֹּא יְהִי לָנוּ שׁוֹם תַּאוֹה
גְּשָׁמִיּוֹת שֶׁל הַגּוֹף לְשׁוֹם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם
כֻּלָּל.

וְכָל אֲכִילָתָנוּ וְשִׁתִּיתָנוּ, וְכָל הַנְּאֻתָנוּ
וְתַעֲנוּגָנוּ, יְהִי רַק מִהֲתַנּוּצָצוֹת
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כְּלִי
שׁוֹם תַּאוֹת הַגּוֹף כֻּלָּל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׁלַח בְּרָכָה בְּמִזְוִיגָנוּ,
וְנִזְכָּה לְשְׁבִיעָה דְקִדְשָׁה,
שֶׁיְהִי שְׁבִיעָה בְּמַעֲיָנוּ, לְאֹכֵל מְעַט
וְלְשֹׁבֵעַ רַק מִהֲתַנּוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת
הַקְּדוּשִׁים שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁאוֹכֵל וְאֶשְׁתֶּה
בְּקִדְשָׁה וּבְטְהוּרָה גְדוֹלָה.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְאֲכַלְתֶּם
אֹכֹל וְשָׂבוֹעַ, וְהִלַּלְתֶּם אֶת שֵׁם
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם
לְהַפְלִיא, וְלֹא יִבְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם."

⊗ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כב ⊗

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א כב, 'חזתם בתוך חזתם')

"בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"
(בְּרֵאשִׁית א, א)

אָבִי שְׁבִשְׁמַיִם, רַחֵם עָלַי כְּרַחֲמֵי הָאָב
עַל הַבֶּן, וְתִמְשִׁיךְ עָלַי מִדַּת הַיְרֵאָה
וְהַבּוּשָׁה דְקִדְשָׁה, מִשְׁרָשָׁה מִקְדָּם
הַבְּרִיאָה, מִמְּאֹמֵר הַשָּׁלֵם שֶׁהוּא,
"בְּרֵאשִׁית, יֵרָא בְּשֵׁת", מַחְכְּמָה עֲלֵאָה,
מַעֲדָן עֲלֵאָה דְסֻתִּים וְגִנְיֻז.

גדול ונורא, עד אשר יתעוררו ידי בשעת התפלה, ואזכה להרים ידי ליהוה, ולהכות כף אל כף, בהתלהבות גדול, בשעת התפלה, בשמחה רבה, ובהתעוררות נפלא, לשמך לבד באמת.

ועל-ידי המחאת כף אל כף, אזכה שיתעוררו כח ידיו של הקדוש-ברוך-הוא, שהם כ"ח פרקין דידים העליונים, שהם כ"ח אתון של מעשה בראשית.

ועל-ידי-זה נזכה, לטהר ולזכך את אור המקום שאנו מתפללים בו, בבחינת "אורא דארץ-ישראל מחכים", שהוא אור הקדוש, לגרש אור הטמא של חוץ-לארץ, ולהמשיך אל המקום שאנו עומדים עליו להתפלל לפניך, אור הקדוש של ארץ-ישראל.

כי הכל שלך, ובכחך בראת עולמך ברצונך הטוב, בכ"ח פרקין דידים הקדושים, שהם כ"ח אתון דמעשה בראשית, כמו שכתוב: "אף ידי יסדה ארץ, וימיני טפחה שמים"; וכתוב: "בדבר יהוה שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאם".

וברצונך הטוב נתת כח לישראל עמך, לכבש ארץ-ישראל מיד השבעה עממין, ולטהר את הארץ, לגרש משם אור הטמא של העמים, ולהמשיך לשם אור הקדוש, לקדש הארץ בקדשת ארץ-ישראל, כמו

"יהוה עזוז וגבור, יהוה איש מלחמה. תנה עזך לעבדך, והושיעה לבן אמתך". וזכני לעזות דקדשה, הנמשך מבשת פנים דקדשה, מעדן עלאה דסתים וגניז, מחכמה עלאה, ממאמר השלם שהוא "בראשית", אשר על-ידי-זה תבנה ירושלים עירך במהרה בימינו, "קרית נאמנה", נהלנו בעזך אל נוה קדשך.

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א מד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מד, מחאת-כפים בתפלה)

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"
(בראשית א, א)

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב.

שתזכנו ברחמיך הרבים, ותעזרנו ותושיענו תמיד, שנזכה להתפלל תפלתנו לפניך, בכל לב ונפש, בכונה גדולה ועצומה, בקדשה ובטהרה, באמת ובאמונה שלמה, וביראה ובאהבה, ובמחשבה זכה ונכונה. ותצילנו ברחמיך, מפל מיני מחשבות-זרות שבעולם.

ותזכנו ותושיענו, שתהיה תפלתנו תמיד על "אדמת קדש", שנזכה לקדש המקום שאנו עומדים עליו, להתפלל בקדשת ארץ-ישראל.

ותעורר את לבבי בשעת התפלה, ואזכה להתפלל בהתעוררות

שְׁפָתוֹב: "כַּח מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת
לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם".

בֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּזְכְּנוּ וּתְחַנְּנוּ
וּתְאַמְצְנוּ, וּתְתֵן לָנוּ כַח וּגְבוּרָה
מֵאַתָּה, שְׁנִזְכֶּה בְּכָל מְקוֹם שֶׁנַּעֲמֵד שָׁם
לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ, לְטַהֵר אֶת הַמְּקוֹם הַהוּא,
עַל-יְדֵי מְחַאֲת-כַפַּיִם.

לְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה "כַּח מַעֲשֵׂיךָ",
וּלְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם 'אֹוִיר הַקְּדוֹשׁ
שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', וּלְגַרֵּשׁ מִשָּׁם 'אֹוִיר
הַטָּמֵא שֶׁל חוּץ-לְאֶרֶץ'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה, לְזַכֵּךְ אֶת תְּפִלָּתְנוּ,
וּלְטַהֵרָה מִכָּל מִינֵי
מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת, וּמִכָּל הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה-
זָרָה וּכְפִירוֹת, מִכָּלֵם תְּצִילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחֶסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

⊗ [ה] לְקוּטֵי-תְפִלּוֹת ח"א מ"ח ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מ"ח, 'על אשר מעלתם ב')

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"
(בְּרֵאשִׁית א. א.)

וּזְכַנֵּי לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ, בְּכָל
כַּחֵי, וּבְכֹונָה גְּדוֹלָה בְּאַמַּת
לְאַמַּתוֹ. וְאַהֲיָה נִכְלָל בְּךָ בְּשַׁעַת תְּפִלָּתִי,
עַד שֶׁכָּל דְּבָרֵי תְּפִלָּתִי, יִהְיוּ דְבָרֵי יְהוָה
בְּעֶצְמָן, וַיִּתְעוֹרְרוּ עַל-יְדֵי תְּפִלָּתִי, כ"ח
אֶתוֹן דְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם "עֲשֵׂרָה
מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם".

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ חֶסֶדְךָ הַגְּדוֹל
עָלֵינוּ, וְתַפְּרֵס עָלֵינוּ סִפְת

שְׁלוֹמְךָ, וּתְחַבֵּק אוֹתָנוּ בִּימִינֶךָ, וְנִזְכֶּה
לְהִסְתַּוְּפֵךְ בְּצִלְךָ הַקְּדוֹשׁ, וְתִגַּן בְּעַדְנוּ
וּתְצִילֵנוּ מִכָּל אוֹיְבֵינוּ וְשׁוֹנְאֵינוּ וְרוֹדְפֵינוּ
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּבְצֵל כְּנַפֶּיךָ
תְּסַתִּירֵנוּ, וַיִּקְיָם בְּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
"שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי, וַיְמִינוּ תַּחְבֵּקֵנִי".

⊗ [ו] לְקוּטֵי-תְפִלּוֹת ח"ב ח ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תזכחה')

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"
(בְּרֵאשִׁית א. א.)

וּתְרַחֵם עַל עוֹלָמְךָ, שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הָאֱמוּנָה
הַקְּדוֹשָׁה בְּעוֹלָם, וַיֵּאֱמִינוּ כָּל
בְּאֵי עוֹלָם בְּחֵדוֹשׁ-הָעוֹלָם, וְלֹא יִלְכוּ אַחַר
חִקִּירַת הַתְּהוֹ כָּלֵל.

רַק יֵאֱמִינוּ כָּלֵם בְּהֵאֱמַת, שֶׁהָעוֹלָם הוּא
מְחַדָּשׁ בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּרָאוּ
בְּשַׁעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית יֵשׁ מֵאֵין הַמְּחַלֵּט,
אֲשֶׁר עַל יְסוּד אֱמוּנָה זֹו קִיָּם וְעוֹמֵד כָּל
הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְכָל
מַעֲשֵׂהוּ בְּאֱמוּנָה".

וְנִזְכֶּה כְּלָנוּ, לְעִבְדֶּךָ בְּאַמַּת וּבְאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה כָּל יְמֵי עוֹלָם, עַד אֲשֶׁר
נִזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּטוֹב אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָנוּ, בְּעַת
שֶׁתְּחַדָּשׁ אֶת עוֹלָמְךָ לְעֵתִיד בְּרִצּוֹנְךָ
הַטוֹב, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ חֶסְדִּים רַבִּים. וַיִּקְיָם
בְּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֶסְדְּךָ,
וְאֱמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת". וְנֹאמַר: "חֲדָשִׁים
לְבַקְרִים רַבָּה אֱמוּנָתְךָ".

וּתְמִילָא 'פְּגִימַת-הַלְבָּנָה', וַיְהִי אור
הַלְבָּנָה כְּאור הַחֲמָה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב: "וַיְהִי אור הַלְבָּנָה כְּאור הַחֲמָה,
וְאור הַחֲמָה יְהִי שְׁבַעַתִּים כְּאור שְׁבַעַת
הַיָּמִים", כִּי מְלֻכּוּתָךְ בְּכֹל מְשָׁלָה בַשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ.

⊗ [ט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב א ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ךְ ח"ב א, תְּקַעוּ מִמְּשָׁלָה)

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת
הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלַּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר
הַקָּטָן לְמַמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה" (בְּרֵאשִׁית א, טז)
"וַיְהִי אור הַלְבָּנָה כְּאור הַחֲמָה, וְאור הַחֲמָה
יְהִי שְׁבַעַתִּים כְּאור שְׁבַעַת הַיָּמִים" (יִשְׁעִיָּה ל, כו)

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
וּבְחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים. שְׁנֹזְכָה לְקַבֵּל
רֵאש־הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה וּבִטְהָרָה
גְּדוֹלָה, בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה
וּבְחֻדוּה רַבָּה.

כִּי אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֲסָדֶיךָ
הָעֲצוּמִים, אֲשֶׁר אַתָּה חוֹשֵׁב מְרַחֵק
לְהַטִּיב אַחֲרֵינוּ, וְאַתָּה טוֹב וּמְטִיב
לְרָעִים וְלְטוֹבִים, וְהַקְּדַמְתָּ תְּרוּפָה וְצָרִי
לְמַכּוֹתֵינוּ, קִבַּעְתָּ לָנוּ אֶת יוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשָׁה, יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא,
בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ.

שְׂחֵוֹא חֶסֶד גְּדוֹל וְנִפְלָא מֵאַתָּה בְּעַל
הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, שְׂאֵז אַתָּה
בְּעֲצָמְךָ מִבְּקֵשׁ כְּפָרָה כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: "הִבִּיאוּ
עָלַי כְּפָרָה, עַל שִׁמְעַטְתִּי אֶת הַיָּרֵחַ".

⊗ [ז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב יב ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ךְ ח"ב יב, 'אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ')

"בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"
(בְּרֵאשִׁית א, א)

וְנִזְכָּה מִהָרָה, לְמִלֵּאת רְצוֹנְךָ הַקְּדוּשָׁה
אֲשֶׁר רְצִיתָ בְּבְרִיאַת עוֹלָמְךָ,
אֲשֶׁר בְּרֵאתָ הַכֹּל לְכְבוֹדְךָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב:
"כֹּל הַנִּקְרָא בַשָּׁמַיִם וּלְכְבוֹדִי, בְּרֵאתִיו
יִצְרַתִּיו אִף עֲשִׂיתִיו".

וַיִּתְגַּלּוּ עַל-יְדֵינוּ, כֹּל חֲלָקֵי כְבוֹדְךָ
הַקְּדוּשָׁה, מִכָּל דָּבָר וּדְבָר
שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֲשָׂרָה מְאֹמְרוֹת, אֲשֶׁר
כֹּל הָעֲשָׂרָה מְאֹמְרוֹת שֶׁבָּהֶם בְּרֵאתָ
הָעוֹלָם, כֹּלָם הָיוּ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוּשָׁה, שִׁיתְגַּלֶּה וַיִּתְגַּדֵּל עַל-יְדֵי כֹל
חֲלָקֵי הַבְּרִיאָה.

⊗ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ו ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ךְ ח"א ו, 'קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ')

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת
הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלַּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר
הַקָּטָן לְמַמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה" (בְּרֵאשִׁית א, טז)
"וַיְהִי אור הַלְבָּנָה כְּאור הַחֲמָה, וְאור הַחֲמָה
יְהִי שְׁבַעַתִּים כְּאור שְׁבַעַת הַיָּמִים" (יִשְׁעִיָּה ל, כו)

וְתַעֲזְרֵנִי, שְׂאֵזְכָּה לְתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה
בְּאַמְתָּ. לְתַשׁוּבָה עֲלָאָה.
בְּאִפְן שְׂאֵזְכָּה, שִׁיתִיחַד עַל יָדֶי, נִקְדָּה-
הַתַּחַתּוֹנָה בְּנִקְדָּה-הָעֲלִיוֹנָה, וַיִּתְתַּקֵּן
וַיִּשְׁלַם עַל יָדֶי, "אָדָם-הָעֲלִיוֹן לְשִׁבְתָּ עַל
הַכֶּסֶּא", וְשֵׁם יְהִי נִכְלָל נְפִשֵׁי וְרוּחֵי
וְנִשְׁמָתֵי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְאַתָּה בְּעֶצְמְךָ מִתְחַרֵּט כְּבִיכּוֹל עַל
מַעֲשֵׂיךָ, עַל שְׂמֵעַטָּת אֶת הַלְּבָנָה, אֲשֶׁר
מִשָּׁם נִמְשָׁכִים כָּל חַטָּאֵינוּ.

עַל-כֵּן נִתְּתָ לָנוּ פֶתַח חוֹן פֶּה, לְבוֹא
וּלְהִתְוֹדוֹת לְפָנֶיךָ וּלְהִתְחַרֵּט עַל
מַעֲשֵׂינוּ בְיוֹם-הַדִּין הַגָּדוֹל שֶׁהוּא רֵאשִׁי-
הַשָּׁנָה, כִּי הֲלֹא גַם אַתָּה בְּעֶצְמְךָ מִתְחַרֵּט
וּמִבְקֵשׁ כְּפָרָה אִזּוֹ.

וּבִרְחֻמֶיךָ הָרַבִּים תִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשֵׁךָ
רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה תְּמִיד, וְתִמְחַל
וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ.

וְתִמְלֵא 'פְּגִימַת-הַלְּבָנָה', וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ
שׁוֹם מְעוֹט, וְיִהְיֶה "אֹר
הַלְּבָנָה, כְּאֹר הַחֲמָה", כְּאֹר שְׂבַעַת יְמֵי
בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה קֹדֶם מְעוֹטָהּ.

☪ [וי] לקוטי-תפלות ח"ב נו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב צא, 'וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים')

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת
הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר
הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה" (בְּרֵאשִׁית א, טז)
"וְיִהְיֶה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה, וְאֹר הַחֲמָה
יִהְיֶה שְׂבַעַתִּים כְּאֹר שְׂבַעַת הַיָּמִים" (ישעיהו ל, כו)

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ, חוֹסֶה עָלֵינוּ
כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ, וְהַדְּרִיכֵנוּ בְּאַמְתָּךְ
וּלְמַדְנוּ, אֵיךְ לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אֶת
הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּם שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, בְּאַפְּן
שְׂנֹזְפָה לְמוֹצָאָם וּלְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם בְּאַמֶּת,
וּיְקַרְבוּ אוֹתָנוּ, עַד אֲשֶׁר יוֹצִיאוּ אוֹתָנוּ

לְגַמְרֵי, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת-הָרָעִים שֶׁנִּפְלְנוּ
לָשָׁם, וַיִּשִׁיבוּ אוֹתָנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
בְּאַמֶּת וּבִלְבַב שָׁלֵם.

בְּאַפְּן שֶׁתִּתְקַשֵּׁר וְתִתְחַבֵּר חֲכָמָה-תְּתַאֲה
בְּחֲכָמָה-עֲלֵאָה, וַיִּהְיוּ נַעֲשִׂים
יְחוּדִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים עַל יַדֵּינוּ תְּמִיד,
וְתִמְלֵא 'פְּגִימַת-הַלְּבָנָה', וְתוֹצִיא וְתַקִּים
הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ.

וַיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה יְחוּד קִדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא
וּשְׂכִינְתִּיהָ תְּמִיד בִּיחּוּדָא שְׁלִים,
וְתִמְתִּיק וְתִבְטֵל כָּל הַדֵּינִים שְׂבַעוֹלָם,
וְתִמְחַל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר כָּל חַטָּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, וַיִּהְיוּ כָּל הָאֲנָפִין
נְהִירִין, וְכָל חֵידוֹ וְכָל חֵירוֹ יִשְׁתַּכַּח בְּכָל
עָלְמִין, וַיִּתְקַים: "וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֵמָה".

וַיֵּאִירוּ כָּל הָאֹרֹת בְּאֹר גְּדוֹל וְנִפְלָא,
וַיִּתְתְּקֵנוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשְׁלֵמוֹת,
וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְגַּלֶּה הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל הָאֱמֶת
בְּעוֹלָם.

☪ [יא] תפלות-ותחנונים ☪

הַשְּׂמֵטָה לְ'לְקוּטֵי-תַפְלוֹת' ח"א מט

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לְשִׁמְשׁ שָׁם אֶהֱל בְּהֵם')

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת
הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר
הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה" (בְּרֵאשִׁית א, טז)

"וְיִהְיֶה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה, וְאֹר הַחֲמָה
יִהְיֶה שְׂבַעַתִּים כְּאֹר שְׂבַעַת הַיָּמִים" (ישעיהו ל, כו)

וְתִגְאָלֵנוּ גְּאֵלַת עוֹלָם, וְתִחְזִיר לָנוּ
מַלְכוּת בֵּית דָּוִד עַל מְכוֹנָהּ,

ויקבלו כלם עליהם את על מלכותך,
ותמלא פגימת הלבנה, ויהיה "אור
הלבנה כאור החמה" כאור שבעת ימי
בראשית, כמו שנאמר: "את שני המארת
הגדלים". ויקים בנו מקרא שכתוב:
"ובקשו את יהוה אלהיהם, ואת דויד
מלכם", אמן.

יב [תפלות-ותחנונים ח"א ב

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פו, 'פוסעים ב')

"דיעש אלקים את שני המארת הגדלים, את
המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור
הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)
"ויהי אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה
יהיה שבעתים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

ונזכה, שהצדקה שלנו, בפרט הצדקה
של שבת, תאיר בבחינת 'אור
השמש' העתידה להתחדש לעתיד-לבא,
כמו שכתוב: "ויהי אור הלבנה כאור
החמה, ואור החמה יהיה שבעתים כאור
שבעת הימים". ויקים בנו מקרא שכתוב:
"וזרחה לכם יראי שמי, שמש צדקה
ומרפא בכנפיה".

יג [תפלות-ותחנונים ח"א כא

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנא, 'סגלה לזרע של קמא')

"דיעש אלקים את שני המארת הגדלים, את
המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור
הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)
"ויהי אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה
יהיה שבעתים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

"ראשי חדשים לעמך נתת, זמן כפרה
לכל תולדותם". רבנו של
עולם, זפני בתוך כלל-ישראל, לגדל את
כל בנינו, לתורה ולחפה ולמעשים-
טובים, והצילנו מעתה מכל מיני 'צער
גדול בנים' חס-ושלום. ותמשיך מעתה,
עלינו ועל כל יוצאי-חלצינו, חיים טובים
וארוכים.

רבנו של עולם, אתה הודעת לנו: כי
'מיתת הבנים' כשהם קטנים
רחמנא-לצלן, זה נמשך מסוד 'פגימת-
הלבנה', שמשם נמשך בחינת "מארת
חסר ואו", "שהוא אספיה לרביי" חס-
ושלום.

ואתה הודעת לנו גם-כן: שבראש-
חדש, שאזי מתחלת הלבנה
להתמלאות ולהתתקן, ואזי "זמן כפרה
לכל תולדותם", כי אז נמשך כפרה
וסליחה והמתקה, על כל תולדותם של
ישראל, שיהיה נמשך עליהם חיים
טובים וארוכים.

על-כן חוס וחמל נא עלינו, וזכנו
לקבל קדשת ראשי חדשים
כראוי, ויהי רצון מלפניך, שתעלנו
בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו, ושם
נעשה לפניך קרבנות חובותינו, תמידין
כסדרם ומוספים כהלכתם, ואת מוספי
ראשי חדשים נעשה ונקריב לפניך
באהבה כמצות רצונך, כמו שכתבת
עלינו בתורתך, על-ידי משה עבדך, מפי
כבודך כאמור:

מקרא שכתוב: "ובקשו את יהוה
אלהיהם, ואת דויד מלכם", אמן.

☪ [יד] תפלות ותחנונים ח"ב י ☪

(על-פי שיחות הר"ן רסא, 'נישב יעקב')

"ויעש אלקים את שני המארות הגדלים, את
המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור
הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)

"והיה אור הלבנה פאור החמה, ואור החמה
יהיה שבעתים פאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

ויתתקן ויתמלא פגימת הלבנה,
ויהיה נעשה יחוד שלם בין
שם הוי"ה ושם אלהים, ויקים מקרא
שכתוב: "והיה יהוה למלך על כל
הארץ, ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו
אחד".

☪ [טו] לקוטי תפלות ח"א לו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לו, 'דרשו ה' ועזו')

"ויבא אלקים את האדם בצלמו, בצלם
אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה
אדם בצלמנו בדמותנו" (בראשית א, כז-כח)
- ענין 'צלם אלקים' -

"אנא יהוה, מלטה נפשי" מכל תאות
הגוף ומדותיו הרעים. עזר
והושיעה ברחמיך הרבים, ברחמיך
האמתים, את נפשי האמללה.

ותן לה פח וגבורה מאתך יהוה אלהי
ואלהי אבותי, שתוכל להתגבר על
הגוף, ותתגבר נפשי על גופי, צורתי על

"ובראשי חדשיכם תקריבו עליה
ליהוה, פרים בני בקר שנים,
ואיל אחד, כבשים בני שנה, שבעה
תמימם. ומנחתם ונספיהם כמדבר,
שלשה עשרנים לפר, ושני עשרנים
לאיל, ועשרון לכבש, ויין כנסכו, ושעיר
לכפר, ושני תמידים כהלכתם. פי בעמך
ישראל בחרת מכל האמות, וחקי ראשי
חדשים להם קבעת.

רבנו של עולם, אתה הודעת לנו:
שפעוסיקים בפרשת הקרבנות,
נחשב לפניך כאלו הקרבנו כל הקרבנות
בזמנם ובמקומם כהלכתם.

על-כן יהי רצון מלפניך, שעל-ידי
אמירת פרשת "ובראשי
חדשיכם", באיזה זמן שנאמר אותה
הפרשה, אפלו שלא בראש-חדש - יהיה
נחשב לפניך, כאלו הקרבנו קרבן ראש-
חדש בזמנו.

ותמשיך על-ידי-זה בחינת תקון
ומלוי הלבנה, ועל-ידי-זה
יהיה נמשך כפרה וסליחה והמתקה, על
כל תולדותם של ישראל, שיזכו לחיים
טובים וארוכים.

ותזכנו לקיים מצות ברפת קדוש לבנה
בכל חדש בזמנו, ויהי רצון
מלפניך, למלאות פגימת הלבנה, ולא
יהיה בה שום מעוט, ויהיה אור הלבנה
פאור החמה, פאור שבעת ימי בראשית,
כמו שהיתה קדם מעוטה, כמו שנאמר:
"את שני המארות הגדלים". ויקים בנו

חומרי, עד שאזכה להכניע ולשבר ולבטל את הגוף והחמר לגמרי, ותתגלה הארת נפשי וצורת הקדושה, וימשך עלי "צלם אלהים, צלם דמות תבניתו".

ותזבני לאור השכל דקדושה, לחכמה בינה ודעת, ואזכה להכניע ולבטל ממני כל מיני סכלות וכסילות של הגוף והחמר. ותוציאני מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול, מפסילות וחשכת של חמירות הגוף העכור והמגשם, להארת החכמה של הנפש הקדושה.

ו"ילכו יונקותיו", ויזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים לעבודתך וליראתך, ויצאו מכל אחד מישראל דורות הרבה עד סוף כל הדורות, וכלם יכירו וידעו את שמך הגדול, ויעשו רצונך באמת כל ימיהם לעולם, למען יתגלה אלהותך בכל העולמות, על-ידי ישראל עמך אשר בחרת.

❁ [יז] לקוטי-תפלות ח"א קנ ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רמה, 'יש חדרי תורה')

"ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח)

- ענין 'צלם אלקים' -

❁ [טז] לקוטי-תפלות ח"א צו ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פב, 'הנעלבים')

"ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח)

- ענין 'צלם אלקים' -

ובבן תרחם עלי מלא רחמים, שאפלו בעת שאזכה ברחמיך לחדש חדושים-אמתיים בתורתך-הקדושה, שלא אטעה בנפשי לומר: 'שכבר באתי עד תכונתה, וכבר נכנסתי לפנימיותיה'. רק אזכה להבין ולידע תמיד: 'כמה אני רחוק מאמתת פנימיותיה'.

ואפלו כשאזכה להשיג 'השגות של אמת', תחזקני להשתדל ולחתור ולהתיגע, ולחפש ולבקש יותר ויותר, לסלסל ולפלפל, ולעין בעין-אמתי בתורתך הקדושה, בכל לב ונפש, במסירות-נפשי באמת.

עד שתפתח לי בכל עת, שעריה ופנימיות חדריה, יותר ויותר, להבין ולהשכיל ולהשיג, אמתת פנימיות

ותרחם על כל ילדי עמך בית-ישראל הנכנסין לבריתו של אברהם אבינו, ותזמין לכלם תמיד מוהלים כשרים והגונים ואמנים וזריזים באמת, ויתקנו אותו בכל התקונים והקדשות שצריכין לתקן ולקדש את התינוק על-ידי 'מצות מילה'.

ויהיה נמשך עליו "צלם אלהים", "צלם דמות תבניתו". ויזכה להיות 'שומר הברית' באמת, ולא יפגם בבריתו לעולם.

❁ [יט] תפלות ותחנונים ח"ב א ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב לז, 'ממתים ידף ה')

"ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח)
- ענין 'צלם אלקים' -

רבוננו של עולם, זפנו לעבד אותך ולילך בדרךך הקדושים, רק בשביל כבודך וקדשת שמך יתברך, ובכדי שנזכה לדעת ולהפיר אותך יתברך, שזהו עקר התכלית, ולא יהיה לנו שום פונה אחרת בעבודתך, רק למלאות רצונך יתברך.

ולא מבעיא שלא תהיה פונתנו בעבודתנו אותך, בשביל שתצליח אותנו בעסקי עולם-הזה, אף גם שלא נכון גם-כן לעבד אותך, בשביל לזכות על-ידי-זה לעולם-הבא.

רק עקר כל עבודתנו אותך יתברך יהיה, רק בשביל לעשות רצונך, ולהפיר ולדעת אותך, ו"לחזות בנעם יהוה ולבקר בהיכלו".

ותשמרנו מפל התאוות-רעות, ובפרט מתאוות-ממון, ולא יהיה לנו שום רצון ותשוקה ותאוה לממון כלל, אף בשביל להוריח הממון לבנינו.

ונזכה לידע ולהבין היטב, פי אף שבאמת ה'ממון-דקדשה' הוא גבוה מאד, ומלבשים בו כמה קדשות גבוהות ועליונות מאד, אבל הממון של תאוות עולם-הזה הוא מותרות גמור.

התורה, שהוא בחינת 'אדם-דקדשה' באמת, כמו שכתוב: "זאת התורה אדם".

עד שיהיה נמשך עלי ה"צלם אלהים" בשלמות, ואהיה נכלל ב'אדם-העליון', בתכלית השלמות באמת, עד שאזכה להפיר ולהשיג אותך באמת, כרצונך הטוב, וכרצון צדיקיך-האמתיים, כי לך נוצרתי.

❁ [יח] לקוטי-תפלות ח"ב ה ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח)
- ענין 'צלם אלקים' -

ותעלני מבהמה לאדם, ותזכני לקדש ולטהר הכח-המדמה שלי, ויהיה נכלל ה'כח-המדמה', ב'כח השכל דקדשה'.

עד שגם בעת הסתלקות-המחין בשעת השנה, יהיה ה'כח-המדמה', והרשימות של המחין, בקדשה גדולה, בבחינות 'מלאך'.

ותמשיך עלי "צלם אלהים", עד שאזכה ל"חלום על-ידי מלאך", לחלומות מישבים, לחלומות טובים וישרים, בקדשה ובטהרה גדולה כרצונך הטוב.

ותצילני מחלומות של שטות וטפשות והבלים ושקררים, ותהפך כל חלומתי עלי ועל כל ישראל לטובה.

וְלֹא דֵי לְהָאָדָם שְׂרוּדָף אַחַר הַמוֹתְרוֹת
 שֶׁל 'תָּאוֹת-מָמוֹן' כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי-
 אִם שְׁחוּשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת, אֵיךְ לְהַנִּיחַ זֶה
 הַמוֹתְרוֹת גָּמוּר, יִרְשָׁה לְבָנָיו.

וְזַבְנֵנו שְׂיֵהִיָּה זְוֹגְנֵנו בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה,
 וְנִזְכָּה לְהוֹלִיד בָּנִים, וּלְגַדְלָם
 לְתוֹרָה וּלְחֶפֶה וּלְמַעֲשֵׂים-טוֹבִים, וְנִזְכָּה
 לְרֵאוֹת בָּנִים לְבָנֵינוּ. וְנִזְכָּה שְׂיֵהִיו כָּל
 בָּנֵינוּ וְדוֹרוֹתֵינוּ, קְדוֹשִׁים וְטְהוֹרִים,
 צְדִיקִים וְתַלְמִידֵי-חַכְמִים אֲמִתִּיִּים.

וְכָל כּוֹנְנֵנוּ בְּהַלְדַּת הַבָּנִים, יִהְיֶה גַם-כֵּן
 שֶׁלֹּא בְּשִׁבִיל הַנְּאֻת עֲצֻמְנוּ, רַק
 בְּשִׁבִיל לְהַשְׁלִים עַל-יְדֵי-זֶה כְּבִיכּוֹל,
 "צֵלָם דְּמוֹת תְּבִנְתָּךְ".

וְנִזְכָּה, שֶׁכָּל אֶחָד מִבָּנֵינוּ יִהְיֶה לוֹ
 'דְּמוֹת צֵלָם אֱלֹהִים בְּאֵמֶת',
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּכְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצַלְמוֹ, בְּצֵלָם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ".

וְתִאֲרִיךְ יְמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּטוֹב
 וּבִנְעִימִים, וְנִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתָךְ
 בְּאֵמֶת כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְשִׂיחֵיָה נִשְׂאָר
 זְכוּיֵתֵנוּ לְבָנֵינוּ אַחֲרֵינוּ גַם-כֵּן.

וְתִזְכְּנוּ, שֶׁתִּהְיֶה כָּל עֲבוֹדָתְנוּ אוֹתָךְ
 בְּאֵמֶת, לֹא בְּשִׁבִיל תְּקוּנָה
 הַצְּלַחַת עוֹלָם-הַזֶּה, וְלֹא בְּשִׁבִיל תְּקוּנָה
 שְׂכָר עוֹלָם-הַבָּא, וְלֹא בְּשִׁבִיל שְׂיֵהִיָּה
 נִשְׂאָר זְכוּתְנוּ לְבָנֵינוּ.

רַק עֵקֶר כּוֹנְנֵנוּ יִהְיֶה, שֶׁנִּעְבֵּד אוֹתָךְ
 בְּשִׁבִיל לְמַלְאוֹת רְצוֹנָךְ יִתְבָּרַךְ,
 וְלַדְּעַת וְלַהֲפִיר אוֹתָךְ, וְלַחֲזוֹת בְּנַעַם זִיוְךָ
 כְּבִיכּוֹל, וַיִּקְרָא בְּנוֹ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "אֲנִי

בְּצַדֵּק אָחֲזָה פְּנִיךָ, אֲשַׁבְּעָה בְּהַקִּיץ
 תְּמוֹנְתָךְ".

⊗ [כ] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב ז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'כי מרחמם ינהגם')

"וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹקִים פְּרוּ וּרְבוּ" (בראשית א, כח)

- מִצְוֹת 'פְּרִיָה וּרְבִיָה' -

וְנִזְכָּה מֵעַתָּה, לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת, בְּאִימָה
 וּבִירְאָה וּבְאַהֲבָה, וְלֹא נִסּוּר
 מִרְצוֹנָךְ יְמִין וּשְׂמָאל, עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי
 ה' יִרְאָה-שְׁלֵמָה', לְהַעֲמִיד בָּנִים
 וְתַלְמִידִים הַגּוֹנִים בְּעוֹלָם.

שְׂיִזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲנִי וְכָל עַמְּךָ
 בֵּית-יִשְׂרָאֵל, לְהַכְנִים הַדְּעַת-
 דְּקִדְשָׁה', בְּבָנֵינוּ וַיּוֹצֵאֵי-חֲלָצֵינוּ,
 וּבְתַלְמִידִים-הַגּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
 "וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֶיךָ".

וְכָל דְּבוּרֵנוּ וְעִסְקֵנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, יִהְיֶה
 רַק בְּתוֹרָתְךָ וְעֲבוֹדָתְךָ. שֶׁנִּזְכָּה
 תְּמִיד, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יַעֲסֹק וַיִּדְבֵּר עִם
 חֲבֵרוֹ בִּירְאַת-שָׁמַיִם, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
 וַיִּקְבְּלוּ דִין מִן דִּין, תּוֹרָה וְדַעַת-אֱלֹהִים,
 וַיִּרְאַת-שָׁמַיִם, וַיַּעֲוֹרֵר וַיִּזְרַז וַיַּחֲזֹק כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ בְּעֲבוֹדַת הַשָּׁם-
 יִתְבָּרַךְ.

כִּי כָּבֵד גְּלוּת לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ
 הָאֲמִתִּיִּים: שְׂזָה עֵקֶר הַהִשְׁאָרָה
 וְהַחֲלִיפוֹת שֶׁנִּשְׂאָר מִן הָאָדָם אַחַר מִיתָתוֹ
 בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כִּי אֵין נִשְׂאָר מִן הָאָדָם
 כָּלוּם בְּעוֹלָם-הַזֶּה אַחַר פְּטִירָתוֹ, כִּי-אִם

דעתו ודבוריו הקדושים שזכה להאיר
בחבריו ובניו.

והזתרת אותנו: שכל אדם צריך לעסק
בזה, אפלו הפחות-
שבפחותים, כי כל אחד ואחד מישראל
יש לו דעת ודבורים קדושים מה שאין
בחברו. וצריך להאיר דעתו בחברו
ובבניו, ובכל הענפים השיכים לנשמתו,
כי זה עקר 'ישוב העולם', כשהעולם
יודעין מהשם-יתברך ותורתו-הקדושה.

על-כן באנו לפניך יהוה אלהינו ואלהי
אבותינו, אלהי הראשונים
והאחרונים, מגן ומושיע לנו בכל דור
ודור.

שתרחם עלינו ברחמיך הרבים, ותעזר
לנו ותזכנו, שיהיה נשאר
זכרנו לדורי-דורות, ולא יפסק חבל
הקדשה של ישראל לעולם.

שתשפיע עלינו יראת-שמים באמת,
באפן שנזכה שיהיו דברינו
נשמעים תמיד לעבודתך וליראתך. ונזכה
בכל יום תמיד, לדבר עם חברינו ובנינו
ביראת-שמים, ויתקימו דברינו ודעתנו
אצלם, ולא יעברו דברינו מלבם חס-
ושלום, רק יכנסו דברינו האמתיים
בלבם, וישמעו ויתקימו אצלם לעד,
כיתד חזק בל ימוט.

וישובו אליך באמת, באפן שנזכה
כלנו, להאיר בהענפים
היוצאים מאתנו, להשאיר בנים
ותלמידים הגונים הרבה בעולם.

עד שבנינו ותלמידינו יזכו להוליד עוד
בנים ותלמידים רבים, להאיר בהם
הדעת-הקדוש ששמענו וקבלנו מפי
רבותינו וחכמינו זכרונם-לברכה, וכן
מדור לדור לעולם, "דור לדור ישבח
מעשיך, וגבורותיך יגידו".

ויקיים בנו מהרה מקרא שכתוב: "ואני
זאת בריתי אותם אמר יהוה,
רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתו בפיה,
לא ימושו מפיה ומפי זרע ומפי זרע
זרעך, אמר יהוה מעתה ועד עולם".

☉ [כא] לקוטי-תפלות ח"ב לד ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עא, 'חבליים נפלו לי בנעמים')

"ויאמר להם אלקים פרו ורבו" (בראשית א, כח)

- מצות 'פריה ורביה' -

ותזכנו אותי ואת זרעי וכל עמך בית-
ישראל, שיצאו מאתנו דורות
רבים, ויתרבו עמך ישראל, "כחול הים
אשר לא ימד ולא יספר מרב".

ותרחם עלינו, ותגן בעדנו, ותשמרנו
ותזכנו, שיהיה זוגנו בקדשה
ובטהרה גדולה. ותהיה בעזרנו ותצילנו,
שלא יהיה התעוררות זוגנו, מאהבות-
רעות מאהבות-הנפולין חס-ושלום.

רק כל התעוררות זוגנו, יהיה נמשך
מהשפעת ה'נעם-העליון',
מה'אהבה-הקדושה' הנמשכת משם.
ויהיה זוגנו בקדשה גדולה, ובצניעות

גָּדוֹל, בַּעֲנוּה, בְּאִימָה, בְּיִרְאָה, בְּרִתַּת וְזִיעַ.

וְלֹא נִכּוֹן בְּשִׁבִיל הַנָּאֵת גּוֹפְנוּ כָּלֵל, רַק כָּל כּוֹנֵנֵנוּ יִהְיֶה לְשִׁמָּה וְלִכְבוֹדָהּ, כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיהָ, כְּדֵי לְהוֹלִיד בְּנִים חַיִּים וְקַיִמִים לְעִבּוֹדֶתָהּ וְלִירְאָתָהּ, לְמַעַן יִגְדְּלוּ כְבוֹדָהּ בְּעוֹלָם.

וְנִזְכָּה, שְׁכָל בְּנֵינוּ וְכָל דּוֹרוֹתֵינוּ, יַעֲסֻקוּ בְּתוֹרָתָהּ וּבְמִצְוֹתֶיהָ, וַיַּעֲשׂוּ רְצוֹנָהּ תָּמִיד, וַיִּגְדְּלוּ וַיִּפְרְסְמוּ כְבוֹדָהּ בְּעוֹלָם, וַיִּשְׁלִימוּ כוֹנֵן הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁר הִיְתָה רַק בְּשִׁבִיל־זֶה, כְּדֵי לְגַלּוֹת כְּבוֹדָהּ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ.

וַיְהִי נֶעֱם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהּ.

לְעִבּוֹדֶתָהּ וְלִירְאָתָהּ, לְאֶרֶץ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים.

וַיִּכְיֶירוּ וַיִּדְעוּ, אוֹתָהּ, וְאֵת גְּדֻלַּת צְדִיקֶיהָ-הָאֱמֵתִיִּים אֲשֶׁר בָּהֶם בְּחֵרְתָּ, וַיִּתְגַּלֶּה לָהֶם הַדַּעַת-הַקְּדוֹשׁ שֶׁהִשְׁאִירוּ כָּל הַצְּדִיקִים בְּזֶה הָעוֹלָם.

☪ [כג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א לא ☪
 (על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א לא, 'אית לן בִּירָא בְּדַבְרָא')
 "וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מַלְאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּבְרַךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּו שְׁבֹת מִכָּל מַלְאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת" (בְּרֵאשִׁית ב, ב-ג)

"חֲסִדֵי יְהוָה עוֹלָם אֲשִׁירָה, לְדוֹר וָדוֹר אוֹדִיעַ אֱמוּנָתָהּ בְּפִי". וְהִרְיֵנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּיַחְוָדָהּ וְאֶחָדוּתָהּ וּבְחֵדוּשׁ-הָעוֹלָם, וּבְצְדִיקֶיהָ-הָאֱמֵתִיִּים וּבְתוֹרָתָהּ-הַקְּדוֹשָׁה, בְּתוֹרָה-שֶׁבְכָתֵב וּבְתוֹרָה שֶׁבְעַל-פִּי, וּבְכָל סִפְרֵי צְדִיקִים-אֱמֵתִיִּים, וּבְכָל־לִיּוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בָּהֶם בְּחֵרְתָּ.

כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים, אֲמַת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֶיהָ אֵין אֱלֹהִים, וּבְרִאת אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם, וְאָדָם-הָרִאשׁוֹן עָלֶיהָ בְּרִאתָ, בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וְנַחַת וְהִרְצַעְתָּ.

וּמֵאַהֲבַתְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וּמִחֲמֻלְתְּךָ הַגָּדוֹלָה עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ,

☪ [כב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב מה ☪
 (על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב פט, 'הַדַּעַת מְשֻׁדָּד')
 "וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹקִים פְּרוּ וּרְבוּ" (בְּרֵאשִׁית א, כח)
 - מִצְוֹת 'פְּרִיָה וּרְבִיָה' -

וַיִּזְבוּ כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְשָׁמֵר אֶת הַבְּרִית-קְדוֹשׁ, בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה בְּאֲמַת, אֲשֶׁר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְלוּיָהּ בְּזֶה, וְהוּא עֶקֶר הַנְּסִיוֹן וְהַבְּחִירָה שֶׁל כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, כֹּאֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ עַל-יַדֵּי חֲכָמֶיהָ הַקְּדוֹשִׁים.

וַיִּזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְהוֹלִיד מֵאֲשֶׁתּוֹ, בְּנִים וּבָנוֹת, דּוֹרוֹת וְדוֹרֵי-דּוֹרוֹת עַד עוֹלָם, וְכֻלָּם יִהְיוּ חַיִּים וְקַיִמִים

נתת לנו את יום מנוחתך לנחלה, יום מנוחה וקדשה, יום גדול וקדוש ונורא, יום שביתה ומנוחה ומרגוע, להגופות והנפשות, בגשמיות וברוחניות, בעולם-הזה ובכל העולמות כלם.

יום עלית כל העולמות למעלה ממדרגתן, עד תכלית מדרגה העליונה, עד תכלית הקדשה העליונה, עד רעוא-דרעוין רצון-שברצונות, יום שאין בו שום אחיזת דין ושום אחיזת הסטרא-אחרא והקלפות כלל, יום שכלו שבת וטוב ורצון ואהבה וחסד ורחמים גדולים ופשוטים, יום שכלו קדוש ונורא.

אשר מעצם קדשת עצומו של יום קדש, אנו יכולים להתדבק בך ולהכלל באחדותך, ולהמשיך עלינו אמונתך הקדושה בתכלית השלמות, בכל ששת ימי המעשה.

ובכן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, אל עליון, גומל חסדים טובים.

שתחנני בחסדיך האמתיים, ותזכני ברחמיך הרבים ותעזרני בכל עז, שאזכה ברחמיך הרבים, לקבל שבתות, בקדשה גדולה, ובשמחה רבה וחדוה גדולה ועצומה מאד מאד.

כראוי לאיש ישראל, לגיל ולשוש ולשמח בכל עז, ביום הגדול והקדוש והנורא הזה, ביום שבת-קדש.

יום ששון ושמחה וחדוה בכל העולמות כלם. יום הלולא רבא דמלכא ומטרוניתא. יום שאין בו שום עצבות ויגון ואנחה כלל. יום שאפלו חיבי גיהנם ניחין ביה.

יום שכלו אור וטוב. יום שמאיר בו נהירו עלאה בכל העולמות כלם, "אור פני מלך חיים". יום שנמשך בו נשמות יתרות קדושות ונוראות, לכל אחד ואחד מבני ישראל עמה.

אבינו מלכנו, אדירנו בוראנו גואלנו יוצרנו, קדושנו קדוש יעקב. קדשנו בקדשת שבת-קדש תמיד. ועזרנו לקבל שבתות כראוי. ונזכה לכבוד ולענג את השבת, בכל מיני כבוד וענג.

הן במאכל ומשתה, שנזכה להרבות בשבת-קדש מאכלים ומשקות טובים, וכל מיני מעדנים, וכל מיני תענוגים. ולא יהיה אצלנו שום קפידא על הוצאות שבתות וימים-טובים, ונהיה בטוחים בך, שתמלא לנו כל מה שנוציא על כבוד שבת ויום-טוב קדש.

והן במלבושי כבוד, שנזכה ברחמיך לבגדי שבת הרבה, לבגדים יקרים נקיים וקדושים וטהורים.

ותזכנו לדירה נאה לכבוד שבת-קדש, ולהרבות בנרות בליל שבת-קדש.

ותזכני ותשמרני ברחמיך הרבים, מפל הל"ט אבות מלאכות, ומתולדותיהן. ותגן בעדנו ותצילנו, שלא

נִפְשָׁל בְּשׁוּם מְלֹאכָה דְּאוּרֵייתָא, וּבְשׁוּם שְׁבוּת דְּרַבְּנָן, בְּיוֹם שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְתַעְזְרֵנוּ לְקַדֵּשׁ אֶת פִּינוּ וּדְבוּרֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שְׁלֵא יִהְיֶה דְבוּרֵנוּ שֶׁל שַׁבַּת כְּדְבוּרֵנוּ שֶׁל חוּל.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ וְקַדְּשֵׁנוּ, בְּכֹל מִינֵי קִדְשׁוֹת שֶׁל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה גְּדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד, וּבִירְאָה וְאַהֲבָה.

עַד שְׁנֵזְפָה, לְהַפְלִיל בְּתוֹךְ קִדְשֵׁי שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְלְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי שַׁבַּת עַל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחוּל, וְנִזְכָּה לְזָכֹר אֶת הַשַּׁבַּת תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבַּת לְקַדְּשׁוֹ".

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְתַן צְדָקָה הַרְבֵּה, לְעַנְיִים הַגּוֹנִים הַרְבֵּה. וְאַזְכָּה לְהַרְבוֹת בְּצְדָקָה מְאֹד, בְּפִזּוֹר גְּדוֹל מְאֹד, וְתַעְזְרֵנִי לְקַיֵּם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "פִּזֹּר נָתַן לְאַבְיוֹנִים, צְדָקָתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד".

וְתַזְכְּנֵי לְצְדָקָה שֶׁל שַׁבַּת, שְׂאִזְכָּה לְתַן לְעַנְיִים-הַגּוֹנִים עַל צָרְכֵי שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְלְהַכְנִיס אוֹרְחִים הַגּוֹנִים עַל שְׁלַחְנֵי בְּכֹל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְאַזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשֵׁי שַׁבַּת תָּמִיד, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֶזְכָּה לְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה, לְהֶאֱמִין וּלְבַטֵּחַ בְּךָ תָּמִיד, וּלְפִזֹּר מְמוֹן הַרְבֵּה לְצְדָקָה, בְּלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה.

עַד שֶׁתְּהֵא חֲשׂוּבָה לְפָנֶיךָ מְאֹד מְצוֹת הַצְּדָקָה שְׁלֵי, עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁתַּזְכְּנֵי, שֶׁהִיא עֶקֶר הַחֲשִׁיבוֹת

וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַצְּדָקָה וְשֶׁל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וַיִּקְיָם בֵּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "וְהֶאֱמִין בִּיהוָה. וַיַּחֲשֹׁבָה לוֹ צְדָקָה".

וְאַזְכָּה, שֶׁתְּאִיר אוֹר הַצְּדָקָה שְׁלֵי בְּאוֹר גְּדוֹל, עַל-יְדֵי קִדְשֵׁי שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וַיִּקְיָם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שָׁמַי, שֶׁמֶשׁ צְדָקָה, וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ".

וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרָכָה מִמְּקוֹר הַבְּרָכוֹת, וְתִהְיֶה נִמְשַׁכֵּת הַבְּרָכָה מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּמְשַׁכֵּת בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ עַל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה.

וַיִּמְשִׁךְ עָלֵינוּ שְׁפַע טוֹבָה, וּבְרָכָה, וְרַחֲמִים, וְדַעַת, וְחַיִּים, וְשְׁלוֹם, וְכֹל טוֹב, עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד.

חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וּמִלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנֵנוּ לְקִדְשֵׁי שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְלִשְׁמִירַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת, וְלִשְׁמִירַת אֲסוּר וְהַתֵּר, וְלְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה דְּקִדְשָׁה בְּאַמֶּת. "יְהִי לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי, וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

☉ [כד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב א ☉
 (על-פי לקוטי-מוֹהַר"ך ח"א א, 'תקעו מִמְּשָׁלָה')
 "וְכֹל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה וְגו', וְכֹל עֹשֵׂב הַשְּׂדֵה"
 (בְּרֵאשִׁית ב, ה)

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי תַפְלוֹתֵינוּ, שְׁכַל הָעֹשֵׁבִים, וְכֹל "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה",

ותמהר ותחיש לגאלנו, על-ידי משיח
צדקנו, "בא יבא לא יאחר",
ויגאלנו גאלת עולם, חיש קל מהרה.

☪ [כה] לקוטי-תפלות ח"ב יא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יא, 'ניצא יצחק לשוח בשדה')

"וכל שיח השדה וגו', וכל עשב השדה"
(בראשית ב, ה)

"לכה דודי, ניצא השדה, נלינה
בכפרים. נשכימה לכרמים,
נראה אם פרחה הגפן, פתח הסמדר,
הנצו הרמונים, שם אתן את דודי לך".

רבנו של עולם, זפני להרבות
בהתבודדות תמיד. ואזכה להיות
רגיל לצאת בכל יום לשדה, בין אילנות
ועשבים, "וכל שיח השדה".

ושם אזכה להתבודד, ולהרבות
ב"שיחה זו תפלה", ביני לבין
קוני, לשוח שם כל אשר עם לבבי. "וכל
שיח השדה", וכל העשבים והאילנות,
וכל הצמחים - כלם יתעוררו לקראתי,
ויעלו ויתנו כחם וחיותם, לתוך דברי
שיחתי ותפלתי.

עד שתהיה תפלתי ושיחתי, נשלמת
בתכלית השלמות, על-ידי כל "שיח
השדה", שיכללו כלם עם כל כחותם
וחיותם ורוחניותם, עד שרשם העליון,
כלם יכללו בתוך תפלתי.

ועל-ידי-זה אזכה לפתח את לבי,
להרבות בתפלה ותחנונים

כלם כאחד יחזרו וישובו כל כחותם,
לתוך 'דבורי התפלה' שלנו, שהוא 'דבר
השם-יתברך', שהוא שרשם העליון.

ויכללו כל הכחות של כל הרפואות,
של כל העשבים והסמים,
שבעולם, בתוך תפלותינו. ותהיה תפלתנו
בשלמות גדולה, כלולה מכל טוב, מכל
הכחות של כל העשבים וכל "שיח
השדה" למיניהם.

ותזכנו להעלותם כלם לפניך לריח
ניחוח, להחזירם ולהשיבם
לשרשם העליון, על-ידי תפלתנו, שתהיה
כלולה מכלם.

ועל-ידי-זה נזכה להמשיך הכחות של
כל הרפואות שבעולם,
לתוך לחם ומים, ולתוך כל הדברים אשר
נאכל ונשתה, עד שיהיה לנו רפואה
שלמה לכל תחלואינו ולכל מכאובינו,
על-ידי כל הדברים שבעולם, בלי שום
רופאים ודאקטורים כלל. רק אתה
בעצמך ובכבודך, תרפאנו רפואה שלמה,
כמו שכתוב: "כי אני יהוה רופאך".

וברחמיה הרבים, תצמיח מהרה קרן
דוד עבדך, ותמהר ותחיש
לגאלנו מהרה, ויתנוצץ 'התנוצצות
משיח' בעולם, ותעורר את לב משיח בן
דוד עבדך, שיקבל תפלותינו, ויעלה
אותם לריח ניחוח לפני כסא כבודך.

וכל התפלות, עם כל הריח הטוב של
כל "שיח השדה" הפלולים
בתוכם, כלם יכללו ב"רוח אפנו משיח
יהוה", ויעלה כלם לריח ניחוח לפניך.

ובשיחה קדושה לפניך מלא רחמים רבים, ולפניך אשפך כל שיחי, עד שאזכה לשפך לבי כמים נוכח פניך יהוה. ואשא אליך כפי, על נפשי ונפש עוללי וטפי.

☪ [כו] לקוטי-תפלות ח"א ח ☪

(על-פי לקוטי-מוזנר"ן ח"א ח, 'ראיתי מנורת זקב')

"ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" (בראשית ב, י)

ותעלה תפלתי לפניך למעלה למעלה, ויהיה לנו כח על-ידי תפלותינו, לעורר את העדן-העליון, לפתוח שם התעוררות שפע רחמים ודעת עליון.

עד שיהיה נמשך עלינו הנהר היוצא משם, "להשקות את הגן", דא 'אורייתא', אשר שם שורש נשמותינו. ועל-ידי-זה ירבו ויגדלו ויצמחו נשמותינו הגדלים שם בגן הזה.

ועל-ידי-זה יהיה נפתח לנו 'שבילי השכל-האמת', ונזכה לחכמה בינה ודעת, ויהיה לנו כח לעסק בתורתך באמת.

ותעזרנו ברחמיך לברר דיני התורה באמת, לזכות להלכה ברורה, ונזכה ללמד ספרי הפוסקים, ותשפיע לנו חכמה בינה ודעת אמת, שיהיה לנו כח לברר פסקי ההלכה באמת, לברר המתר מן האסור, הטהור מן הטמא, הכשר מן הפסול.

למען יהיה לנו כח על-ידי-זה, לתקן ולברר כל הפגמים שפגמנו בכל העולמות, על-ידי חטאינו ופשעינו המרבים מאד, אשר על-ידם נתערב הטוב והרע בכל העולמות, ופגמנו הרבה מאד.

ובכן תעזרנו ברחמיך, שנזכה על-ידי 'למוד ההלכות', לברר ולזכך ולתקן, כל ה'ארבע יסודות' שבגופנו, להכניע ולשבר כל המדות-רעות וכל התאוות-רעות הפאים מהם, ולברר הטוב שבהם, לזכות לכל המדות-טובות באמת.

באופן שיתבררו ויזדככו כל ה'ארבע יסודות', ויהיה רק פלו טוב, בלי שום אחיזת הרע כלל, עד שיהיו נכללים כל ה'ארבע יסודות', ב'ארבע אותיות שמך המיוחד, אשר משם הוא שרשם למעלה בקדשה.

☪ [כז] לקוטי-תפלות ח"ב ח ☪

(על-פי לקוטי-מוזנר"ן ח"ב ח, 'תקעו תזכרה')

"ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" (בראשית ב, י)

ונזכה, שיעורר ויגלה וימשיך עלינו, ה'קול המשקה את הגן-עדן', שהוא ה'נהר היוצא מעדן להשקות את הגן'.

שהוא 'קול השיר הקדוש הזה', שיתער לעתיד בעת שתחדש את עולמך בחסדך הטוב, כמו שכתוב: "עולם חסד יבנה".

אֲשֶׁר עַל-יְדֵי הַקּוֹל הַזֶּה, גְּדִלִים כָּל
הָרִיחוֹת טוֹבוֹת, וְכָל הַיְרָאוֹת
הַקְדוּשׁוֹת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל
חֲלִישׁוֹת נַשְׁמוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר נַחֲלָשׁוּ
מְאֹד מְאֹד, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים
מְאֹד, עַד אֲשֶׁר כָּל מִשְׁכָּבֵנוּ נִהְפָּךְ
בְּחַלְיֵנוּ, אֲשֶׁר אֵי-אֶפְשָׁר לְהַעֲרִיךְ וּלְסַפֵּר
כָּלֵל, עַד אֲשֶׁר "כָּשֶׁל כַּח הַסָּבֵל".

מְלֵא רַחֲמִים בְּכָל-עֵת, חוֹסֶה עַל נַפְשֵׁנוּ
וְרוּחֵנוּ וְנַשְׁמוֹתֵינוּ, וְחֲזַקֵּם וְאַמְצֵם
בְּיִרְאַתְךָ הַקְדוּשָׁה, וְתִשְׁפִיעַ עֲלֵיהֶם
וְתִשְׁקֵם, מִשְׁקִיא דְגִנְתָּא-דְעַדְנָן, וְתִמְשִׁיךְ
עֲלֵיהֶם רִיחַ טוֹבָה, רִיחַ גִּן-עַדְנָן.

עַד אֲשֶׁר כָּל מַעֲשֵׂינֵנוּ הִרְעִים, כָּלֵם
יִתְהַפְּכוּ לְזָכוֹת בְּחִסְדְּךָ הַגְּדוֹל,
וַיַּעֲלוּ רִיחַ טוֹב לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב:
"נִרְדִּי נִתַּן רִיחוֹ", וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה: "עֲזֹב לֹא נֹאמֵר, אֶלֶּא
נִתַּן". וַיִּקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "יְרוּיַן
מִדְשֵׁן בֵּיתְךָ, וְנַחֵל עַדְנִיָּה תִשְׁקֵם".

וְתוֹבֵנוּ לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק-אֱמֵתִי, אֲשֶׁר
כָּבֵד זָכָה לְקוֹל הַשִּׁיר הַזֶּה,
בְּאִפְּן שִׁיחֵיהָ רְאוּי לְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, לְעוֹרֵר רִיחַ הַטוֹב שֶׁל גִּן-
עַדְנָן, עַל-יְדֵי תוֹכַחְתּוֹ הַטוֹבָה.

שִׁיחֵיהָ לוֹ כַּח לְהַפְּךָ כָּל עוֹנוֹתֵינוּ
לְזָכוֹת, וְלְהַעֲלוֹתָנוּ מִטְּמֵאָה
לְטְהָרָה, מִחַל לְקַדְּשׁ, וַיִּמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ רִיחַ
גִּן-עַדְנָן, וַיַּחֲזֵק אֶת נַפְשֵׁנוּ וְרוּחֵנוּ
וְנַשְׁמוֹתֵינוּ, בְּקַדְשָׁה חֲזָקָה וְנִכְוֹנָה.

וַיִּמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ הַ"נֶּהָר הַיּוֹצֵא מֵעַדְנָן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן", וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכָּה לְהַעֲלוֹת רִיחַ טוֹב לְפָנֶיךָ.

☪ [כח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב לֵג ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב סז, 'בְּרֵאשִׁית, לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל')

"וְנֶהָר יֹצֵא מֵעַדְנָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וּמִשָּׁם
יִפְרֹד וַיְהִי לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים" (בְּרֵאשִׁית ב, י)

וְנִזְכָּה, שִׁימְשִׁיךְ עֲלֵינוּ עַל-יְדֵי
הַצַּדִּיקִים-אֱמֵתִים, מִחִין
קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים, עַד שִׁיכָלְלוּ כָּל
הָאֲרָבַע מִחִין שֶׁלָּנוּ, וְכָל הָאֲרָבַע
יְסוּדוֹת, בְּתוֹךְ הַיְסוּד הַפְּשוּט הַקְדוּשׁ
וְהַנּוֹרָא, שֶׁהוּא הַ"צַּדִּיק יְסוּד עוֹלָם",
שֶׁהוּא הַ"נֶּהָר הַיּוֹצֵא מֵעַדְנָן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֵּן", וַיְהִי הַכֹּל נִכְלָל בְּשִׁמְךָ הַמִּיחָד
הַגְּדוֹל וְהַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא.

☪ [כט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א יט ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א יט, 'תַּפְלָה לְחַבְקוּק')

"וּמֵעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ"
(בְּרֵאשִׁית ב, יז)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, זַפְנֵי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן-
הַקְדָּשׁ, לְמַעַן אֲזַכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה, לְהַפִּיל
וְלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר כָּל הַתְּאוּוֹת-רָעוֹת, וְכָל
הַמַּדּוֹת-רָעוֹת, הַנִּמְשָׁכִין מִשְׁבַּעֲיִן-
עַמְּמִין, אֲשֶׁר כָּל הַתְּאוּוֹת וְהַמַּדּוֹת רָעוֹת,
שִׁיכִים לָהֶם וְלֹא לָנוּ, וּבִפְרֹט 'תַּבְּעֵרֶת
הַמְדוּרָה שֶׁל תְּאוּוֹת-נְאוּף', הַחֲפָצָה
לְהַתְּגַבֵּר עֲלֵינוּ בְּכָל עֵת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּבוּר וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.
 "בְּיָדְךָ כַּחַ וּגְבוּרָה, וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל
 וּלְחַזֵּק לְכָל", אַתָּה יָכוֹל לְמַצֵּא בִּי גַם-כֵּן
 'נִקְדוּת-טוֹבוֹת', וּלְהָאִיר וּלְהַשְׁפִּיעַ
 עָלֵיהֶם, בְּאִפְנֵי שְׂתִגְבֵּר ה'טוֹב' שְׁבִי, עַל
 ה'רַע' שְׁבִי.

עַד שֶׁכָּל ה'רַע' הַנֶּאֱחָז וְהַנְּדָבֵק בִּי, יִפֹּל
 וְיִתְבַטֵּל לְגַמְרִי, וְה'טוֹב' יִתְבָּרַר
 וְיִתְנַשֵּׂא, וְיַעֲלֶה וְיִשְׁלִים אֶת הַלְשׁוֹן-
 הַקֹּדֶשׁ.

עַד שְׂאֻזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ, לְבָרַר כָּל ה'טוֹב'
 שֶׁב"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", שֶׁהוּא
 'לְשׁוֹן תְּרַגוּם', וּלְהַכְנִיעַ וּלְהַפִּיל וּלְבַטֵּל
 אֶת ה'רַע' שָׁבוּ, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם כַּחַ
 לְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא, וּלְכָל הַקְּלָפוֹת,
 הַנִּמְשָׁכִין מִזְהַמַּת-הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי,
 לְעֵלוֹת דְּרָךְ 'לְשׁוֹן תְּרַגוּם', לְהַסִּית
 וּלְפַתּוֹת אוֹתָנוּ חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

רַק תִּהְיֶה בְּעֶזְרָנוּ תְּמִיד, וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ חֲכָמָה וְדַעַת וְשִׁכְל
 דְּקִדְשָׁה, בְּאִפְנֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם כַּחַ
 לְפַתּוֹת אוֹתָנוּ חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וְנִזְכָּה לְגַרֵּשׁ
 לְגַמְרִי 'רוּחַ שְׁטוֹת' שֶׁל 'תְּאֻוָּה הַזֹּאת'
 מִקְרַבְנוּ.

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְשִׁלְמוֹת
 לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן
 תְּרַגוּם', וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשָׁה וְטְהָרָה,
 וְנִזְכָּה תְּמִיד לְקִדְשׁ אֶת הַלְשׁוֹן, שֶׁלֹּא
 נִדְבָר שׁוּם דְּבוּר הַפּוֹגֵם אֶת הַלְשׁוֹן.

רַק כָּל דְּבוּרָנוּ יִהְיֶה תְּמִיד, בְּתוֹרָה
 וּבְתַפְלָה, וּבִקְשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים,
 וּבִירְאַת-שָׁמַיִם, וּבְכָל עֲנִינֵי הַקֹּדֶשׁ
 הַמְּקַדְּשִׁין אֶת הַלְשׁוֹן, עַד שְׂנֻזְכָּה מֵהֲרָה,
 לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְל'שְׁמִירַת-
 הַבְּרִית' בְּאַמֶּת.

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ
 עָלֵינוּ קִדְשַׁת שְׁבַת-קֹדֶשׁ, עַל-יְדֵי
 רַחֲיִצַּת חַמִּין וְהַטְּבִילָה שֶׁל עָרֵב שְׁבַת-
 קֹדֶשׁ, וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי שֶׁלֹּא אֲבַטֵּל לְעוֹלָם
 הַרַחֲיִצָּה וְהַטְּבִילָה שֶׁל עָרֵב שְׁבַת.

וּבְשֵׁם שְׂאֲנֵי רוּחֶךָ וְטוֹבֵל עֲצָמֵי
 בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כֵּן תִּטְהַר וְתִקְדָּשׁ
 אֶת גּוּפֵי וְנַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנַשְׁמֹתֵי בְּקִדְשְׁךָ
 הָעֲלִיוֹנָה, וְתַמְשִׁיךְ רִשְׁפֵי שְׁלֵהֲבַת-יָהּ
 מֵאֵשׁ הַקְּדוּשָׁה שֶׁלְּמַעְלָה, הָאוֹכֵלֶת
 וְשׂוֹרְפֶת כָּל מִינֵי אֵשׁ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּבְעַר וְתִשְׁרַף וְתִבְטֵל
 מִמִּנֵּי וּמִכָּל עֲמָךְ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, אֶת כָּל תְּעַרוּבוֹת הָרַע שֶׁנִּתְעַרְב
 וְנֶאֱחָז בָּנוּ, עַל-יְדֵי פָּגַם "עֵץ הַדַּעַת טוֹב
 וְרַע", וְעַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ
 וּפְשָׁעֵינוּ.

בְּאִפְנֵי שִׁישְׁרָף וְיִפֹּל וְיִתְבַטֵּל, כָּל ה'רַע'
 שֶׁנִּתְאָחַז בָּנוּ, וְה'טוֹב' יִתְבָּרַר
 וְיַעֲלֶה וְיִכְלָל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּטוֹב
 הָעֲלִיוֹן, בְּטוֹבְךָ הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא 'טוֹב
 הַנִּצְחִי'.

ישראל, מ'עצת רשעים', שהם 'עצת הנחש הקדמוני', ולא נטה אֶזֶן לדבריהם כלל, ולא נאבה ולא נשמע להם, ולא יכנסו דבריהם ועצתם בלבנו כלל.

ותברילנו מן התועים, ולא יהיה להם שום פח להטעות אותנו חס־ושלום ב'עצות-רעות' שלהם, "ולא תעשינה ידיהם תושיה".

והצילנו ברחמיך הרבים, מפל מיני שקר וטעות שבעולם, ולא נלך אחר 'עצות-רעות' של אלו המחפים את השקר באמת, ומהפכים "דברי אלהים חיים", ו"אומרים לרע טוב ולטוב רע", ומונעים את ישראל מדרך האמת והנכון, על-ידי עצותם המהפכות מן האמת.

את אשר החמרת הקילו, ואת אשר הקלת החמירו, את אשר רחקת הם מקרבים, ואשר קרבת הם מרחקים.

ויש מהם אשר טעו בעצמן, ואינם יודעים בעצמם את האמת-לאמתו, והם מדברים לפי תמם, ועצתם הפוכה ומזקת לנו מאד לעבודתך.

רבנו של עולם, אתה ידעת האמת, ולפניך נגלו כל תעלומות, אתה יודע רזי עולם, ותעלומות סתרי כל חי. קומה בעזרתנו, והצל אותנו מהם, שלא ידבקו ויכנסו דבריהם בלבנו כלל, לא מהם ולא מהמונם ולא מהמהם.

"גדול העצה ורב העליליה", זכנו ברחמיך הרבים, שיתגלו לנו

☪ [ל] לקוטי-תפלות ח"א סב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סב, ו'יסב אלקים)

"ומעץ הדעת טוב ורע, לא תאכל ממנו"

(בראשית ב, יז)

רבנו של עולם, מלא משאלותינו ברחמים, וזכנו לאמונה שלמה, באמת ובלבב שלם.

עד שנזכה על-ידי האמונה, שיתבררו כל המאכלים שבעולם, מפגם "עץ הדעת טוב ורע", עד שיהיו כל אכילתנו וסעודתנו, ממאכלים שנתבררו לגמרי מן הרע והקלפות, מאכלים שהם כלם טוב.

ונזכה להסתפק באכילה מעטת, ותהיה אכילתנו בקדשה ובטהרה גדולה, עד שיהיה נעשה על-ידי אכילתנו, יחוד קודשא-בריך-הוא ושכינתיה אפין באפין.

☪ [לא] לקוטי-תפלות ח"א ז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ז, ו'אלה המשפטים אמונה)

"הנחש השיאני ואכל" (בראשית ג, יג)

רבנו של עולם, יהוה אלהים אמת, אשר נטעת בנו בכל דור ודור צדיקי אמת. הושיענו ורחמנו ברחמיך הרבים, וזכנו להתקרב לצדיקי-אמת, לקבל מהם 'עצות אמתיות', ולא נסור מדבריהם ימין ושמאל, רק נזכה לילך בדרך עצתם האמתית.

ותרחם עלינו, ותציל אותנו, ואת כל חברתנו, ואת כל עמך בית

עָלֵי לְמַעַן שְׁמַךְ, וְהַצִּילֵנִי מֵעֲצוּבוֹת
וּמֵעֲצָלוֹת, אֲשֶׁר הֵם הֵיוּ בְּעוֹכְרֵי, וּבִטְלוּ
אוֹתִי הַרְבֵּה מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִטּוֹב הַרְבֵּה,
וְהִבִּיאֻנִי לְמָה שֶׁהִבִּיאֻנִי.

בְּאֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים: "שְׁעָקָר נְשִׁיכַת
הַנְּחָשׁ", הוּא 'עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת', רַחֲמָנָא-
לְצִלָּן".

רַחֵם עָלַי מְלֵא רַחֲמִים, וְהַצִּילֵנִי מֵעֲתָה
מִנְּשִׁיכוֹת הָאֵלֶּה, תָּן לִי חַיִּים
וְאַחִיָּה, "שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדְּךָ, כִּי אֵלֶיךָ אֲדַנִּי
נַפְשִׁי אֲשָׂא. תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה
תִּגְלֶנָּה עֲצָמוֹת דְּכִיתָ".

מְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוּמְךָ
נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמִתִּיר
אֲסוּרִים וּמְקִיִּים אָמוּנְתוֹ לִישְׁנֵי עֶפֶר,
הַחַיִּינִי וְהַקִּימֵנִי מֵעֶפֶר אֶרֶץ, אֲשֶׁר
בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים יִרְדְּנוּ עַד עֶפֶר מִמָּשׁ
וְיֹתֵר מִזֶּה.

"כִּי שָׁחָה לְעֶפֶר נַפְשֵׁנוּ, דְּבָקָה לְאֶרֶץ
בְּטַנְנוּ. קוּמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ, וּפְדַנּוּ
לְמַעַן חֲסִדְךָ. דְּבָקָה לְעֶפֶר נַפְשִׁי, חַיִּינִי
כְּדַבְּרְךָ". כִּי אַתָּה מְקִיִּים מֵעֶפֶר דָּל,
וּמֵאֲשָׁפוֹת תָּרִים אֲבִיוֹן.

הַקִּימֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ, מִכָּל
הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁנִּפְלַתִּי עַד
הַנָּה, כִּי אֵין מִי שְׁיֻכַּל לְהַקִּימֵנִי, כִּי אִם
אַתָּה וְהַצְּדִיקִים-הָאֲמִתִּיִּים לְבַד.

זַכְּנֵי לְזִרְיֹנוֹת וְשִׂמְחָה, הַמְּחִיִּין אֶת
הַמְּחִין וְכָל קוֹמַת הָאָדָם, יִדְּךָ תִּפְוֹן
עִמִּי אַף זְרוּעֶךָ תִּאֲמָצֵנִי, וְתַחֲזַקֵנִי בְּכָל

צְדִיקֵי-הָאֱמֶת, וְנִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם
בְּאֱמֶת, וּלְקַבֵּל מֵהֶם עֲצוֹת נְכוֹנוֹת
וּבְרוּרוֹת וְיִשְׁרוֹת, 'עֲצוֹת-טוֹבוֹת'
הַנִּמְשָׁכִים מִתְּרֵי"ג עֵטִין דְּאוֹרֵיתָא,
שְׁנִזְכָּה לְקַבֵּל 'אוֹר-הָאֱמֶת', עַל יְדֵי
עֲצָתָם-הָאֲמִתִּית. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֱמֶת לְעוֹלָם וָעֶד.

וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְשָׁמוֹר אֶת
הַבְּרִית-קְדֹשׁ, וְתִזְכְּנוּ לְהִתְקַדֵּשׁ
בְּקִדְשֶׁתְךָ תָּמִיד, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִל אוֹתָנוּ
מִ'עֲצַת הַנְּחָשׁ', מֵעֲצַת הַמַּפְתִּיִּים
וְהַמְּסִיתִים וְהַמְּדִיחִים מִדְּרֹךְ-הָאֱמֶת,
בְּכוֹנָה לְהִרְע, אוֹ שְׁלֵא בְּכוֹנָה.

וְנִזְכָּה לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ, 'אוֹר
הַשֶּׁכֶל הָאֱמֶת' שֶׁל צְדִיקֵי-הָאֱמֶת,
עַל-יְדֵי שְׁנִזְכָּה לְקַבֵּל וּלְקַיֵּם עֲצוֹת טוֹבוֹת
וְאֲמִתּוֹת שְׁלָהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְאֱמֶת, וְלֹא יֵצֵא דָבָר שֶׁקָּר מִפִּינוּ לְעוֹלָם.

וְתִצְלִל אוֹתָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, מִדְּרָכִים
נְבוֹכִים, מִדְּרָכֵי תוֹעִים, רַק
תִּהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ תָּמִיד, לִילֶךְ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת-
לְאֱמֶתוֹ, בְּאִפֵּן שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי הָאֱמֶת,
לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, וְנִזְכָּה לְחַבֵּר וּלְיַחַד
'אֱמֶת וְאֲמוּנָה' תָּמִיד.

☉ [לב] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א קכח ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קפט, 'עקר נשיכת הנחש')

"הנחש השיאני ואכל" (בראשית ג, יג)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֶךְ
עוֹלָם", שִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל, רַחֵם

פַּעַם בְּדַרְכֵי עֲצוּתֶיךָ הָעֲמוּקוֹת הַנִּפְלְאוֹת,
בְּאִפְּן שְׂאֵזְכָּה לְגַרֵּשׁ מֵאֵתִי ה'עֲצָבוֹת'
וְה'עֲצָלוֹת', לְגַמְרֵי וּלְהַפְכֵם ל'זְרִיזוֹת'
וּל'שְׂמִיחָה גְדוֹלָה'.

"תוֹרֵי עֵנִי אֵרַח חַיִּים, שִׁבַּע שְׂמֵחוֹת אֶת
פְּנֵיךָ, נְעִימוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח.
יִהְיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי-פִי, וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ,
יְהוֹה צוּרִי וְגוֹאֲלִי". אָמֵן.

☪ [לג] לקוטי-תפלות ח"א יא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יא, 'אני ה' הוא שמי')

"בַּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (בראשית ג, יז)

"בִּזְעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם, עַד שׁוֹבֶבְךָ אֶל הָאָדָמָה"

(בראשית ג, יז)

אָנָּה יְהוֹה, עֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
שְׁלֵא אֲאָבֵד אֶת עוֹלָמִי חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי טְרַדַּת הַפְּרָנְסָה.

וְתִצְלִלְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, מִפְּגַם הַל"ט
מְלָאכּוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא,
שֶׁהֵם ל"ט מְלָקִיּוֹת, שֶׁהֵם מְטְרִידִים אֶת
רוּב הָעוֹלָם, בִּיגִיעוֹת וְטְרִדוֹת הָעוֹלָם-
הַזֶּה, אֲשֶׁר הֵם רְצִים כָּל יְמֵיהֶם אַחַר
פְּרָנְסָתָם, בִּיגִיעוֹת וְטְרַחוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד.

וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בַּעֲצָבוֹן", "בִּזְעַת
אִפֶּם יֹאכְלוּ לֶחֶם, עַד שׁוֹבֵם אֶל
הָאָדָמָה", "וּמְאוּמָה לֹא יִשְׂאוּ בַעֲמָלָם",
כִּי טְרַדַּת הַפְּרָנְסָה מְבַלְבֶּלֶת אוֹתָם כָּל
יְמֵיהֶם, וּמוֹנַעַת אוֹתָם מִלְּזַכּוֹר וּלְשׁוֹם אֶל
לִבָּם אֶת תְּכֵלִיתָם, "מָה יַעֲשׂוּ לְיוֹם
פְּקָדָה".

אָנָּה יְהוֹה, מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים. רַחֵם
עָלַי, וְעַל כָּל חֲבֵרְתָנוּ, וְעַל כָּל
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִצְלֵל אוֹתָנוּ מִכְּלָזָה,
וְתִזְכֶּה אוֹתָנוּ שְׁלֵא נִהְיָה טְרוּדִים כָּל־
בְּטְרַדַּת הַפְּרָנְסָה.

וְאִפְּלוּ בָּעַת שְׂאָנוּ מְכַרְחִים לַעֲשׂוֹת
אֵיזָה עֶסֶק אוּ מִשְׂאֵ-וּמִתָּן
בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה, תַּעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
שִׁיְהִיָּה הַכֹּל בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, בְּאַמַּת
וּבְאַמוּנָה פְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, בְּלִי טְרַדָּא וּבְלִי
בְּלִבּוֹל-הַדַּעַת כָּל־ל.

וְנִדְעַ וְנִאֲמִין, כִּי הַכֹּל מֵאֵתְךָ, וְלֹא עַל
יְדֵינוּ כָּל־ל. וְכֹל עֶסְקָנוּ וְעִשְׂתָּנוּ
בְּמִשְׂאֵ-וּבְמִתָּן וְעֶסְקֵי פְּרָנְסָה, יְהִיָּה הַכֹּל
מְזַכֵּךְ וּמְזַקֵּק, עַד שִׁיְהִיוּ מְאִירִים כָּל
הַל"ט מְלָאכּוֹת, וְיִוְכְּלָלוּ בְּט"ל אוֹרוֹת
הַנִּמְשָׁכִים מִשְׁמַךְ הַגְּדוֹל. וְכֹל הַל"ט
מְלָאכּוֹת, יְהִיוּ בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, בְּבַחֲיִנוֹת
'מְלָאכַת הַמִּשְׁכָּן'.

וְתִבְרַךְךָ אֶת מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ, וְתִשְׁלַח בְּרַכָּה
וְהַצְּלָחָה בְּכֹל עֶסְקֵינוּ
וְעִשְׂתֵּינוּ, וְתִזְמִין פְּרָנְסָתָנוּ קוֹדֵם
שְׁנַצְטָרְךָ לָהֶם, בְּרוּחַ וְלֹא בְּצַמְצוּם, בְּהַתֵּר
וְלֹא בְּאִסוּר, מִתַּחַת יָדְךָ הִרְחַבְהָ וְהַמְּלֵאָה.
"וַיְהִי נוֹעַם יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
כּוֹנֵנָהוּ".

וְעֲזָרְנוּ יְהוֹה, שְׁנַהֲיָה שְׂמֵחִים בְּחֻלְקָנוּ
תָּמִיד, וְתַהֲיָה תוֹרַתָנוּ קִבֵּעַ
וּמְלָאכְתָנוּ עֲרָאִי. וְאִפְּלוּ בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה
הַמְּעוּטָה שְׁנַצְטָרְךָ לַעֲסֵק בְּאֵיזָה עֶסֶק אוּ
מִשְׂאֵ-וּמִתָּן בְּשִׁבִיל הַכְּרַחֲיוֹת פְּרָנְסָתֵינוּ,

גם אז נהיה דבוקים בך ובתורתך הקדושה, ולא נשכח אותך אפלו רגע קלה.

☪ [לד] לקוטי-תפלות ח"א יג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יג, 'אשרי השגחה')

"בעצבון תאכלנה כל ימי חייה" (בראשית ג, יז)
 "בזעת אפיה תאכל לחם, עד שובך אל האדמה"
 (בראשית ג, יז)

אנא יהוה, זכנו בחסדיך הגדולים, שנזכר להתגבר על תאוותינו ומחשבותינו הרעות. ותעזרנו שנזכר לבטל ולשבר את 'תאות-ממון' מאתנו, ואהיה שמח בחלקי אשר נתת לי יהוה, ולא אהיה "אץ להעשיר", ולא ארדף אחר מותרות, להרבות "הון מהבל".

ואפלו ההכרחיות מה שאני מכרח לעסק באיזה עסק או משא-ומתן בשביל פרנסה, תזכני ברחמיך הרבים, שיהיה העסק בקדושה ובטהרה לשמך הגדול.

ותזכני לעשות משא-ומתן באמונה, ותהיה תורתך קבע ומלאכתי עראי, ולא אטריד את דעתי ומחשבותי כלל בהמשא-ומתן.

ואפלו בעת עשיית המשא-ומתן, אזכר ברחמיך, שתהיה מחשבותי קשורה ודבוקה בך ובתורתך הקדושה, המלבשת ונעלמת בכל עסקי משא-ומתן ומלאכות ועסקים שבעולם.

וזכני שיהיה לי 'מדת הבטחון' באמת בשלמות, ואהיה בוטח ביהוה תמיד, ואזכר להשליך את כל יהבי עליך, ואתה תכלכלני, שתתן לי עצה טובה בכל-פעם, בכל עניני המשא-ומתן, שאזכר לידע איך להתנהג בהמשא-ומתן, לדעת מה ומתי לקנות ולמכור, באפן שתצליח את מעשי ידי.

ותזמין לי פרנסתי ברוח, בסבה קלה, בלי שום טרדא ובלבול כלל, למען אוכל לעשות רצונך, ולעסק בתורתך ובעבודתך תמיד.

אנא יהוה, חוס וחסל על נפשי האמללה, ועל נפשות כל בית ישראל עמך, ותבדילנו מן התועים האובדים את עולמם על-ידי 'תאוות ממון', הטרודים כל ימיהם בעסקי פרנסתם, ו"אוכלי לחם בעצבון", "בזעת אפם יאכלו לחם, עד שובם אל האדמה", "ומאומה לא ישאו בעמלם".

מלא רחמים, רחם עלינו והצילנו מהם. רחם רחם, הצל הצל, אותי, ואת כל חברתינו, ואת כל עמך בית ישראל, מ'תאות-ממון', אשר זאת התאוה הרעה, נתגברה ונתפשטה מאד מאד עכשיו בדורות הללו.

עד שאי-אפשר לנו כלל להסתפל על-עצמנו לישוב דעתנו, לחשוב היטב מה יהא בסופנו, בהאיך אנפין ניעול קדם מלכא, מחמת טרדת דעתנו ומחשבותינו בכל-עצת על עסקי פרנסותינו. ואפלו ההכרחיות מבלבלין אותנו מאד מאד.

וְנֹזְכָה לְהַשְׁלִיךְ "אֲלֵילֵי כֶסֶף וְזָהָב",
שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּלַבְנוּ שׁוֹם תְּאוּה
וְחֲמִימוֹת וְהִתְלַהֲבוֹת לְמִמּוֹן כָּלֵל. רַק
נִהְיֶה שְׂמֵחִים בְּחֻלְקֵנוּ תָּמִיד, וְנִהְיֶה
מִסְתַּפְקִים בְּמָה שְׁאַתָּה חוֹנֵן אוֹתָנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ בְּכָל עֵת, אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי
רְצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְלֹא נִתֵּן עֵינֵינוּ כָּלֵל בְּמָה שְׁאִינוּ שְׁלֹנוּ,
וְלֹא נַחְמוֹד וְלֹא נִתְאוּה כָּלֵל לְכָל
אֲשֶׁר לְרַעֵינוּ, רַק נֹזְכָה לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים
בְּחֻלְקֵנוּ תָּמִיד בְּאַמֶּת.

וְתוֹכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהַכְלִיל
וְלִהְתְּדַבֵּק לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר
הָאֲמֵתִיִּים אֲשֶׁר זָכוּ לְבִטֹּל וְלִשְׁבֹּר תְּאוּת
מִמּוֹן בְּתַכְלִית.

☪ [לה] לקוטי-תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, ו'ביום הפכורים')

"זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ, וּמַעֲצוֹן יְדִינוּ. מִן

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲרָהָה" (בראשית ה, כט)

וְתַחֲמַל עָלַי, וְתַצִּילֵנִי מִ"עֲצוֹן יָדַי",
וְתַבְטֵל מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי עֲצוֹת
וְדַאָּגוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה, וּבִפְרֹט עֲצוֹת
וְדַאָּגוֹת מִ'טְרֵדַת הַפְּרִנְסָה', תְּסִיר וְתַבְטֵל
מִמֶּנִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים.

כִּי בַעֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, מַעֲצָם הַכְּבֹדוֹת
וְהָעֲצוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה, אֲשֶׁר
הִתְגַּבְּרָה עַל לְבִי עַל-יְדֵי תְאוּתֵי הָרַעוֹת,
וְנוֹסַף לָזֶה עַל וְטְרֵדַת הַפְּרִנְסָה, עַל-יְדֵי-
כָּל-זֶה נִטְמָטֵם רוּחַ לְבָבִי, עַד אֲשֶׁר רוּחַ-

הַדֶּפֶק' שְׁבִלְבָבִי, אִינוּ יָכֹל לִילֵךְ תְּנוּעָה
מִסְדֶּרֶת בְּכָל הָאֲבָרִים כְּרָאוּי.

וּמַחֲמַת-זֶה יְדֵי וְאֲבָרֵי כְבֵדִים מְאֹד,
וּמַעֲצָם הַכְּבֹדוֹת, נַחֲלֵשׁ
'רוּחַ-הַדֶּפֶק' יוֹתֵר, וְכֵן חוֹזֵרֶת חֲלִילָה.

עַד אֲשֶׁר מַעֲצָם הַכְּבֹדוֹת וְהַחֲלִישוֹת
וְאִטָּם הַלֵּב מִגְדֵּל הָעֲצוֹבוֹת, כְּמַעֲט
שֶׁתַּצֵּא נַפְשֵׁי חַס־וְשָׁלוֹם, "כִּי כִפְשַׁע בִּינִי
וּבֵין הַמּוֹת".

וּכְבִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְאַנְחָה אֲמֵתִית,
מַעֲמָק לְבָבִי בְּאַמֶּת. בְּאִפֵּן שְׁאֲזַכָּה
עַל-יְדֵי אֲנַחְתִּי, לְשׁוֹב לְהַחֲיוֹת וּלְהַבְרֹת
אֵת הַרוּחַ-הַדֶּפֶק דְקַדְשָׁה' שְׁבִלְבָבִי.

וַיֵּשׁוּב הַרוּחַ-הַדֶּפֶק', וַיֵּלֶךְ וַיִּנְשָׁב בְּכָל
הָאֲבָרִים כְּסֹדֵר, וּבִפְרֹט
בְּהַ'יָּדַי, עַד אֲשֶׁר יִתְקַנְנוּ וַיִּטְהָרוּ יְדֵי
עַל-יְדֵי-זֶה.

וְאֲזַכָּה מְהֵרָה לְתַקֵּן 'פְּגָם-הַיָּדַי', אֵת
כָּל מָה שֶׁפְּגַמְתִּי בְיָדֵי מִנְעוּרַי
עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר אֲזַכָּה לְהָרִים
וְלִשָּׂא יְדֵי לִיהוָה "אֵל עֲלִיוֹן קִנְיָ שָׁמַיִם
וְאֲרָץ".

וְאֲזַכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "נִשָּׂא
לְבָבֵנוּ אֶל כַּפָּיִם, אֶל אֵל
בְּשָׁמַיִם". וְתוֹכְנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וְלֹא יָבֵא עָלַי שׁוֹם עֲצוֹבוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה
כָּלֵל.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַצִּילֵנִי מִ"עֲצוֹן
יָדַי", הַצִּילֵנִי נָא מִ'טְרֵדַת

הַפְּרִנְסָה', נַחֲמֵנוּ נָא בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים
 אֲמֵתִים, וְתָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ,
 וַיְקִים מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "זֶה יִנְחַמְנוּ
 מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעֲבוֹן יְדֵינוּ".

"פְּנֵה אֵלַי וַחֲנֵנִי, תְּנֵה עֶזְךָ לְעַבְדְּךָ,
 וְהוֹשִׁיעָה לְבָן אֲמֹתֶךָ. עֲשֵׂה עִמִּי
 אוֹת לְטוֹבָה, וַיִּרְאוּ שׁוֹנְאֵי יִיבוֹשׁוּ, כִּי
 אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי", אָמֵן וְאָמֵן.

